Phil Bosmans: Živjeti svaki dan

Phil Bosmans

Živjeti svaki dan

Pratilac kroz godinu

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST

PHIL BOSMANS

ŽIVJETI SVAKI DAN

Pratilac kroz godinu

2. izdanje

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST
ZAGREB, 2002.

S A D R Ž A J

PREDGOVOR IZDAVAČA 7

SIJEČANJ 9

Usrećivati ljude
san je sretnih ljudi

VELJAČA 41

Zap očni sa smiješkom!
Preživjet će samo optimisti

OŽUJAK 71

Ustani iz noći bojažljivosti
u novo proljeće

TRAVANJ 103

Sa svakim dobrim čovjekom
na svijetu izlazi sunce

SVIBANJ 135

Jedino je ljubav dom u kojem
možeš vječno stanovati

LIPANJ 167

Traži Duha radosti
koji kao iskra
prelazi od srca k srcu

SRPANJ 199

Imaš samo jedan život.
Nadi vremena da budeš sretan

KOLOVOZ 231

Ne zaboravi lijepe dane.
Inače neće nikada ponovno doći

RUJAN 263

Tko želi mijenjati svijet,
najbolje je da započne od sebe

LISTOPAD 295

Voli ljude onakve kakvi jesu.
Drugih nema

STUDENI 327

Neke stvari
izgledaju kao katastrofa,
a ipak su milost

PROSINAC 359

Reci hvala, mali čovječe,
za svaku ljubav
u kojoj si susreo Boga

PREDGOVOR IZDAVAČA

Ovi tekstovi Phila Bosmansa, složeni u godišnjak, imaju svoju povijest. Pripovijeda sam Phil Bosmans: »Šezdesetih godina započeo sam s 'Vitaminima za srce' na telefonskom automatu. Čuo sam da se telefonom može slušati horoskop. Pa sam poželio učiniti nešto takvo - s pozitivnom porukom. Dobio sam od pošte lako pamtljiv telefonski broj. Mislio sam, sve to neće ići dugo, ali se pokazalo kao trkaći konj.« Tako je Phil Bosmans tijekom više od dvanaest godina svakoga tjedna pripravljao kratki telefonski poticaj za život, u trajanju od samo tri do pet minuta. Iako su neki od ovih tekstova u više ili manje izmijenjenom obliku ušli u kasnije knjige, za ovaj su godišnjak po prvi put sveobuhvatno vrednovani, sačuvavši svoj izvorni oblik. Osobito umijeće Phila Bosmansa upravo je u tome da zna razgovarati s ljudima, neposredno im se obratiti sa simpatijom, sjajnom uvjerljivošću, a nerijetko i s humorom, ali prije svega s istinskim poštovanjem i suosjećanjem: »Toliki ljudi koji trpe, u svojem se očaju obraćaju meni vjerujući da ja mogu njihovu nevolju odnijeti kao nekom čarolijom. Ali ja to ne mogu. Ja nisam čudotvorac. Ja sam samo mali čovjek, samo mala krhotina stakla kroz koju sija sunce.«

Ovdje predloženi tekstovi za svaki dan u godini upravo i jesu poput sunčanih zraka koje mogu donijeti svjetlo u mrak života-zahvaljujući toj »maloj krhotini stakla« kroz koju sjaji ljubav.

Svi tekstovi za ovo izdanje uzeti su iz flamanskoga i, raspoređeni po danima, razlomljeni na nekoliko kraćih odlomaka. Mogu se složiti kao brojni pojedinačni sjajni kamenčići za

mozaik sa sveobuhvatnom slikom ljudskog života. Ovi su tekstovi poput uvijek novih varijacija na osnovnu melodiju ljudskoga srca, kao životno potrebni vitamini. Svoju će učinkovitost dakako izgubiti ako ih netko odjednom uzme previše. To vrijedi i za ovdje ponuđene vitamine za srce: svaki dan jedan tekst.

Neka ovaj pratilac kroz godinu bude svakodnevna pomoć da bi se živjelo sa srcem, a to znači: iz ljubavi i za ljubav.

Siječanj

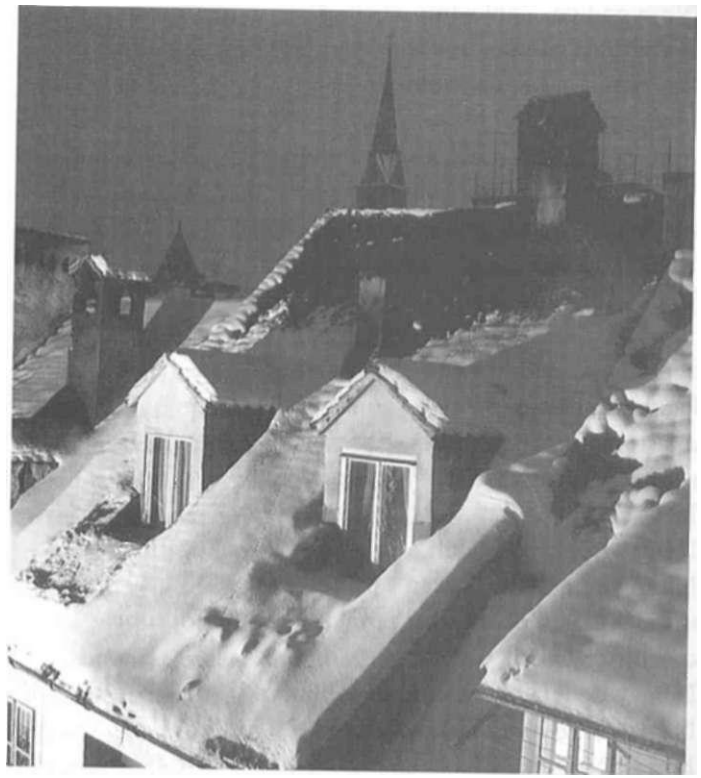

Usrećivati ljude
san je sretnih ljudi.

ZAJEDNO NA ISTOME BRODU

Nova godina. Zaplovimo zajedno.
Sjedimo na istome brodu. Svi ljudi
kao braća i sestre na istome brodu.
Ljudi koji zajedno plove.
Fantastičan san. Sunce na nebu pleše.
Ribe u moru pjevaju. Svi ljudi
kao braća i sestre na istome brodu svijeta.
Slabi i jaki. Svi narodi i rase.
Jaki i slabi. Siromašni i bogati.

Ljudi koji zajedno plove
kao braća i sestre na moru svijeta,
na istome suncu, na istim valovima,
s vjetrom, protiv vjetra, svi na jednakom vremenu.
Plove zajedno.
Nema više slabih i jakih, niti siromašnih i bogatih.
Nitko više neće biti bačen s palube,
nitko više sam ostavljen u zadnjoj podrumskoj rupi
da umre od gladi.
Nema više rata oko komandnog mosta.
Na palubi se pjeva. Svi su zaštićeni i sigurni.
Fantastičan san.

Zašto moram ustati i gledati kako brod,
teško oštećen, plovi bez orijentacije?
Zašto čujem idealiste i proroke u brodu
kako očajni dozivaju ljude sa srcem?
Hoćeš li ga ti donijeti sa sobom u brod,
svoje vlastito srce?

DAJ IM RUKU

Želim od svega srca dobru godinu.
Dobru godinu za tebe i za sve ljude.
Pruži drugima ruku, i onima kojima već dugo
nisi već stisnuo ruke.
Pruži im ruku sa srcem punim dobrih i iskrenih želja,
ne želja poput lijepe maske što je na sebe,
na ružno lice, stavlja licemjer.
Napiši razglednicu, zalijepi na nju poljubac.

Započinje nova godina. Učini iz nje dobru godinu.
Neka se osjeti tvoja dobrota i srdačnost
kod kuće, u školi, na radnome mjestu.
Dokrajči svaku svađu. Zauzdaj otrovni jezik.
Usreći svog muža, svoju ženu, svoju djecu,
usreći ih djelima, ne samo riječima,
jer i ti trebaš njihovu sreću
da bi sam bio sretan.

Nikad ne traži sreću samo za sebe,
samo medu vlastita četiri zida.
Pomozi stvarati svijet u kojem ćemo se
ne samo podnositi nego istinski voljeti,
svijet u kojem će biti mjesta za osmijeh,
za cvijet, za srce,
za komadić neba na zemlji.

VRIJEME ZA SREĆU

Nova godina neka bude najsretnija godina
tvojega života. Nađi vremena da budeš sretan.
Ti si čudo na ovome svijetu,
čudo koje je kadro preobražavati.
Jedinstven si, poseban, nezamjenljiv.
Znaš li to? Zašto se ne diviš,
zašto se ne raduješ, iznenađen nad samim sobom
i nad svima drugima oko sebe?

Zar te nimalo ne raduje što živiš?
Zar je toliko po sebi razumljivo to što smiješ živjeti,
što imaš vremena za pjesmu i ples
i za to da budeš sretan?
Cemu trošiti vrijeme
jureći za novcem i imetkom?
Čemu uvijek iznova započinjati novu svađu,
čemu se dosađivati,
čemu dodijavati si glupim razgovorima,
čemu bježati iz jednog užitka u drugi
i čemu spavati kad sija sunce?

Nadi, dakle, vremena da budeš sretan.
Vrijeme nije brza cesta između kolijevke i groba,
nego prostor da se parkiraš na suncu.
Godine nisu kilometri koje bi trebalo prevaliti,
nego je svaka godina, pa i ova nova godina,
dar iz Božje ruke, besplatno darovan.
/.ar da onda ne budeš sretan?

KAKO ZAPOČINJE BOLJI SVIJET

Znamo se tužiti na loša vremena
i na kruti, nemilosrdni svijet.
Ali tužiti se ne pomaže.
Svijet je zao, okrutan, nemilosrdan samo zato
što su zli, okrutni, nemilosrdni ljudi
koji ga nastavaju.
O zemlji se ne odlučuje u nebu ili u paklu,
o njoj odlučuju jedino ljudi
koji na njoj žive - ljudi kao ti.
Svaki je čovjek odgovoran.

Bolji svijet ne pada s neba.
Bolji svijet moraš izgrađivati sam.
Ne svojim novcem, svojim znanjem,
svojom moći ili svojim dobrim položajem,
nego svojim srcem, svojom dobrotom,
svojom srdačnošću i spremnošću pomoći.
Za neki bolji svijet postoji
samo jedan dobar početak: poći od sebe!
Oslobodi sebe, svoje bližnje,
svu svoju okolicu
iz kandža sebičnosti.
Tada će nova godina za tebe i za sve rvoje
postati vrhunskom godinom.

SRETAN

Nadi danas malo vremena. Vremena da budeš sretan!
Zbog toga ne moraš ostavljati svoj posao,
nego mu možda samo pristupiti malo drugačije.
Zbog toga ne moraš ići u inozemstvo,
niti ti je za to potreban novac.
Biti sretan. Ovdje i danas!

Nadi vremena da budeš sretan. To znači:
ostaviti po strani svaku svađu, sve, pn i male trzavice.
Pokušaj jednom biti posebno dobar,
posebno drag i posebno srdačan.
Tada ni drugima neće biti teško voljeti te.
Pokušaj biti drugima na radost,
neka vrsta dara, svagdanjega dara.
Tada ćeš doživjeti divne stvari.
Druge ćeš tada gledati drugačije, a možda će i oni postati
drugačiji pa ćeš i ti njih doživjeti kao dar, kao pravu milost.

Dragi čovječe, želim ti presretnu godinu.
Bit ćeš sretan ako budeš zadovoljan s malo,
ako ne budeš vjerovao svemu što piše u novinama,
ako se ne budeš privezao uz zlatno tele
i ako možeš zaspati u naslonjaču.
Bit ćeš sretan ako nadeš vremena za stvari
koje ne donose novac,
ako još čuješ kako ptice pjevaju,
ako još vidiš cvijeće i drveće i zvijezde na nebu
i ako se još možeš svemu diviti, poput djeteta.
Eto, toliko sreće ti želim.

KRIŽANJA I SEMAFORI

Ne možeš u životu voziti natraške.
Ne možeš dane proživljavati unatrag
i tako si vratiti najljepše dane.
Moraš naprijed. Iz dana u dan. Iz godine u godinu.
Ne možeš se zadržavati,
nitko se ne može zaustavljati.

Ima jako mnogo križanja.
Nailaziš na ljude i stvari.
Možeš doživjeti i nezgodu, katkad i pravi prasak.
Sukobljuješ se s ljudima koji su nalik oklopnom vozilu.
Nikad se ne miču s puta. Uporno ostaju u svojoj kolotečini.
Zakrče ti put i mogu te jako razljutiti.
Ima jako mnogo križanja. Pazi na semafore.
Crveno, to su životna svjetla za kočenje.
Iza njih se ne može dalje: neuredna pohlepa,
utjelovljeni egoizam, bolesna zavist.
Iza toga prestaju putovi a započinju ponori.

Srdačnost, želja za pomirenjem, spremnost pomoći,
blagost - njima se semafori tvojega života
prebacuju opet na zeleno, i tvoj se put opet nastavlja.
Budi srdačan i ljubazan u svakodnevnom ophođenju
s ljudima i stvarima.
Neka motor tvojega srca bude uvijek topao.
Ne zaboravi da postoji samo jedan ključ za paljenje,
a to je ljubav.

PRAVI NAPREDAK

Započela je nova godina.
Već smo u njoj.
Opet od nje sve očekujemo.
Ali dobro upamtimo:
Blagostanje i sreća ne padaju tek tako s neba.
Blagostanje može izrasti iz teškoga rada,
a sreća izrasta jedino iz srca,
iz dobrote i srdačnosti,
jednom riječju: iz ljubavi prema bližnjemu.

Pravi se napredak ne sastoji
u još više komunikacijske tehnike,
u još više biotehnike,
genetičke tehnike, medicinske tehnike,
nego u tome da ljudi na zemlji
postanu bolji, srdaćniji, sretniji.
Bez ljubavi prema bližnjemu
kultura nema nikakva smisla.
Bez ljubavi prema bližnjemu ni mi u novoj godini
nismo ništa drugo nego dobro odjeveni barbari.
Spasimo novu godinu
iz pandža sebičnosti.
Neka ljubav prema bližnjemu postane modom,
modom nove godine.

DONESI SUNCE

Život je kratak, jako kratak.
Svijet je malen, jako malen.
Svi stanujemo u istome selu koje se zove Zemlja.
Naš najbliži susjed jest Mjesec.
Zašto i dalje živjeti u svađi, čemu se i dalje boriti
zbog komadića zemlje, gomile novaca,
za viši položaj, protiv riječi koja ranjava?
Stanujemo u malom selu koje se zove Zemlja,
a to nije nikakav raj, kao što i sam znaš.
Jedna godina započne i opet brzo završi.
Vrijeme je kratko. Učini od njega ono najbolje što možeš.

Ovih smo dana preplavili druge mnogim toplim željama.
Ali one će postati hladne ako još danas ne odlučiš
učiniti svaki dan nešto za druge. Sto?
Od godine što ti je još preostala
donesi im svaki dan »sunce«.
Ono je iza obzora tvojega srca i čeka:
sunce tvoje srdačnosti i dobrote.
Donesi ga. Ne daj mu zaci u oblake lošeg raspoloženja,
u maglu ravnodušnosti, u noć nepovjerenja.
Donesi sunce za svakog čovjeka
kojega ćeš ove godine susresti.
Primi ga u svoj život kao dar, kao pravu radost.
Zajednički će život tada postati blagdanom.
Ta i nije riječ ni o čemu drugome nego o sreći,
0 blagdanu u svakom ljudskom srcu,
1u tvojemu također.

SVAKI DAN ZAPOČETI IZNOVA

Započni svaki dan kao novi čovjek.
Neka svaki dan ponovno postane tvoj prvi dan,
tvoj »najprviji dan«, dan prije svakog drugog dana.
Jučer i svi raniji dani i godine prošli su,
pokopani u vremenu.
Na njima ne možeš više ništa izmijeniti.

Bilo je lomova? Ne povlači ih uokolo sa sobom.
Jer oni će te iz dana u dan ranjnvnii
i na kraju više nećeš moći živjeti.
Ima lomova koje ćeš predati u Božje ruke.
Ima lomova koji mogu zacijeljeti
iskrenim opraštanjem.
A ima lomova koje nećeš moći zaliječiti
unatoč svoj ljubavi. Njih moraš ostaviti gdje jesu.

Morat ćeš svaki dan započeti iznova.
To je umijeće življenja.
Biti svaki dan nov kao sunčevo svjetlo.
Svakoga jutra ustati iz noći.
Svaki dan započeti iznova
s rukama punim nade i povjerenja.
Ali ne s jučerašnjim lomovima!

OSTATI MLAD

Pobrini se u novoj godini
ne samo za svoju frizuru, za svoje zube
i za svu svoju vanjštinu.
Pobrini se ponajprije
za svoje srce i svoj duh.
Jer ako srce i duh nisu sto posto u redu,
nova godina će ti zadavati mnogo briga,
i ti ćeš ostarjeti prije vremena.

Srce i duh najviše napada i pokapa sebičnost.
Sebičnost čini ljude usamljenima,
ona čini da oni jako brzo ostare i izgledaju ružni.
Srce i duh ostaju mladi i puni života
ako ih ispunimo ljubavlju i prijateljstvom.
A otupe i postanu ogorčeni
ako se u njih uvuku zavist i mržnja.

Novu godinu dobivamo serviranu
u obrocima od po dvadeset i četiri sata.
Ne sve odjednom!
Uzimaj komad po komad.
Zamiješaj u svaki dan malo sunca
i jako mnogo ljubavi.
Tada će sve ići kao podmazano.

NIKAKVO BOJNO POLJE

Budi oprezan u svom govorenju.
Riječi su snažno oružje
koje može nanijeti veliku nesreću.
Tvoj jezik nikada ne smije blatiti druge,
tvoja velika usta nikad ne smiju druge dotući.
Prihvati da drugi misle drugačije,
da drugačije osjećaju i drugačije govore,
prije svega da su mladi drugačiji od starijih.

Ako si nekoga ranio svojim govorenjem,
kod kuće, na poslu ili negdje drugdje,
požuri se to što prije popraviti.
Opora, oštra riječ može
vrlo dugo boljeti u srcu drugoga.

Budi pažljiv sa svojim riječima, pun razumijevanja.
Riječi trebaju biti svjetlo
koje dovodi do istine i ljubavi.
Riječi trebaju pomirivati, zbližavati,
stvarati mir, buditi radost.

Tamo gdje riječi nemilosrdno postaju oružjem,
tu ljudi jedni drugima bivaju neprijatelji.
Obitelji, poduzeća, škole, uredi postaju bojištem
gdje ljudi muče svoje bližnje.
Život nam je i suviše kratak
a naš svijet i suviše malen
da bismo od njega stvarali ratište.

PAŽLJIV NA VLASTITE POGREŠKE

Tko želi nešto naučiti, treba učitelja.
Učitelja treba i onaj tko želi naučiti živjeti.
Ali vrijeme učitelja je, čini se, prošlo.
Nitko više ne želi da mu drugi
nešto kažu i pokažu.
Prošla su vremena kad se govorilo:
»Otac ili majka znadu to najbolje.«
Sada svi znaju bolje.

Mi sjedimo u Babilonu. Pometnja je velika.
Sve više ljudi nema kičme, nema pokretačke snage.
Ne snalaze se više u životu, ne izlaze na kraj s njime.
U mnogim zajednicama više ne ide.
Govori se dosuše istim jezikom,
ali jedni druge ne razumiju.
A mnoge bi se poteškoće mogle izbjeći.
Razlog mnogih neuspjeha u životu jest
nedostatak karaktera, samosvladavanja, odgoja srca.

Želiš li živjeti dobro i sretno,
dopusti da te drugi upozore i na pogreške.
Budi radostan ako ti nitko ne laska.
I zahvalan ako ti netko pomogne i pokaže put,
težak put do prihvaćanja i predanja sama sebe,
put do dobrote i spremnosti na pomirenje,
put do života u služenju drugima.

VOLIM TE, ČOVJEČE

Ne možeš živjeti bez ljudi koji te vole, ljudi koji ti
povremeno samoinicijativno daju do znanja:
Čovječe, volim te.
To u braku znači jako mnogo.
Djetetu je to životna potreba.
A izvor sreće svakom starcu.
Komadić zdravlja bolesniku.
Tiha utjeha usmaljenomu.
Ne moraju to biti nikakve skupe pažnje.
Darovi se mogu zloupotrijebiti i za to
da se ljudi omame, da više ne bude ljubavi.
Prava ljubav nalazi tisuću putova do srca bližnjega,
do putova na kojima ćeš dati sama sebe, besplatno.

Ne možeš živjeti bez ljudi koji te vole.
Pogledaj, možda u tvojoj okolini,
u tvojoj neposrednoj blizini stoje ljudi u hladnoći
koji ne mogu živjeti bez tvoje ljubavi.
Komadić njihove sreće držiš i ti u svojim rukama.
Kad stojiš na grobu draga čovjeka,
najviše te bole upravo propušteni iskazi ljubavi,
zaboravljene pažnje.
Jedina utjeha koja seže daleko preko granica smrti
jesu ljubav i sigurnost koje si pružao drugima
u njihovu životu.
Jedino o čemu je uistinu riječ jest:
ljubiti i biti sretan.

NEMAJEUTPvGOVINI

Znaš li formulu sreće?
Ona se ne može kupiti, inače bi svi bogataši bili sretni.
Cesto imam dojam da je točno upravo suprotno.
Sreće nema u trgovini,
niti se može uzeti kao tabletu ili prašak.

jesi li već primijetio kako ljudi znaju često reći:
»Kako bih samo bio sretan da sam se oženio nekom
drugom, da sam se udala za nekog drugog;
da imam malo više novaca ili svoju kućicu;
da me manje muči reuma; da...«
Rijetko ćeš susresti čovjeka koji kaže:
»O, kako sam bogat, koliko sam sretan!
Imam dva oka da gledam tolike ljepote!
Dvije noge da hodam i skačem.
Mogu pjevati i raditi, mogu biti zaljubljen.
U sedmome sam nebu.«

Za sve smo u ovom našem svijetu pronašli formulu.
Samo ne i za sreću.
Kad bi se ona mogla dobiti pritiskom na dugme,
već bismo je davno imali.
Formula sreće dolazi jedino iz srca.
Ali samo iz srca koje je - nasuprot svemu uobičajenom -
jednostavno i pošteno, dobrostivo;
iz srca koje voli mir, koje ne potražuje vazda nešto,
nego je uvijek pripravno dati.
Udi u svoje srce i pogledaj
što je u njemu zapreka tvojoj sreći.

UDVOJE

Ako si oženjen ili si udana, sve se događa udvoje.
Moraš uvijek biti svjestan: mi smo dvoje.
Morat ćeš udvoje kroza sve dobre i loše dane.

Ako ideš svojim vlastitim putovima,
ako kuješ vlastite planove
a ne obazireš se na druge,
ti si prikriveni neženja.
Ako si radi svog užitka dovedeš neku treću osobu,
tvoj će ženidbeni vez ubrzo postati neizdrživim lancem.
Govorio ne znam kako lijepe riječi,
neće ti uspjeti trajno prikriti da igraš
prljavu i prostu igru.

Nemaš prava živjeti bez druge osobe
s kojom si pred Bogom i pred ljudima
vezan za čitav život.
Sjeti se dana svog vjenčanja,
kad ste zajedno bili u sedmome nebu.
Tada za tebe nije bilo nikakvih problema,
jer si mislio da je sve jasno.

Ali dan vjenčanja nije kraj,
nego veliki početak.
Bit ćete sretni ako vam ljubav bude dovoljno jaka
da se svaki dan iznova povjerite jedno drugome.

JOŠ DANAS

Danas moraš biti sretan. Danas,
ne sutra ili prekosutra, ili sljedeće godine.
Želiš li upoznati sigurno sredstvo
da nikad ne budeš sretan?
Samo neprestano razmišljaj, pun žalosti i tuge,
0 lijepim danima koji su prošli.
1 vječno čekaj na sreću
koja bi kad-tad trebala doći.
Ne umišljaj si nikada da bi bio sretan tek onda
ako bi bio u braku, ako bi imao puno novaca,
lijep stan i dobar položaj.

Ako ne možeš biti sretan danas,
nemoj sebi zamišljati da će se sutra dogoditi čudo.
Prestani dosadno ponavljati svoje jučerašnje brige
i ne budi beskorisno tjeskoban za sutra.
Svoju sreću tražiš predaleko,
kao što ponekad tražimo naočale
a sjede nam na nosu!

Prava sreća nije neki fantastičan san,
ona nije ni skupa ni jako daleko.
Sreća je sasvim blizu,
ali moraš je prepoznati i naći.
I danas cvate mnogo malih radosti
u tvojoj neposrednoj blizini.
Umijeće je samo otkriti ih
i biti za njih zahvalan.

LJUDI KOJI SU JEDNOSTAVNO LJUDI

Pokušaj svaki dan iznova biti jednostavno dobar čovjek.
Netko tko je dobar i srdačan prema svima
s kojima se susreće, a da to ne spominje
i ne pravi iz toga kazalište,
Netko tko poznaje svoje slabosti,
svoju osjetljivost, ćudljivost, svoju ograničenost
a da zbog toga ne gubi odvažnosti.
Netko tko zna zaboraviti sama sebe
i može podnijeti ako ga drugi zaborave.

Za zajednički život naš svijet danas
nužno treba takvih ljudi,
jednostavno dobrih ljudi, jednostavno srdačnih ljudi
koji će te u dućanu poslužiti sa smiješkom,
koji iza šaltera neće izgubiti strpljivost,
koji te u prometu neće ugroziti,
koji neće eksplodirati ako pogriješiš.
Ne ljudi koji misle da će svijet propasti
ako svi ne plešu onako kako oni sviraju.
Ne ljudi kojima svi oni koji drukčije misle
baš i nisu sasvim normalni.

Bože, poštedi nas tipova - oklopnih vozila koji sve gaze,
tipova - trubača koji sve nadglasavaju,
debelokožaca koje ništa ne može dirnuti.
Bože, daj nam više ljudi koji su jednostavno - ljudi.

UZIMATI I DAVATI

Kako uopće možeš biti sretan ako uvijek sve očekuješ
od drugih i svu krivnju svaljuješ na druge?
Život je davati i primati.
Ali ljudi su, čini se, navikli samo primati:
»Uzmi, možeš to tražiti, moraš to iskoristiti.«
I ubire se, i profitira, traži se i uzima.
Svatko tko ti stane na put, postaje ti neprijatelj.
I ti se odjednom nadeš u sukobu sa svima,
ljutiš se i prekidaš svaku vezu. Osjećaš se ugroženim.
Posvuda vidiš ljude koji ti žele zlo.
A zaboravljaš da si sam sebi stvorio neprijatelje.

Sreća je zapravo samo druga riječ za mir, zadovoljstvo,
prijateljstvo, radost. A to ti neće samo pasti u krilo.
Ne možeš ih od drugih tražiti tek tako.
Ali ćeš ih dobiti besplatno ako si i sam srdačan,
ako imaš povjerenja u druge ljude,
ako ljubazno nastojiš oko ljudi,
ako - makar bio i u najvećoj nevolji, pa bila ona
ne znam kako teška - sačuvaš vjeru da će jednom
sve biti drukčije i dobro.

Morat ćeš započinjati uvijek iznova:
ne uzimati za sebe i ne postavljati zahtjeve,
nego davati, pomagati, tješiti druge,
a sebe sama pritom zaboraviti.
Pada ćeš jednoga dana osjetiti kako toplo sunce sja
u tvoje siromašno ljudsko srce, i to će ti goditi.
I bit ćeš sretan.

BLAGOSLOV ZA DRUGE

Pisma jednog tjedna. Jedna udovica piše:
»Sasvim sam pri kraju. Imala sam prošlost
kao u jeftinim romanima. A sada?
Napuštena, usamljena, ni za šta korisna.
Tješim se pomišlju na samoubojstvo.
Nemam nikoga. Oni koje imam plešu,
kako kaže Biblija, oko zlatnog teleta.«

Muž s troje djece, čija je žena otišla s direktorom ureda
u kojem je radila: »Sada stanuje s njim i sve je ostavila.
Ima tomu četiri mjeseca.
Ne mogu se s time pomiriti, živim sam, bez snage.
I što je najgore, još uvijek je volim.«

Znaš li da život za sve više ljudi,
unatoč svemu blagostanju, postaje kalvarija?
Razočarani, prevareni, poniženi, izdani, odbačeni,
oni više ne vide nikakva izlaza.
Zašto ljudi postaju tako teški jedni drugima,
zašto nanose jedni drugima toliko briga i trpljenja?
Zašto ne mogu jedni za druge
biti uvijek na radost, milost?

Razmisli o tome i pokušaj svojom dobrotom
biti blagoslov za druge, za one koji trpe,
koji su usamljeni, koji u svojoj napuštenosti
traže bližnjega, ruku, srce.

NESRETNI NIKAD NE USREĆUJU

Ne smiješ biti nesretan. To mi se ne sviđa.
Jer ako si ti nesretan, unesrećivat ćeš i druge.
Svaki čovjek ima ponekad dovoljno razloga
da bude jako potišten.
Čovjeku prijatelju nešto se dogodilo, doživio je
neko teško razočaranje, obolio je, možda je na umoru.
Njegovo trpljenje postaje tvoje,
ti trpiš zajedno s njime. S pravom.

Ali sasvim je drugačije ako sam sebi zagorčavaš život
zbog sitnih svagdašnjih neočekivanih događaja:
zakasnio si na vlak; dobio si prevelik račun;
ogrebotina na automobilu; izostalo priznanje;
opora riječ koja te je povrijedila; poziv koji nisi primio;
tvoj muž koji te više ne voli tako strastveno;
tvoja žena koja je navodno bez ikakva razloga
postala tako razdražljiva; itđ.

Stotinu stvari može te jako opteretiti.
Ali onaj tko vidi samo svoju ljutnju, ne vidi ništa drugo.
Tko se sav raspline u svojim brigama, propast će.
Tako ćeš unesrećiti ne samo sebe
nego i svoje ukućane i sve svoje drage.
Tvoju će okolinu tada pritiskati težak teret.

To se ne smije dogoditi. Ne smiješ biti nesretan.
Jer tada više nećeš biti kadar usrećivati druge ljude,
svejedno o kome se radilo.
A to je tvoja životna zadaća: usrećivati.
Samo sretni ljudi mogu usrećivati druge.

PONOVNO POSTATI SIROMAŠAN

Dragih, veselih, gosroljubivih ljudi -
njih se više ne nalazi tako često.
Medu bogatima i prezasićenima više ih se
gotovo uopće ne nalazi.
Oni koji žive u foteljama, koji se voze u luksuznim
automobilima, koji stanuju u vilama iz snova,
koji putuju na odmor u sve udaljenija mjesta,
koji »zarade« ono što traže i koji sebi mogu kupiti sve
o čemu sanjaju, oni često izgledaju tako sagorjeli,
tako umorni od života.
Jedan mladić sa sjajnom karijerom, uspjehom, imetkom,
sa svime što si može poželjeti, govori mi:
»Ne mogu živjeti, učinit ću kraj, sit sam svega.«
Jedan dobro sređeni čovjek započinje ovaj tjedan liječenje
spavanjem. Psihijatri su očito nemoćni.

Vjerujem da se čovjek mora odreći svega
da bi opet mogao u svemu uživati.
Srce malakše, vene i smežurava se ako je na lancu pohlepe,
bogatstva, raskoši.
Ako živiš u svijetu novca i potkupljivosti,
vezan si tisućama veriga.
Izgubit ćeš svoju spontanost, svoju životnu radost.

Postani ponovno siromašan, oslobođen.
Postani opet kao dijete. Oslobodi se pohlepe,
da bi imao i posjedovao uvijek više.
Biti siromašan znači: sreću očekivati ne od onoga
što posjeduješ, nego od onoga što možeš dati,
od bogatstva svojega srca.

KOD SRETNIH LJUDI

Cesto sam se već pitao:
Zašto su neki ljudi sretni a drugi nesretni?
Tragajući za najdubljim razlozima čovjekove sreće,
nikad kao razlog nisam pronašao novac, imetak,
raskoš, dokolicu, dobit,
zabavu i slavljenje, uživanje.

Naprotiv, kod sretnih ljudi
uvijek sam nalazio
radost u malim stvarima, jednostavnost.
Luda pohlepnost njima je strana.
Oni žive sigurni da imaju razlog da žive -
i cilj života.

Kod sretnih ljudi
nikad nisam pronašao neumornu jurnjavu,
zasopljeno trčanje za zlatnim teletom,
nikada prisilu da sebe stave na scenu
i sami sebe veličaju.
Oni su nadprosječno pošteni,
otvoreni i nekomplicirani.

Sretni ljudi posjeduju dobru dozu humora.
On im omogućuje nasmijati se,
katkad čak i vlastitoj nevolji.

MISLI PUNE SUNCA

Znaš li da ti sreća najvećim dijelom
ovisi o tome na koga misliš?
Jesi li već razmišljao o tome
kako nemaš pravog teka ako tumaraš uokolo
ispunjen sumornim mislima?

Ako razmišljaš o nesreći i udarcima sudbine
koji bi te mogli zadesiti, više ne možeš spavati.
Posljedice sumornih misli: bivaš potišten,
tjeskoban, životno umoran.
Nemoj nikada reći ili pomisliti:
Ionako nemam nikakve šanse.
Opet ću se razboljeti. Ništa mi ne uspijeva.
Ne mogu više. Star sam. Siromašan. Izgubljen.
Ako tako razmišljaš, poput magneta privlačiš
nesreću i udarce sudbine.

Pobrini se za dobre, svježe, optimistične misli,
za misli pune sunca.
U svim situacijama uvijek treba misliti:
»A ipak sunce sja!«
Misli pune sunca udeseterostručuju
moć tvojeg razuma i snagu tvoje volje
i od tebe čine sretna čovjeka.

NIKADA NE IZGUBITI ODVAŽNOST

Ne smiješ prebrzo gubiti odvažnost.
Znam, poteškoće su katkad tako ubitačne
a udarci sudbine tako obeshrabrujući
da više ne vidiš izlaza.
Više ne znaš ni kako ni kamo.
Svega ti je previše, sve ti je mrsko.
Tada i sam postaješ nesnosan i nepodnošljiv,
osobito za ljude u svojoj blizini.

Sve gledaš mnogo crnje nego što stvarno jest
Obeshrabrenost kao da na neki način koči
tvoje moći rasuđivanja i snagu tvoje volje.
To je jako opasno.
To je posljednja postaja prije očaja.

Ako zatim sve opet krene nabolje,
nauči iz toga kao iskustvo za budućnost:
nikada se ne smije izgubiti odvažnost,
dogodilo se ne znam što!
Svoje poteškoće uvijek promatraj
sa stanovitog odmaka,
kao da su to poteškoće nekog drugoga.
Tada ćeš sve vidjeti jasnije.
Tada ćeš ponovno otkriti svijede trenutke.
I nikad nećeš zaboraviti:
iza svakog oblaka nalazi se sunce.

VLASTITI PROIZVOD

Biti sretan baš i nije tako teško.
Čak ni onda kad doživljavaš mnogo nevolja
i sasvim zgrbljen koračaš pod pritiskom
i teretom svojih briga i problema.
Sreću ne možeš nigdje kupiti.
Sreću si moraš sam ostvariti,
sam je moraš stvoriti.

Sreća i nesreća tvoja su vlastita djeca,
djeca tvojega srca i djeca tvoje glave.
Ako neprestano misliš na bolesti, na poraze,
razočaranja, neuspjehe,
ako si svakoga dana po nekoliko puta prigovoriš:
»Kod mene sve ide naopako«,
»Mene nitko ne voli«,
tada između sebe i svoje sreće gradiš zid.

Ispuni svoju glavu optimističnim mislima
i svoje srce iskrenom ljubavlju prema bližnjemu.
Napravi popis stvari koje te vesele,
i budi zahvalan.
Potraži nekoliko ljudi i budi prema njima,
danas, osobito fin.
Neka tvoja okolina, tvoj muž, tvoja žena,
tvoja djeca, tvoji susjedi i kolege
vide tvoje svježe, srdačno lice.
Opazit ćeš kako nalaziš mir i radost.
Već si na putu do sreće.

TRI STVARI OD NEPROCJENJIVE VRIJEDNOSTI

Nemoj tražiti previše od života.
Zaustavi, obuzdaj svoju čežnju da imaš uvijek više,
svoju strast za još više užitaka, ugode i raskoši.
Živjeti ne znači: sve ponijeti sa sobom, sve iskoristiti.
Želiš li sve imati i sve uživati,
na kraju nećeš uživati više ništa.
Sebičnjak nije nikada zadovoljan i uvijek je nesretan.

Sretan ćeš biti tek onda kad budeš zadovoljan malim,
ako se možeš radovati sunčevu sjaju,
cvijeću i smijehu djeteta,
ako se budeš brinuo za druge više
nego za svoje malenog.

Kod nekih velikih ljudi divimo se
njihovoj jednostavnosti, veselosti i srdačnosti.
Tajna njihove zarazne radosti i njihova velikog
zračenja na ljude leži u njihovoj jednostavnosti,
njihovu siromaštvu i njihovoj dobroti.
Ovo troje ne stoji puno novaca,
ali je od neprocjenjive vrijednosti.

Nauči dakle biti jednostavan, bez potreba,
ne zahtjevan, nego zadovoljan onim što imaš,
i nauči biti dobar, jer dobrota osvaja svako srce.
Tako će i tvoje srce biti ispunjeno mirom,
tako ćeš i sam postati sretan.

ČASNO ČUVAJ RIJEČ

Na nas se svaki dan sručuje lavina riječi.
Napadaju nas riječi s plakata i prospekata,
iz ilustriranih časopisa i debelih knjiga.
Zapljuskuju nas s radija i s televizije.
Ni jedan čovjek to ne može izdržati.

Gdje naći istinu u toj prašumi?
Sto će nas spasiti iz te neizmjerne pometnje?
Toliko riječi bez sadržaja: prazne, šuplje i besmislene.
Toliko riječi bez ljubavi:
krute, ranjavajuće, isijavajuće!
Tolike riječi iz bolesnog duha ljudi
koje te nevjerojatnom drskošću hoće poučiti.

Živimo na rubu duhovnog bankrota.
Riječi se zadaje smrtni udarac,
tom divnom sredstvu ljudskoga duha.
Riječ je put koji vodi od čovjeka k čovjeku,
od srca k srcu. Ali taj put je miniran i urušen.
Unatoč svemu govorenju o dijalogu i komunikaciji,
između ljudi više nego ikada nastaje kratki spoj.

Časno čuvaj riječ, odnosi se prema njoj
sa strahopoštovanjem.
Ispuni najprije svoj duh dobrim mislima,
a tek onda kaži riječ.
I nikad ne propusti dobru priliku - šutjeti.

NE ČINITI OD SREDSTVA CILJ

Sto znači život drugo negoli biti dobar i srdačan
prema drugima?
Ili si već toliko mrtav da si zaboravio živjeti,
da si iz sredstva za život načinio cilj svojega života?
Istina je: moraš raditi i zarađivati novac da bi živio.
Cilj je *živjeti.* Živjeti sretno.
Ali, sudbonosna je zabluda u naše vrijeme
da mnogi ljudi sredstvo čine ciljem.
Žive da bi radili, i prije svega da bi zarađivali novac,
što više novaca. I tako se zapleću u nerješive probleme.
Temelj njihova života savršeno je kriv.

Ne daj se obmanuti svim tim zamamnostima
što ti nudi život uz naplatu.
Život je zapravo vrlo jednostavan.
Ako imaš jelo, odijelo i stan, što još onda hoćeš više?
Ne trebaš činiti više ništa nego biti radostan
i razveseljavati druge.
Nikada nemoj biti zavidan
onima koji se dodvoruju zlatnom teletu.
Oni su isto tako glupi kao i zlatno tele.
Tko se u to upušta, sjedi u tijesnoj tamnici.

Ne zaboravi živjeti, danas živjeti.
Misli na druge, koje moraš voljeti,
njima moraš od sebe dati ono najbolje.
Ne zaboravi da ti je svaki dan darovan
kao vječnost da budeš sretan.

SVJETLO I TOPLINA

Dobro znam da se poruka evanđelja
mnogima danas javlja u tmurnom svjetlu.
Isusovu poruku kadšto pomračuju i sumnjiče
čak i ljudi koji bi zapravo morali za nju živjeti i boriti se.
Oni svako zlo ovoga svijeta povezuju s kršćanstvom.
Nalik su konobarima velikog restorana
koji, iako je kuhar pripravio divno jelo,
serviraju samo otpatke.
iMnoge moderne teorije dolaze iz glave,
nerijetko iz glave kakvog smušenjaka.

Stvarno kršćanstvo dolazi iz Božjega srca
i obuhvaća sve ljude.
Ono nije samo svjetlo za razum,
nego svjetlo i toplina za svega čovjeka.

Volim kršćanstvo,
jer u njemu ima mjesta za slabe ljude.
Volim evanđelje iznad svega, jer po njemu
prvo mjesto pripada siromasima i prosjacima.
Za mene Isusova poruka nije ništa drugo nego potpuno
razvijanje čovjeka na svim područjima, blagdan za ljude,
pod uvjetom da se on ne slavi na račun drugih.
Osim evanđelja, osim Isusa, ljubavi Božje
koja je postala čovjekom,
ne vidim drugog izlaza iz pometnje, zbrke ljudi,
ne vidim ni jednog jedinog izlaza.

POMIRITI SE

Da budeš bar malo sretan,
da imaš bar malo radosti na zemlji,
moraš se pomiriti sa životom,
svojim vlastitim životom onakvim kakav jest,
sada, u ovom trenutku.

Moraš se pomiriti sa svojim poslom,
s ljudima oko sebe,
s njihovim pogreškama i nedostacima.
Moraš biti radostan zbog svojeg muža, svoje žene,
makar si u međuvremenu spoznao
da nisi pronašao čisti ideal.

Moraš se pomiriti s granicama svojega novčanika,
sa svojim licem, koje nisi sam sebi birao,
sa svojom nadarenošću i okolnostima svojega života,
makar kod susjeda bilo sve mnogo bolje.
Pomiri se sa životom.
Nalaziš se u svojoj koži
i više se ne možeš roditi u nekoj drugoj.

Potraži mir sa samim sobom,
sa svojom sudbinom,
sa svojim ukućanima,
sa svim bližnjima, s Bogom...
I naći ćeš mir, i postat ćeš mnogo sretniji.

VELIKO UMIJEĆE

Zar je tako teško biti sretan?
Zašto mudrovati, prigovarati, uzdisati, gunđati,
jadati se i praviti lice kao da smo popili litru octa?
Zašto imati oči ni za što drugo osim za zle ljude
i strašne stvari?
Život je kao pola čaše dobra vina.
Pesimisti su potišteni jer je čaša napola prazna,
a optimisti sretni što je do polovice puna.

Najčešće ovisi o tebi samome
jesi li sretan ili nesretan.
Nije li fantastično to što smiješ živjeti,
što možemo razgovarati, gledati, pjevati, slušati,
što imamo ruke da dajemo, da pomažemo,
noge da hodamo i srce da ljubimo?
Mogao si biti i slijep, gluh, hendikepiran.
Mogao si biti neizlječivo bolestan.
Da, to je moglo zadesiti i tebe kao i mnoge druge.

Pomisli na to kad si ponekad loše raspoložen,
potišten, srdit i loše volje zbog
malih svagdanjih nesklapnosti.
Veliko je umijeće biti sretan!

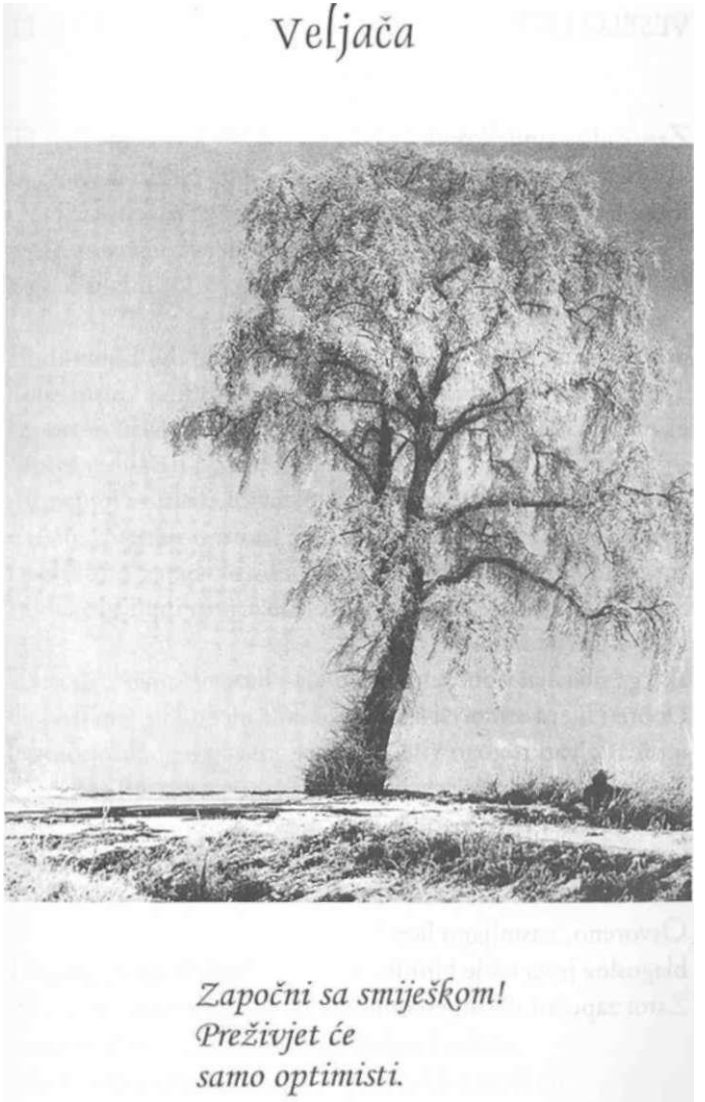

VESELO LICE

Započni sa smiješkom!
To što si namrgođen ili žalostan
može biti i tvoja vlastita krivica.
Tko na sve gleda kao na krivo ili mrsko,
poprima iskrivljeno, namrgođeno lice.
Znaš li da je tvoje lice određeno
ponajprije za druge?
Ti ga ne trebaš gledati,
osim kod sisanja i brijanja.

Započni svaki dan s veselim licem!
Postoji uzajamno djelovanje
između tvojega lica i tvojega srca.
Sve se mijenja ako se izmijeni tvoje lice.
Na poslu više nisi tako umoran
ako ga obavljaš opušteno, nasmijana lica.
Dobre i lijepe strane života
možeš uživati mnogo više.
Za ljude oko tebe izlazi sunce.
Ako ti se štogod i dogodi,
imat ćeš više snage da se odupreš.

Otvoreno, nasmijano lice
blagoslov je za tvoje bližnje.
Zato: započni sa smiješkom!

TI SI ČUDO

Ti si divan čovjek. Nitko ti to još nije rekao?
U svojoj si duši jedinstven, neponovljiv.
Odvijeka dovijeka nitko neće biti takav kao ti.
Ispod površine svoje svijesti nailaziš na čudo
koje si ti sam.

Budi svoj! Budi to što jesi!
To je nužno želiš li plodno kontaktirati s ljudima.
Možeš za nevolju nositi istu odjeću, isti kaput.
Možeš raditi isti posao, imati iste hobije.
Ali nemoj se izjednačavati s društvom u kojemu svi ljudi
trebaju reagirati u istom ritmu, u ritmu proizvodnje
i potrošnje, zarade i trošenja novca.
Budi svoj! Budi to što jesi!

Zato se u svom životu bori
da postaneš slobodan, slobodan od sive materije,
od monotonog, žalosnog života.
Ljudi se guše u besmislenim brigama za sporedne stvari
i gube svaku radost u životu. Treba se vratiti bitnom!
Prodri do čuda koje živi duboko u tebi.
Divi se opet poput djeteta - samome sebi!

Pitaj se: za što živim?
Za novac, posao, ugled? Za što?
Stvoren si da ljudima doneseš ljubav i radost.
Moraš svoj mali djelić svijeta pretvoriti u mali raj.
Od ljudi ne očekuj previše. Uradi sam!
Ti si divan čovjek. Ti to možeš.

HLADNO ILI TOPLO SRCE

Hladna zima je nešto strašno.
Puno trpljenja i mnogo nevolje dode na ljude.
Ali s grijanjem na ugljen, na ulje ili plin
dade se otjerati zima iz stana.
Hladno srce nešto je mnogo strasnije.
Netko s **hladnim** srcem u grudima ostaje sjeverni medvjed
i uz najtopliju kalijevi! peć. Cdje živi takav hladni čovjek,
tu i zrak postaje leden a svaka se radost ukoči od hladnoće.
Hladnog srca ne možeš se smijati, nema pomirljive,
srdačne riječi, nema nimalo sreće.

Čovjek s hladnim srcem nema osjećaja.
Katastrofa za njegovu ženu, njegovu obitelj,
za njegove bližnje.
Žena s hladnim srcem često je kruta, ogorčena,
nepodnošljiva i puna predbacivanja prema svojoj okolini.
Pri svakom dodiru barometar raspoloženja
spušta se odmah do dna.
Hladna srca pretvaraju naš svijet u ledenu pustinju.
U njoj ne može ni jedan čovjek živjeti niti naći dom.
Pogledaj malo vlastito srce.
Ne bi li tamo gdje živiš mogao širiti
malo više topline i ljubavi,
ponajprije kod malenih i siromašnih ljudi?

STVOREN ZA RADOST

Zdrava filozofija života
potrebna je svakom čovjeku treba, pa i tebi.
Moraš naučiti živjeti »igrajući se«, ovdje i danas.
Zdrava životna filozofija
mora počivati na radosti i uskrsnuću,
ne toliko na sjenovitoj strani ove suzne doline.
Smrtni slučajevi u obitelji, gubitak imovine i dobara,
razmišljanje financijskim o opterećenjima,
0 kućama i hipotekama, o usamljenosti
1svim mogućim problemima u životu
mnoge su ljude već učinili bolesnima,
a mnoge prije vremena i ubili.

Optimisti žive dulje od pesimista.
Pesimisti, to nisu ljudi koji su neko vrijeme žalosni
i neko vrijeme imaju briga,
nego su uvijek i zbog svega žalosni.
Takvi ljudi rijetko ostare.
Usvoji životnu filozofiju koja govori
da čovjek u svijetu nije ni tegleća marva
ni laktor skupoće, nego dijete Božje.
Pokušaj vjerovati u Boga koji je Otac.
On ne želi da svoju nesreću neprestano žvačeš,
i »tetošiš« svoje nove ili stare brige.
On te je stvorio za radost.
Traži u pravom smjeru i naći ćeš.

MEĐU LJUDIMA

Fasciniraju me ljudi, što dalje to više.
Ljudi su iz dana u dan nova pustolovina
ako ih čovjek zna prihvatiti sa simpatijom.
Ako se možeš diviti, ne samo tijelu koje možeš gledati
i dodirnuti, nego prije svega nedokučivoj tajni
koja ti se približi u tako divnom sazdanju
a u isti mali ostane tako daleka i nedostiživa.

Sigurno, ima ljudi staklena lica,
iza kojega sve izgleda prazno,
i ljudi bez lica koji projure mimo tebe
kao da ih privlači neka neodoljiva magnetska sila
i ne ostavlja ih na miru.
Ne razumijem ljude... A ipak ih volim.
Ne mogu ih se odreći.
Ljudi koji trebaju mene,
i ljudi koje ja trebam.

Ljudi s pitanjem u očima, s napetim licem.
Ljudi koji trpe, koji su ogorčeni i očajni.
Ljudi koji su nesposobni radovati se bilo čemu.
Pokušavam osloboditi ih tamnice
koju su sami sebi načinili.
Ima i ljudi koji te navode na razmišljanje i na smiješak.
Ljudi koji su veseli što te vide i kažu ti to.
Mnogi dobri, jednostavni ljudi sa skrivenim,
neslućenim bogatstvom u svom srcu.
Cesto je biti medu ljudima pravi blagdan.

RASPOLOŽENJE I KARAKTER

Većina ljudi je poput vremena:
vrlo nepostojani, nestabilni, puni promjene
raspoloženja, ćudljivi.
Nemoj reći: to su žene, one su neuračunljive
i nikad ne znaju što hoće.
1 muškarci ovise o raspoloženjima,
danas možda više nego ikad prije.

Ako živiš polazeći samo »od trbuha«,
po mjeri svojih osjećaja,
po onome kako ti je pri duši,
onda si danas čovjek iz kućice,
a sutra sjediš u najdubljoj rupi.
Sitnica, nesporazum, neoprezna riječ,
nepromišljena primjedba mogu izazvati
olujnu tuču i orkan,
katastrofu za zajednički život ljudi.

Život će biti mnogo lakši i ljepši, i sretniji,
ako imaš karakter.
Imati karakter znači posjedovati snagu
da sebi reknem koji put i *ne*
i da ne dajem uvijek maha
vlastitom raspoloženju, željama i strastima.
To se mora svaki dan vježbati.
Odbaci dakle ćudljiva raspoloženja.
Razbistri svoje lice.
Neka uvijek kod tebe bude lijepo vrijeme.

NJEGA LICA

Jesi li se jutros već pogledao u ogledalu?
Kako je izgledalo tvoje lice?
Svježe, bezvoljno, nepodnošljivo?
Ne zaboravi da tvoje lice postoji zapravo za druge.
Oni ga moraju gledati.
Ništa nije tako ružno kao po čitav dan biti prisiljen
gledati namrgođeno lice.
Tvoje lice je više od lijepe fasade,
više od natpisa na prodavaonici, više od posjetnice.
Nemoj svoje lice njegovati samo radi sebe,
da sebe u ogledalu vidiš lijepim,
nego prije svega poradi drugih.

Najbolja kozmetika nisu svakojake kreme za uljepšavanje,
puder, lak za trepavice ili šminka za očne kapke.
Njeguj svoje lice ponajprije iznutra.
Postavi u svoje oči svjetlo i veselo raspoloženje.
Opusti svoja usta na smiješali.
Daj svome licu srdačan izražaj.
Ali to možeš jedino ako nešto dublje, u svom srcu,
obaviš kućno čišćenje.

Očisti svu ogorčenost i mrzovolju,
izbaci dosadno ponavljanje svagdanje srdžbe.
Pokaži svoju najbolju stranu,
sa svojim ljubaznim, veselim licem.
Tada neće biti teško voljeti te.

GDJE ZAPOČINJE MIR

Zar se hoće da ljudi postanu ludi?
To se katkad pitam.
Govori se toliko besmislenoga, kupuje toliko smiješnoga,
događa se toliko ludoga
da gotovo sumnjam u neki bolji svijet.
Ljudi žele ljubav. Žele ljubav, žele sreću.
A trče upravo u suprotnome smjeru.

Čitam jedne novine o miru, a čak su i one pune nasilja,
nasilja riječi kojima treba dohvatiti druge.
Nasilje u obliku teških optužbi čini nekolicina
koju drže odgovornom za sve zlo svijeta.
Zašto neprestano tražiti kamenje za napadanje i
optuživanje? Tko optužuje i osuđuje druge, u isti mah
govori: »Ja sam bolji«, a sam izigrava nepogrešiva suca.
Tko kamenuje druge, sam prlja ruke.

Reći ću ti gdje započinje mir:
Mir započinje kod tebe.
Ne na ratištu gdje netko treba biti pobijeđen,
nego u tvojim riječima i djelima.
Mir ne započinje za konferencijskim stolovima,
nego u tvom životu: ako se odrekneš svake sile
koja može postati ugnjetavanje i svega imetka koje
upućuje na pljačkanje drugih.
Odreci se svakog oblika nasilja
u svom životnom prostoru i u svom srcu.
Tada će biti dovoljno mjesta
za mir i ljubav i pravu sreću.

LIJEK PROTIV LOŠEG RASPOLOŽENJA

Moraš biti ljubazan.
Ne samo navečer, poslije posla,
kad ti nitko više ne ide na živce.
Ne samo kad si s prijateljima
ili kad dođu gosti u posjete.
Moraš biti ljubazan ponajprije kod kuće,
prema svojem mužu, ženi, prema ocu, majci,
prema svima s kojima zajedno živiš.

Moraš biti ljubazan — posvuda,
čak i onda kad ti netko stane na žulj.
Ne pravi tako bezvoljno lice,
prije svega ne ujutro,
inače ćeš dobiti bolest jutarnje zlovolje.
Idi na vrijeme spavati,
jer i sutra moraš biti ljubazan.

Loše raspoloženje ne da se izliječiti tabletama.
Nemoj svoj odmor pretvarati u ponoćnu priču
koja razdražuje živce.
Ne budi rob televizora,
nego idi ponekad ranije u krevet.
Opazit ćeš: dobar, zdrav noćni počinak
vrlo je spasonosan lijek protiv lošeg raspoloženja
i protiv mnogih drugih modernih zala.
Kad si naspavan i kad si ljubazan,
sve ide mnogo bolje
i osjećat ćeš se mnogo sretnijim.

MOSTOVI UMJESTO ZIDOVA

Što stoji između tebe i tvojih bližnjih - zid ili most?
Stanuješ s drugima u istoj kući, u istoj ulici.
Radiš s drugima u istom uredu, u istom poduzeću.
Ideš u istu školu s drugima, pohađate isti tečaj,
idete na ista putovanja, jedete isti kruh,
a jedni drugima možda ste jako strani.
Između vas stoje zidovi ravnodušnosti,
neshvaćanja, nepovjerenja, nenaklonosti.
Sruši te zidove. Započni graditi mostove!

Ako si mlad, sagradi most prema svojim roditeljima.
Oni su zabrinuti za tebe. Pokušaj razumjeti ih.
Ako si otac ili majka,
sagradi most do svog teškog djeteta.
Budite prema njemu dobri
i prije svega strpljivi.
Ako predaješ u školi, voli svoje učenike.
Oni su više od skupa glava
koje treba nakljukati znanjem.

Tko god bio, započni još danas:
rušiti zidove a graditi mostove.
Najbolji most do tvojih bližnjih jest-
ljubazno lice, smiješak.

RECI JOŠ DANAS NEŠTO DOBRO

Nikad se ne ponašaj kao mrki medvjed, s crnim naočalama,
koji se na sve može samo otresati, mrmljati i gunđati,
koji ne zna ni o kome ništa dobro,
koji nikad ne priznaje ni jedno ostvarenje,
nego i kod najmanje pogreške pokazuje zube
i tiranizira svu okolinu.

Nemoj biti ni sjeverni medvjed,
hladan i ravnodušan, koji blokira sve radosno
i kojega ne može rastopiti nijedan smiješak,
ni jedno dobročinstvo, ni jedna ljubazna riječ.
Budi čovjek i pokaži svoje srce!

Pokušaj jednom, još danas, reći nešto dobro
o svojem mužu, o svojoj ženi,
svojim susjedima ili svojoj punici.
To nije tako teško kao što misliš,
a reakcija je fantastična.
Drugi postaju odjednom drugačiji, pristupačniji.
Smiju se, i sve tada ide samo od sebe,
kao podmazano.

Reci, na primjer, jednostavno *hvala*
za sve što drugi za tebe čine,
hvala za svaku pažnju kod kuće,
na ulici, u uredu, posvuda.
Tako se, sa samo malo dobre volje,
dadne svijet učiniti bar malo boljim i ljepšim.
Što još čekaš?

NIKADA NE BUDI KRUT

Budi blag! Znaš kako su ljudi maleni,
kako li siromašni, koliko usamljeni,
koliko krhki i lomljivi!
Znaš da ima suza a nitko ih ne može utješiti.
Znaš da jedva ima veće žalosti od one u srcu
koje se ni od koga ne osjeća shvaćenim.
Znaš da je život za neke ljude
neizdrživa muka. Budi blag!

Učini sve što možeš da ljude shvatiš,
da im pomogneš. Udi u njihovo trpljenje,
u njihovu napuštenost.
Sidi s brežuljka svojeg samozadovoljstva,
spusti se dolje k ljudima koji su usamljeni,
koji trpe, k ljudima bez zaštite i bez sigurnosti.
Nemoj nikada biti krut, pa ni u svom sudu!

Budi blag! Pokušaj u njihovim, možda besmislenim
željama, prepoznati nečuvenu nostalgiju za srećom.
Tada ćeš i sam biti sretan.
Tada će u tvoju vlastitu usamljenost i slabost
doći divni trenuci koji će te istrgnuti
iz umorne jednoličnosti svagdašnjeg života.

Imaj meko srce koje može suosjećati,
ali i veliko, široko srce kojim ćeš sve ljude zagrliti.
Budi blag! U blagosti je neizmjerna utjeha za sve ljude
koji trpe od hladnoće našeg bezosjećajnog
zajedničkog života.

VOLJETI SVOJ SVAKODNEVNI POSAO

Tvoja je sreća ponajvećma u radosti
što je nalaziš u svom svakodnevnom poslu.
Ako preko volje odlaziš u ured,
ako mrzovoljno obavljaš kućne poslove,
ako nerado učiš i bezvoljno radiš,
ako živiš samo zato jer postoji vikend i godišnji odmor,
jer je utakmica tako napeta,
jer su idoli na filmu i televiziji tako divni,
jer ljeti privlači morska obala,
jer se na putovanjima može toliko toga vidjeti i doživjeti,
jer tada možeš - makar nekoliko dana ili tjedana -
pobjeći od svakodnevne ljutnje...
Ako radiš samo zbog toga,
onda mi te je jako žao,
jer propuštaš tisuću prilika da budeš sretan.

Misli na to, osluškuj svoje srce
i voli svoj svakidašnji posao
jer on te povezuje s mnogim bližnjima koji te trebaju,
makar i na sasvim skriven način.
Zato obavljaj svoj posao s ljubavlju,
jer tada nećeš morati čekati vikend
da pokažeš svoje sretno lice.

JUTARNJA VJEŽBA

Ne, ti nemaš ružno lice.
Ja u to ne vjerujem. Svako lice je lijepo
ako se iza njega krije dobro srce.
Zato izjutra stani mirno pred ogledalo
i započni dan sljedećom vježbom:
Pogledaj svoju »fasadu«
i reci samome sebi posve uvjerljivo:

Čovječe, budi zadovoljan što živiš.
Danas nema jadanja ni kukanja.
Od žalosnog lica nitko nema baš ništa.
Dolazi divan dan.
Budi zahvalan Bogu i živi jednostavno.
Nemoj toliko pušiti,
nemoj previše jesti i piti.
Dijeli, jer tu pokraj tebe ljudi trpe glad i žeđ.
Ne daj da te svladaju brige
i idi na vrijeme spavati.
Oslobodi svoje srce mržnje i zavisti.
Sve čini s ljubavlju.

Učiniš li ovu malu vježbu,
tijelo i duša će se razmahati.
A ti ćeš se opustiti i razveseliti.
Vjeruj mi, nakon samo mjesec dana
bit ćeš sasvim drugi čovjek,
sretan čovjek.

JEDINO VAŽNO NA SVIJETU

To je divno: biti čovjek, živjeti.
Jednostavno biti čovjek. Gledati uvis, promatrati sunce,
cvijeće i u noći zvijezde.
Jednostavno živjeti, biti dobar, ne htjeti sve imati,
ne biti zavidan, ne jadati se ni žaliti,
pomagati, surađivati, tješiti,
posjetiti bolesnika, biti blizu kad te netko zatreba,
pobrinuti se za njega,
a sve to ne zato što moraš, nego zato jer ti se to
jednostavno sviđa, jer si čovjek, bližnji, jer živiš.

Znaš li opasnost koja prijeti ovom vremenu?
Mi živimo u vrijeme učinaka i isplativosti.
Ljudi pitaju: Čemu to služi, kako to funkcionira,
kako brzo ide, koliko donosi?
Čovjek je pod određenim pritiskom. Preopterećen. Računa.
Iz toga mora proizaći novac. A zaboravlja
da je ljepota življenja u trenucima kad ne računaš,
kad si jednostavno čovjek,
kad živiš jednostavno i zadovoljno.

Ljudi, doduše, žive sve dulje, ali ne uvijek i radosnije.
Oni još uvijek misle da je čovjekova sreća: mnogo imati,
mnogo postići, biti dobro zbrinut, dugo živjeti. Odupri se.
Ti nisi stroj, ti si više od funkcije koju imaš,
više od svog položaja, više od zadaće i svog posla.
U prvom redu i na prvom mjestu ti si čovjek - da živiš,
da se smiješ, da voliš; jednostavno: da budeš dobar čovjek.
A to je ono jedino važno na ovome svijetu.

SLOBODAN DA MOŽEŠ UŽIVATI

Da bi mogao živjeti, moraš prije svega moći uživati.
Moći mirno uživati. Pod tim ne mislim onu kobnu,
katkad i bolesnu želju za uživanjem kojom je opsjednuto
toliko ljudi i koja tako mnogo ljudi dovodi u propast.
Pohlepa za svim mogućim i nemogućim stvarima
kojima te privlači društvo preobilja rastrgat će te
u vrtlogu životinjskih nagona
iz kojeg ćeš se jako teško izvući.

Da bi mogao živjeti, moraš moći uživati.
Da bi mogao uživati, moraš biti slobodan,
slobodan od svake jurnjave za posjedovanjem,
slobodan od svake pohlepe, slobodan od mržnje i zavisti,
slobodan od svih poroka koji te iznutra cijepaju i razdiru.
Da bi mogao uživati, potreban ti je zdrav sklad
između tvojih osjećaja, tvojih predodžbi
i tvojeg odnosa prema ljudima i stvarima.

Ako možeš uživati, možeš se i smijati i biti veseo.
Tada si zahvalan što svakoga jutra izlazi sunce.
Osjećaš se blaženo što ti je krevet mekan a stan topao.
Tada ćeš susretati vesele ljude.
Tada ćeš u svakom smiješku, u svakom cvijetu,
u svakoj dobroj riječi, u svakom toplom stisku ruke,
u svakom zagrljaju doživljavati Božje prijateljstvo.
Ako možeš mirno uživati u malim stvarima,
nastanit ćeš se u vrtu punom blaženstva.

NE ZID PLAČA

Priznajem, ima jako mnogo stvari na koje bih se
mogao žaliti. Ali se pitam: Je li jadanje ikomu pomoglo
da izađe iz svoje nevolje?

Jadanje sapinje svaku aktivnost, svaki daljnji hod.
Dani puni jadikovki najgori su ti dani.
Ne možeš dalje, noge su ti teške kao olovo.
I samo otežavaš život i svojim ukućanima, prijateljima,
znancima.

Zacijelo, svaki čovjek ima svojih briga i svojih tegoba.
Ali zar time treba probijati drugima uši?
Tvoj bližnji nije zid plača.
Čemu neprestano jadanje zbog loših vremena,
zbog loših ljudi, zbog loših vremenskih prilika
i zbog stvarnih i umišljenih bolesti?

Još je toliko lijepih i dobrih stvari
za koje moramo biti zahvalni
i kojima se možemo zajedno radovati.

RASPOLOŽENJE I TRIČARIJE

Loše si raspoložen?
Jesi li razmislio koji je razlog tome?
Je li ti šef pokazao mrzovoljno lice?
Ili je kod kuće bilo zagrižljivih primjedbi?
Zaobišli su te, nešto nije bilo u redu?
Je li ti netko štogod prigovorio?
Ili ti nije prišiveno otpalo dugme,
ili je pak nešto bilo neslano?
Jeste li posvađali se zbog čišćenja, pranja
ili možda TV programa?

U trenucima uistinu teškog trpljenja - a koji čovjek kroz
njega ne prolazi? - takve nam se stvari čine strašno
djetinjastima. Ne shvaćamo kako je takvo nešto moglo
poremetiti našu unutarnju ravnotežu.

Kakvog smisla ima ljutiti se zbog sitnica kad život
može sa sobom donijeti sasvim drugačije trpljenje?
Otvori novine, prati vijesti na televiziji ili radiju i
saznat ćeš za teške sudbine svojih bližnjih.
U usporedbi s njima tvoji mali problemi zaista nisu ništa.

Loše raspoloženje ne dovodi ni do kakvog rješenja.
Radije čuvaj energiju za rješavanje
istinski važnih problema.

NIJE SVAKI DAN KAZALIŠTE

Kakvo ti je lice?
Je li to tvoje pravo lice
ili neka vrsta maske za svakodnevnu uporabu,
za svakodnevno ophođenje s bližnjima?

Sasvim je razumljivo kad u dane karnevala
namjestiš neko posve drugačije lice.
I a svatko ima potrebu glumiti ponekad bedaka
i veseli ga hodati uokolo s crvenim kvrgastim nosom
ili se sakriti iza lica nekog klauna, velikog čarobnjaka,
egzotične princeze ili lopova s crnom »njuškom«.

Slobodno glumi jedan dan klauna,
to može biti vrlo zdravo.
Ali ne igraj se svaki dan kazališta.
Ne mijenjaj svoje lice
kao što mijenjaš košulju:
razgovorljiv i šarmantan u krugu prijatelja
a šutljiv i nađut kod kuće;
neslomiv kad vodiš riječ
a laskav kad si podređeni.
Neka tvoje lice uvijek bude ogledalo srca,
zato se najprije pobrini za dobro srce.

NE DAJ SE ZAROBITI

Ako su ti srce i glava puni stvari koje te zarobljuju,
gubiš jako mnogo životne radosti.
Možeš postati rob novca ili televizora.
Možeš biti zarobljen jelom, pićem, pušenjem.
Možeš postati rob čak i svojem hobiju.
Sve su to dobre stvari i spadaju u život.
Ali ako ti one postanu idoli pred kojima padaš na koljena
klanjajući se, tada se gube životna radost i sloboda.
A sam se nadeš na lancu. Postaješ rob.

Uživaj u svemu, ali nikada ne postani rob.
Upotrebljavaj svoj novac da živiš i dadneš drugima živjeti,
ali ne daj da te guši pohlepa.
Upotrebljavaj svoj automobil, svoj televizor, ali tako
da ne trpi tvoj suživot s drugima.
Budi umjeren u jelu i piću, i pušenju.
Ne smije ti želudac postati bogom.
Gak ti i hobi može postati tiraninom
koji ti u životu više ne ostavlja mjesta za druge.

Gdje si svezan? Oslobodi se!
Samo prava ljubav prema bližnjemu
učinit će te slobodnim.
Zato ljubi, zalazi se za druge, zaboravi sebe,
i tisuće neočekivanih radosti
past će ti s neba poput zvijezda.

SPREMAN NA KOMPROMIS

Nemoj biti tvrdoglav!
Tvrdoglavost je tako kobna stvar
te može zatrovati sav život.
Tvrdoglavost upućuje na kratkovidnost,
krutost i sebičnost.
Kod tvrdoglavih je u prvom planu gospodin *Ja*,
gospoda *Ja*.
Takva osoba ne trpi protivljenja.
Nikad se ne zabuni, uvijek ima pravo
i nikad ne popušta.

U braku i obitelji nastaju zbog toga najveće napetosti i
problemi, jer kod tvrdoglavih ljudi
nestaje svaka radost, svaka sreća.
Oni su uvijek prkosni, razdražljivi, nepodnošljivi.
Za zajednički život oni su prava katastrofa.

Budi popustljiv i pripravan na kompromise.
Možda si zbog svoje tvrdoglavosti
izgubio dobrog prijatelja ili zgazio mnogo sreće,
koju čovjek treba kao zrak za život.
Ali sve će opet biti dobro budeš li se svaki dan
borio sa svojom tvrdoglavošću.
U dobroti, srdačnosti i
jednostavnoj ljubavi prema bližnjemu
neizmjerno je više radosti nego u tvrdoglavosti.

SVI HOĆE VIŠE

Blagostanje nas sve — uništava.
Mi i ne znamo koliko je već idealizma
ugasilo u nama to blagostanje,
koliko je uništilo spremnosti na pomoć,
koliko naših interesa svelo na čisto materijalne stvari.

Današnji čovjek nije toliko sretan
koliko bi o tom davalo dojam njegovo blagostanje.
Naprotiv! (**lotOVO** nitko, čini se, nije više zadovoljan
komadićem kolača koji mu je dopao. Svatko želi više.
Radnici hoće više, činovnici hoće više,
banke hoće više, liječnici hoće više,
uspješna poduzeća hoće više,
država hoće više, svi hoće više.
I tako mi, uza sve blagostanje,
polako ali sigurno propadamo.

Gdje svatko želi uzimati a nitko davati
nemoguć je zdrav društveni život.
Mi smo bolesni,
stranke i javni organi našeg društva su bolesni,
bolesni zbog vlastitih interesa,
kratkovidnosti i sebičnosti.
Krize su samo provala čira koji se već odavno vuče
u našim institucijama i u mentalitetu nas ljudi.

VELIKI TRBUH«

Naše će doba ući u povijest kao doba pohlepe,
reće nedavno jedan profesor,
koji je govorio o sutrašnjem društvu.
Kad se govori o napretku,
praktično je riječ isključivo o novcu,
tehnici, moći i uživanju.

Sve se vrti oko zadovoljavanja materijalnih potreba.
U javnosti se neprestano poriču nagonski čovjekovi porivi.
Posvuda se podražava pohlepa: htjeti imati uvijek više,
po svim pravilima umjetnosti.
Kad bismo morali podići spomenik ovom našem vremenu,
pravi bi spomenik bio »Veliki trbuh«.
Na trbuhu glava puna elektronike,
a gdje smjestiti srce, ni sam ne bih znao.

Krajnje je vrijeme
da ponovno počnemo cijeniti vrijednosti duha.
Naša nevolja nije nedostatak blagostanja,
sigurnosti, ugodnosti i određene fasade,
nego nedostatak jednostavnosti, zadovoljstva,
dobrote i dobrih misli.

HUMOR OPUŠTA

Kad vidiš kojom smrtnom ozbiljnošću
ljudi rade na svom vlastitom kipu,
kako su sasvim zaokupljeni samima sobom,
koliko im je stalo do njihova ugleda i fasade,
jednostavno ih požališ.
Oni su izgubili prave vrijednosti života
i krenuli u labirint gdje upravo na znanstven način,
metodično i sa strašnom ozbiljnošću
prakticiraju — egoizam.

Želio bih moliti: Gospodine, daj nam smisla za humor.
Daj nam odvažnosti nasmijati se smiješnoj taštini,
tuposti i tvrdoglavosti onih debelokožaca
koje nam svijet katkad šalje
da nam uzmu naš mir i radost.

Da, moramo se više smijati. Smijeh je zdrav!
Misliš li i na tu stranu svojega zdravlja?
Smijeh oslobađa. Humor opušta, rastereću je,
daje ti osjećaj kako je sve relativno.
Humor može sam sebe uzeti u naručje
i ponovno te učiniti poput djeteta.
Smijeh i humor oslobađaju te pretjeranih briga i
jednoličnosti u kojoj se nekih dana gušiš.
Smijeh i humor stvaraju u tvojem srcu nov prostor
za ljude oko tebe.

VIŠI- RADOSTI U SLAVLJENJU

Vidim kuko ljudi idu slaviti karneval.
Vrijeme je karnevala, vrijeme za ludu zabavu
da iza maske budeš jednom sasvim drukčiji.
Možeš se pokazati kakvim želiš, što lude, to draže.

Ali zar tolika slavlja moraju završiti u pijančevanju
i drugim ispadima? Zašto su ljudi nakon toga toliko
klonuli, kao polumrtvi? Svako slavlje treba, naime,
dati ljudima da osjete radost življenja.
Ako slavlje nije više od zadovoljavanja pohlepe
i želje za užicima, onda ono ne pomaže.
Slavlja nad kojima se čovjek mora zgražati
vrlo su pogubna za zdravlje i zatvaraju pore
kojima on može udisati životnu radost.

Moramo sebi postaviti pitanje,
nismo li izgubili smisao za slavljenje.
Uvjeren sam da bismo imali više radosti u slavljenju
ako bismo znali za smisao posta i odricanja
i ako ne bismo bili toliko prezasićeni.

Postoje dva načina života:
Jedan započinje suzdržljivošću a završava slavljem.
Drugi započinje slavljem a završava glavoboljom,
dosadom života i kojekakvim neurozama.

MASKU NA LICE, NE NA SRCE

Čovjeku je teško ostati uvijek uravnotežen
i sačuvati svoje lice.
Sjeti se karnevala, pogledaj ljude
kako uzimaju maske i uz divlju glazbu
između papirnatih zmija i konfeta gube svoj razum.
Karneval je nedostojan čovjeka
ako postane alibi za najprimitivnija zastranjenja.

Slavi karneval, budi opušten, a ne raspušten.
Stavi masku na svoje lice, ali ne i na svoje srce.
Budi taj jedan dan klaun sa zvončićem i luckast,
ali nemoj podleći pijančevanju i ispadima,
da ne bi, kad prestane igra, ostao nesretan
na ruševinama slomljenog bračnog
i obiteljskog života.

Pazi na nepoznate ljude
koji se, prerušeni, umiješaju u slavlje
da pohlepno potraže svoj plijen.
Slavi slobodno karneval, ali ne zaboravi
da iza toga dolazi post:
svoj kruh i svoje bogatstvo valja podijeliti
s milijunima onih koji umiru od gladi.

OPUSTI SE

Nemoj živjeti tako napeto!
Uvijek pod pritiskom, kad stojiš i hodaš,
kad jedeš i radiš, čak i kad spavaš.
Nemoj neprestano misliti na svoje brige, na sutra,
na neriješene a možda i nerješive probleme.
Trajni pritisak dovodi do nepotrebne iscrpljenosti,
a neprestana napetost opterećuje živce.
Izdržljivost popušta, volja za stvaralaštvom slabi.
Čovjek se osjeća iscijeđen, sagorio, na kraju.

Ako moraš sebi priznati:
»Neprestano sam umoran,
a ne mogu sebi protumačiti zašto«,
onda je to znak da živiš prenapeto.
Nauči živjeti opušteno, ali i opušteno raditi.
Zgrčena ramena treba olabaviti,
mirno predahnuti, opustiti mišiće,
živjeti opuštenije.

Gledaj malo više djecu,
a manje na tisuće skupih stvari
koje ti za kupnju nameću trgovine.
Gledaj malo više na svoje bližnje,
a manje televizor.
Pobrini se za nutarnju opuštenost i više se smij.
Tada ćeš zasigurno živjeti dulje i sretnije.

GLAD ZA VJEČNOM SREĆOM

Naše je vrijeme puno jurnjave za novcem i užicima,
za provodom i zabavom, za avanturama.
Mnoge ljude to čini nervoznima i gonjenima.
I ne smiruju se. Njihova nutrina ne nalazi više počinka.
Katkad se čini da su upravo izmučeni
gotovo nezasitnom težnjom
za uvijek novim, za uvijek više.

Ali na tom putu naše srce neće nikada
doći do trajnoga smiraja.
Sjeti se malo svih opojnih užitaka
što ti ih je svijet nudio u tvom životu.
Nisi li svaki put bio na kraju pomalo razočaran?
Za vrijeme, a osobito nakon najluđe opojenosti
možeš se osjećati smrtno nesretnim.
Nakon kratkog trenutka užitka
shvatimo da nismo ništa dobili,
nego još samo veći nemir.

Naše srce ne podnosi surogate!
Naše srce naći će pravi smiraj i spokoj
u bezgraničnoj dobroti, u Bogu,
koji je Otac i Ljubav.
Naše je srce i ne znajući gladno vječne sreće.
S malim se ne možemo zadovoljiti.

LUDA MEDU LUDAMA

Kad u dane karnevala susretneš ljude,
ne znaš pravo na čemu si.
Tu ulicom, prerušen, prolazi Princ Karneval
ili karnevalska luda,
i ti ne znaš krije li se iza toga neka velika životinja
ili siromašni bijednik koji bi taj jedan dan
htio živjeli u nekom drugom svijetu.
Za karnevala svi su lude medu ludama
i svi se zajedno smiju.

Ali zaboravimo li
nakon karnevala skinuti masku,
tada to više nije veselo.
Pobrini se, dakle, da ljude koje susrećeš
nikad ne razočaraš i ne prevariš.
Pristupaj uvijek i posvuda svojim bližnjima
potpuno iskreno.

Karneval je dobar za nekoliko dana,
ali tko čitav život pravi maškerade,
razara zajednički život ljudi.
Jer njemu nedostaje poštovanja,
na koje svaki čovjek ima pravo.
Pomozi graditi svijet bez maski.
Voli ljude oko sebe
pa će ti biti žao lagati im i varati ih.

Ožujak

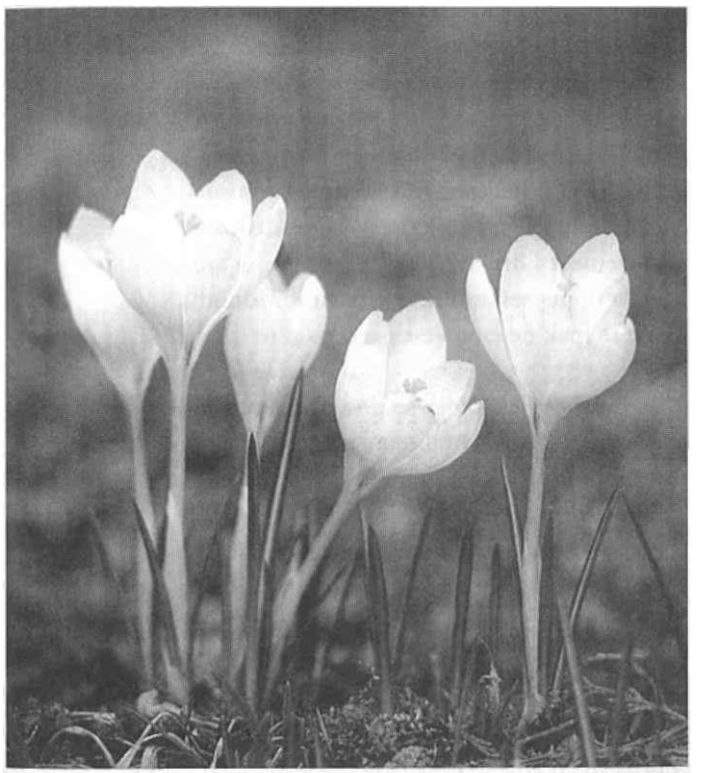

Ustani iz noći bojažljivosti
u novo proljeće.

SKORO ĆE PROLJEĆE

Svakoga jutra biti zahvalan za novi dan!
Ili se plašiš života? Je li ti pretežak?
Ideš li svake večeri u krevet s uzdahom:
»Hvala Bogu, prošao je još jedan dan!«?
Možda se smrtno dosađuješ
i sve ti se čini beskorisnim i besmislenim.
Možda ti je televizor ukrao svu maštovitost,
poduzetnost i društvenost.
Možda bi neprestano htio zabavu i razonodu,
a one te ipak ne čine veselijim.

Više i nisi čovjek ako si se pod pritiskom
prevladavajućeg mentaliteta i odnosa
smežurao u biće koje samo još proizvodi,
zarađuje i troši novac.
Za tebe više ne cvate cvijeće, jer ga ti više i ne vidiš.
Djeca se više ne igraju, jer ti za to nemaš oči.
Ljudi se više s tobom ne smiju, jer si za njih mrtav.
Nema više spokoja, nema mira, nema više radosti,
jer je u tvom srcu odumrla svaka ljubav.

Tražiš sreću gdje je nikada nećeš naći:
u mrtvim, besmislenim stvarima koje te nikad
neće zadovoljiti.
Izmijeni se iznutra, vrati se!
Postani ponovno čovjek. Jer sunce izlazi svakoga jutra,
i skoro će proljeće.
Zar ništa od toga ne primjećuješ?

IZMIJENJEN IZNUTRA

Jesi li umoran i neraspoložen?
Zar si dopustio da te tako jako pritisnu
tvoje mnogobrojne brige i poteškoće
te je nestalo svakog poleta,
oduševljenja i volje za životom?
Zar više ne pridaješ veliku važnost životu,
zar je nestalo svake radosti, kao da je iščezla
zbog dubokih rana u tvom srcu?

Nemoj ipak uzimati to tako tragično,
pokušaj se ponovno uhvatiti u koštac.
Ne uz pomoć alkohola i opojnih sredstava
nakon kojih bol postaje još veća.
Smireno, opušteno potraži svjetlo, istinu, mir.
Potraži Boga. Ako njega tražiš, sve će opet biti dobro.

Isprazni svake večeri svoju glavu, kao što svaki dan
moraš dovršiti i svoje dnevno zaduženje.
Izbaci sve crne misli,
svu gorčinu, svaki pesimizam
i zamoli Boga da te on preko noći,
u tišini i iznutra izmijeni,
da te ispuni novom energijom,
optimizmom i odvažnošću za život.
Iznenadit ćeš se kako ćeš se vrlo brzo
opet ujutro buditi kao novi čovjek.

SASVIM POTRESENI

Ima u našem životu mračnih, crnih dana.
Sve nam se tada vrti pred očima.
Gubimo svaki oslonac i zahvaća nas strah,
strah od samih sebe.
Naši osjećaji bivaju sasvim poremećeni i potreseni.
Bivamo uzbuđeni, u panici, do srži.
Tada nam padaju na um lude stvari
koje inače možda nikada ne bi imale prilike provaliti.
Zamišljamo sebi sve moguće i nemoguće
i mislimo da je tu u igri bogzna što.
Više ne prepoznajemo sami sebe
i upadamo u opasnost da sve bezglavo napustimo.
Katkad su dovoljne i sitnice da nas dovedu u očaj,
u šah-mat poziciju.

Unatoč svemu što se može dogodili -
pokušaj takvim mračnim, crnim danima
ne pridavati više značenja nego što ga imaju.
Oni nas ne bi smjeli previše zbunjivati.
Uvijek se čvrsto držimo ovoga:
Sto god nam se u životu dogodilo - Bog je Otac.
On je jedini koji sve razumije i sve oprašta
i u svako nas vrijeme neumorno prati svojom ljubavlju.

PROBUDITI SE

Sa sve većim porastom blagostanja
raste medu ljudima i neka vrsta dosade,
duševne bezvoljnosti.
Posvuda susrećemo umorne ljude
koje više ništa ne pokreće,
ali ta umornost nema nikakve veze s tijelom.
To je duhovno propadanje i praznina.
Riječ je o sktovitom, dubokom pesimizmu
u odnosu na život.

Ne daj da ti glava i srce potonu u trbuhu.
Ako nemaš uzvišenijeg ideala od jela i pića,
od zarađivanja i trošenja novca,
posao ti je onda nužno zlo
a sve što činiš besmisleno prenemaganje.
Tada već ujutro ustaješ uzdišući
i bježiš od svega što zahtijeva truda.
Tada duboko u noć buljiš u televizor
poput mumije bez mozga.

Možeš se izliječiti, samo se moraš probuditi,
otvoriti svoje prozore za svjetlo i sunce,
opet vjerovati u dobro i u Boga,
isprazniti svoje srce i iznova ga napuniti
pravom ljubavlju i zdravim optimizmom.
Ti nisi broj u bezličnoj masi,
ni djelić koji nema duše,
djelić nekog golemog stroja.
Ti si čovjek, stvoren za radost i za sreću.

DVA NAČINA ŽIVOTA

Učiš voziti automobil. Ideš ukorak s modom.
Razumiješ se u *high-tech.* Učiš tisuću stvari.
Pa ipak, jednog dana dalje ne ide, ni naprijed ni natrag.
Dobio sam jedno pismo, u njemu je to opisano:
»Još sam mlad. Ali već mrtav. Ne mogu živjeti.«

Čovjeka su sve naučili, samo ga nisu naučili živjeti,
i sada su mnogi beznadno nasukani.
Imaju sasvim krivu predodžbu o životu.
Naučili su ih: moraš se probijati naprijed,
zaraditi što više novaca, imati što je moguće više.
Kao da sreća počiva na tračnici pohlepe!
Kao ptice grabljivice sručuju se ljudi na »kruh i igre«.
Misle da su slobodni. Misle da će postati sretni.
No, oni su čvrsto privezani za lanac svoje lude pohlepe.

Postoje dva načina života. Prvi započinje s odricanjem,
s obavljanjem svakodnevnih dužnosti a završava slavljem.
Drugi započinje slavljem a završava gađenjem,
gnušanjem nad životom, frustracijama i depresijama.
Moraš se odlučiti svaki dan iznova.
Ali bojim se da to sam nećeš moći.
Zato je toliko važno vjerovati:
I kroza sva razočaranja mogu se osjetiti zaštićenim
jednom višom duhovnom silom
koja me voli i ostaje mi vjerna.
S Bogom u tvojem životu pale se mnoga nova svjetla.

NATRAG K JEDNOSTAVNIJEM ŽIVOTU

Unutarnja nevolja raste iz dana u dan.
»Posljednje sam noći ozbiljno razmišljao o samoubojstvu«,
reče mi jedan mladi čovjek. Jedan mi je drugi napisao:
»Više si ne znam uopće pomoći.
Ovo ovdje je prvi put da sam se uspio povjeriti
nekom drugom čovjeku.
Ja sam iznutra sasvim na kraju.«

Pisma, telefonski pozivi, mnogi razgovori
prenose me u džunglu,
gdje ljudi jedni druge ponižavaju, ubijaju,
muče i dovode do ruba očaja.
To je džungla, gdje zvijer čovjek slavi trijumf,
gdje se iživljavaju najbrutalniji instinkti:
pohlepa, nasilje, arogancija, zloupotreba vlasti,
korupcija.

Kad zatim sjedim nemoćan pokraj tolikih žrtava
koje na kraju svojih snaga žele odbaciti život,
najradije bih u tu našu duhovnu pustinju doviknuo:
Natrag ljudi! Okrenite se jednostavnom životu,
najjednostavnijim stvarima u životu:
zadovoljstvu, dobroti, prijateljstvu.
Naučite ponovno živjeti!

USTANI U NOVO JUTRO

Potrebno nam je jedno novo proljeće, proljeće duha.
Djevojka koja mi piše željela bi da je mrtva
jer više nema volje živjeti.
Muškarac koji ne nalazi mira sa svojom ženom.
Žena koja razmišlja o samoubojstvu jer nema nikoga
kome bi bila potrebna i za koga bi mogla živjeti.
Onaj ovisnik o drogi koji ne vidi više nikakva izlaza...
Ljudi prazna srca i zbunjenih čuvstava,
tjerani »trendom« vremena i ubitačnom gramzljivošću!

Kušali smo blagostanje i ležimo siti na tlu.
Moramo ustati. Moramo se uspraviti,
postati novi s novim mislima i novim srcem.
lb je moguće. Ali ne s čitavom ljekarnom tableta i prašaka,
nego uz pomoć onih tajanstvenih sila
koje drijemaju duboko u svakom ljudskom srcu.

Dragi čovječe, ako si mrtav za svaku radost,
za svaku ljubav, za svaku sreću,
ako više ne možeš vjerovati u sebe i u ljude:
pokušaj tada sve ono mrsko, gorko, tamno i mračno
odložiti i od svega se toga očistiti.
Ustani iz noći svoga malodušja i umora životom.
Ustani u novo jutro puno sunca, puno ptica i cvijeća!
Ustani u novo proljeće, u novo svjetlo, u nove mogućnosti!
Ustani! U svaki list svakog pojedinog stabla
Bog je upisao uskrsnuće,
a onda sasvim sigurno i u tvoje siromašno ljudsko srce.

NIKADA NE GUBI ODVAŽNOSTI

Sto ti se god dogodilo, ne gubi odvažnosti!
Ako te ljudi ostave na cjedilu,
ako su ti vlastita djeca uništila snove,
ako je iz tvog života iščezlo sunce,
potraži tada zvijezdu što ju je Bog upalio samo za tebe.
Ako stojiš tu praznih ruku i više nemaš što ponuditi,
budi siguran: Bog ne traži od tebe nikakvu žetvu,
ne traži pune žitnice.

Ako su srca u tvom domu tvrda kao kamen,
ako stojiš pred zatvorenim vratima,
ako nitko više ne otvara ma koliko ti kucao,
ne predaj se beskrajnoj ogorčenosti.
Ispitaj svoje srce i pripravi ga za slavlje.
Bog te voli. On će negdje i na neki način
dirnuti neko ljudsko srce da ti to dadne do znanja.
Kiša će prestati. Hladnoća će proći.
U zrakama jednog smiješka i u nježnoj ruci
osjetit ćeš proljeće i ponovno ćeš živjeti.

Ako svoju poruku moraš pronijeti u pustinju
gdje nema nikoga tko bi te čuo, budi siguran:
Bog je postavio skrivene antene koje hvataju i
prenose svaku riječ iz tvojega srca preko svih sasušenih,
neplodnih polja sve do onog komadića zemlje
gdje se rada novi svijet.
Nikada nemoj gubiti odvažnosti!
Što god se dogodilo, Bog te voli.

NEĆEŠ VIDJETI TOLIKO POGREŠAKA

Kako gledaš na pogreške svoga muža, svoje žene,
svojih najbližih? Na pogreške suradnika, kolegica,
pretpostavljenih, drugova iz razreda, susjeda?
Ne mislim na pogreške ljudi koje ne poznaješ dobro,
pogreške koje te ne bole.
Mislim na nedostatke ljudi s kojima svaki dan
zajedno živiš i radiš. Ako njihovi nedostaci
postanu u tvojim očima strašno krupni
da više ne možeš vidjeti ništa drugo,
ako zbog toga neprestano dolazi do svađe,
tada zaviri malo u svoje srce. Tada je ljubav tanka.
Ne moraš biti slijep za pogreške drugih.
Ali ako zaista ljubiš, nećeš vidjeti toliko pogrešaka.

Ljubav je u tom smislu uvijek pomalo slijepa.
Ako ljubav i prijateljstvo počnu polako nestajati,
izgubit će se i ta simpatična sljepoća.
Neizbježne pogreške i nedostaci drugih smetat će
sve više i iz dana u dan bivat će sve veće.
Poprimit ćeš zločeste oči i na kraju nećeš vidjeti
ništa drugo osim pogrešaka i nedostataka.
Brzo izmjeri svoje srce i ispitaj svoju ljubav.
Učini da ti ljubav opet bude velika,
tada će pogreške postati sitne.
One se mogu mnogo lakše podnijeti,
a život s drugima postat će ponovno blagdan.

NITKO NIJE SAVRŠEN

Iako svatko mora raditi na tome da postane bolji,
nitko nema prava zahtijevati od drugih
da budu savršeni.
U našem visokotehniziranom svijetu
postoji velika opasnost da ljude smatramo robotima
od kojih se traži savršeno funkcioniranje.
A čovjek nije stroj.
On se ne da svesti na čvrste formule.
1 + 1 = 2. To u matematici vrijedi, ali ne i kod ljudi.

Čak i najbolji dostignu u životu najviše tek 1,8 ili 1,9.
Ali i onaj koji ostvari manje, ne treba se zato skrivati,
ne mora zanijemiti crven od stida, ili pale početi kukati.
Ako je netko učinio najbolje što je mogao,
onda to treba znati cijeniti, svejedno kakav rezultat bio.
Ako društvo drži ljude pod pritiskom
da uvijek i posvuda budu sto posto savršeni,
onda ljudi moraju jedni druge štititi.

Zato voli ljude onakve kakvi jesu.
Drugih, naime, nema.
Reci mužu, ženi, prijatelju, prijateljici, kolegi na poslu:
»Za mene ne moraš biti savršen.«
To stvara ozračje povjerenja, topline i sigurnosti.
Budi čovjek koji je od srca sretan s bližnjima,
čak i onda kad je neki čovjek polomljenih krila.

NEUGODNO KRŠĆANSTVO

Okruženi smo pohlepom i nasiljem,
pomanjkanjem smisla, nade i odvažnosti.
Na svjetskom tržištu bogate zemlje danas, kao i ranije,
pljačkaju siromašne zemlje.
Televizija i tisak preplavljeni su ubojstvima,
zločinima i skandalima.

Sebe nazivamo odgojenim i kulturnim ljudima,
možda čak i kršćanima,
ali sanjamo o kršćanstvu bez neugodnoga križa.
Ništa nam nije preostalo za naprezanje, žrtvu i odricanje.
Volimo kršćanstvo u mekanim foteljama,
s toplim krevetom, s bogato prostrtim stolom
i modernim riječima koje lijepo zvuče
a zastiru našu pritajenu sebičnost.

Susreo sam u pariškoj četvrti bijede svećenika
koji je živio medu siromasima. On reče:
»Iz povijesti znamo
za razdoblja razuma i razdoblja osjećaja,
za herojska i romantična razdoblja.
Danas trijumfiraju instinkti:
nasilje, pohlepa, potrošnja, seks.«

U takvu vremenu punom pometnje, nagona,
besmisla i praznine želimo se vratiti natrag
k jednostavnosti, trijeznom životu
punom nade, samosvladavanja, spremnosti na pomoć.

IMAM DOVOLJNO

Kad slušam istaknute predstavnike politike i gospodarstva,
kad svake godine vidim cjenjkanje oko većih plaća
i doživim kako nakon toga porezi i cijene porastu,
mogu jedino pitati: Zašto? Zašto više zaraditi,
više novca, više dobiti, više kupovanja, više potrošnje?
Zašto, čemu i za koga? Sigurno ne za neproduktivne,
siromašne, jer oni su sve više po strani,
oni nikada ne vide više od nekoliko mrvica.

Zar sam samo ja velika budala kad pitam
koje su to nevidljive sile ovdje na djelu?
Jesu li to mračne sile ljudske sebičnosti i pohlepe,
ili nose neko drugo ime?
Najradije bih molio, to mi nitko neće uzeti za zlo:
»Gospodine,
spasi nas od imetka, koji nas čini opsjednutima.
Oslobodi nas od bolesne sebičnosti.
Spasi nas od čežnje za stvarima,
koje nas ipak ne zadovoljavaju,
nego čine još samo pohlepnijima.«

Najradije bih poželio da svaki dan mogu reći:
»Imam dovoljno.
Imam dva oka, dragocjena kao dva dijamanta,
usta da zviždim, i zdravlje koje se ne može platiti.
Imam dovoljno. Imam sunce na nebu.
Imam krov nad glavom. Imam posao.
Imam dovoljno za jelo, i ljude da ih volim.
Da, imam dovoljno.«

LAZAR PRED NAŠIM VRATIMA

Kad razmišljam o gladnima u svijetu,
pred očima su mi milijuni ljudi
koji me gledaju poput skeleta, žalosno i prijeteći.
I čujem njihove iznemogle glasove
koji me svega prozirniju:

Ime nam je Lazar i ležimo pred vašim vratima.
Gladni smo.
Ime nam je Lazar i milijuni nas leže već godinama
pred vašim vratima.
Vi nas ne vidite, ali znadete da nas ima,
da stanujemo u istom selu, koje se zove Zemlja.
Vi ste obrazovani, kažu.
Vi ste razvijeni, kažu.
Mi smo neobrazovani i nerazvijeni.
Vi ste kršćani.
Kažete da smo braća i sestre.
Govorite: Mir vama.
Ali nama je mir kruh.
Zašto nas onda ostavljate da umremo od gladi?
Zašto ne dobijemo više od mrvica?
Ime nam je Lazar
i ležimo umirući pred vašim vratima,
pred vašim vratima, vi bogati!

SAMOSVLADAVANJE

I tebi je to potrebno od vremena
do vremena nečega se odreći.
Znaš, a sigurno si to već i sam iskusio:
većina poteškoća u suživotu ljudi dolazi odatle
što se jedan ne može ničega odreći za volju drugoga.
U vrijeme karnevala priušti si veselje,
ali u korizmi se vježbaj u samosvladavanju.
Nesebičnost i odricanje nije nešto samo za kršćane,
nego je to potrebno svim ljudima.

Toliki su više nego siti, pa ipak tako umorni.
Nemoj govoriti o napretku i slobodi
ako ti je duh zatočen u tamnici,
pod nasilničkom vlašću tiranina
koji se zove »novac« i »uživanje«.
Tako ljudi postaju sve manje ljudi.
Njima, nepokretnima i neplodnima u razmišljanju,
izmiču mnoge prave radosti.

U vrijeme kad svatko živi po vlastitoj želji i raspoloženju,
usprotivi se: Odreci se! Učini to dragovoljno.
Gdje si zarobljen? Oslobodi se toga.
Sreća nije poput vesele maske za jedan dan.
Sreća uspijeva u krilu odricanja,
jednostavnosti i samosvladavanja.

MOĆI ODREĆI SE

Čega se sve možeš odreći kad je rijeć
o tvojem vlastitom, dragom ***ječ***
Kladim se da možeš postiti
ako se radi o tvojoj vitkoj liniji.
Možeš se odreći slasnih zalogaja
ako moraš misliti na svoju jetru ili krvni tlak.
Ali, čega se možeš odreći
kad je riječ o drugima?
Razmisli jednom dobro o tome!

Sto sve možeš iz ljubavi prema svome mužu,
svojoj ženi, svojim bližnjima?
Možeš li jedne večeri ne izaći »u društvo«
ili manje popiti zato što bi to bilo tvojoj ženi draže?
Možeš li se odreći neke dragocjenosti
kakvu možda imaju tvoja susjeda ili kolegica,
da bi doteklo više za tvoje drage?

A čega se možeš odreći za nekoga koga uopće ne poznaješ,
ali za koga znaš da će još danas umrijeti od gladi?
Zasigurno bi potrošio na stotine i tisuće,
sve bi potrošio da spasiš svoj život.
A zar se za život svoga bližnjega ne bi morao odreći
nečega više od jednog malog piva i nekoliko zalogaja?
Uzmi kao mjeru svoje srce!

VOLI LJUDE ONAKVE KAKVI JESU

Pogledaj malo uokolo sebe, pogledaj ljude
s kojima moraš svaki dan živjeti.
S ovim ljudima moraš izići na kraj,
živjeti u miru i graditi svoju sreću.
Nisi ti stvarao ljude,
možda zato i nisu po tvom ukusu.
Ne možeš shvatiti da su takvi kakvi jesu,
sasvim drugačiji od tebe.

Ako si svaki dan s njima, sve ti više ide na živce
koliko oni imaju pogrešaka i slabosti.
S vremenom i ne vidiš ništa drugo, nego misliš:
Da sam se oženio onom, ili da sam se udala za onog,
bilo bi mnogo bolje.
Ili misliš: Da sam imao druge roditelje,
da su djeca bila drugačija,
bio bih mnogo sretniji.

Vrlo mnogo ljudi nesretno je čitav život
jer se nikad ne mogu ili ne žele prilagoditi.
U biti, to nije ništa drugo doli prikrivena sebičnost.
Nemoj misliti toliko na svoje ***ja,***
živi u ljubavi sa svojim bližnjima.
Voli ih takve kakvi jesu.
To je najbolji put do tvoje sreće.

MALO SAMOSPOZNAJE

Svaki se čovjek može popraviti — pa i ti!
Al^o kod kuće, na poslu ili negdje drugdje
ima poteškoća, ljutnje i trzavica,
nemoj reći: »Moju ženu ne može se izdržati«,
»Moj muž je nepodnošljiv«,
»Moj šefje nesposoban«,
»Moj kolega sve pokvari«,
»Moji susjedi su nemogući ljudi«, i tako dalje.

Pogledaj najprije u vlastito srce,
vlastite pogreške.
Postaješ smiješna figura
ako neprestano ogovaraš druge,
dok drugi tako često bivaju
svjedoci tvojih vlastitih gluposti.
Ako misliš da sam nemaš mrlja,
stvar je sasvim jednostavno u tom
da ih ti samo još nisi otkrio.
Zato je krajnje vrijeme
da se malo pozabaviš spoznajom sebe.

Kad čovjek upozna sebe, svoje pogreške,
svoje mane i nedostatnosti,
kad shvati koliko je malen,
bit će mnogo blaži prema drugima,
i sam će postati sasvim drugi čovjek,
uravnoteženiji i prije svega više bližnji.
Zato upoznaj samoga sebe i postani sam bolji!
I započni s time već danas!

RECI KATKAD I NEŠTO DOBRO

Nikad se nemoj ponašati kao gunđalo
koje uvijek samo gunđa i mrmlja,
koji o drugima ne zna nikada reći ništa dobra,
koji nikada ne smatra dobrim ono što učine drugi,
koji i kod najmanje pogreške pokazuje zube
i koji tiranizira svu svoju okolicu.

Budi čovjek i pokaži svoje srce!
I to znači »bratski dijeliti«.
Reci još danas nešto dobro
0 svojem mužu, svojoj ženi, svojoj djeci,
svojim roditeljima, svojim susjedima,
svojim kolegama s posla.
Svi ovi ljudi postat će odjednom
sasvim drugačiji, mnogo susretljivi)!.
Pokazat će ljubazno lice
1sve će opet ići kao podmazano.

I još nešto je vrlo važno.
Reci lako »hvala!« za sve što drugi za tebe čine:
za jelo koje dolazi na stol,
za svaku malu pažnju kod kuće,
na ulici, u autobusu ili u vlaku.
S malo dobre volje možeš svaki dan, svaki sat
činiti svijet boljim i ljepšim.
Započni odmah i nemoj čekati pun mjesec.

OPASNA BOLEST

Ako ci je srce puno jedino samog sebe,
ako se klanja samo svom vlastitom *ja,*
zbog svega i svačega možeš doživjeti nekontrolirani bijes.
Mnogo ćeš propustiti, jamčim ti,
ako nisi u stanju ukrotiti svoje strasti
i zagospodariti svojim željama.

Sebičnost je opasna bolest.
Ona kao smrtonosni virus pokapa
sve tvoje duhovne i duševne sile.
Postaješ uznemiren i nervozan.
Postaješ ljubomoran i zavidan —
najgluplji od svih poroka.
Postaješ bijesan, nasilan, koleričan.
Hoćeš - pa stajalo to koliko mu drago —
raj samo za sebe, ali svake večeri
sjediš razočaran na gomili svojih ruševina.
Jer, nema raja samo za tebe.

Poslušaj! I ti ćeš postati sretan
ako zaboraviš sebe,
ako živiš više za druge
i bolje se za njih pobrineš.

LJUBOMORA I ZAVIST

Ne smiješ biti ljubomoran.
Ljubomora izopačuje i čini te mrskim.
Žena koja je ljubomorna na svog muža
gubi svoj šarm i postaje nepodnošljiva.
Muž koji je ljubomoran na svoju ženu
postaje tiranin i čini život neizdržljivim.

Ljubomora je osjećaj zavisti koja izgriza,
osjećaj koji ne samo u braku donosi toliko nesreće.
I u svakodnevnom ophođenju ljudi
zavist upropašćuje svaku radost i prijateljstvo.
Ne smiješ biti zavidan!
Nemoj se upuštati u onu opasnu igru
u koju te želi navući zavist:
ti automobil - ja automobil,
ti kuću - ja kuću,
ti u novinama - ja u novinama,
ti na Havaje - ja na Havaje.

Nemoj sebe uništavati!
Nemoj zabezeknuto gledati ono što drugi imaju.
Radije uživaj u onome što sam imaš
i ne osiromašuj sebe - zavišću.

IMAMO GROZNICU

Zašto si tako kiseo ako si zakasnio
na autobus pa moraš žuriti pješice?
Pa znaš da na Dalekom istoku ljudi po čitav dan
trče između ruda za šaku riže.
Zašto kukaš zbog jedne nelagode,
zašto si zabrinut zbog bora na licu?
Pa znaš da tisuće i tisuće njih mora godinama
živjeti s neizlječivom patnjom na svom tijelu,
tisuće njih biva mučeno zbog svog uvjerenja,
boje kože ili - ni zbog čega.

Zašto psuješ kada koji put moraš prostajati na kiši,
kad moraš pješice prijeći dio puta ili čekati na jelo?
Zar nikad ne pomisliš na one koji više nemaju svojih nogu,
koji moraju ležati u krevetu, a bili bi presretni
da samo još jednom stanu na vlastite noge i mogu hodati?
Ako jelo nije točno na vrijeme, zar si tobože zaboravio
da milijuni ljudi nikad ne sjednu za prostrti stol?

Kako smo mi ljudi čudna, smiješna, luda bića!
Zbog sitnica zagorčavamo život sebi i drugima,
a zapravo bismo morali biti svaki dan zahvalni
za toliko dobrih stvari koje uopće ne zaslužujemo.
Imamo groznicu, a ta se naša groznica zove:
bolesno sebeljublje!

POVRIJEĐENO JA

Svaki lom i svađa u biti nisu vrijedni truda,
a vrlo su štetni za zdravlje tijela i duše.
Uzrok im je u 99 od 100 slučajeva neka sitnica.
Neko sitno razočaranje, mala nesmotrenost,
nepromišljena riječ - i ljubljenoyVz već je
oneraspoloženo, povrijeđeno i izvan sebe.
Odjednom sve biva kod njega krivo,
sve se drugačije shvaća.
»Draga žena« urliče ni zbog čega,
a »dragi muž« lupa vratima.
To je tako ljudski.

1 ko sačuva još malo razuma,
sam će sebi izgledati djetinjasto.
Ali popustiti, to ne dolazi u obzir.
Cemu onda vlastiti ponos...
Veliki sebični ak koji stanuje u svakom čovjeku
ne dopušta da popustiš.
Ako procijeniš kako nitko pritom nije u pravu,
još uvijek ti preostaje uloga nevinoga a povrijeđenoga.
Tada ljubljeno*ja* može i dalje izvoditi
pravu kazališnu predstavu.
Ako opet započneš lom i svađu,
nastupi tada protiv dragoga*ja* -
u vlastitom srcu.

NASTUP BIJESA

Ako se brzo razbjesniš i lako se uzrujaš,
onda dobro poslušaj.
Nemaš pravo kiptjeti od bijesa,
jer tvoj bijes čini sve još gorim,
povisuje napetosti u tvom braku, u tvojoj obitelji,
u krugu tvojih prijatelja i medu kolegama na poslu.
Bijes je krajnje nezdrava osjećajna reakcija.
Jer, kad si bijesan,
tvoje se ruke i nehotice stišću u pesnice.
Glas ti postaje viši i oštriji,
srce brže kuca, mišići postaju napeti.
Psihološki gledano, ti si potpuno spreman za okršaj.
Bijes je ostatak pračovjeka u našem živčanom sustavu.
Pri nastupu bijesa adrenalin šiklja
iz nadbubrežnih žlijezda u tijelo.
To pojačava krvni tlak,
s daljnjim teškim posljedicama.

Nemoj biti tako nerazuman!
Bijes je najgluplja i najgora reakcija
kad se zbog nečega ljutimo,
kad nas je netko povrijedio.
Kad opaziš kako postaješ bijesan,
tada najprije mirno sjedni
ili, još bolje, lezi.
Jer, jako je teško postati bijesan dok - ležiš.

NESRETAN

Nemoj i suviše lako postajati obeshrabren i očajan,
jer u stanju obeshrabrenosti
sve vidiš mnogo crnje nego što jest.
Osjećaš se duboko nesretnim,
a kadšto i ne znaš zašto.
Zamišljaš sebi da te nitko ne voli
i satima bi urlao.
Postao si preosjetljiv i sve te čini
žalosnim i smrtno potištenim.
Više nemaš volje za rad.
Svaki pokret postaje ti napor,
ne možeš više ni jesti.
Misliš i čvrsto si uvjeren
da si najnesretnije biće na svijetu.
Pa ipak... to jednostavno nije istina.

1 i si, zapravo, svoj vlastiti zatočenik.
Usidrio si se svojim mislima, svom svojom maštom
beznadno u vlastitoj bijedi.
Postoji samo jedno rješenje:
Ne zavlači se u svoju puževu kućicu. Izađi van!
Zaboravi samoga sebe, otkrij potrebu drugih.
Drugi te trebaju. Učini nešto!
Pomozi ljudima u potrebi.
Učini to što tiše i profinjenije.
U smiješku drugih ti ćeš i sam
ponovno naći odvažnost i radost.

NEMA PROBLEMA

Danas je problem to
što su ljudi - puni problema.
Iz svega stvaraju problem.
Ako im u braku više ne ide: velik problem.
Ne »štima« nešto s mladima: mnogi problemi.
Pojave se poteškoće u svakodnevnici: posvuda problemi.
A problemi nad problemima: prava bolest.
Oslobodi se iz mreže problema.

Budi razborit.
Nisu sve poteškoće problemi.
Problem je nešto što možeš i moraš riješiti.
Ohrabri se i reci: Nema problema!
Ali ima brdo poteškoća
kod kojih se ne da ništa riješiti.
Njih moraš prihvatiti
jer one su povezane sa samim životom.

Od teških dana u braku ne treba bježati,
njih treba zajedno proći.
Pred poteškoćama u mladim godinama
ne treba kapitulirati,
kroz njih se mora probiti.
Tko misli da je to problem
kad osjeti križ na svojim ramenima,
beznadno doživljava remećenje
i na kraju sam postaje problem.

VELIKO POSPREMANJE

Najgore što možeš imati jest nemirna savjest.
Ona je kao čir u tvojoj nutrini.
Možeš je doduše prekriti i premazati,
pazeći na vanjske oblike,
ne dopuštajući da se to na tebi primijeti
ili se praveći veseo.
Ali ona će te polako ali sigurno izgrizati.
Postat ćeš nemiran, mnogo ceš se manje smijati,
bit ćeš loše raspoložen i svadljiviji.
Nemirna savjest je za tvoju dušu
što i loša probava za tvoje tijelo:
početak množine srdžbe i nesreće.

S čistom savjesti
za tebe sunce sja mnogo ljepše,
ljudi su mnogo ljubazniji,
večeri mirnije a noći pune spokoja.
S cistom savjesti ostaješ mlad i veseo,
svaki dan si u sedmome nebu.

Pobrini se, dakle, ne samo za jelo, stan i odijelo,
nego zadi dublje u odaje svoga srca.
Prihvati se velikog pospremnaja.
Napravi opet mjesta za Boga.
On te voli od tvog djetinjstva.
Stoji na tvojim vratima
i čeka sa svojim mirom.

JEDINI ODGOVOR

Ako si čovjek koji razmišlja, kad-tad doći će trenutak
kada ćeš u životu potražiti odgovor na pitanja
koja se u javnosti najčešće ne postavljaju,
iz straha da na njih nema odgovora.
Tada se više ne zadovoljavaš lijepim teorijama
kakve nude znanost i filozofija.
Iz najdublje svoje nutrine buniš se protiv trpljenja i smrti.
Ne protiv trpljenja i smrti općenito,
nego protiv ponekad nečovječnoga trpljenja
koje upropaštava konkretnog bližnjega
kojega ti poznaješ i voliš. S time se ne možeš pomiriti.

Odgovor mora postojati. Ali on može zadovoljiti
jedino ako je dovoljno dubok da obuhvati sve ljude.
On mora dati smisao životu nekoga u invalidskim kolicima,
životu hendikepiranoga, neizlječivo bolesnoga,
životu majke s teško hendikepiranim djetetom,
životu starca koji nema više što očekivati.

Takav odgovor ne nalazim ni u kojoj filozofiji i ideologiji.
Kad apsurd patnje i smrti zaustavlja krv u mojim žilama,
za mene je jedini odgovor: Bog. On je jedino svjetlo
i jedina snaga koja daje da mojim žilama
ponovno poteče krv.
Sve što mogu reći jest: Bog. On je ljubav.
I isplati se susresti ga
ili barem krenuti na put k njemu.

ZAŠTO TOLIKO TRPLJENJA

Znaš li da ima ljudi
kojima je život i u našem blagostanju
pun muke, pravi križni put?
Znaš li koliki strašno trpe na svom tijelu i u duši
od svih vrsta boli, muka,
strahova, razočaranja, poniženja?
Koliki su obilježeni na svom tijelu
bolešću ili hendikepom?
Koliki su u svom srcu ranjeni
zbog prevarene i izdane ljubavi?
Osjećaju se odbačenima, prepuštenima samima sebi.
Katkad bi radije željeli da su mrtvi
nego da danonoćno moraju podnositi svoje trpljenje.

Zašto toliko trpljenja, toliko neizlječive patnje
kod tako mnogo ljudi? Je li sve to besmisleno?
Zar ne preostaje ništa drugo osim buntovnog krika
za pravednošću, odmazdom i osvetom?
Ili, nije li to za nas radije zahtjev
za više ljubavi, za više naklonosti?
A za njih poziv u nepoznate daljine,
da kroza sve suze otkriju jedan novi svijet,
Božji svijet, svijet istinske radosti,
svijet prave sreće.

ČUDNI LJUDSKI ŽIVOT

Ljudski život je tako čudan, tako neshvatljiv.
Ima dana kada sija sunce. Ne znaš zašto.
Zadovoljan si. Vidiš lijepe strane života.
Raduješ se, veseliš se, zahvalan si. Posao ti ide dobro.
Svi su prema tebi ljubazni. Ne znaš zašto.
Možda si se dobro naspavao, doživio priznanje,
uspjeh, osjetio se zaštićenim.
Samo da to vrijeme nikad ne prestane!

Ali odjednom se sve izmijeni.
Kao da su se na divovsko sunce navukli oblaci.
Obuzima te neprotumačiva žalost.
Sve ti je teško, sve vidiš crno.
Misliš da te drugi više ne vole.
Tužiš se zbog sitnica, predbacuješ, prigovaraš.
Misliš, ostat će tako i nikad neće biti drugačije.
Možda si umoran? Ne znaš. Zašto je to tako?

Zato jer je i čovjek dio prirode: s proljećem i jeseni,
s toplinom ljeta i hladnoćom zime,
s plimom i osekom, poput ritma mora.
Zato jer se u našem bivovanju život i umiranje
neprestano ponavljaju. Kad to shvatiš, moći ćeš
pun odvažnosti i povjerenja dalje, jer tada znaš:
Nakon svake noći ponovno dolazi novo jutro.
Ako možeš vjerovati, i sam ćeš doživjeti
da je ovo redovito umiranje potrebno
da opet iznova i dublje i potpunije živiš radost.

POMIRI SE SA ŽIVOTOM

Opet sam vidio jednog čovjeka kako strašno trpi
zbog neopozivog gubitka svoje žene.
Podsjetio me je na jednog drugoga koji je nedavno sjedio
kod mene kao blok granita, skamenjena lica.
Riječi koje je u pauzama istiskivao zvučale su kao kletva:
»To ne smije biti istina: moja žena mrtva! Stradala
u prometnoj nesreći. Bez nje neću moći. Ne mogu.
Napravit ću kraj.« »Pokušaj se s time pomiriti«, rekoh tiho.
»Ne želim, ne mogu. Napravit ću kraj.«

Život ponekad za ljude može biti strašan.
Arthur Miller piše u jednom svom kazališnom komadu:
»Sanjao sam da je moj život moje dijete. Ali ono bijaše
nakazno, mongoloid, i ja pobjegoh. Ono je stalno iznova
puzalo k meni u krilo, dok ne pomislih: kad bih ga mogao
poljubiti, ponovno bih zaspao. I prignuh svoju glavu nad
njegovo izobličeno lice, bijaše strašno... ali poljubio sam ga.«

Da, vjerujem: Na kraju moraš svoj život primiti u svoje
ruke onakav kakav jest, i moraš se s njime pomiriti, ma
koliko on bio krut i težak. No, ako ga poljubiš, postat će
drugačiji, podnošljiviji. Ne stavraj sebi iluzija.
Sreća nije stalna predstava u kazalištu života.
Duboka sreća dolazi i odlazi i najčešće ne traje dugo.
U preostalo vrijeme to znači: misliti na nju i čekati je!
Pomiri se sa životom, onakvim kakav on jest. Danas. Sada.
Da ne promašiš ono malo sreće koja na tebe čeka.

IZGUBITI I NAPUSTITI

i ko je ikada razmišljao o životu, neizbježno će se
suočiti s temeljnom čovjekovom nemoći.
Svaki dan se događaju mnoge stvari kod kojih ne možeš
ništa učiniti, ništa izmijeniti, ništa spriječiti,
imao mnogo novca ili ništa, bio usamljen i potišten
ili naoko neopterećen i vrlo uspješan.

Kao čovjek ti jesi i ostaješ gubitnik.
Ništa ne možeš čvrsto zadržati. Sve ti izmiče kroz prste.
Sanjaš, gradiš, slaviš trijumfe,
a onda odjednom dode trpljenje, starost, noć.
Katkad neočekivano poput munje.
Nezgoda, kažu, strašna nesreća.
Poznaješ ljude usred života, mlado i staro, koji nestaju,
iščezavaju, više se ne vraćaju, možda jako drage, bliske ljude.
Htio bi ih zadržati, kao i sebe.
Htio bi da sretni trenutak nikada ne prođe,
da lijepi dan nikad ne završi.
Pa ipak moraš ostaviti, svake večeri svakoga dana.

Kao gubitnik ne smiješ svoje gubitke vječno oplakivati.
Jer tek kad iskusiš potpunu nemoć,
postat ćeš zreo za Boga, i sve će tada dobiti smisao i cilj:
tvoj strah, tvoje trpljenje, tvoje zdravlje, tvoja bolest,
tvoj život i tvoje umiranje.
Tek kad na onoj drugoj obali ne bi bilo Boga,
ni besmrtne ljubavi, sve bi bilo besmisleno, apsurdno.

Travanj

Sa svakim dobrim čovjekom
na svijetu
izlazi sunce.

VOLIM TE

»Volim te, čovječe!«
Zar nikada nisi osjetio čežnju da od radosti
zagrliš sve ljude i da ih usrećiš?
U nama živi jedno vječno traganje za beskrajnim,
za nečim što nas ispunja sasvim i zauvijek.
Ali sve, pa i najljepši susret, tako je prolazno
da to može jako duboko boljeti.

»Volim te, čovječe!«
Ti si isto tako ranjiv i isto tako sam kao i ja.
Ideš istim putem do istog cilja i kraja.
U jurnjavi, opušten, sretan, bojažljiv, ne znam.
Ali mi smo zajedno na putu. Još nismo stigli.
Trčimo uokolo ovim svijetom kao po robnoj kući:
gledamo, tražimo, uzimamo, kupujemo,
dajemo, odbacujemo.
S vremenom to postane užasno dosadno i besmisleno
ako tu najdublju čežnju u nama -
da primimo ljubav i dadnemo ljubav -
ušutkamo stvarima koje se mogu platiti novcem.

Moramo investirati novu vrstu kapitala
ako ne želimo kao ljudi sagnjiti u korijenu.
Basnoslovni kapital ljudske dobrote,
ljudske privrženosti i prijateljstva.
Imamo dva svijeta da živimo: svijet novca i svijet srca.
Odluči se zajedno sa mnom za svijet srca,
gdje možeš uživati život poput djeteta.

ŽALOSNI SLUČAJ

Znaš li što znači biti čovjek? Biti bližnji!
Zato je dobro povremeno se upitati:
Jesam li uistinu još dostatno bližnji?
Ako si se zazidao u svoje *ja,*
ako misliš isključivo na vlastitu važnost
i brineš se još jedino za svoju uzvišenu egzistenciju,
onda si za sve druge samo žalosni slučaj.
Nikada nećeš biti sretan na ovome svijetu.
Biti sebičnjak neka je vrsta samoubojstva.
U tebi je uništeno ono bitno: *biti čovjek.*

Duh i srce razlikuju te od životinje.
Duh imaš zato da razmišljaš, a srce zato da voliš druge.
Ako sam sasvim ravnodušan prema svojim bližnjima,
onda sam kao čovjek već umro.
Mogu biti bogat, inteligentan, plemenita roda,
stručnjak, iskićen titualma
i na vrlo istaknutu položaju -
no ja sam zapravo mrtav,
neupotrebljiv za zajednicu, bezvrijedan.
Mnogo tih suhih, ledenih elemenata
umrtvljuje ono ljudsko *biti zajedno.*
Zbog njih je u mnogim kućama
gdje ljudi zajedno žive i rade
tako neugodno, ledeno hladno i neizdrživo.

JUTARNJA MOLITVA

»Gospodine, daj mi sunca, cvijet, smiješak,
oči djeteta. Gospodine, daj mi radosti.«

Ustani svakoga jutra iz kreveta s tom molitvom.
Ne pravi tako strašno ozbiljno, naborano lice.
Znam, imaš svu silu problema.
Ali ih nemoj još više napuhivati
u ogromne, kobne, crne oblake
koji će ri zamračiti čitavo nebo.
Ne trebaš biti nikakav superoptimist,
ali onomu tko sve gleda crno
sunce zalazi već izjutra.
Tko je materijalno prezasićen, propada duhovno.
Tko je neprestano pod visokom napetošću,
tko uvijek živi kao nahuškan na hajku i prenategnuto,
njemu neće pomoći nikakva komercijalna opuštenost.
Naprotiv, ona će učiniti sve još gorim.

Moli da poprimiš oči i srce djeteta
koje trči pocikujući preko travnjaka prema cvijetu,
koje se divi maloj ribi u vodi
i može pitati tko pali zvijezde na nebu.
Moraš uzmoći ponovno se diviti,
biti oduševljen tisućama stvari koje te svaki dan okružuju.
Radost će tada doći u tebe kao sama od sebe,
i bit ćeš pošteđen mnogih modernih bolesti.

SAMO AKO SE OTVORIŠ

Unesi radost u život.
Odbaci od sebe sve brige, jer briga za sutra
dolazi uvijek jedan dan prerano.
Budi optimističan.
Ima na svijetu još ljubavi i svjeda,
i u tvojem svijetu, samo ako se otvoriš,
ako širom otvoriš svoje oči.

Ima ljudi koji tvrde da je život mračan,
hladan, žalostan i očajan.
Ali oni prozore svoga srca drže čvrsto zatvorenima
da se zaštite od topline i svake zrake sunca.
Svjesno se zavlače u sjenu
crnih misli i mračnih osjećaja.
Žive iza zidova koje su sami podigli.

A život je put koji vodi u slobodni prostor.
Život je nešto otvoreno, uzlazno, nešto s budućnošću.
Kao što se brdo označava uzlaznom crtom.
Zato unesi radost u život.
I kad je nebo puno oblaka
a svijet pun nevolje i svađe,
ne gubi odvažnosti, nego se čvrsto drži pouzdanja.
Ako vani ne sjaji sunce,
ti imaj sunce u svom srcu
i sve će opet biti, sve će opet postati dobro.

ULOG S VISOKIM KAMATAMA

Ne primjećuješ li i ti: ljudi se premalo smiju.
Zato je na tolikim mjestima tako žalosno.
Izgledaš li i sam uvijek tako smrtno ozbiljan?
Tada se moraš odlučiti postati opušteniji
i pokušati sa smiješkom.
Sa smiješkom si sigurno privlačniji.

Mnogi ljudi troše mnogo novca na svoju ljepotu.
Od želje ljudi da budu privlačni živi čitava jedna industrija.
U ustanovama za uljepšavanje čovjekova se »fasada«
dovodi do najvećega sjaja. Skupa prolazna umjetnost.
Čemu toliko novaca i tolik trud
ako svu okolinu možeš očarati
već jednim jedinim smiješkom?

Kad se nasmiješ, sve ide mnogo lakše,
manje je svađa, možeš više podnijeti
i više ostvariti.
Ako se ti nasmiješ, i drugi će se početi smijati s tobom,
kod kuće, u uredu, u radnji,
u razgovoru, na tvom radnom mjestu.
Tada posvuda počinje rasti ljubav.

Uložiti osmijeh
ulog je s visokim kamatama.
Ne stoji ništa a donosi mnogo.
No, nasmij se opet!

ZARAZNO

Dobrota je nešto zarazno.
Nastani li se dobrota u tvom srcu, lako ćeš naći prijatelje.
Cesto si drugima uzletište, prava luka za nesretne,
usamljene i ljude u nevolji.
Dobrota ne znači isprazno govorenje ili razbacivanje.
Dobrota se očituje u razumijevanju, ljubaznosti, pažljivosti,
u srdačnosti i nježnosti, u spremnosti slušati, oprostiti,
skromno i jednostavno pomagati!

Dobrota pripravlja put ljubavi. Bez nje bi ljubav bila lažna.
Biti dobar, to je smisao, temelj i cilj tvojega života.
Tko je dobar prema drugima,
nikada neće zloupotrijebiti svoju moć.
Nasilje tada neće nikada odlučivati.
U ovome svijetu ima premalo dobrote.
Zato je moguće da neki ljudi, da bi dokazali svoju vlast i
svoju čast, prelaze preko leševa.
Zato se i dogodi da padaju bombe.
Zato i nema mira, i ne može ga ni biti.

Dobri ljudi obično nisu upadljivi, nigdje.
Ali oni su jedini koji život čine snošljivim.
Zahvaljujući dobrim ljudima postoji radost i prijateljstvo.
U mraku ovog vremena svaka dobrota je kao blago svjetlo
koje rasvjetljuje svijet. Tko je kršćanin, zna da kršćanska
poruka nije poruka o Božjoj svemoći i pravednosti,
nego ponajprije poruka o njegovoj milosti,
o njegovu čovjekoljublju i spremnosti oprostiti,
poruka o Božjoj dobroti.

LJUBAZNOST

Momš paziti.
Ako gledaš neljubazno, srdito,
ako si loše volje i otresit,
od toga trpe svi ljudi uz tebe,
prije svega oni s kojima zajedno živiš.
Tako biva da se danas ljutimo jer je juha prehladna,
a sutra jer je pre vruća.

Ako si u uredu, u radnji ili pogonu
pretpostavljen drugima,
nemoj lebdjeti nad svojim ljudima kao crni oblak.
Sjediš li iza šaltera na pošti, u banci ili u prodaji putnih
karata, ili ti se ljudi obraćaju nekako drugačije,
nemoj stavljati lice grobara
i ne otresaj se na ljude
koji trebaju tvoju pomoć.

Za većinu ljudi život je ionako već dovoljno žalostan.
Misli na to: Ljubaznost čini čuda.
Ljubaznost preobražava ljude.
Ljubaznost mijenja svijet.
Drugi te trebaju da bi bili sretni.
Smjesti svoje bližnje na sunce.
Daruj im svoj najljepši smiješak!

NAUČITI ŽIVJETI I UMIRATI

Mnoge ljude poznaješ više ili manje površno.
Ali jednog čovjeka moraš upoznati temeljito,
a čak ni tada nećeš uvijek prozreti zašto osjeća baš tako,
zašto mu kadšto emocije provale poput vuklana.
Postoji čovjek s kojim moraš svaki dan živjeti
i kojeg se ne možeš tako Iako oslobodili.
Taj čovjek sjedi u tvojoj vlastitoj koži.
Ti si taj čovjek.

A sada ću ti reći nešto sasvim neobično.
Da naučiš živjeti, moraš naučiti umirati.
Da budeš sretan, moraš se osloboditi mnogih stvari.
Između ostaloga moraš se osloboditi svoje sebičnosti,
svoje bolesne tvrdoglavosti, svoje pohlepe.

Ali kako? Ne trebaš činiti nikakve lude stvari.
Obični svagdanji život tvoj je najbolji učitelj.
Uvijek isto, ista lica, isti poslovi.
Ista svakodnevna ljutnja, neizbježne trzavice.
Uvijek iznova želje koje se ne ostvare.
Uvijek iznova nesporazumi i neuspjesi.
Sve će te to izbrusiti kao dijamant.
Boli - znam - i katkada ne ide.
Ali nema drugog puta do unutarnjeg mira
osim puta koji prolazi u sjeni križa.
To je uskrsni put, put do uskrsnuća,
do radosti.

ONO ŠTO TREBAŠ

Imaš tijelo, ali i duh, srce i dušu.
Ako misliš previše na svoje tijelo,
postat ćeš sebičnjak, posve asocijalno biće.
Jelo ti tada nikad neće biti dovoljno dobro.
Plašit ćeš se teškoga posla.
Tražit ćeš komotnosti i luksuz.
A kad ti netko ponekad nanese bol,
postat ćeš najnesnosnije stvorenje na svijetu.

Pobrini se dobro za svoje tijelo,
ali se prije svega pobrini za svoje srce i svoj duh.
Ono što trebaš jest dobrota.
Dobrota i ljubav prema drugim ljudima,
ljubaznost, privrženost, srdačnost.

Duh koji tebe oduhovljuje
nastanit će se i u tvojem domu.
0 tebi ovisi hoće li tvoj dom biti komadić neba
ili hladni prostor između mrtvih cigala.
Ako se u ovom krutom svijetu ne osjećaš sposobnim
za dobrotu, srdačnost i ljubav,
nemoj tu svoju nevolju zadržati za sebe.
Pokušaj moliti. Obrati se k Bogu
koji može oživiti mrtvo srce,
rastopiti led i s tvojeg smrznutog srca
1učiniti ga po svojem srcu, koje je Ljubav.

NAD SVAKIM ŽIVOTOM VISI KRIŽ

Zašto toliko trpljenja, toliko neshvatljivog trpljenja?
Možda i kod tebe, u tvojem srcu.
Trpljenja o kojem ne voliš ni govoriti,
jer već godinama izgriza tvoju nutrinu.
Trpljenje koje nisi izazvao.
Nesreća koja te prati,
udarci sudbine koji te zadese.
Neuspjeli i ohladnjeli brak.
Teška bolest bez velikog izgleda u ozdravljenje,
brige, razočaranja, nerazumijevanje, nezahvalnost,
svađe u obitelji koje već godinama traju.
Uvreda, zla riječ, podlost,
zbog čega noću ne možeš zaspati.
Možda velika usamljenost pod stare dane.

Nad svakim životom visi križ.
Na svakim vratima čekaju trpljenje i smrt.
Ako se zapustiš,
ogorčenje raste kao strašni čir u tvojem srcu.
A križ postaje još teži.
Nemamo izbora.
Moramo se prignuti pred tajnom trpljenja,
pred Bogom, jedinim koji i u našim najmuklijim noćima
može dati da još uvijek sjaju zvijezde.

S OČIMA KOJE SU PLAKALE

Prije ili kasnije udarit ćeš na poprečnu gredu
koja će od tvojeg života učiniti križ.
Oboliš. Izgubiš posao. Doživiš nezgodu. Prevaren si.
Umre neki dragi čovjek. Ostariš. Ne možeš više.
Ta poprečna greda može zauzeti sve oblike i razmjere.
Sve je bilo iako dobro. A onda iznenada: užasna
poprečna greda.
Može ti zadati toliko boli da - razočaran, klonuo, očajan -
poželiš umrijeti.

Križ je realnost u svakom ljudskom životu.
Ali sve manje ljudi izlazi s njime na kraj.
Više ga ne prihvaćaju, ne mogu ga podnijeti.
A ipak, nemaš izbora. Ili ćeš nositi svoj križ,
ili će te križ satrti.
A nosit ćeš ga moći jedino ako naučiš
shvaćati smisao i zadaću križa.

Križ će te vratiti natrag k tvojoj istini,
k onoj pravoj mjeri siromašnoga, slaboga, ranjivoga,
maloga ljudskog djeteta.
Križ je kao antena preko koje ti Bog šalje svoju poruku.
Pogledaj na križ Velikoga petka.
On te neće osloboditi tvojega trpljenja,
ali će te otkupiti od besmislenog trpljenja.
li ćeš sve gledati drugačije i mnogo bolje
očima koje su plakale.

PARKIRATI NA SUNCU

Nisi vječno na ovome svijetu.
Između vječnosti prije tvojeg rođenja
i vječnosti nakon tvoje smrti dobivaš vrijeme
za parkiranje na našem malom planetu.
Pusti neka vrijeme parkiranja teče. Ne možeš ga vratiti
niti postići da još potraje ubacujući novac.
Tvoje vrijeme na ovome svijetu neumoljivo je ograničeno.
Nema instance koja bi tu mogla za tebe nešto učiniti.
Tvoj je život nalik onome što upisuješ u pijesak.
Mali vjetar i sve odnese.
Sto sada? Neka te zbog toga ne obuzima žalost.
Nemoj time opterećivati svoje srce.
Radije pokušaj parkirati svoj život na suncu,
ne u osinjem gnijezdu srdžbe, briga i problema.

Stvarati lijepe dane! Biti oduševljen svjetlom, ljubavlju,
dobrim ljudima i lijepim stvarima.
Biti dobrohotan i srdačan prema starcu
koji zna da je njegovo vrijeme parkiranja isteklo,
prema bolesniku, prema onome koji trpi,
razočaranome, prevarenome i prema mnogim nesretnima
koji više nisu našli mjesta na suncu.

Stvarati lijepe dane za njih i za sve ljude oko sebe!
Više zapravo i ne trebaš da bi bio sretan.
Glavu ispuniti radosnim mislima
a srce ljubavlju i usta smijehom.
Parkirati na suncu i pustiti
da vrijeme parkiranja teče!

VRIJEME ZA RAZMIŠLJANJE

Imaš li još uopće vremena za razmišljanje?
Ima li još negdje u tvojem životu
trenutaka tišine da malo razmisliš o svemu,
o smislu, o *zašto* i *čemu* za sve ono s čime se susrećeš?
Ili svake večeri dopuštaš da ti televizija
komotno puni glavu?
Zar baš sve vrijeme trebaš za sport i razonodu,
za modu i šminkanje i za najnoviji stil života.

Budi svoj, budi ono što jesi! Nastoj živjeti ti sam.
Ne dopusti drugima da oni određuju tvoj život,
da njime ravnaju mišljenja medija, TV-filmova i
senzacionalnog tiska. Misli sam svojom glavom,
pokreni vlastite stanice mozga.

Prije dvije tisuće godina vukao se jedan čovjek
ulicama jednog grada s križem,
osuđen na smrt, izrugan i izudaran.
Ali mu je uspjelo, u sva vremena, pa i danas,
dovesti ljude do razmišljanja
o najdubljem smislu njihova života.
Pokušaj u ovo vrijeme prije Uskrsa
pustiti svaki dan u svoj život
bar jedan trenutak tišine i sabranosti.
Osjetit ćeš koliko je to blagotvorno.
Osjećat ćeš kako si više čovjek.

TKO SE UVIJEK BAVI SAMO SAMIM SOBOM

Jesi li stvarno sretan? Sretan duboko u svom srcu?
Tada malo svoje sreće
daj svaki dan - i drugima.
Inače će se i tvoja sreća izgubiti.
Nisi sretan? Rijetko se nasmiješ, ili možda nikada?
Deprimiran si i nezadovoljan?
Tada vrlo vjerojatno i suviše misliš
na svoje preosjetljivog,
na svoj novac, svoje zdravlje,
na vlastite male brige.
Previše misliš na sebe
a premalo na druge.

Tko se uvijek bavi jedino sobom,
ne može postati sretan,
jer više ne može ljubiti.
A ne moći više ljubiti
kraj je svake radosti
i početak palda.

Pokušaj s ljubaznošću i dobrotom.
Pokušaj zaboraviti sebe
i pokaži svoje srce, prije svega kod kuće.
Pomozite jedni drugima, stanite jedni uz druge,
budite jedni prema drugima dobri.
Ne dopustite da sunce zade nad vašom svađom.
Neprijateljstvo koje se ugnijezdilo u tvoje srce
prije vremena će te učiniti starim i ružnim.

UĐI U SVOJE SRCE

Jesi li već ulazio u sebe, u svoju nutrinu?
Jesi li već gledao u svoje vlastito srce?
Ako uvijek živiš samo na onoj izvanjskoj strani
i zanimaš se samo za fasadu,
za svoj izvanjska izgled, svoj dobar glas,
tada se tvoja sreća njiše na njihalu vanjštine.
Tada si danas sretan a sutra nesretan,
danas dobro raspoložen a sutra potišten.

Udi jednom malo u sebe, učini štogod za svoju nutrinu,
za taj unutarnji prostor svojega srca.
Satima se možeš posvetiti svojem hobiju.
Imaš dovoljno vremena tražiti haljine.
Kod frizera pod »haubom« nisi umorna.
Zašto imaš tako malo vremena
da se pobrineš za svoje srce?
Znaš li da osjećaji koji se u njemu rađaju
određuju sav tvoj život.
Ako ti je srce prazno, zbunjeno, opustošeno,
u njemu se javljaju osjećaji razočaranja,
ogorčenosti, zavisti, besmisla, užasa, očaja.

Uđi u nutrinu svojega srca.
Učini to u trenutku tišine,
sabranosti, molitve.
Iznenadit ćeš se učinkom.

SIROMAŠNI BOGATI LJUDI

Najsiromašniji ljudi stanuju u bogatim zemljama.
Previše jedu, previše piju, uvijek pretjeruju.
Ne znaju za počinak i nemaju mira.
Ako nemaju što raditi, ako se ništa ne događa,
ako nema ništa senzacionalno, dosađuju se nasmrt.
Imaju sve, sve iskorištavaju i sve uzimaju sa sobom.
Ali jednostavno ne mogu više ni u čemu uživati.
Ne mogu se više radovati bez primisli.
U svemu što čine radi se o novcu.
Plaćaju sve, čak i dobre veze.
Zagađuju zrak koji udišu.
Zagađuju vodu koju piju.
Zagađuju vlastito gnijezdo.

Najbogatiji ljudi često su najsiromašniji.
Oni više ne mogu biti sretni. Nisu više prijamljivi
za jednostavne radosti života.
Izvanjski oblici »života« kako ih proizvodi industrija
doživljaja samo su premaz preko potpune nemoći ljudi
kojima je želudac pun a srce prazno
i kojima je duh poremećen.

Siromašni bogati ljudi! Potrebno nam je oslobođenje,
izbavljenje od dosade, zbrke i očaja.
To izbavljenje ne dolazi iz apoteke.
Ono je sadržano u vraćanju k jednostavnosti i siromaštvu,
u oslobađanju od robovanja vlasti i imetku.
Tko ima sreću što vjeruje u Boga,
za njega je put prema Uskrsu put prema oslobođenju.

ŽIVOT VRIJEDI TRUDA

Reci, živiš li i ti a da nemaš volje za život?
Kad tako gledam ljude, često stječem dojam:
Mnogima je upravo žao što su živi.
Oni u životu uvijek pilje na onu krivu stranu,
nemaju više oči za dobro i lijepo.
Vide prljavštinu a zaboravljaju zvijezde.
Čame u tamnici svojih briga,
a slijepi su za mnoge male radosti,
koje još uvijek postoje i svaki ih dan susrećemo.

Ako si sretno oženjen,
ako je kod tebe kod kuće mir,
budi zahvalan i nemoj reći:
»Samo kad bismo imali...
Samo kad bismo bili...!«
Ako sija sunce, nemoj reći:
»Sutra će padati kiša.«
Uživaj u onome što sada imaš
i budi zadovoljan.
Rado živi i sa zadovoljstvom radi.
Ta još treba učiniti toliko dobra.
Budi oduševljen. Život vrijedi truda.

USKLIKNI PROLJEĆU

Mnogi ljudi boluju od dosade,
smrrtno se dosađuju jer su prezasićeni.
Kuća puna svega. Bogato prostrt stol.
Ništa nova. Svaki dan isto: trošenje.
Gusti zidovi sve sprječavaju, unutra je uvijek hladno.
Nikad tu ne prodire novi život.
Oni više ne vide cvijeće, ne vide više ptica.
Njihova papiga i psetance mrtvi su kao i oni sami.
Uvečer izlaze i zabavljaju se do kasno u noć,
da bi spavali kad iziđe sunce.
Odlaze k liječniku, psihijatru, psihologu.
Nikad se ne osjećaju uistinu dobro.

Važni ljudi sjede za konferencijskim stolovima
u luksuznim zgradama između stakla i betona.
Smrtno ozbiljni. Beskrajno duge sjednice
0 velikim i malim problemima. Papiri se gomilaju.
Rastu poput divovskih gljiva: puni ormari, puni uredi,
pun svijet, dok se ne smrači kao u rogu.
Kamo s takvim svijetom?

Usklikni proljeću, dozovi sunce!
Neka te zahvati čudo svjetla i života.
Više veselja, više radosti u životu,
1mnogi problemi će nestati sami od sebe.
Zašto ševa pjeva? Jer ne mora plaćati stanarinu.
Pogledaj u nebo i pjevaj
jer sunce ti besplatno sja.

BEZ PADANJA NEMA USKRSNUĆA

Poznaješ li ijedan život koji nikada
nije bio obilježen križem i trpljenjem?
Poznaješ li ijednog čovjeka koji nikada nije osjetio bol?
U svakom životu postoji vrijeme tereta i brige,
noći i mraka, straha i očaja,
ali i vrijeme radosti i sunčanih zraka,
puno mira i tišine, trenuci pravog blaženstva.
U svakom ljudskom životu ima mračnih dana,
velikih petaka, dana križa, bio čovjek vjernik ili ne bio.

Ako u takve dane ne upadneš u ogorčenost,
u srdžbu i očaj, doživjet ćeš svjetlo Uskrsa.
Dane uskrsnuća, novi, ispunjeniji, slobodniji život.
Uvjeren sam da križ i trpljenje imaju dubok smisao.
Oni čovjeka čine zrelijim, pročišćenim,
slobodnim od mnogo čega nevrijednoga.
Najčešće je tako: Ono što isprva izgleda kao katastrofa,
kasnije, često mnogo mnogo kasnije,
prepozna se kao milost.

S čovjekom je kao i s prirodom:
Usponi i padovi, dan i noć, proljeće i jesen, plima i oseka.
Tko nikada nije iskusio strah,
nikada neće iskusiti ni dublje radosti.
Biti na tlu, na zemlji - tko to ne poznaje, ne zna ništa o
ustajanju: bez padanja nema uskrsnuća.
Ako si vjernik, reći ću ti još i ovo: Sve dobiva svoj najdublji
smisao time što je sam Isus iz Nazareta išao tim putem:
od Velikoga petka prema Uskrsnu.

UMRIJET ĆEŠ I ŽIVJETI NOVIM ŽIVOTOM

»Uskrsnut ćeš!« To je Uskrs.
Nevjerojatna poruka, fantastična radost.
Moderni filozofi kažu: »Umrijet ćeš.«
Tvoja vanjština se slama. Smrt je apsolutni kraj,
stoga je i tvoj život besmislen, apsurdan.
Ustati, jesti, pa autobus, četiri sata raditi;
jesti, četiri sata raditi, autobus; jesti, spavati -
od ponedjeljka do petka, uvijek isti ritam.
Sivo, tužno, beznadno. Na kraju bi jedini
životni problem bio: samoubojstvo.

No, mi se u duboko u sebi ipak ne slažemo
s tom okrutnom besmislenošću definitivne smrti.
Biološki gledano, umiranje je prirodni svršetak
jednog prirodnog životnog procesa. Ali ti osjećaš
da je unutar tvojega života prisutno nešto što ti je
na drugi način i dublje vlastito od tvojega tijela.

Umrijet ćeš, ali ćeš ponovno živjeti.
Uskrsnut ćeš.
Ako možeš u to vjerovati,
to će te tako obuzeti
da bi najradije plesao i skakao od radosti.
Tvoji će dani postati novi.
Sunce će sjati.
Ljudi će se smijati i biti radosni.
Pronašao si komadić izgubljenoga raja.

PRAVA LJUBAV

Svaki čovjek postavlja si pitanje: Što je uistinu ljubav?
Jer sreća svakog čovjeka ovisi o ljubavi koju poznaje,
koju traži, koju doživljava i iskusi.
Ne traži ljubav tamo gdje je izložena na gledanje kao seks,
tamo gdje nosi otiske prstiju nesavjesnih trgovaca.
Oni su ljubav kao dijamant bacili u kloaku.

Prava ljubav povezana je s davanjem i predanjem.
Njezina je radost u tome da se drugome daje,
da ima srce za drugoga. Ona je povezana s nježnošću
i sa spremnošću oprostiti.
Ona se drži odmaknuto prema moći, nasilju, posjedovanju;
može se držati odmaknuto čak i prema samoj sebi.
Prije dvije tisuće godina stanoviti Pavao — njega dobro
poznaju prije svega kršćani - napisao je povelju, ***magmi chartu*** ljubavi koja je još i danas aktualna.

Ako želiš znati koliko posjeduješ od te ljubavi,
tada umjesto riječi ***ljubav*** stavi svoje vlastito ime. A stoji
zapisano: »Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne
zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna,
ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se
nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu
se nada, sve podnosi.« (1 Kor 13,4-8).
Vjeruj mi, ovo je jedina ljubav koja nikada neće prestati.
Ova se ljubav nikada neće dati slomiti.

TKO VJERUJE U USKRSNUĆE

Uskrs je blagdan uskrsnuća,
blagdan mladosti, blagdan vječnog života.
Tko vjeruje u uskrsnuće,
nikada neće ostarjeti,
on može uvijek započeti iznova,
i nakon najcrnje noći
uvijek će naći sjajno jutro.
Tko vjeruje u uskrsnuće,
ne treba se plašiti života,
ne treba očajavati pred trpljenjem i smrću.

Tko vjeruje u uskrsnuće,
ne kvari, ne ogorčuje i ne truje svoj život
i ne zapleće se u fino ispletenu mrežu
nerješivih problema, koji postaju još nerješiviji
ako se čovjeka želi sasvim pokopati,
s dušom i duhom i sa svime.

Ja vjerujem u uskrsnuće.
Vjerujem u život.
Vjerujem u oproštenje grijeha
i da će loši ljudi, ako ih uopće ima,
postati ponovno dobri.
Vjerujem u ljubav kao u apsolutnu moć
koja pokreće sve ljude i svijet
i sav svemir.
Vjerujem u Boga koji je ljubav.

BLAGDAN RADOSTI

Uskrs! Dođi, pođimo zajedno na sunce.
Zar ne osjećaš proljeće u svojem srcu?
Sada je vrijeme obnavljanja,
nove nade u nasmrt umornome svijetu.
Vjerujem u uskrsnuće jer vjerujem **U** ljubav,
jer ne mogu prihvatiti besmisleni život.

Uskrs! Pođimo zajedno u radost.
Ustani iz mraka i bezizlaznosti materijalizma
i sebičnosti,
iz brige za dobro napunjene želuce i bankovne račune.
Obnovi se i očisti svoje srce.
Svakom je srcu povremeno potrebno veliko pospremanje
da ukloni plijesan i prljavštinu
i postane prijamljivo za radost.

Zaboravi ono neuspjelo, započni iznova zalagati se,
ne pitajući koliko to stoji,
i tako ćeš opet naći radost.
Ne možeš živjeti bez radosti.
Ali radost umire ako se gušiš u izobilju
a svoju prazninu i sve neispunjeno u sebi
pokušaš zaboraviti nadomjescima,
alkoholom ili tabletama.

Odluči se za uskrsnuće!
Odluci se za proljeće. Suhe grane otpadaju.
Jedino u svemu što je novo i obnovljeno
slavimo blagdan Uskrsa, blagdan radosti.

ŽIVOT OPET IMA SMISLA

Kršćanstvo je religija
koja se mora prepoznati po ljubavi.
Želiš li biti kršćanin,
nemoj se ponašati kao sebični debelokožac
koji Božju rasipnu ljubav želi imati samo za sebe:
»moj Bog«, »moj Spasitelj«,
»moja duša«, »moje blaženstvo«.
Zapamti: Tko želi doći u nebo samo za sebe,
nikada neće u njega ući.

Prije svega, nemoj biti farizej
koji sve nekršćane smatra crnim ovcama
a sve koji ne idu u crkvu
bezbožnicima i proldetnicima.
Nemoj biti lažni svetac, nego iskren i vjeran,
i dopusti da Božja radost u tebi raste.

Krist je uskrsnuo. To je uistinu tako.
Raduj se, jer život opet ima smisla.
Mi nismo osuđeni na to
da završimo u nekoj crnoj rupi.
Uskrs! Ti si s milijunima drugih ljudi
na putu u sjajnu budućnost
koja se zove nebo.

POSTATI NOVI ČOVJEK

Uskrs! Vrijeme nastajanja novoga!
Vrijeme za novi život, za nove ljude u novom svijetu.
Krajnje vrijeme da ustanemo iz mraka i noći
neizdržive sebičnosti.

Uskrs! Otvaram svoj prozor i gledam van.
Ništa nije postalo drugačije. Sunce, oblaci, zrak.
Drveće, kuće, ulice. Ljudi i stvari.
To što vidim nije se izmijenilo. Pa ipak!
Postoji mogućnost postati novi čovjek.
Čovjek na putu k svjetlu.
Čovjek koji ostavlja pohlepu i ide novim putem.

Uskrs! Uskrsnuće. To se iziskuje za sve
koji su se ugušili i umrli u vlastitom egoizmu.
Ali to je moguće jedino ako smo ponajprije pripravni
prekrižiti vlastitu pohlepu i sebeljubije.
Lijekovi ne stvaraju novog čovjeka.
Novi život ne dolazi nikada izvana pomoću kojekakvih
sredstava koja te najviše za određeno vrijeme učine *high*,
a zatim te strovale u još crnju rupu.
Novi se život rada iznutra, u tišini i sabranosti,
u jednostavnosti i molitvi.
Uskrs te poziva na dublji život u Duhu.

Uskrs! Živi u radosti. Krist je uskrsnuo.
Svaka smrt je svladana, kraj je svakom pesimizmu.

POTRAŽI I DONESI SUNCE

Jesi li dobro? Jesi li sretan?
Sjediš li na suncu?
Sjeti se onda i drugih pa i njima priušti
njihovo mjesto na suncu.
Jer ne smijemo zaboraviti:
I naši susjedi, naši konkurenti,
čak i naši neprijatelji, imaju pravo
na malo sunca, na radost
i na pregršr sreće u životu.

Zato: Svim ljudima pripada da budu na suncu.
Ne bacajmo nikada kamenje na put drugima
ni klipove pod noge ako traže malo sunca.
U srcima mnogih ljudi i suviše je mračno.

Donesi sunce u svoju obitelj,
u svoju ulicu, u svoje selo ili svoj grad.
Donesi sunce slabima, bolesnima,
siromasima, propalima,
koji sjede uvijek u sjeni.
Ali sunce možeš donijeti
jedino ako ljubiš.
S ljubavlju - u tvojem srcu izlazi sunce,
bez ljubavi - ono zalazi.

LJUBAV U POLITICI

Jesi li u politici ikada čuo išta o ljubavi?
Ljubav u politici jest utopija, kaže se,
nešto za naivne ili lude fantaste.
Nema ljubavi u politici.
Samo proračunavanje odnosa snaga.
Uvijek borba za utjecaj, za više utjecaja.
Nikada se ne odreći vlastitih interesa
ili interesa vlastite stranke.
Nikada protivniku priznati da je u pravu.

Ljubav u politici jest slabost, kaže se.
I zato nema mira,
ni minimum egzistencije za one koji trpe,
nema životnog prostora za manjine,
nema hrane, stana, nema škole, nema klinike,
nema blagostanja za milijune gladnih u svijetu.
Zato ima toliko pušaka, toliko municije,
toliko topova, oklopnih vozila, bombi i raketa.
Zato i ima toliko vojnika, previše vojnika,
previše mrtvih, previše ranjenih, previše žrtava.
Zato su oči tolikih majki umorne od plača.

Želio bih ćuti o ljubavi u politici,
o jednostavnoj, pravoj ljubavi
koja, svježa kao proljeće, obnavlja politiku.
Zelini svim političarima više od njihove dijete,
želim im srce.

U ČEMU JE RAZLIKA

Život je kao zgoditak na lutriji.
Nikad ne znaš što ćeš izvući.
Mnogi misle da su izvukli nesretan broj,
i što je još gore, uvjereni su
da je njihov susjed pun životnog poleta zato
što je izvukao sretni broj.
Ali ljudske sudbine nisu baš toliko različite.
Jedni si mogu priuštiti koju šaru više
nego drugi, i to je sve.
Razlika je u tome kako se gleda na stvari,
kako se one prihvaćaju,
kako se tko prema njima odnosi.
A to ovisi o tebi samome.

Susreo sam mnogo različitih ljudi,
slušao njihove najdublje tajne.
Ali nikada nisam susreo ni jednog čovjeka
koji bi izvukao veliki zgoditak, savršeni zgoditak.
Svi su imali ponešto što ih je tištilo i mučilo.
Vjernici to nazivaju križ.
Drugi kažu: Nisam imao sreće.

Bilo je pritom ljudi koji su, unatoč brigama i trpljenju,
ostali veseli i zadovoljni. Drugi su, pritisnuti svojim
problemima, očajavali.
Cesto su tako prolazili isto, ali iz toga je
proizlazilo nešto sasvim drugo.
Život je kao zgoditak na lutriji.
Ali i sam možeš učiniti mnogo što.

PRIGOVARANJE ZAGORČUJE ŽIVOT

Prigovaranje, gunđanje, kritiziranje »prakticiraju«
podjednako i muškarci i žene.
A moglo se pritom ipak izreći i puno toga lijepoga,
zar ne, gospodine Mrmljaviću! I prenijeti mnogo što
pozitivno, zar ne, gospodo Blenić!

Jesi li i ti tako brz u prigovaranju i vrijeđanju
kad nešto nije u redu,
prepun jadikovki ako nešto nije po tvojoj volji,
ako netko ne učini u dlaku onako kako ti kažeš?
Gospodin Mrmljavić vidi kišu i kad sja sunce,
a za gospodu Zlopatić sva su vremena
jako žalosna vremena.
Kritizeri nalaze posvuda trule stvari
i ljude koji im ne odgovaraju.
Pokatkad imam dojam da u tome jako uživaju,
vješajući to drugima oko vrata.

Brzo pokopajmo prigovaratelja,
pogotovo ako se krije u našoj vlastitoj koži.
Upali svjetlo u svojem srcu,
i svjetlo će samo od sebe doći u tvoje oči:
vidjet ćeš lijepe stvari i drage ljude.
Tada zaista nije nikakvo umijeće reći nešto dobro.
Već osjećam kako svijet biva topliji.

KAO BIJELA JEZGRA PLAMENA

Želim ti radost.
Želim ti da doživiš radost,
jezgru svake životne sreće.

Ali sjeti se: posjedovati radost,
to nije isto što i imati neku zabavu.
Zabavljati se više je za tijelo i osjetila,
i zato tako prolazno.
Večer uz alkohol može ti »priuštiti«
da na nekoliko sati sve zaboraviš.
Ali sljedećeg dana neće od toga ostati mnogo što
osim možda šumova u glavi.

Radosti je mjesto mnogo dublje u tvojem srcu.
Radost je poput bijele jezgre plamena
i prožima čitavo tvoje biće.
Nitko ne može pravo reći što je radost.
Radost moraš sam doživjeti.

Radost te obuzme iznenada
kao divan osjećaj,
kad zaboraviš sebe,
kad si dobar čovjek,
kad si istinski svjestan
da ti je Bog sasvim blizu — kao Otac
koji sve razumije i poznaje sve tvoje nevolje.
Želim ti radost.

Svibanj

Jedino je ljubav dom
u kojem možeš vječno stanovati.

RADOST U RADU

Prvi svibnja - blagdan posvećen radu.
Blagdan, ali i dan za razmišljanje.
Zato jednostavno pitanje: Radiš li rado?
Ili misliš: Ne imati posla je loše,
ali nesreća je i morati raditi?

Standard života u mnogim zemljama silno je porastao
i očekivanje od života visoko je kao nikad prije.
Tko danas u tim zemljama, kad je žedan, pije vodu?
Tko još danas smatra divnim jednostavno jesti kruh?
Većina ljudi drži se načela: što ljepše i ugodnije,
ali malo njih se veseli radu.
Oni rade jedino zato jer im je porreban novac za život.
Pitam se, ne vodi li takav napredak dotle
da ljude razori iznutra.

Sav je život organiziran elektronički, ništa nije
prepušteno slučaju. Sve se odvija potpuno automatski.
Čini se da se ljudima pritom koriste još jedino zato
jer strojevi nisu još dovoljno razvijeni.
Ne smijemo proklinjati taj svijet,
ali ga moramo iznova oduhoviti
radošću o vrijednosti rada
i radošću sasvim običnog radnog dana.
Radost u radu danas je zajednička radost.
Naš je rad danas više nego ikada povezan
s tisućama drugih ljudi.
S njima radimo za život dostojniji čovjeka
i za jedan novi svijet.

SRCE SVAKE OBITELJI

Svibanj je mjesec svih majki.

Prodavaonice nas potiču da kupimo nešto za Majčin dan.
No, nikada nemojmo zaboraviti: Najljepši dar je naše
poštovanje, briga i djetinja ljubav prema njima.

Nosi majku na rukama.
Prave majke su nešto divno.
One nas razumiju, rade za nas,
brinu se za nas, vole nas, mole za nas.
Jedino zlo koje nam nanesu:
umiru i ostavljaju nas.
Ako još imaš majku, poštuj je.
Nemoj čekati da umre da bi joj donio cvijeće.
Budi prema njoj dobar, i to ne samo na Majčin dan.

Ako ti je majka stara i možda se muči sa zdravljem,
pobrini se dvostruko za nju.
Ona je tebe nosila kroz jutro života,
ti nju nosi pun ljubavi kroz večer života.
Majka je srce svake obitelji,
veza koja sve drži zajedno,
vatra u srcu koja sve grije.
Koliko god ostario
i postigao u životu ne znam što,
ti ćeš za majku ostati uvijek njezino dijete.
Prave su majke spremne na upravo nemoguće
i najdivnije stvari ljubavi.
Majke su jedinstvene, nenadomjestive.

SPONTANA LJUBAV

Nemoj svoju ljubav stavljati na zlatarsku vagu.
Ne započinji najprije odvagivati koliko ćeš dati,
ni odmjeravati koliko daleko treba ići.
Neka tvoja ljubav bude spontana.
Odvagivana, odmjeravana ljubav i nije ljubav.
To je račun. I ne donosi radosti.
Tako nećeš biti sretan,
nego životariš nepokretan i ravnodušan
a dani prolaze kao umorni spori putnički vlak.
U tvojoj nutrini nikada neće biti toplo.
Nikada nećeš imati volje zapjevati i poskočiti.

Spontana ljubav je nešto fancastično.
Spontana ljubav prema svojem mužu, prema svojoj ženi,
prema ljudima u tvojoj blizini, u tvojoj okolini.
Prema onome tko pati; prema onome tko stoji na rubu.
Spontana ljubav: tek ćeš po njoj postati čovjek.

Tvoje bogatstvo nije ono što imaš,
ono što posjeduješ od materijalnih dobara,
nego ono u čemu uživaš.
Ako se možeš radovati cvijeću,
smiješku, igri djeteta,
bogatiji si i sretniji od milijunera.
Spontana ljubav prema ljudima i stvarima
koje te okružuju - to je tvoje najveće bogatstvo.
lada se možeš odreći mnogo čega drugoga.

ŠTO ČINE MAJICE

Nikada nisi bio toliko jedno s nekim čovjekom,
nikada toliko prisno povezan
kao sa svojom majkom.
Ona te je nosila, hranila, odgojila -
meso od njezina mesa, krv od njezine krvi.
Pio si svoj život
iz kaleža njezine ljubavi.
Tvoje rođenje bilo je za nju, nakon svih bolova,
divna radost.
I bilo bi jako žalosno ako danas
za svoju majku ne bi više bio radost.

Prave majke su fantastične,
starije kao i one mlade, koje su upravo tek postale majke.
One se redovito ne bave pronalascima,
nemaju katedre,
ne grade ceste, mostove i gradove.
One čine neizmjerno više.
Stvaraju ljude za sutra.
Majke donose u svijet
ono što je najvažnije od svega: ljubav.

Bog svako dijete ljubi srcem njegove majke.
Gdje majke kapituliraju, tu umire ljubav.
A gdje je ljubav mrtva, tu više ni jedan čovjek
ne može vjerovati u Boga ili u život.

ZAŠTIĆENOST - SIGURNOST

Svaki čovjek koji dolazi na svijet
čitav svoj život traga za zaštićenošću.
Želi naći dom, sigurnost, ljudsku toplinu.
Tko ne nade sigurnosti, pogođen je, načet.
Ne osjeća se dobro u vlastitoj koži.
Dijete mora naći nježnosti i sigurnost u oca i majke.
Mladići traže sigurnost kod djevojaka, i obrnuto.
Ljudi traže zaštićenost i sigurnost u braku i prijateljstvu.

I emelj svake sigurnosti jest ljubav.
Gdje nema ljubavi, nego vlada sebičnost,
tu se razara sigurnost. Ljudi postaju usamljeni,
više ne znaju kamo pripadaju.
Gube svaki oslonac, bez domovine su,
uvijek nekamo tjerani a nikada zadovoljni.
Drama našeg vremena jest da jedni drugima
više ne možemo pružiti sigurnost -
sigurnost i zaštićenost doma -
jer ni sami više nismo zaštićeni,
jer smo zaboravili ljubav,
jer smo napustili izvor svake ljubavi —Boga.

Želio bih ti jednostavno reći:
Pokušaj tihim obraćanjem Bogu opet naći ljubav.
Ako si u Bogu zaštićen, moći ćeš i svojim bližnjima
dati toplinu, zaštićenost, dom.
I tako ćeš postati sretan.

MANJE ZAHTIJEVATI

Da bi bio sretan, ne moraš u prvome redu
povećavati svoj imetak,
nego smanjiti svoje zahtjeve.
Mnogi postupaju upravo obrnuto.
Nezadovoljni su onim što imaju
i pokušavaju dobiti stvari
koje im zapravo nisu potrebne.
Ali oni to žele, jer i drugi to imaju,
jer se co u reklamama hvali
i ne kao zadnje, da bi time imponirali ljudima
koji ih ne mogu podnijeti.

Ti nemoj tako! Nećeš time biti ništa zadovoljniji,
a možda upadneš i u dugove.
Imao bi samo jednu nekorisnu stvar više.
A sutra bi ti se opet prohtjelo nešto drugo.
Prije ili kasnije ipak ćeš ustanoviti
da sa svim tim suvišnim stvarima
ne postaješ sretniji.

Bogat si i sretan
ne ako posjeduješ mnogo,
nego ako se znaš mnogo čega odreći.
Ne teži za posjedovanjem bogatstva,
nego teži za tim
da budeš bogatstvo za druge.

GDJE JE OSTALO CVIJEĆE

Kaži, gdje je ostalo cvijeće?
Cvijeće dobrih, ugodnih, lijepih stvari
u novinama i na televiziji,
u svakodnevnim razgovorima.
Ugušilo se i umrlo u lavini izvješća o nasilju,
ubojstvima, katastrofama, velikim i malim skandalima.
Nitko ga nije vidio, nitko za njega čuo.
Ugušilo se i umrlo
n novčaniku trgovaca senzacijama.
na usnama zlogukih proroka.

Kaži, gdje je ostalo cvijeće?
Cvijeće malih pažnji?
Cvijeće onoga da smo dar jedni drugima:
muž ženi, žena mužu.
Svi ljudi jedni drugima.
Propalo je u malim kućnim ratovima,
u krizama i svađi, jer smo tako tvrdoglavi,
jer ne možemo prevladati svoju smiješnu osjetljivost,
svoju razdražljivost.

Kaži, gdje je ostalo cvijeće?
Cvijeće zaštićenosti i sigurnosti
što je možemo pružiti jedni drugima?
Imaš srce, a evo, tu je čovjek
koji te treba.
Zar si slijep i gluh?

PUTOVI DO SRCA

Možemo slati rakete na daleke planete.
Sateliti munjevitom brzinom prenose vijesti
s jednoga kraja Zemlje na drugi.
Ali sve teže nalazimo putove
do duha i srca onih koje volimo.

Zena kaže: »Najčešće ne uspijevam s njime razgovarati.«
»Ne nalazim više kontakta s njom«, govori muž.
»Koliko mu god govorimo,
dijele nas uopće ne sluša«, kažu roditelji.
Koliko dugo već nisi prošetala sa svojim mužem,
prošetao sa svojom ženom, držeći se za ruke?
Možeš li se još uključiti u igru svoje djece?

Stisak ruke, milovanje, tihi dodir -
i već nastaje ozračje privrženosti i naklonosti,
dublje od ikakvih riječi.
Blizina, kontakt, nježnost stvari su
kojih se često moraju odreći upravo oni ljudi
koji ih najviše trebaju: bolesni, usamljeni, oni koji trpe.

Dragi dodir postigne katkad više
od čitavog vodopada lijepih riječi.
Ali pazi da iz dodira ne nastane
osvajačka želja za posjedovanjem.
Voli, ali ne rukama da bi posjedovao,
nego srcem da bi davao.

ŽIVJETI JEDNO S DRUGIM

Lijepo je oženiti se, ali biti oženjen
sasvim je nešto drugo.
Mnogi brakovi se danas razilaze.
Sve više stojim pred pitanjem:
Zašto ljudi ne ustraju u ljubavi?
Ta toliko su strastveno željeli jedno drugo,
odlučili se jedno za drugo.
Zašto je sada tak© teško kad se iz dana
u dan mora živjeti jedno s drugim?

Najčešće jedno od drugoga očekuje previše.
Onaj drugi treba biti ljubazan.
Onaj drugi treba mene nositi na rukama.
Onaj drugi ne smije biti loše raspoložen.
Onaj drugi ne smije predbacivati.

Zato je nadasve važno da uzajamno uvažavanje
i ljubav neprestano rastu.
Već sitnice mogu popraviti klimu:
riječ priznanja, kompliment, pažljivo odabrani dar.
Pokušajte uvijek iznova mirno razgovarati jedno s drugim.
Razgovor pun povjerenja, podijeljena radost
i zajednički podneseno trpljenje
obnavljaju i potkrepljuju povezanost.
Draga ženo, budi srdačna i razborita.
Dragi mužu, nemoj biti ravnodušan i hladan.
Nađite vremena jedno za drugo.
Samo će prava ljubav ustrajati.

NE ČEKATI DOK BUDE PREKASNO

Možda još imaš oca i majku,
možda si oženjen.
Budi tada, prije svega kod kuće, srdačan,
pun pažnje i dobrote prema drugima.
Jer kad otac ili majka, muž ili žena umru,
često se dogodi da onima koji ostanu,
djeci ili bračnome drugu, bude jako žao
što su katkad prema njima bili tako malo ljubazni.

1 ada ćeš najprije pomisliti na trenutke
kad si prema starom ocu ili prema staroj majci
bio nestrpljiv, krut, te nisi imao razumijevanja,
kad je možda bilo velikih poteškoća.
Kao muž sjetit ćeš se tada prije svega
kako si prema vlastitoj ženi pokazao ponekad
premalo poštovanja i sposobnosti suuživljavanja.
A kao supruga postat ćeš možda svjesna
koliko je tvoj muž morao biti razočaran
zbog tvojeg raspoloženja i ljubomore,
zbog tvoje izostale naldonosti.

1 ek tada ćete osjetiti
koliko je onaj drugi potiho trpio.
Tada ćete, a da to nitko ne vidi, briznuti u plač:
»Da sam barem imao još samo pet minuta
da sve reknem i sve opet popravim, samo pet minuta!«
Ali, prekasno je žaliti
ako se čeka dok netko umre.

JEDINA ŠANSA

Ako te zadesi bol, nemoj se pobuniti.
Nemoj reći: »Nemoguće! Sve, samo to ne.
Ne mogu to prihvatiti.
To je preteško i previše nepravedno.
To nisam zaslužio.«

11 pijenje je tajna.
Zadesi iznenada, brutalno i nemilosrdno:
prometna nesreća, bolest, hendikep,
stranputice kojima krene dijete,
smrt dragog čovjeka...
Gotovo se gušiš od bola
i želiš sve odbaciti, sve napustiti.
Ali to je očaj,
koji sve čini samo još gorim.

Pokušaj prihvatiti.
Možda možeš postati novi čovjek,
nutarnje dublji i bogatiji, dobrostiviji,
s više suuživljavanja u položaj drugoga.
Pokušaj prihvatiti.
To je tvoja jedina šansa.
Trpljenje čini tvoje srce većim i širim
i otvara ga za nikad dotle upoznate radosti.
Vlastitim trpljenjem
ti možeš postati luka spasa
za ljude u potrebi.

PRIČA SE OSTVARUJE

Budi dobar prema ljudima, ljubazan, pažljiv.
Prije svega prema bolesnima, hendikepiranima, starijima,
prema ljudima koje je život potisnuo na rub.
Donesi cvijeće ljudima dok su oni još živi.
Nemoj čekati da umru, pa da onda osjećajno uzdahneš:
»Nisu imali mnogo od života.«

Zašto toliki ljudi nemaju ništa od života?
Jer nemaju prijatelja, ljudi koji ih vole.
Jer nigdje ne nalaze znak simpatije.
Jer za njih cvijeće nikad ne cvate.
A cvijeće može kadšto učiniti čuda.
Ne mora to biti nikakvo skupo, posebno cvijeće.
Obično, jednostavno cvijeće:
smiješak, dobra riječ, mala gesta.
I to je cvijeće.

I najmanji cvijet, darovan toplim srcem,
pripovijeda onima koji ga dobiju lijepu priću.
Divnu priču o komadiću neba na zemlji,
gdje su ljudi jedni drugima anđeli, gdje za svaki strah,
za svaku bol i svaku suzu postoji prijateljska utjeha,
gdje ljudi jedni za druge cvatu kao cvijeće.
Čujem iz usta tisuću bolesnika,
hendikepiranih, starijih i usamljenih isti krik:
»Donesi mi cvijeće prije nego umrem!«
Učini nešto da ta priča postane stvarnost.
Danas!

ISPIT SAVJESTI

Majčin dan! Majke rade bez predaha,
uvijek u sjeni žena radnica,
bez osamsatnog radnog dana,
bez regresa za godišnji odmor i bez prava na štrajk.
To je grupa žena koje su najviše zaboravljene,
a najvažnija grupa, grupa koja nosi najveću odgovornost.

Doduše, poslovni ljudi poručuju: »Dragoj mami u čast.«
Ali nije to baš bez vlastite koristi.
U komercijaliziranom javnom životu čak se
i najveće vrijednosti zloupotrebljavaju za novčanik.
Industrija reklame, koja je svime ovladala, iskorištava ženu
samo i jedino kao mamac da više proda.
Za film i televiziju služi žena mnogostruko
samo kao seks-artikal koji pospješuje prodaju.

Majčin dan mora dovesti do razmišljanja
u čemu je prava ljepota žene,
u čemu je velika tajna njezina majčinstva.
Majčin dan bi morao animirati ne toliko na prodaju
darova koliko na ispit savjesti.
Svaki je čovjek dijete neke majke.
Sto si ti učinio za svoju majku?
Za čovjeka koji te je rodio i brinuo se za tebe,
koji je za tebe radio i trpio.
Jao tebi ako si ravnodušan, hladan i krut prema majci!
Svaka neljubaznost u obitelji je loša,
ali neljubaznost prema vlastitoj majci -
upravo je ogavna!

MAJČIN DAN

Zene su divna bića.
Žena je prvi stan svakom čovjeku. U njezinu krilu
nalazi on svoju prvotnu zaštićenost i sigurnost.
Ako čovjek nije više siguran u majčinu krilu,
mi, unatoč svoj izvanjskoj kulturi, upadamo u barbarstvo.
»Pravo na vlastiti trbuh« - barbarska krilatica.
Zašto se ne govori o »pravu na vlastito srce«,
o »pravo na vlastitu glavu«? Zašto se ne govori
0 reskoj ođgovornosri ljudi koji zloupotrebljavaju
seksualnost za razaranje svake ljubavi?

Jadamo se da svijet nema srca, da nema topline,
ljudskog ozračja, da nema sigurnosti i zaštićenosti.
Ne treba li upravo zato ženu?
Govori se o emancipaciji žene. S pravom.
Žena nije ni robinja, ni mamac, ni objekt za užitke.
Ali nije ni proizvodni stroj, kojemu se rad
pri nekoj smetnji jednostavno prekida.

Našem hladnom svijetu neodložno su potrebne žene
koje će u ljudski život unositi toplinu, povjerenje,
privrženost, prijateljstvo, nježnost, sigurnost,
sve što život ćini vrijednim i poželjnim.
Neodložno su nam potrebne majke.
Kad slavimo Majčin dan, slavimo našu prvu ljubav
1 našu radost što živimo,
ali i našu vjeru u budućnost.

PLODNO ČOVJEKOVO TLO

Vidim da biljka, drvo mogu rasti i uspijevati
jedino na dobru, zdravu tlu.
Tako je i s čovjekom, osobito s mladim ljudima.
Oni mogu rasti, postati odrasli i sretni
jedino ako stoje na zdravu tlu.

Obitelj je to tlo. To je tlo i škola.
I društvo, javnost je to tlo.
Ovisi o hranjivim tvarima hoće li netko
kao čovjek napredovati ili će zakržljali i umrijeti.
Čovjek dobiva hranu za svoj duhovni rast i sazrijevanje
preko korijenja od glave i srca.
Ali to plodno čovjekovo tlo teško je opterećeno.
Obitelji i škole često više nisu u stanju
odgojiti cjelovitog mladog čovjeka,
ne samo razum, nego i odgovornost i srce.

Kad vidim mlade ljude kako se uokolo klate i izležavaju,
usta im puna ogavnosti, srce puno mračne pripravnosti
na nasilje, osjećam koliko je to njihovo tlo zatrovano.
Kao što su nam potrebni čist zrak i zdrava voda,
isto su nam tako potrebne i bistre misli: povjerenje,
prijateljstvo, odvažnost, pripravnost pomoći,
ljubav puna odgovornosti. I to zato da bi svi ljudi,
posebno mladi, našli put do životne radosti i sreće.
Strašno je kad drveće umire na zatrovanoj zemlji.
Katastrofa je kad ljudi umiru zbog nedostatka
zdrave životne sredine.

BESPLATNI RECEPT

Moja želja: Neka svi ljudi budu sretni.
Ti također! Zato, evo i moje molbe:
Neka tvoje srce bude slobodno od mržnje i zavisti
i svih mračnih osjećaja
koji te obaraju i ponizuju.

Oslobodi svoj duh svih suvišnih briga,
svih razmišljanja o stvarima
koje ne možeš izmijeniti.
Živi jednostavno, skromno i umjereno
jer preobiljc i razuzdanost razaraju
najljepše darove tvojega srca
i strovaljuju te u najveći duševni nered.

Radi zdušno i ne očekuj ništa nemoguće.
Pobrini se za zdrav noćni počinak.
Mnogo se smij. Pažljivo promatraj.
Zaboravi sebe, misli više na druge.
Razgovaraj redovito s Bogom,
a prema svojim bližnjima postupaj onako
kako bi želio da i oni postupe prema tebi.

To bi bilo to. Besplatni, ali prokušani recept.
Pokušaj ga se držati tjedan dana.
Vidjet ćeš, silno ćeš se začuditi.
Daj ovaj recept dalje - prijateljima i znancima.
Mi stvaramo jedan novi svijet.

ŽLIČICA MEDA

Kad sam jutros stavio u svoja usta žlicu meda,
iznenada sam zastao i upitao se:
Koliko se sati leta i kolikih pčela
krije u jednoj ovakvoj žlici meda?
Osjetio sam radost i zahvalnost, jer volim med.
Netko je, očito, poslao pčele na put,
dao da cvijeće za pčele cvate i sunce sja,
jer kad pada kiša, pčele ne lete.
Netko je, k tome, zamolio pčele da rade besplatno,
a cvijeću zadao da besplatno cvate.
Netko me je morao jako voljeti kad je sve to organizirao
za jednu žlicu divnog zlatnožutog meda ujutro.
Tu je nekako ugrađena nadasve intenzivna ljubav.
A pritište me što tako malo na to mislimo.
Odjednom mi je postalo jasno koliko smo postali površni
i tupi upravo mi u našoj tako visoko civiliziranoj
životnoj sredini.

Živimo medu čudima a više se ne čudimo.
Imamo novac, ali čudo ne možeš kupiti.
Kao što si novcem možeš doduše kupiti psa,
ali nikada i njegovo radosno mahanje repom.
Razumiješ li to? Možda ništa od toga ne shvaćaš.
Moraš razgovarati s drvećem. Ono je gostoljubivo.
Daje sjenu i dopušta pticama da se gnijezde
u njegovim granama. Slušam i cvijeće. Ono mi pripovijeda
0 pčelama. Divnu priču, tako jednostavnu i lijepu.
S jednom žlicom meda u ruci možeš biti sretan
1pun radosti zahvaljivali Bogu za sve stvorenje.

ČOVJEKU TREBA TIŠINA

Ako se neprekidno mučiš mračnim mislima,
ako se stalno uokolo svađaš ili sebe sažalijevaš
kao da si najnesretnije stvorenje na svijetu,
tada već samim time možeš postati bolestan.
Dobivaš glavobolju, ne možeš jesti
i ne možeš više dobro spavati.
Ideš na živce svojoj okolini
tako da već i tvoji bližnji postaju napola bolesni
i opet i oni djeluju zarazno na svoju okolinu.

Zato svoje brige, ljutnju, bijes i lomove nikada
nemoj vući sa sobom u sljedeći dan i dan nakon toga.
Brakovi se rastavljaju, obitelji raspadaju,
prijateljstva kidaju jer ljudi jedni druge
kažnjavaju nijemim prezirom
ili pukim predbacivanjima pune uši.

Nasioj što prije od toga pobjeći.
Prestani se premještati po naslonjaču
i sve po stoti put prežvakavati.
Pođi se istuširati ili okupati, malo se dotjeraj,
posveti se svome hobiju, ili pođi šetati.
Tjelesna opuštenost donijet će ti mir,
a mir novu snagu da se duh sredi.
Prije svega ti je potrebna unutarnja tišina,
unutarnji mir, da budeš zdrav i svjež i sretan.

BESPLATNO

Znaš li da su najhitnije stvari u životu besplatne?
Ne trebaš za njih ništa plaćati: zrak u tvojim plućima,
sunce koje ti pali svjetlo za novi dan.
Ono dolazi samo, ne moraš pritiskati na neko dugme.
Kome si platio svoje oči, motor svojega srca,
koje kuca a ne prouzroćuje nikakve lomove? Ne vidiš li
da sve to dobivaš badava, savršeno besplatno -
u svijetu u kojem je inače novac mjerilo svega?

Ono najhitnije u životu je besplatno, mora biti besplatno.
Tako i stvari koje su bitne za tvoju sreću, i one su besplatne,
moraju biti besplatne: prijateljstvo i ljubav.
U supermarketima ima tisuću stvari koje možeš kupiti.
Ali nigdje ne možeš kupiti pregršt radosti kad si žalostan.
Nigdje se ne može kupiti paket odvažnosti za život
ili prijateljstvo. Svim novcem svijeta
ne možeš kupiti ni jedan gram ljubavi.

Postoji jedna nova bolest: predebelo*ja*.
Njome su zahvaćeni usamljeni debelokošci.
Imaju debelu kožu, kupuju skupu odjeću,
grade naokolo vile po miloj volji.
Imaju sve što se može kupiti novcem.
Ali im ipak nedostaje ono bitno,
što se dobiva samo besplatno.
Kako je kod tebe s tom bolešću? Diši duboko.
Razgovaraj sa suncem, slušaj otkucavanje svoga srca
i promatraj čudo svojih očiju. Budi prijamljiv
za srdačan smiješak. I - budi zahvalan!

PRAVO NA ŽIVOT

Čovjekovo najosnovnije pravo, s apsolutnim prvenstvom,
pravo koje se nikako ne smije povrijediti,
jest njegovo pravo na život. Svaki pojedinac
i svi mi skupa potpuno smo odgovorni za njega.
Prije nego se govori o pobačaju,
mora se apsolutno čvrsto utvrditi to pravo na život.
»Pravo na pobačaj« strašna je parola.
Demonstrira se protiv rata i nasilja, a legalizira se
nasilje u majčinoj utrobi. Kojeg li licemjerja!

Uz sve uvažavanje uistinu dramatično teških situacija,
koje traže mnogo razumijevanja i djelotvornu pomoć,
pitam se, zašto se tako uporno prešućuje ono što je dovelo
do te konfliktne situacije. Zar se ne može razboritije
govoriti o odgovornosti ljudi za njihove seksualne odnose?
Ili se to od tankoćutnih egoista ne može tražiti?
Muškarci su tu često više krivi nego žene.
Onaj tko nastupi tobože kao džentlmen, zapravo je barbarin
kad ženu smatra i zloupotrijebi kao objekt za svoj užitak.

Uz sve ono što je povezano s problemom pobačaja
najviše nam nedostaje rijećca »ljubav« ili »briga«:
brižna ljubav za sve što je slabo i nejako.
Kad se probiju svi bedemi protiv neukrotivih sila sebičnosti,
kad čovjek nije više siguran ni u majčinoj utrobi,
gdje je onda na ovome svijetu još siguran?

NEŠTO DOBRO

Jesi li danas već rekao
štogod dobro o drugom ćovjeku?
To je nešto što je jako važno.
Ili imaš naviku pripovijedati
uvijek nešto loše
kad govoriš o drugima?
lađa s tobom nešto nije u redu.
Nešto nije u redu s tvojim očima.
Ili si slijep ili sve vidiš krivo i izobličeno.
Tada nitko nije rado s tobom.

No, ako ti uopće nije teško reći
0 drugima nešto dobro,
ne trebam o tebi znati ništa više :
Volim te.
Svatko bi rado bio s tobom
jer si dobar čovjek.

Želiš li u braku biti sretan,
reci o svojem mužu, o svojoj ženi nešto dobro.
Ako misliš da onaj drugi ima upravo
devedeset devet mana a samo jednu dobru osobinu,
tada govori o toj jednoj dobroj soobini.
Druge dobre osobine
doći će tada same po sebi.
Reci još danas o drugima nešto dobro
1 u svakom ćeš srcu zapaliti sunce.

OPASNA MODA

Nevjera je postala opasnom modom.
Doživotna je povezanost, čini se, za moderne ljude
nešto neizdrživo, jer nužno traži žrtvu.
Usprkos svim frazama o čovječnosti i solidarnosti,
mnogi danas znaju samo za klanjanje vlastitom *ja.*
Moderni je čovjek vjeran jedino vlastitome *ja,*
ma koliko bilo ono napuhano,
i nalazi sve moguće psihološke razloge za to.

Ako nevjera postane modom, onda se kao po sebi
počinje govoriti i o idealnoj rastavi.
Ali idealna rastava braka jest bajka.
Već je prije četiri stotine godina netko rekao:
»Najgore pomirenje još je uvijek bolje
od najbolje rastave« (Miguel Cervantes).
Rastava je bježanje jednoga od drugoga.
Ima u braku mnogo neočekivanih poteškoća
i sasvim nepredvidivih situacija.
Tko smatra rastavu mogućom,
prije ili kasnije naći će za nju uvijek neki razlog.

Rastava donosi sa sobom često gorka razočaranja,
kobna po partnera, ali još kobnija za djecu,
čiji život — potpuno nevin — od samog početka
biva opterećen velikim problemima.
Zato moramo pod svaku cijenu
ponovno naučiti cijeniti vrijednost vjernosti.

STVAR SRCA

Više nego što si toga svjestan, ti misliš srcem.
Srce zapaža ljude i stvari.
O njemu ovisi odnos prema tvojoj okolini.
Čemu se tvoje srce priklanja, to ćeš branici
svim svojim razumom i svom snagom svoje volje.
Tvoje srce odlučuje za koga i za šco ćeš živjeti.
Tvoje srce odlučuje o vrijednoscima, politici,
pogledu na svijet za koji se želiš boriti.
Upravo srce zamračuje razum ili ga rasvjetljuje,

A jedina norma srca jest ljubav.
Ako ti je srce puno sebičnosti i nepovjerenja,
tvoj razum nikada neće naći put do mira.
Ljudi se ne vole, i zato se ne sjedinjuju.
Ono najviše što postignu jest neka labilna ravnoteža
na temelju uzajamnog nepovjerenja.
Ne bi trebalo govoriti o miru
ako to nije više od veličanstvenih konferencija
koje se bez ikakvih rezultata održavaju na uzavrelu vuklanu,
ako to nije više od bivovanja jedno pored drugoga
pod istom napetošću u istoj kući, u istoj zemlji!

Mir i sreća nisu proizvodi razuma,
nego stvar srca, raspoloživost srca.
Svaki zajednički život u korijenu je truo
dokle god srce ljudi nije zdravo.
Zato je prva zadaća svakog čovjeka,
pa i tvoja najvažnija zadaća:
kultura srca!

IZBACI GA PRED VRATA

Poznaješ li gospodina Ja?
Neobičan, čudan, ah ne i rijedak cip.
Na nj se nailazi gocovo svugdje.
Gospodin Ja pun je sebe.
Zivi i radi samo za sebe.
Gospodin Ja sebe doživljava središcem svijeća.
Gluh je na svaki poziv,
na svaku riječ drugoga,
slijep za svaki mig,
za svaki pogled drugoga.
Sasvim je opčinjen svojim vlascicim *ja,*
potpuno zaokupljen svojim mislima i inceresima.
Gospodin Ja nikada nema vremena,
nikada nije na raspolaganju.

Kažeš: poznajem ga.
"Ib je moj susjed, moj kolega.
Stanuje tu pored mene.
Pogledaj malo dublje u vlastito srce,
jer možda i u njemu sjedi.
Izbaci ga van — pred vrata!
Nikad se nemoj s njime pomiriti.
Budi bližnji!
Osjećaj sa svojim bližnjima,
podijeli s njima njihove brige,
njihove radosti i trpljenje.
Sebičnost je besmisao.
Zapisi to u svoje srce.

NEUGODNO

Jadno je da toliki ljudi
žive bez pravoga doma.
Zajednički život u obitelji postao je
žrtvom široko rasprostranjenoga novog stila života.
Novim tehničkim dostignućima,
općim blagostanjem i raširenim luksuzom
nastale su i nove navike.
Pred vratima imaš automobil
i više ne možeš izdržati kod kuće.
Imaš divan televizor
i buljiš u nj čitavu večer.
U supermarketu možeš jeftino jesti
pa više ne sjedaš za stol kod kuće.

Živiš li još? Ili te drugi žive
pa te vode, okreću, prevrću i prevoze
kao na prijenosnoj vrpci za masovne proizvode?
Nikakvo čudo ako zadovoljstvo, radost
i sreća ostanu negdje na tom putu.
Zato ostavi automobil neka stoji, isključi televizor
i uživaj ugodan zajednički život,
zajedničko obiteljsko blagovanje.
Pokušaj biti sretan na sasvim jednostavan način.
Prije svega, sreću nemoj tražiti
u mrtvim i besmislenim stvarima.
Traži je ponajprije kod kuće,
u onom dragom *biti zajedno* sa svojima.

TEMELJITO PREISPITATI

I i nisi astronaut negdje u dalekom svemiru
koji se našao u muci da na povratku opet nade svijet ljudi.
Ti živiš medu ljudima.
Možda su ti sasvim bliski, voliš ih,
pri srcu su ti ti ljudi s kojima si usko povezan
svojim životom. Tada nikada nećeš biti usamljen.

Ali ako su ljudi u tvojoj okolini
postali za tebe stranci i neprijarelji,
jer te nitko ne zadovoljava i nitko ti se ne sviđa,
nego jedino ti sam sebi, tada će te napustiti svaka radost
i bit ćeš jako usamljen. Počet ćeš mrziti ljude,
jer, jasno, oni pale na semaforu crveno, samo da te naljute.
Mrzit ćeš ljude i njihove bezbrojne automobile
jer ti, eto, u gradu ne ostave mjesta za parkiranje.
Mrzit ćeš čak i one koji za tebe peku kruh,
jer ga očito preskupo prodaju.

Svatko od nas mora povremeno temeljito preispitali
svoje srce, tu svemirsku kapsulu našega života.
Nema li negdje kratki spoj? Ima li srce dovoljno kisika
da i drugima dadne živjeti?
Je li možda oštećeno razmiricama?
Ili toliko ohladjelo da se svatko u tvojoj blizini smrzava?
Ako se želiš sigurno spustiti u ocean mira,
uranjaj redovito svoje srce u kupelj ljubavi prema ljudima
koji su ti tako blizu, pokraj tebe.

MOSTOVI LJUBAVI

Usamljenost je otok. Osjećaš se sam.
Bez ljudskih kontakata. Bez povezanosti s kopnom.
Nema mostova prema ljudima. Nema brodova
koji redovito prometuju, s dobrim prijateljima na palubi.
Imaš doduše pekara da ne pregladniš. Imaš i pismonošu
koji ti donese račune za vodu, struju i smeće.
Ali nemaš dobrih znanaca, nemaš istinski povjerljivih ljudi.

Ranije je to možda bilo drukčije. Živio si zaštićen,
okružen ljubavlju, toplinom obitelji, u pravom krugu
prijatelja. Ali mostovi ljubavi tako su često stakleni mostovi
koji lako pucaju.

Uza sve to: Možeš biti sam, ali ne smiješ biti usamljen.
Usamljenost bi bila smrtonosna rana u tvojem srcu.
Moraš učiniti nešto protiv toga. Moraš ljubavlju
uspostavljati kontakte, nove veze.
Moraš sam graditi mostove prema drugim ljudima.
Mostovi ljubavi zahtijevaju mnogo strpljenja
i mnogo založenosti.

Nemoj se povlačiti. Nemoj se pomiriti sa svojim otokom.
Nitko nije otok, svatko je dio kontinenta, dio cjeline.
Zato se nikada ne daj obeshrabriti.
Živi danas, ne od onoga jučer niti za ono sutra.
Danas živjeti! Trud se isplati. Ima još mnogo šansi
da budeš sretan. Ne daj da se one izgube.

KOD KUĆE

Da budeš sretan, potreban ti je dom.
Bez doma posvuda si u tuđini,
nedostaje ti tisuću malih životnih radosti.
Kod kuće možeš počinuti kad si umoran.
Kod kuće nailaziš na razumijevanje i pomoć
kad ti nešto nedostaje, kad ti nešto loše krene.
Kod kuće nalaziš privrženost i toplinu
kad je život krut i hladan.
Kod kuće je tvoja sreća, divna sreća
koju inače nigdje ne možeš naći,
ni na poslu, ni na putovanjima, ni u gostionici,
ni u najfinijim hotelima za ljetovanje.

Pobrini se za dobar, ugodan dom.
Ti si odgovoran za sve koji su kod tebe doma.
Ne smiješ slamati ništa od kućne sreće.
Ne budi nasilnik, ni šutljivi mrzovoljasti čovjek,
ni teški osobenjak, ni rob televizora.
Nemoj graditi svoj dom skupim tapetama,
najfinijim starinama i najmodernijim pokućstvom,
nego dobrotom i srdaćnošću,
tim najljepšim darovima svoga srca.
Tada će i svi koji žive s tobom biti sretni.

Budi čitav život čovjek
koji traga za domom.
Jedini dom u kojem čovjek može vječno stanovati
i biti kod kuće jest ljubav.

TI SI ANĐEO

Anđeli su ljudi koji prenose svjedo.
Gdje su oni, tu je sve svijetlo i bistro.
Anđeli su ljudi koji su sa sobom ponijeli
neku vrstu izvorne radosti iz raja.
Anđeli pomažu stati na noge tamo gdje ljudi leže na tlu
i na nevidljiv način dovode svijet u red.
U njima pomalo osjećaš tajnu
nedokučive dobrote koja te želi zagrliti.
U ovim ljudima osjećam kako k meni dolazi Bog
sa svojom nježnošću i svojom obazrivom brigom.

Imaš neki problem. Mučiš se s njime.
Tada netko preko neke nevidljive antene dobije pobudu,
neku vrstu zapovijedi da pođe k tebi,
da ti pomogne, da ti dadne poleta ili te utješi.
»Ti si anđeo«, kažeš nekom čovjeku, nekoj ženi.
Laknulo ti je, ponovno vidiš svjetlo, muka je nestala.
Ali anđeli ne dolaze po narudžbi ili uz naplatu.
Najčešće se pojave sasvim nenadano, pokažu put,
riješe neki problem i opet odu ne čekajući na zahvalnost.

Ima još anđela u svijetu, ali premalo.
Zato i ima toliko mraka i toliko bijede.
Bog traga za anđelima medu ljudima danas.
Ali mnogi ga više ne vide, više ga ne čuju.
Antena im više ne prima i ništa više ne prenosi.
Đodi, ti si anđeo, a u tvojoj okolini
ima dovoljno ljudi kojima ti možeš biti anđeo.

VRIJEME ZA PRIJATELJSTVO

Ostavi sebi vremena za prijatelja, nemoj gledati na sat.
Stopericom ograničavati vrijeme, to nije prijateljstvo.
Nisi li i sam već doživio što to znači
kad je netko u tvojoj blizini i ima za tebe vremena,
te s tobom dijeli radost i bol?
Sto znači primiti drago pismo koje u neutješnim
trenucima obeshrabrenosti možeš opet i opet čitati?
Ili doživjeti posjet, koji možda ne može
ništa izmijeniti na tvojoj boli,
ali ti ipak daje da je gledaš drugim očima?
Sto to znači kad ti neki dragi čovjek kaže:
»Ne, ti nisi ni loš. Ti nisi izgubljen. Ništa nije izgubljeno.
Samo moraš biti hrabar. Moraš biti hrabar!«

Mnogo bi manje ljudi trpjelo pod svojim teretom
kad bi našli malo više prijateljstva.
Cesto se toga sjeti i imaj na umu
da bi i oni s kojima stanuješ, kao i ljudi s kojima radiš
morali biti tvoji najbolji prijatelji.
Saslušaj ih, pođite koji put zajedno nešto pojesti.
Pobrini se za male pažnje, za koji kompliment,
za dobru riječ, za zahvalni poljubac.
Ništa ne donosi toliko radosti u život
koliko srdačnost i toplina prijateljstva.
Prijateljstvo čuva proljeće u tvojem srcu.

UBIRATI CVIJEĆE 1 ZVIJEZDE

Volim ljude koji žive oko mene.
Volim radost, jer tako radost dolazi k meni.
Volim prijateljstvo i tako ubirem zvijezde
i moj je dan pun blaženstva.
Ne moram ništa posjedovati da bih sve uživao.
Ima toliko toga u izobilju kad gledam na male stvari
i na male, jednostavne ljude.
koliko je iznenađenja i toliko čuda
koja otkrivam otvorenih i zatvorenih očiju.
U svim stvarima prisutno je sjećanje na izgubljeni raj.
Znam, nije lako doći u nebo;
ali znam također da je to sasvim sigurno nemoguće
ako nebo ne dođe k meni.

Nebo mora započeti posvuda na zemlji
gdje su ljudi prijatelji i prenose dobrotu.
Ali na svakom nebu ima i oblaka.
Nisam uvijek dobro raspoložen.
Prijateljstvo može usahnuti kao biljka.
Nikakav problem i nikakav razlog za potištenost.
Prijateljstvo je poput suhih šljiva:
malo vode i one ponovno nabubre.

Život: velika avantura s Bogom i ljudima
u svijetu svjetla i tame.
Ne želim biti ni heroj ni mučenik, nego samo nestaško
koji ubire zaboravljeno cvijeće i smije se velikima
na njihovim prijestoljima novca i vlasti.

Lipanj

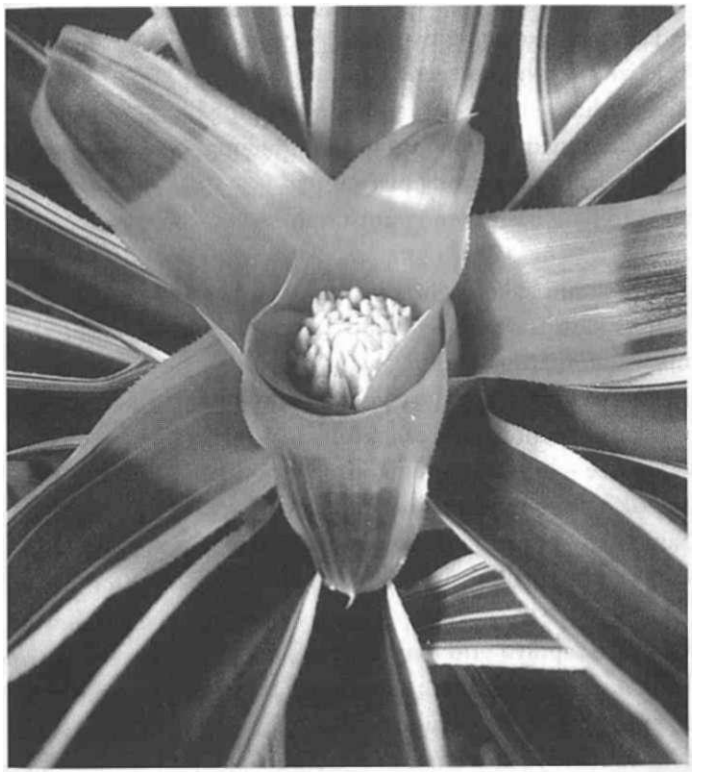

Traži Duha radosti
koji kao iskra prelazi
od srca k srcu.

MUŽEVI I OČEVI

Kad slušam što iz daleka svijeta dopire do mene,
tada čujem hitce, prasak bombi,
plač izmučenih ljudi, žena i djece.
Tada vidim kako se otvaraju ogromni grobovi
i zatvaraju nad nebrojenim nejakim bićima.
Čujem kako sva priroda plače i tuži
zbog tolikog besmislenog uništavanja.

Zatim vidim kako u pozadini stoje muškarci
koji na karti traže cilj - objekte za bombe,
muškarce anarhije koji hoće srušiti društvo,
muškarce kemijske industrije u bijelim kutama,
muškarce znanosti, novca i tehnike,
muškarce - krunu stvorenja. Koje li poruge!
Malo čujem o muškarcima kao očevima.
Samo ako se time da nešto zaraditi za dan očeva,
doći će i on u izloge nekoliko dana.

Očevi se zapravo vrlo malo cijene.
Pa ipak su oni jedini muškarci važni za život,
za radost i ljubav u ovome svijetu.
Oni su temelj i krov kuće ovoga svijeta
u kojoj se majke brinu za boju i toplinu.
Očevi bude i štite život.
Biti otac znači: biti luka, oslonac za male, slabe ljude.
Jednom u godini kravata, to nije ono pravo za oca.
Češće nekoliko ruku ili ručica oko vrata,
od toga će imati više od svih kravata svijeta.

SIGURNA LUKA

Otac je u naše vrijeme obezvrijeđen.
On je izvan mode, ne pristaje više u današnje vrijeme
i služi još jedino za komične uloge.
Ovo je sasvim osobita vrsta napretka!
Tu zaostali stupaju na vrhu
a slaboumnici vode glavnu riječ.

Sigurno, slika oca se danas izmijenila.
Orac više nije sveznajući, jedini
koji ima što reći i čini što hoće.
Ali ga zbog toga ne bi trebalo omalovažavati
i svoditi na: »Magarče, potegni!«, koji vrijedi toliko
koliko novčanica da, a kao nagradu
za Dan očeva možda dobije bocu vina.

U medijima se danas mnogo govori
i mnogo piše - mnogo besmisla.
Pusti ih neka govore, pusti ih neka pišu,
nemoj sve uzimati ozbiljno.
Razmisli sam! Možda imaš više pameti od mnogih
jednodnevnih proroka koji imaju spretno pero
i dobar jezik, ali malo pameti,
premalo odgojeno srce a previše drskosti.

Zadaća oca ostat će u biti ista:
biti sigurna luka za svako dijete, područje gdje će
uvijek biti svjetla i čvrstog oslonca, mira i radosti.
Gdje će maleni čovjek moći rasti i napredovati,
osjećati se sigurnim i zaštićenim.

NAPRAVI ZA TO MJESTA U SRCU

Loše je ako izgubiš svoj novčanik.
Mnogo je gore ako izgubiš zdravlje.
Mnogi kažu: Sto onda još imaš od života?
Unatoč tome, mogu se susresti ljudi koji imaju
pun novčanik i sjajno zdravlje, ali od života
očito nemaju ništa. Izgledaju tako nezadovoljno
i ostavljaju dojam kao da im glavom vrvi na tisuće mravi.

Sto nedostaje takvim ljudima? Ja mislim: Duh.
Samo vatra tali željezo, ma kakvo ono bilo.
Samo onaj čovjek u kojem je žar i u kojem živi Božji Duh
ima u sebi toplinu i može zagrijati svoju okolicu.
To je Duh koji će te ponovno učiniti fleksibilnim,
koji će poravnati tvoje kutove i bridove
i pomoći ti da opet dođeš na pravi put
ako si krenuo stranputicom.

Gdje živi taj Duh, on donosi ljubav, radost, mir
zdravima kao i bolesnima,
onima koji vjeruju kao i onima koji ne vjeruju.
Jer Duh puše gdje hoće i nastanjuje se gdje hoće.
Bio ti ne znam tko, traži Duha, moli za dar Duha.
Načini u svom srcu mjesta, raskrči starudiju
i pusti u sebe Duha Božjega s njegovom ljubavlju,
njegovom radošću, s njegovim mirom.

ŠTO JE JAKO POVEZANO SA SREĆOM

Neobično, ali sreća ne dolazi
s bogatstvom i blagostanjem.
Jao sitima! Jao ljudima koji imaju sve.
Oni više nemaju radosti.
Bogati ljudi rijetko su uistinu radosni ljudi.
Neobično, ali sreća ne dolazi ni ako činiš samo ono
što ti pruža zadovoljstvo.
Nitko ti ne može reći što moraš činiti
da u svom jedinstvenom životu budeš sretan.
Sreća nije negdje skrivena,
samo što to zakopano blago još nije otkriveno.
Sreća nije neki artild za mase.
Sreća se ne kupuje.
Sreća je za svakoga drugačija.

Ali, mnogo je putova kojima ne smiješ ići
ako želiš biti sretan.
Sjetiš li se još poneki put
dobrih starih Deset zapovijedi?
Možda si već ponekad pomislio
kako upravo one stoje na putu tvojoj sreći.
Ako imaš i tek malo životnog iskustva,
zasigurno znaš kako je upravo tih Deset zapovijedi
jako povezano s tvojom srećom.
Najljepši su dani tvojeg života uvijek onda
kad si s tim zapovijedima u potpunom skladu,
kad imaš mirnu savjest
i kad živiš u iskrenoj ljubavi.

OSTAVITI I PREDATI

Znam, ljudska se patnja ne da razriješiti s nekoliko
lijepih riječi u zrak. No ipak, ponekad se pitam:
Koja korist od toga da se čovjek sakrije u svoju nevolju,
nedostupno dalek za svoje bližnje?
Pokušaj svaki dan iznova voljeti život i ljude.
Ako ti je to preteško, onda barem svakoga jutra
sniogni hrabrosti i sve pogledaj nešto lakše.

Ljudi nisu anđeli koji te nose na krilima.
Život sa svojim udarcima sudbine, bolestima,
razočaranjima i neuspjesima može biti jako težak teret.
Ali ako povučeš sve registre i bez prestanka kukaš,
sve će biti samo još gore. S crnim mislima
priprema se samo nova nesreća nad tvojom glavom.
Jedino spasonosno sredstvo jest ostaviti i predati.
U ljubavi sebe predati životu, ljudima.

Danas živjeti! Zaklopiti prošlost.
Na njoj ionako ne možeš ništa više izmijeniti.
Drži otvoren jedan prozor samo za lijepa sjećanja.
A budućnost? Ne zadaji si puno briga.
Misli na ono što danas imaš u rukama:
sunce i svjetlo; cvijeće koje cvate;
jelo i piće; dijete koje ti se smiješi.
Kad bi samo mogao vjerovati da iza te guste, tajanstvene
zavjese nevolje i bijede stoji Otac koji te voli!
Kad bi se samo mogao njemu povjeriti!

NEVJEROJATNO LIJEP

Jesi li već razmišljao o tome
koji smisao ima tvoj život?
Ili jednostavno preživljavaš poput slona
koji bez razmišljanja gazi preko svega,
ili možda živiš poput klokana,
misleći uvijek na to kako napuniti svoj tobolac?
Nije li trčanje, rvanje i borba ljudi
za što više novca, imetka, dobara i bogatstva ludo
kad na kraju svi ipak zauzmu
jednako mjesta - na groblju?

Ne postaje li sve besmisleno
ako zaboravimo da imamo dušu,
kao plamen u sebi koji je vječan?
Tko živi samo za tijelo, ne živi kao čovjek,
pa bio i ugledan gospodin ili njegovana dama
koji znaju kako čuvati izvanjski oblik i fasadu.

Vjeruj u onaj najbolji dio u sebi, u svoju dušu,
i stani ovih duhovskih dana
otvoreno pred Duha Božjega koji sve čini novo.
Tada ćeš biti jako sretan.
Tada ćeš znati zašto cvate cvijeće,
zašto sija sunce i cvrkuću ptice.
I ada ćeš rado gledati djecu kako se smiju i igraju,
tada ćeš otkriti da je život nevjerojatno lijep.

DUH KOJI TREBAMO

Potreban nam je zdrav duh.
Ne duh koji razara, istrjebljuje, uništava.
Ne duh mržnje, nasilja, rušenja.
Ne duh koji se vječno žali i optužuje.
Ne duh ojađenosti i beznađa.
Ne duh samovolje i razuzdanosti.
Ne duh puke zavisti i slijepoga gnjeva.

Potreban nam je duh ljubavi i prijateljstva,
lko srca punog otrova i žuči
želi radikalno srušiti staro društvo, sve što postoji,
ne gradi novi svijet, nego pakao na zemlji.
Tko slavi nasilje, nije reformator, nego krvnik.

Moramo živjeti zajedno.
Mladi ljudi zajedno sa starim ljudima.
Zapad s istokom,
sjever s jugom.
Kršćani zajedno s nekršćanima,
vjernici zajedno s nevjernicima.
Nema više zidova. Nadidimo granice.
Svi narodi, rase, plemena, jezici zajedno.
Zajedno živjeti u zdravu duhu,
u duhu ljubavi, u Duhu Božjem.
Plod toga Duha jest: radost, mir, dobrota,
blagonaklonost jednih prema drugima, optimizam.
lb je ono što danas u nama mora rasti.

OPTIMIZAM

Nemoj gledati prema dolje,
na mračne strane života.
Nemoj biti zloslutnik.
Inače nećeš više imati volje jesti,
nećeš više moći spavati,
bit ćeš potišten i bolestan.
Gledaj na sunčanu stranu života
i budi optimist.

Optimizam - najdivniji, najjeftiniji vitamin
za dug, zdrav i sretan život.
Za optimizam ti je potreban zdrav duh,
ne duh koji uvijek pita:
Sto će mi to donijeti i kakvu korist imam od toga?
Otrov za unutarnji mir jest grozničava jurnjava
za uvijek novim i sve rafiniranijim užicima,
za sve više ugode i razonode.
Užitak koji završava s bocom,
s posljednjom postajom zabavnog centra,
s opojenošću i *kickom* nije istinska radost.
Radost je mnogo dublje.

Istinska radost proistječe od duha ljubavi
koji kao plamen prelazi od srca k srcu,
dolazeći od Božjega Duha.
Želim ti ovog Duha
da postaneš dionikom
blaženstva i dijela raja.

DIVNI PLODOVI

Stojim zbunjen pred nemoći ljudi
da shvate jedni druge, da jedni druge usreće i vole.
Mediji donose svaki dan smrtonosnu dozu rata,
nasilja, ubojstava, ljudskih zastranjenja.
Svi bi se igrali liječnika želeći stvoriti bolji svijet.
A nitko, čini se, nije pripravan popraviti sam sebe.
Svi govore o miru, ali nitko, čini se,
nije pripravan sam stvarati mir i pomiriti se.
Svi se bez kraja i konca, beznadno, obraćaju jedni drugima,
ali nitko više nikoga ne razumije.
Tako smo dospjeli u Babilon, do duha pometnje,
duha koji razdvaja, ruši, razara, zamračuje.

Ne bismo li ovih dana mogli pokušati
zadržati malo mira i tražiti duh svjetla,
Duha Božjega, bez kojega ne možemo ništa učiniti?
Ako se u tvom srcu nastani taj Duh i u njemu djeluje,
odjednom ćeš početi ubirati divne plodove
koji od našeg ljudskog suživota
ponovno stvaraju komadić raja.

Ti plodovi nose ova imena:
ljubav, radost, mir, strpljivost, uslužnost,
dobrota, vjernost, blagost i uzdržljivost, jednostavnost.
fi plodovi ne padaju ti tek tako, sami od sebe, u krilo.
Moraš sa sebe skinuti oklop svoje sebičnosti.
Ništa ti ne želim nametati, samo ti želim pomoći
da u tvoje srce udu radost i mir.

UNUTARNJA PREOBRAZBA

Kojim si duhom prožet?
Duhom pohlepe, sebičnosti, oholosti, arogancije,
bojažljivosti, malodušnosti, manje vrijednosti?
Onda je u tvom srcu i oko tebe sve blokirano,
do tebe ne može doprijeti ni jedna zraka sunca.
Kod tebe je sve mračno i hladno.
Ne osjećaš se ugodno, nisi zadovoljan niti baš sretan.

Sreća ne ovisi o novcu i uživanju,
0 zdravlju i življenju kao u zemlji Dokoniji,
bajnoj zemlji besposlice i izobilja.
Sreća i nesreća rastu iz tvojeg unutarnjeg raspoloženja,
iz tvojeg razmišljanja i osjećanja i iz svega što se
duboko u tebi odvija, svjesno ili nesvjesno.
Ako se stalno osjećaš nezadovoljnim i žaljenja vrijednim,
onda smjesta poradi na unutarnjoj preobrazbi.
Usmjeri svoje misli na sunčanu stranu.
Ne daj da tvojom nutrinom i dalje gospodare
mračni osjećaji i strasti.

Obnovi se ovih dana! Ako si kršćanin,
otvori širom sve prozore svojega srca
za fantastičnu, nadčovječansku snagu Duha
koji te želi obnoviti - Duha Božjega.
On će ti se prikloniti u tvojem siromaštvu i nevolji
svojom silnom ljubavi, radošću, dobrotom
1 neshvatljivo divnom srećom.

KOJIM SI DUHOM PROŽET

Zagađenost duha mnogo je smrtonosnija
za čovjekovu sreću od zagađenosti vode i zraka.
Ako je ljudski duh zatrovan te ga izjedaju
pohlepa za posjedovanjem, lov na profit, glad za vlašću,
žudnja za prestižom, onda mu je sasvim svejedno
da li će ovaj svijet i u budućnosti još biti nastanjen,
da li će i u budućnosti ljudi moći tu još živjeti.
Sve, čak i voda i zrak i sve stvorenje, bit će žrtvovano
pohlepi i umišljenosti nekolicine.

Čovjekov duh je najjača snaga na zemlji, usmjerena
nevjerojatno stvarateljski ili nepojmljivo rušilački.
I u tvom životu sve će biti određeno
onim duhom kojim si prožet.
Ako tobom gospodari duh kritike bez ikakvih ograda,
duh nesnošljivosti i nezadovoljstva, duh zavisti,
nemilosrdnosti, samosažalijevanja,
tvoji će dani biti sve siviji.
Sebi samom i drugima učinit ćeš život užasnim,
pravim paklom na zemlji.

Želim ti u ovo duhovsko vrijeme Duha dobrote
i ljubavi, optimizma i nade, Duha Božjega
koji će ti ukloniti kameno srce i dati da ti u krilo padne
najljepši plod: istinska, duboka životna radost,
koju si najbogatiji ljudi nikako i nikada,
pa čak ni svim novcem ovoga svijeta,
ne mogu kupiti.

UTJEHA

Žavot može biti težak, strašno težak.
Život te može duboko u duši slomiti.
U takvim časovima mučne bespomoćnosti
čovjek traži utjehu.
Ne možeš živjeti bez utjehe.
Ali utjeha nije alkohol, sredstvo za spavanje, »šprica«,
što će te samo omamiti,
a zatim strovaliti u još crnju noć.

Utjeha je kao blagi melem na duboku ranu.
Utjeha je kao neočekivana oaza u pustinji.
Ona ti daje da i dalje vjeruješ u život.
Utjeha je poput blage ruke u tvojoj ruci,
ruke koja te smimje i daje ti da opet odahneš.
Utjeha je poput dragog lica tu sasvim blizu tebe,
lica koje razumije tvoje suze,
sluša tvoje izmučeno srce,
ostaje uza te u tvojem strahu i očaju
i daje ti da vidiš nekoliko zvijezda.

Utjeha je Duh Božji.
On dolazi samo kroz otvorena vrata.
I kao dar stavlja na stol preda te
mir, radost i ljubav,
darove od kojih možeš živjeti.

TRI PUTA OSAM

Naše vrijeme je naporno, pogubno za živce.
Liječnici imaju pune ruke posla
s krvnim rlakom, srcem, krvotokom, živcima ljudi.
Tko dopusti, pogotovo u gradu,
da ga za sobom povuče pakleni tempo, užurbani život
jer sve se mora odvijati planski i u terminima,
doskora će i sam postati bolestan i napola lud.

Dobro si spavao, mirno si ustao, osjećaš se dobro,
dobro si raspoložen i pun optimizma.
A zatim dođu novine za doručak.
Samo užasne vijesti: zločini, nesreće, katastrofe,
nacionalni i internacionalni sukobi.
Gledaš samo strašne slike
i uz posljednji gutljaj kave uzdahneš:
»Svijet ide k vragu!«
Sve tvoje lijepo raspoloženje iščezlo je.
I rako to ide dalje: sav dan »obrađuju« te
buka automobila, zvonjava telefona,
lupanje strojeva, buka ulice,
treštanje radija, glas šefa...

Nauči tajnu kako u ovom metežu
ostati zdrav u duši i tijelu.
Pormula glasi »tri puta osam«:
osam sati raditi; osam sati spavati;
osam sati smijati se, jesti, igrati, pjevati, moliti.
lri puta osam! To je za tebe - spas!

BUDI ONO ŠTO JESI

Sto više budeš postajao žrtvom materijalizma,
koji je posvuda zastrašujuće uzeo maha,
to će više tvoj osobni život
biti pritisnut prisilama mase,
to više ćeš gubiti radost života.
Materijalno postaje općenito najvećim dobrom.
Kao jedini smisao života posvuda vrijedi
vlastita prednost i što veća dobit.
PropadaS u bezdušnoj sivoj masi
kojoj je glava prazna a život bezbojan.
Tvoj duh i tvoje srce preplavljuje
mnoštvo potreba i pohlepa
što ti ih nameću potrošnja i prodaja,
a koje nemaju baš nikakve veze sa srećom.

Potraži svoj vlastiti put!
Odupri se industriji reklame,
za koju nisi ništa drugo doli potrošački stroj.
Odupri se stilu života
koji se u osnovi klanja samo zlatnom teletu.
Budi ono što jesi, budi svoj.
Imaš vlastitu pamet, vlastito srce.
Ne daj se namamiti i zavesti.
Budi ono što jesi, budi svoj!
Idi vlastitim putem, razborito i odlučno,
u jednostavnosti i ljubavi.
Možda ćeš po prvi put doživjeti istinsku radost.

JEDNI ZA DRUGE U OBITELJI

Ono najvažnije što u svom životu moramo učiniti jest:
ljubiti, voljeti jedni druge.
To se opijeva na svim jezicima, i s pravom.
To je početak i kraj i tvoje životne sreće.
Ne uspije li ti u životu ostvariti ljubav,
tvoj će život biti neuspio.
Ne mislim ovdje na seksualnu ljubav,
na koju su toliki mediji strastveno usredotočeni.

Živjeti istinski čovječno znači: živjeti za druge.
Drugi, to su na prvom mjestu naši domaći:
muž, žena, djeca, otac i majka, braća i sestre.
Ako nemaš srca za one
koji su od tvojega mesa i krvi,
ti nisi čovjek.

Ako u obitelji ne živimo jedni za druge,
onda nema ljubavi ni **sreće.**
Tada ti i sav tvoj život izmiče
kao pijesak medu prstima.
Ali ako su ti srce i ruke puni ljubavi,
u tvojoj nutrini će se javiti radost,
ti ćeš tada biti sretan i usrećivat ćeš druge.
Bit ćeš važan, vrijedan čovjek,
makar i ne bio ministar, doktor ili direktor.

PRIJATELJSTVO

Sve možeš izdržati - s prijateljem,
makar on i ne mogao učiniti mnogo više
nego prijateljski te nagovarati ili prihvatiti tvoju ruku.
Prijatelj u tvojem životu
jest kao kruh i vino - prava blagodat.
Prijatelj u tvojem životu je utjeha u nevolji.
Prijatelj ti daje da osjetiš pravu ljudsku dobrotu
i ti u njoj doživljavaš znak božanske dobrote.
Najmjerodavniji odgovor nekog socijalnog ureda,
najdobronamjernija pomoć nekog socijalnog djelatnika
ne znači čovjeku u nevolji toliko
koliko jednostavna gesta, srdačna riječ prijatelja.

Zašto reče onaj čovjek telefonom: »Očajan sam.
Ne želim više živjeti. Svu moju ušteđevinu dobili su
psihijatri i apotekari za tablete,
a kad sam ih potrošio, sve je opei bilo isto.«
A ona žena: »Učinit ću kraj. Imam četvoro djece.
Imam sve, ništa mi ne nedostaje. Ali, sita sam života.«

Zar nije bilo ni jednog prijatelja, ni jedne prijateljice
koji bi im ponudili malo sigurnosti
kad se u njihovu svijetu sve počelo ljuljati?
Ljudi postaju žrtve psihičke zagađenosti okoline.
Samo s pilulama i psihijatrima neće ići.
Ono što ljudima treba jest jednostavna blizina i dobrota,
prijateljstvo u kojem nalaze sigurnost.

LOŠA NAVIKA

Živimo u svadljivu svijetu,
uvijek spremnom na razmirice.
Svadljivost je prastara, svoje korijene ima
u zakutcima našega srca
gdje smo još uvijek nekultivirani i sebični.
Svaki čovjek ima u sebi takvih zakutaka, pa i ti.

Kod svađljivih ljudi sve mora biti po njihovu.
Skretanja ni popuštanja nema.
Kod kuće nastaje svađa jer nitko neće oprati sude,
jer jelo nema pravi tek, i tako dalje.
Na ulici se uzbuđujemo
jer nečiji auto vozi prepolako ili pak prebrzo.
U uredu vlada napetost
jer oni drugi uvijek znaju bolje.
Pogonom se širi neraspoloženje
jer, jasno, kad se izračuna,
oni rade previše, a zarađuju premalo.

Svađa kod mnogih nije ništa drugo
doli loša navika.
Ako jedan kaže »bijelo«, drugi će reći »crno«,
jer on je ionako protiv.
Svađa iziskuje vrlo mnogo energije
koja bi se mogla produktivnije upotrijebiti.
Radije cijepati drva
nego cijepati na ljudima naokolo!

PUT DO MIRA SA SAMIM SOBOM

Razloge svojih problema, svojih sukobljavanja,
svojih neuspjeha nemoj uvijek tražiti negdje drugdje,
kod svog muža, svoje žene, kod svojeg pretpostavljenoga,
u svom poslu ili u vremenu »kakvo je danas«.
Mogao bi vrlo mnogo profitirati
ako ih potražiš - kod sebe.

Razmisliti o samome sebi, prihvatiti istinu
0 svojim pogreškama i nedostacima
jedini je put do mira sa samim sobom
1 do razumijevanja za druge.
Nemoj sebe uvijek smatrati žrtvom drugih
prije nego si sasvim pošteno istražio
nisi li žrtva svojeg vlastitogyVz,
svojeg umišljaja, svojega raspoloženja.

Najčešće od drugih očekuješ previše,
a od sebe premalo.
Bio si dobar prema drugima,
oni ti na tome nisu zahvalili, pa kažeš:
»Ne bih to bio očekivao. Sada je gotovo!«

Upitaj samoga sebe
kako ispunjavaš očekivanja drugih.
Možda ćeš shvatiti kako je drugima teško
voljeti te i biti dobar prema tebi.
Možda moraš učiniti još poprilično mnogo dobra.

KRIZA

Nerijetko dobivam dojam
da mnogi u braku prerano posustanu.
Poznato je da nakon pet, šest godina,
a katkad i tek nakon deset godina, dolazi do krize.
Ono novo je prošlo. Slabosti onog drugoga dolaze
preda te kao zmajske glave što sve gutaju i ti misliš:
sve je izgubljeno, više se ništa lie tla spasiti.
Sva prozračna zgrada tvojih snova ruši se,
i mnogi posustaju.

Tada nastaje vrijeme
da iznova izgradiš jedinstvo braka.
Ne na temelju toga što je partner
toliko vrijedan divljenja, tako drag i nježan
ili tako divan i jak i dobro raspoložen,
nego zato što si čvrsto odlučio
ponovno se više brinuti za drugoga
i biti mu privrženiji.

I tada se događa čudo.
Sve što misliš da si izgubio
ponovno se vraća,
mnogo bogatije i mnogo dublje.
Opet možeš drugoga iskreno voljeti.
Čak će doći i dan kad ćeš se radovati
što si prošao krizu.
Dakle, hrabro! Nemoj prebrzo popustiti!

STO NE UZIMAMO DOVOLJNO OZBILJNO

Svaki dan na nas se sruću je lavina:
vijesti o svemu što u svijetu ide naopako.
Sve to čovjeku legne na srce i pritisne želudac.
Tu i tamo poneki tračak svjetla, zatim opet mrak.
Ljudi kao da slave smrt,
smrt svega lijepoga i svega dobroga.
Kako s time živjeti i biti sretan?
Nemoj gutati sve što ti se svaki dan stavlja na stol.
Uzmi svoj dio, onaj koji se tebe zaista tiče
i koji možeš nositi; ostalo ostavi.
Oslobodi se svih lažnih, napuhanih problema.

Postoji nešto što ne uzimamo dovoljno ozbiljno: radost.
Kažemo doduše: smijeh je zdrav.
Ali se premalo brinemo za tu stranu našega zdravlja.
Nije riječ o iskrivljenom smijehu luđaka,
nego o smijehu koji izrasta iz unutarnjeg zadovoljstva
i iz unutarnje duboke radosti.

Nadam se da si u svom srcu
još uvijek u nečemu ostao pomalo dijete.
Ne tako da ideš kroz život ne sluteći ništa,
nego da se uvijek iznova diviš i raduješ
cvjetanju cvijeta, cvrkutu ptice,
da iznova vjeruješ u dobro u čovjeku.
Svaki dan možeš doživjeti čuda,
samo ako otvoriš oči za tisuću malih stvari
kojima anđeli kite tvoj put.

PODI U ŠUMU

Ravno u auto, nogu na gas i uvijek dalje?
Stani, izađi: Podi u šumu!
Kalendar pun termina, ti juriš od jednoga do drugoga?
Stani, napravi pauzu: Podi u šumu!
Sagorio si, umoran od života, prezasićen svim stvarima?
Ta proljeće je: Podi u šumu!
Tu je drveće i čeka na te.
Divno drveće koje šutke uživa tišinu
i sok koji se upravo penje do vršaka grana.
Tu su ptice i pjevaju za tebe.

Covjeće, gdje si ostao? Kada ćeš poslušati ptice?
U šumi vlada tišina, neizrecivi mir.
Želio bi istinski živjeti? Ali to ipak ne znači:
živjeti napeto kao za trku, iz dan u dan pod pritiskom,
pod pritiskom tisuću stvari koje opterećuju.
Želiš sve znati, sve imati, sve uživati -
da od toga dobiješ ćir na želucu?

Podi u šumu! Ponesi sa sobom komad kruha
s maslacem, malo svježe vode.
Lezi pod drvo, uživaj blaženu dokolicu.
Tu će ti doći najbolje misli i najljepši snovi.
Tu vani riješit će se problemi koji te iznutra muče.
Tu će ti se razbistriti duh, smiriti duša,
i srce će ti biti prepuno mira.
Možda sada kažeš: Samo kad bih to mogao!
A ja ti velim: Već si na putu prema tome!

KOMADIĆ NEBA

Skromno, jednostavno djelo ljubavi prema bližnjemu
vrijedi više od čitave konferencije
pune lijepih riječi o tom »problemu«.
Malo djelo ljubavi vrjednije je od satima dugih govora
i rasprava tko ima pravo, kome će pripasti pravo.

Dodi, dragi mužu, uhvati čvrsto
svoju ženu i srdačno je poljubi,
i vidjet ćeš kako oboje imate pravo.
A ti, draga ženo, budi opet uistinu fina
kao u ono prvo lijepo vrijeme
kad još nije bilo nikakvih problema.

Ne komplicirajte si
i ne otežavajte tako
život jedno drugome.
Vaše jučerašnje dobre želje
moraju danas postati žive.
Jednostavna, iskrena ljubav
učinit će da sve bude lako.
Jedan mig, jedan smiješak, jedan poljubac,
stisak ruke, mali iskaz ljubavi -
i već izlazi sunce.
Za svakog čovjeka postoji komadić neba,
samo ako ga mi sami ne uništimo.

BLAGOST IMA VELIKO SRCE

Katkad jedni prema drugima
postupamo tako nemilosrdno.
Govor nam je često pun prijetnje i nasilja.
Negodujemo, protestiramo, borimo se - a za što?
Kažemo: za solidarnost, za više čovječnosti.
A istodobno se ponašamo neljudski
jer naše ophođenje gubi svako ljudsko poštovanje.
Mi još uvijek vjerujemo u snagu jačega.
Osjećamo se uvijek u pravu,
zahtijevamo ga pod svaku cijenu.
Naše ljudsko suosjećanje je zakržljalo i osakaćeno.

Tko zna vlastite pogreške i osjedjivosti,
lakše će podnijeti slabosti drugih.
Tako raste razumijevanje, pomirljivost, simpatija.
Blag i tolerantan bit ćeš ako znadeš
kako su sve stvari krhke i koliko su ljudi usamljeni.
Blagost ima veliko srce: sve prima k srcu,
svime biva dirnuta, sve uzima u svoje ruke.

Misli na mnoge ljude i u svojoj okolini
koji bolešću, siromaštvom, nesrećom polako bivaju
istisnuti iz života. Gladni su smiješka, čekaju
na dobru riječ, čeznu za zajedništvom, za prijateljstvom.
Sjeti se hendikepiranih, onih kojima je potrebna njega,
koji rijetko ili nikada ne osjećaju toplu ruku
i koji su pokopani u svojoj samoći.
Privuci suosjećanjem i blagošću sve ljude oko sebe
i nikomu ne daj da ostane u hladnoći.

MALE STVARI

Traži svoju sreću u malim stvarima.
Da, u malim stvarima.
Velike stvari su preskupe
i na njih moraš uvijek predugo čekati.

Nikada nećeš biti sretan
ako se ne možeš radovati
svojem zdravlju, svojem mužu, svojoj ženi,
svojoj djeci ili — ako živiš sam —
jednostavnom, iskrenom prijateljstvu.

Nikada nećeš biti sretan
ako se ne možeš radovati
suncu koje sja,
cvijeću koje cvate,
djetetu koje ti se osmjehne.

Ako misliš da je sreća sasvim negdje drugdje,
u gostionici, u Parizu ili na karipskom pijesku,
tada je tvoja predodžba o sreći sasvim kriva.
Vjeruj mi, sreća je uistinu u malim stvarima
koje su ti svaki dan nadohvat ruke.

Vjeruj dakle u život, vjeruj u samoga sebe,
vjeruj u ljubav, vjeruj u svoje bližnje,
i prestani jadati se i kukati.
Uživaj u onome što imaš
i nemoj čekati do sutra da budeš sretan.
Budi sretan danas, sada!

JE LI VRIJEME NOVAC

Ljudi kažu: »Vrijeme je novac.«
Jer novac je postao smisao njihova života.
Mnogi su se zato nasukali, mnogi zaglibili.
Novac jest potreban, ali nikada ne znaš kada ga imaš
dostatno. Vrijeme je novac: to nije istina!

Onaj kojemu je vrijeme života samo vrijeme za novac
ubit će sama sebe tim svojim strojem »vrijeme-je-novac«.
On više ne nalazi radosti i sreće.
Stoga želi novac, da si radost i sreću kupi.
S mnogo novaca kupuje sebi skupe razonode i odmor,
da bi se u njima duševno i tjelesno ugušio.
Novac, posvuda novac! Radi novca odlaze ljudi u tvornice
i urede, u supermarkete, na sportske terene,
u zabavne centre. Ljudi su uistinu daleko dotjerali,
ali oni pritom ne izgledaju nimalo sretniji.
Život i rad više ne donose radosti.

Nedavno sam bio u jednom velikom osiguravajućem
zavodu, gdje mnogobrojni namještenici sjede
u velikim prostorijama iza staklenih pregrada. Kad je izbilo
pet sati, prostorijama se digla prava oluja. Namještenici su
skočili i nagrnuli prema izlazima. Kao da bi svakog
trenutka mogla eksplodirati tempirana bomba!
Zar je to smisao vremena, zar je samo o novcu riječ?
Isključi taj stroj »vrijeme-je-novac«!
Zivi i čini ono što moraš činiti, s ljubavlju.
Ne novac, nego ljubav neka bude smisao tvojega života.
Jer jedino u ljubavi raste cvijeće radosti.

GLUPI I STVARNO GLUPI

Želiš li izgraditi neku zajednicu,
sasvim svejedno je li riječ o braku, obitelji ili nekoj gtupi,
temelj joj mora biti »ljubav«. To znade svatko.
I svatko će ti potvrditi da si u pravu kad kažeš:
Riječ je o ljubavi, život bez ljubavi nije moguć.

Pa ipak u mnogim brakovima, obiteljima, zajednicama,
interesnim grupama vlada tako mnogo razmirica, svađa
i napetosti. Povod su, površno gledano, najčešće sitnice:
nesporazumi, nesretne riječi, glupo ponašanje.
I već je atmosfera zatrovana, a oduševljenje splasnulo.
Dublji razlog polakog gašenja i lomova mnogih,
nekad s oduševljenjem započetih zajednica
nije ništa drugo nego utjelovljena tvrdoglavost.

Ljubav započinje time da se ono *htjeti imati* i *htjeti vrijediti*
sve više napušta, da bi pojedinac sve više bio tu za druge.
Ako si s takvom ljubavlju u nekoj grupi sam,
izgledat ćeš glupo i tako će se prema tebi odnositi.
Iskoristit će te. Ali izdrži, izdrži dok vas ne bude dvoje
ili više koji žele tako živjeti. I tada će se dogoditi ćudo.
Zajednički će život tada s vremenom postati pravim
blagdanom. Više neće biti glupi samo oni koji ljube
nego i oni koji samo kritiziraju ili uvrijeđeni šute
zato što ih je netko nadmašio ili zato što nije bilo
onako kako su oni htjeli.
Gramzljivost i arogancija suprotni su polovi ljubavi.
Uistinu glupi su oni koji ne mogu živjeti
jer nisu u stanju ljubiti.

BUDI STRPLJIV SA SAMIM SOBOM

Nije u životu sve sjajno.
Svatko ima katkad i svoj crni dan.
Dan kada ne ide dobro,
kada uopće ništa ne ide.
Sve ide loše.

Možda si već doživio dane
kad ti je svega bilo dosta,
kad si poželio: radije da sam mrtav.
Kad sve krene naopako,
kad ne bude bolje nego što se pribojavaš,
život tada postaje težak.
Iada sve može postati tako mračno
da se nigdje više
ne vidi ni tračka nade.
Srdžba može postati tako velika
da bi najradije sve prokleo:
život, ljude, Boga.

U takvim trenucima
nikad ne smiješ donositi odluke.
Budi strpljiv sa samim sobom
i pričekaj dok bar jednu noć
malo ne odspavaš.
Ako vjeruješ u Boga,
pogledaj prema gore.
Kad si odigrao sve svoje karte,
Bog ima još uvijek neki adut.

PUN RAZUMIJEVANJA

Budi blag prema svojim bližnjima!
Da, budi pažljiv u svom govorenju i sudu o drugima.
Naravno, kod njih ima dovoljno pogrešaka
te bi se uvijek našlo razloga za osudu.
Ali ne zaboravi, i ti si Iako ranjiv.
Ljudi moraju u teška vremena
biti blagi jedni prema drugima.
Previše ih je koji ne žele o drugima ništa znati.
Žele živjeti potpuno neovisno o drugima.
Na ulaznim vratima njihove kuće stoji:
»Ostavi me na miru!«

Kako će život biti za sve opet vrijedan življenja?
Razumijevanjem, pažljivošću, blagošću, nježnošću,
ponajprije prema preosjetljvim ljudima,
prema usamljenima koji su teške naravi,
prema ljudima s osjećajem manje vrijednosti.
Krute riječi pune predbacivanja čine sve još gorim.
Nemoj suditi, pa ni sam nećeš biti suđen.
Oprosti, pa će se i tebi oprostiti.
Imaj razumijevanja, pa ćeš i sam naći razumijevanje.
Budi ljubazan, i steći ćeš prijatelje.

Ako znaš koliko možeš postati neugodan,
koliko hladan, nemilosrdan i krut: Budi blag!
I naći ćeš mir za svoje vlastito srce.
Bezobzirna krutost prema bližnjima rijetko dolazi izvana,
ona najčešće dolazi iz srca koje nije dovoljno prozraćeno
i koje je premalo rasvijetljeno.

DJECA I ODRASLI

Djeca su sretna, kaže se.
Ona nemaju briga, kaže se također.
To je točno. Ali ima mnogo iznimaka.
Ima i suviše djece koja su izgubila svoju sreću
jer su im uništili sigurnost,
jer se nasilnička veličina sručila
na nemoćnu nejačad
kao buldožder i malj.

Zar nikada nisi imao osjećaj kako djeci ponašanje
odraslih često izgleda smiješno?
Kad veliki jedni s drugima imaju nekog posla,
najčešće je riječ o brojkama. Oni pitaju:
koliko netko zarađuje i koliko ima,
koliko još ispita i koliko veza.
Ako se radi o kući, kažu recimo: »Dva milijuna«,
i već znaju kakva je to kuća.
Pripovijedaš li djeci o nekom prijatelju, ona će pitati:
Mogu li se ja s njime igrati? Znade li vesele priče,
znade li zviždati? Razgovara li se s njima o kući,
pitat će za boju, za cvijeće na prozoru
i da li na krovu sjede golubovi?

Sto djeca promatraju, dobiva svježinu, boju, toplinu,
veliki ništa od toga ne razumiju. Oni su takvi.
Uvijek govore o novcu i poslu.
»Zato djeca moraju biti jako strpljiva s velikima«,
kaže Mali Princ.

NAUČI NASMIJATI SE SVOJOJ NEZGODI

Moraš svaki dan učiti živjeti bolje,
radosnije i sretnije nego jučer.
Prije svega, ne pokušavaj svaki dan imati više,
biti u očima drugih bogatiji i veći.
Razmisli ponekad temeljito o svojem životu,
o pravoj vrijednosti stvari.
Nemoj biti žrtva svojih osjećaja
ni rob svojih strasti.
Ne vezuj se uz besmislena očekivanja.
Nikada nećeš biti sretan
ako nemaš pod kontrolom svoje osjećaje,
ako ti je dan propao zbog jedne mrlje,
ili ogrebotine, zbog nekog nesporazuma ili nezgode,
zbog neke loše riječi kod kuće ili u uredu,
zbog propalog dogovora, lošeg ispita.

Nauči bolje poznavati samoga sebe, priberi se.
Ako sam ne možeš biti sretan,
ne možeš ni druge usrećivati -
a to je ipak stvarno tvoja želja.
Zato sačuvaj mirnu, bistru glavu.
Ništa ne dramatiziraj!
Mala nezgoda je mala nezgoda.
Ne smije te odmah izbaciti iz takta.
Svoje žalosno lice ostavi neka visi u garderobi.
Možda ćeš se tada - na sreću —
moći i nasmijati vlastitoj nezgodi.

Srpanj

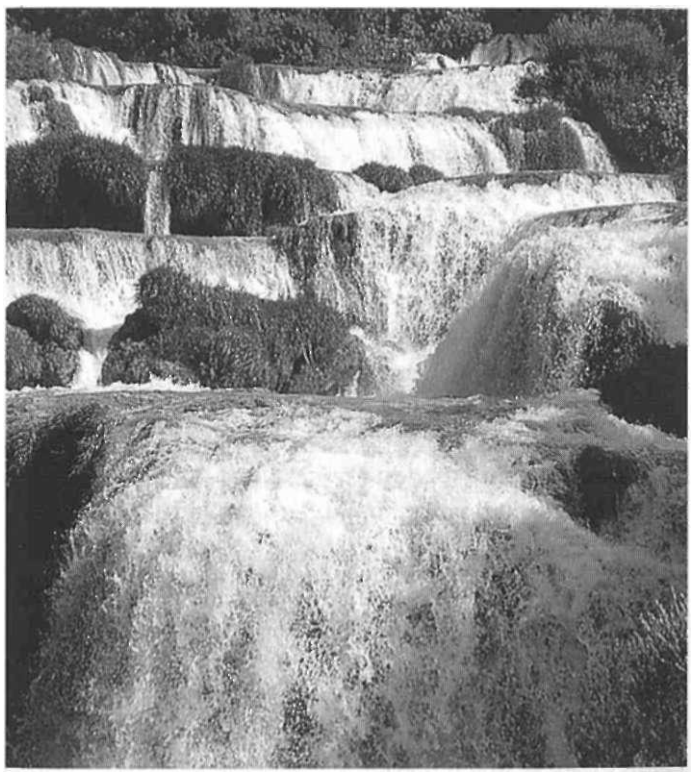

Imaš samo jedan život.
Nađi vremena
da budeš sretan.

LJUBAV JE POPUT SUNCA

Sto misliš o suncu?
Za većinu ljudi ono je nešto najobičnije na svijetu.
Pa ipak, svaki dan čini čuda.
Izjutra pali svjetlo i vatru na svijetu.
Bori se protiv oblaka da nas gleda
i pripravi nam dobar dan.
Noću se nalazi na drugoj strani Zemlje,
da bi i one ljude tamo opskrbjelo svjetlom.
Da se ugasi sunce, svi bismo sjedili
u najcrnjoj noći i najledenijoj hladnoći.

Isto je tako i s ljubavlju.
Pojavi li se ljubav u tvojem životu,
ona donosi svjetlo i toplinu i zadovoljstvo.
Imaš li ljubavi, mnogo ti što može nedostajati.
Nije ti teško odricati se
u korist sreće i radosti drugih.
Tada nemaš potrebe za bogatstvom i luksuzom
ni za najnovijim tehničkim dostignućima.
Tko ima ljubavi, mnogo mu što može nedostajati.

Zato: čvrsto se drži ljubavi!
Zade li ljubav u tvojem životu,
sjene postaju sve veće,
a ti upadaš u sve dublju noć i hladnoću.
Ljubav je poput sunca.
Tko nje ima, može mu mnogo što nedostajati.
Ali komu ljubavi nedostaje, nedostaje mu sve.

SLOBODAN ČOVJEK

Ako imaš pet minuta vremena,
znaš li što moraš tada učiniti?
Ništa! Jednostavno, ne čini ništa, nemoj se ničim baviti.
Pobrini se za tišinu: isključi radio, televizor,
zatvori novine, ilustrirani časopis. Ugasi, isključi.
Oslobodi se iz kandža potrošačkog društva.
Ono kao vampir pokušava svojom udarnom reklamom
isisati iz tebe posljednje ostatke slobode i duha.

Pobrini se za tišinu oko sebe, pobrini se za tišinu u sebi.
I izmjeri si temperaturu. Moraš znati jesi li već mrtav,
jesi li umro u luđačkoj košulji zarađivanja, kupovanja,
trošenja - zatvoren u mrtvački sanduk puke materije.
Znam nešto protiv potrošačke groznice. Možda jedino
što pomaže: umjerenost, samodisciplina, odricanje.
To ne znači sebe besmisleno mučiti i osakaćivati.
Nego znači: nadvladati pohlepu strasti.
To te dovodi do duhovne slobode, do unutarnjeg mira,
do radosti!

Takvo uklanjanje sala i pročišćavanje života
otvara oči za uzvišenije i ljepše stvari
nego što su novac i uživanje, seks i senzacije.
Čini te osjetljivim za svijet i ljude.
Više nećeš pohlepno grabiti, moći ćeš i ostaviti.
Moći ćeš se ponovno diviti, biti brižljiv i nježan.
Moći ćeš raditi i igrati se.
Bit ćeš veseo, radovat ćeš se životu.
Postat ćeš slobodan čovjek.

BITI SRETAN ZAJEDNO

Jedan čovjek mi piše: »Upravo sam se pomirio
sa svojom ženom nakon tko zna koje svađe.
Čvrsto smo odlučili započeti iznova
i imati više razumijevanja jedno za drugo.
Nikada više rata u našoj obitelji!«

Kako je kod vas kod kuće?
Kućne razmirice su neizbježne,
ali nikada ne dopusti da mala čarkanja
prerastu u uzajamno opsadno stanje.
Ne kuj u svojem srcu osvetničke planove.
Ako želiš drugome vratiti milo za drago,
uzvrati mu to poljupcem. Jedino tako!
Ako se vatra neprijateljstva sve više raspiruje,
kod vas će jednoga dana eksplodirati bomba.
Nikada ne idi spavati neizmiren.
Život je i suviše kratak da bismo bili dugo posvađani.
Tko živi s drugim zajedno, mora zajedno i biti sretan.
Ne sutra, nego danas!

Ima još mnogo sretnih brakova i obitelji.
Brakova u kojima ima zajedničkih radosti
i onda kad nadodu teške situacije.
Obitelji u kojima se zajednički smije i plače,
u kojima katkad dođe i do proloma oblaka.
Ali brzo nakon toga ponovno zasja sunce
na plavome nebu.

OPUŠTENOST

U današnje doba ima jako mnogo nemirnih ljudi,
ljudi u jurnjavi, kao natjeranih u hajku, prestrašenih ljudi,
ljudi koji su čitav svoj život kao u nekom bijegu.
Pokušat ću ti dati jedan dobar recept za opuštenost,
za duševni mir.

Ne prenapreži svoj motor.
Žuri kad je to potrebno,
ali ne trči čirav dan naokolo kao divlji.
Radi i jedi u miru,
napravi povremeno ugodnu stanku.
Nemoj previše pušiti i piti
i ne pravi od svog odmora
nervoznu jurnjavu za užitkom.

Nemoj se ljutiti, ne daj se uplesti u opasne
novčane ili osjećajne situacije.
Nemoj svoju sreću danas proigrati
pretjeranom brigom za ono što će biti sutra.
Čini sve što najbolje možeš i vjeruj da je to dobro.

Ako vjeruješ u Boga,
ako ga ljubiš kao istinskog Oca,
nećeš ni u teškim olujama
izgubiti solonac i ostat ćeš miran
poput djeteta koje zna:
otac je za upravljačem.

ONO NAJVAŽNIJE ŠTO TREBAŠ

U jednoj siromašnoj zemlji susreo sam ljude
koje više nikada neću moći zaboraviti.
Bijahu jako siromašni, ali unatoč tome
posjedovali su nešto što teško mogu shvatiti:
ljubaznost, radosno raspoloženje, gostoljubivost.
To uopće nije moguće opisati.
Nikad me prije toga nisu vidjeli,
ali ja za njih uopće nisam bio stranac.
Srdačnost kojom su mi prilazili, nudili usluge,
otvarali svoja vrata, za mene je bila duboko potresna.

U tom njihovu siromaštvu otkrio sam
da su oni ujedno vrlo bogati:
bogati spontanom životnom radošću, gostoljubivošću,
svime onim što je u nas postala prava rijetkost.
Nisu to bili ljudi koji umiru od gladi,
ali im je nedostajalo mnogo toga
što se nama čini neophodnim.
Sto nedostaje njima, a što nedostaje nama?

U nezasitnoj gladi za *uvijek više*
bogati često postaju bijednim jadnicima.
Njima nedostaju najjednostavnije radosti života
jer više nisu u stanju uživati
u najjednostavnijim stvarima života.
Ta što imaš od svih tih tako mnogih nagomilanih stvari
ako ti je srce pazno? Nešto, dakako, smiješ slobodno imati.
Ali ono prvo i najvažnije što ti je potrebno
jesu ljubav i radost u tvom srcu.

BOLEST GOVORENJA

Govoriti je »in«, činiti je »out«.
Još se nikada nije govorilo toliko koliko danas.
Još se nikada preko ljudskih glava
nije kotrljala tolika lavina praznih, besmislenih riječi.
Svatko želi govoriti, svatko želi doći do riječi.
Ali samo malo njih ima što i reći,
jer samo malo njih može izdržati
tišinu i napor razmišljanja.

Ranije je uzročnik bolesti govorenja
volio stolove za stalne goste i kavansko društvo.
Danas ovaj virus napada prigodom razgovora
na televiziji i radiju, raznih skupova,
konferencija, kongresa, javnih rasprava,
i to najradije ljude od kojih jedan
tvrdi upravo suprotno od onoga drugoga.
Virus govorenja osjeća se izrazilo dobro
u nerazumljivim stranim riječima ili u frazama:
•ď'olaziin oil- ili »Po mom uvjerenju«
ili »U tome ne vidim smisla«.

Moli svaki dan ovu jednostavnu, aktualnu molitvu:
»Gospodine, pomozi mi zauzdati moja velika usta
sve dok ne budem znao što želim reći. Amen.«
Sjeti se: Bolje je šutjeti
i samo izgledati glup
nego mnogo govoriti i time dokazati
koliko sam stvarno glup.

NIJE POSJEDOVAO NIŠTA

Znaš li onu priču o kralju na smrtnoj postelji?
Liječnik mu reče: »Ponovno ćeš ozdraviti
ako pronađeš sretnog čovjeka
i obučeš njegovu košulju.«
Danima su njegovi ljudi tražili svom zemljom
dok na kraju nisu pronašli jednog sretnika,
ali on nije posjedovao ništa, čak ni košulje.

Priča kaže: Sreća nema nikakve veze s imetkom.
Ona nikada ne dolazi bankovnim ili poštanskim čekom.
Sunčani praznici mogu se kupiti.
Ali zadovoljno srce koje će ti dati
da iek pravu uživaš ono sto imaš,
to ne možeš kupiti.
Zašto su toliki, inače vrlo bogati ljudi
često tako nezadovoljni, čak duboko nesretni
svojim razmaženim životom?
Oni su privezani na lancu. Budući da sve hoće imati
samo za sebe, srce im se guši. Nemoj im zavidjeti.
Pobrini se za zadovoljno srce,
i sreća će te tada pratiti kao sjena.
A druge pusti neka je traže na rivijeri.

Barometar sreće jest savjest.
Nečista savjest spušta barometar,
čista savjest ga neprestano podiže.
Cista te savjest čini slobodnim,
dariva ti zadovoljstvo i istinsku radost.
S čistom savjesti ti si bogat.

DIJAMANT

Možda si pravi dijamant.
Ali dijamant ne bi bio tako lijep
da nije izbrušen. >
Ima ljudi koji bi mogli biti tako sjajni
kao divni dijamanti,
ali su sirovi i neizbrušeni.

Neizbrušen: to ovisi o malim stvarima.
Tup je i odbojan tko na sve samo gunđa,
tko se u dugačkom redu onih što čekaju gura naprijed,
tko se uvijek odmah uzbudi, tko ne može izgubiti,
tko satima govori o svojim tegobama,
tko u razgovoru ne može slušati.
Siromašni dijamant koji drijema duboko
u tvojoj nutrini i ti mu ne daješ šansu da zasja
i razvije svu svoju privlačnu snagu.
Ima li tu štogod što bi trebalo izbrusiti?
Dopusti dijamantu u sebi da dođe na svjetlo.
Ne čekaj s brušenjem, ne opiri mu se.

Divno kamenje za brušenje su na primjer
teške situacije, teški udarci sudbine.
Ili pak ljudi koji te dobro poznaju
i upozoravaju te na ono što je kod tebe još neizbrušeno,
na primjer tvoj muž, tvoja žena,
prijatelj, prijateljica, kolega, pretpostavljeni.
Od tebe, dobro izbrušena, nastaje dragocjeni dragulj,
koji bi čovjek najradije ukrao.

ČOVJEKOV SVRŠETAK

Živimo u bolesnomc svijetu.
Međunarodni je moral duboko pao kao rijetko kada.
To je razlog nemirima, bijedi, ratovima, zločinima
koje nam televizija svake večeri servira.
Iz dana u dan strašne slike brutalnosti
kojom ljudi nasrću na ljude.

Međunarodni moral: projekcija u velikom onoga
što nam u malome donose beskrajne TV-serije,
toliki krimići, fdmovi u kinima, ilustrirani časopisi.
Svijet bez ljubavi, moral bez Boga,
čak i kad su umotani u dirljive priče
i lažljivu ljubav prema ljudima.
U ime tog morala raspiruje se brutalno nasilje.
Odrasli se bestijalno obaraju na djecu,
čak i djeca počinju ubijati djecu.
Bračni se parovi rastavljaju
kao da je to po sebi razumljivo.
Njihova djeca bivaju ožigosana
smrtonosnim znakom uskraćene ljubavi.

Boga pojedinac briše iz vlastite savjesti
kao što je izbrisan i iz savjesti svijeta.
Posvuda se gase svjetla. Upadamo u noć, čas je tame.
Čovjek: predan čovjeku bez Boga, premješten u džunglu
gdje vladaju moderni bogovi: pohlepa za moću,
opsjena prestižom, žudnja za užicima, egoizam, seks i novac.
To je kraj svake radosti, svake ljubavi, svake sreće.
Čovjekov svršetak.

»NIKAD MI SE NIJE OSMJEHNULO NIJEDNO DIJETE«

U ovo vrijeme praznika dobio sam jedno ogorčeno,
ali iskreno pismo od jedne hendikepirane osobe.
Pismo sili na razmišljanje, čak i na rizik da radost
ljetovanja bude pomućena. U pismu piše:

»Znam odgovore na svoju sudbinu:
'Prihvatiti, pomiriti se s time, trpjeti za druge.'
Sve je to besmisao, u vatu zapakirana laž.
Ja sam odrastao sa samilošću, a ne s ljubavlju:
'Oh, siromah! Baš je to strašno! A još tako malen!'
Ali taj mali je odrastao, i svakoga dana vode ga kao ovcu
na klanje, uvijek drugamo. I uvijek ukočeno piljenje i
buljenje! Možete li sebi zamisliti dijete koje se nikada
ni s kim nije moglo igrati? Sada sam navršio četrdesetu,
a nikada nisam našao partnericu.
Ja i jesam nemoguć: zavidan, nepovjerljiv, razdražljiv,
neprobavljiv. Kakvi biste vi bili na mojem mjestu?
Da me je nekad netko htio čuti, iskalio bih mu
sav svoj bijes, prije svega na mlade djevojke.
Čime su zaslužile svoje lijepo lice i svoje besprijekorno
tijelo? Mrzim malu djecu. Znadete li da mi se
još nikad nije osmjehnulo ni jedno dijete?«

Strašno svjedočanstvo! Ono nas sili da razmislimo
i da budemo jako zahvalni.
Jer zdravlje nije nikakvo pravo, nego dar.
I traži od nas da imamo jako široko, toplo srce
za sve koji toliko i tako nezasluženo trpe.

SMANJI TEMPO

Rad ljudi sve je manji, radno vrijeme sve kraće.
Ljudi imaju više slobodnog vremena, više odmora.
Ali kad ih ćovjek promatra, uvijek su u vremenskom
tjesnacu. Kad ih za nešto zamoliš, najčešće čuješ:
»Nemam vremena.«

Ljudi više ne mogu izaći iz tog tempa, iz tog nemira,
iz neprekidne aktivnosti, čak ni na odmoru.
Uredi za turistička putovanja tjeraju ih kao ovce
u razne turističke rajeve. I od godišnjeg odmora
i praznika stvorena je industrija. Moraš ovamo i onamo,
sve moraš saznati, sve vidjeti, sve doživjeti, posvuda biti.
Za slobodno vrijeme ima sva sila stvari koje jednostavno
moraš i ti raditi, samo zato jer to i drugi rade.
Inače si osobenjak i zaostao. Moraš se držati drugih.
U svemu moraš ostati na visini. Moraš dobro organizirati
svoje slobodno vrijeme.

Zato predlažem: Pokušaj jednom ne raditi ništa!
Ili radi ne ono što moraš, nego ono što te veseli.
Život, a zasigurno ni godišnji odmor, nisu
tekuća vrpca gdje ti se propisuje što ćeš raditi.
Smanji tempo, izidi, potraži tišinu.
U tišini ćeš pronaći divne radosti života
koje su ljudi u buci i stresu izgubili.
U dubokoj šutnji najviše se približavamo
praizvoru ljubavi.
Bez riječi i bez želja bit ćemo sretni.

USAMLJENI LJUDI

Znaš li usamljenost svojih bližnjih?
LJsamljenost zatvorenika koji vidi sunce
i zna da tamo vani na njega nitko ne misli.
Usamljenost bolesnika koji ima tek male
ili čak nikakve izglede da će ozdraviti
i koji po cijeli dan čeka da ga netko posjeti.
Usamljenost starca, starice
koji žive sami i za koje njihova djeca - i sama u braku -
nemaju više ni vremena ni interesa.
Usamljenost majke bez muza
koja je sama a s tolikim brigama za svoju djecu.

Poznaješ li onu usamljenost ljudi koji u tolikim mjestima
Azije, Afrike ili Južne Amerike leže izgladnjeli
i čekaju na smrt - usamljenost koja upravo razdire srce?
Ili onu nutarnju usamljenost tolikih modernih ljudi,
prezasićenih blagostanjem i uživanjem
i prestrašenih besmislom svoga života.

Smiri se i zamisli, te se upitaj:
Koliko vrijedi moj život?
Ne izvlačim li previše profita?
Zašto toliki ljudi moraju toliko trpjeti?
Učiniš li svojom nazočnošću i svojim dobrim srcem
samo jednog jedinoga čovjeka
nešto manje usamljenim,
popravio si svijet.

MOĆI DATI

Kome uvijek mora biti po njegovoj volji,
tko svaki put zanovijeta ili »plače«
kad nije po njegovu,
taj još nije odrastao,
nego je ostao dijete.
Maleno dijete je sebično,
uvijek hoće imati i sretno je tek
kad dobije ono što želi.
Odrastao čovjek mora uzmoći davati.
U tome je njegova sreća.

Odrastao čovjek koji misli samo na sebe
i hoće sve samo za sebe,
ostao je maleno dijete.
Mogu se susresti mnogi muškarci i žene
koji još nisu sazreli i odrasli
i sroga oni za svoju okolinu
uvijek znače opterećenje.

Misli na to kod kuće, na poslu.
Misli na to i u odgoju.
Sam budi odrastao
i pomozi djeci da postanu odrasli.
Nauči ih prilikom igre i inače
da ponekad i popuste i nešto dadnu.
Vrijeme praznika može biti divno vrijeme
učenja za sretan život.

ZLATNA PRAVILA

Da, uvelike je moguće
da čovjek bude oženjen i unatoč tome sretan.
Treba se samo pridržavati nekoliko zlatnih pravila,
prije svega u kritičnim situacijama.

Ljubav traži da supružnici budu
uzajamno pažljivi, srdačni i dobri.
Malo privrženosti i uvažavanja,
izraženih riječju priznanja
ili poljupcem, vrijedi neizmjerno više
nego sve gunđanje i prigovaranje
zbog sitnica koje su krenule naopako.

Najgora od svega jest ravnodušnost,
ona je ubitačna za sretan zajednički život.
Stoga razbijte tu svakidašnju monotoniju.
Izađite nekamo zajedno,
poduzmite tu i tamo nešto posebno.
Prije svega, nemojte jedno drugome predbacivati,
ne upućujte si uvredljive riječi,
pogotovu ne u nazočnosti drugih.

A ako ste kršćani, pomolite se zajedno.
Vaša zajednička molitva bit će
kao sjajna zlatna nit
koja će vas povezati s Bogom
i sa srećom.

ŽIVJETI ZNAČI LJUBITI

Zivjcci znači ljubiti!
Tko ne ljubi, mrtav je — poput kamena.
Živjeti znači ući u divni svijet
u kojem možeš biti sretan jedino - s ljubavlju.

Živjeti znači voljeli sunce, zrak, drveće, životinje.
Živjeti znači uživati u ljepoti cvijeća koje cvate
i diviti se ljepoti autoceste koja se kao sag prostire
pred tobom do novih obzora.
Živjeti znači voljeti svoj posao, voljeti ono
što znaš i možeš, voljeti svoje mjesto u društvu.

Živjeti znači smijati se, pjevati, skakati s djecom,
zagrliti svog bračnog druga,
otvoriti širom svoje srce za ljude,
prije svega za one koji te trebaju,
koji čeznu za radošću u tvojim očima,
za tišinom, mirom, toplinom tvojih riječi,
za utjehom i pomoći tvoje glave i tvojih ruku.

Život je fantastičan događaj.
Možda još nikada nisi istinski živio
jer ne poznaješ istinsku ljubav,
ljubav koja zadaje muku, koja može boljeti,
ali koja će te u preseksualiziranom svijetu
izvući iz vrtloga strasti i životinjske pohlepe.

NANOVO PODEŠEN

Kako se osjećaš? Loše, ljutito, neraspoloženo?
Kako ujutro ustaješ? Umoran, plašeći se dana
koji je pred tobom?
Ima ljudi koji uvijek vide ružne stvari čim otvore oči,
koji svakoga jutra ustaju s crnim mislima.
Kad bi čovjek bio stroj,
na tržištu bi se već odavno našao skupi uređaj
koji bi ljudima izjutra usadio dobro raspoloženje.

Kako to da neki ljudi
i za najljepšeg sunčeva sjaja imaju kiseo izgled,
dok drugi mogu zviždati i na kiši?
To ovisi o tome kako si raspoložen iznutra,
u svojem srcu, u dubini svoje duše.
Možda moraš drukčije razmišljati o smislu života.
Možda moraš ponovno naći Boga:
ne neko neosobno biće, biće iza oblaka, negdje daleko,
nego očinskoga prijatelja sasvim blizu.

Ljudi trebaju Boga više nego što misle.
Ali, Boga moraš doživjeti, iskusiti.
To se ne postiže beživotnim knjigama.
K tome, za to moraš platiti i neku cijenu:
smiriti se, moliti, nešto napustiti,
prije svega svoju umišljenost.
U prisnom odnosu s Bogom
dobit ćeš druge oči za stvari
i svakoga jutra novo srce.

NEMOJ BITI POLARNI MEDVJED LJETI

Od najveće je važnosti biti dobro raspoložen.
Možda je vrijeme bilo strašno loše
kad većina ljudi izgleda tako mračno,
kad su tako malo radosni i zadovoljni.
Možda nebo nije bilo raspoloženo
pustiti da sunce sja na tako namrgođena lica,
na prepirke i svađu, na naše glupe, jadne zahtjeve.

A čim se sunce opet probije,
ljudi se odmah počinju svlačiti,
jer misle da je pocrnjeti mnogo ljepše nego bili bijel,
da preplanuli od sunca izgleda mnogo mlade.
A čini se da nitko ne misli na **to**
da najdulje žive oni ljudi
koji su najvedriji i najzadovoljniji.

Zato se nemoj toliko brinuti za preplanulo,
nego prije svega za dobro raspoloženo lice.
Nemoj biti polarni medvjed u čijoj se blizini
drugi smrzavaju i osjećaju kao u hladnjaku.
Nemoj biti sjeverni medvjed, pogotovo ne ljeti,
u vrijeme praznika, pa sjalo sunce ili ne.
Pazi na sebe da ne izgledaš **staro.**
Budi oduševljen, pokaži veselo lice
i pobrini se da drugima sija sunce.
Tada će ono sjati i tebi!

VRLO DOBAR LIJEK

Uzmi jednom u ruke svoje srce,
okreni njegovu nutrinu prema van,
i sve dobro promotri.
Možda u srcu izgleda mračno?
Je li ono bačva puna raznih razočaranja?

Znam: Udarci što ih nanosi život,
poteškoće koje se nagomilavaju,
problemi koji bivaju sve veći,
sve to potkopava tvoju energiju.
Čini te umornim i obeshrabrenim.
Srce ti je toliko puno briga
da u njemu više nema mjesta
za radost i sunce.

Sto se tu može učiniti?
Ukloni nekoliko briga u stranu
da ponovno bude bar malo mjesta -
za povjerenje u Boga i raspoloženje za molitvu.
Unatoč svemu blagostanju, mnogi danas
tonu duboko u glib svojih briga.

Pokušava se izvući ih toga tabletama, kurama
i dijetom, **te** ih dovesti opet u dobru formu.
A na jedno divno sredstvo sasvim se zaboravilo.
Vrlo dobar lijek za bolesno, nesretno
i razočarano srce jest tiha molitva. Pokušaj!
Donesi sunca u svoje srce!
I sve će opet biti dobro.

KAO SLIJEPAC NA SUNCU

Ja vjerujem u Boga.
Sretan sam što mogu vjerovati.
Sastajem se s mnogim ljudima
i ponekad doživljavam kako oni, bez Boga,
sjede čvrsto zatočeni u dubokoj jami.
Ako se sve očekuje od ovoga života,
a zatim se nešto ispriječi,
čovjeku dode gotovo da poludi.
Ne nalaziš odgovora na svoja pitanja.

A humanist sam, prijatelj ljudi,
upravo zato što vjerujem u Boga.
Vjera u Boga meni je otvorila prozor
kroz koji mogu gledati na život i ljude.
S Bogom sve ima više smisla,
više ispunjenosti, više radosti,
mira, zadovoljstva.
S Bogom je lakše podnijeti svako trpljenje,
živci ti ne odu tako brzo,
nikad nisi očajan.

Vjera je uistinu dar.
Za ovaj dar čovjek mora biti širom otvoren
i mora uzmoći učiniti sebe malenim.
Ti si pomalo kao slijepac na suncu.
Doduše, ne vidiš Boga,
ali svim svojim bićem osjećaš
njegovu nazočnost i toplinu.

ONO S ČIME MOŽEŠ UMRIJETI

Izgubio sam prijatelja,
nenadomjestivog prijatelja. Bio je svećenik
i umro je u četrdeset i prvoj godini.
Sedam je godina bio osuđenik na smrr.
Svjesno je podnosio to polagano tjelesno raspadanje
i sve je prihvaćao nevjerojatnom snagom volje.
Može se činiti nevjerojatnim, ali on je kao čovjek
i kao svećenik bio duboko sreran.
Sa svojom ćetrđesetjcdnom godinom on je
možda proživio više nego drugi s osamdeset.

Strastveno je volio život, ljude,
ali je vrlo snažno osjećao i koliko su stvari relativne.
Kad je vidio kako se ljudi zbog sitnica žeste
i uzrujavaju, gotovo ga je to zabavljalo.
I nehotice je razmišljao o kazalištu lutaka. Kazao je:
»Kuća koju na ovome svijetu gradiš, iluzija je.
Jedino stvari s kojima možeš umrijeti vrijedne su
da s njima i živiš, a tako mnogo njih nije toga vrijedno.«

Za njega to bijahu: duboko povjerenje u Boga
i srdačno prijateljstvo s ljudima.
On je uspijevao i u najmračnijim trenucima
reći »da« Isusu, uskrslom Gospodinu.
Tako je mogao oduševljeno napisati: »Ja sam
najsretniji čovjek dvadesetog stoljeća.«
Od njega možemo mnogo naučiti.

TKO IZGUBI MJERU

Ostani u svemu jednostavan!
Ne sudjeluj u nadaleko proširenom
hvastanju i nadmenom hvalisanju.
Na sve to razmetljivo, nespretno, napuhano
prenemaganje najbolje ćeš reagirati smiješkom.

Mogao bi se čovjek do suza nasmijati kad vidi
čime se ljudi ponekad najviše bave:
fasada, ultramoderna odjeća,
najefektniji slogan, zamamna šminka.
Kite se najbombastičnijim titulama,
nadimlju najudaljenijim rajem za ljetovanje.
Najmanja radionica postaje »service centrom«.
Mnogi šareni baloni izlažu se u svijet sa živahnim
parolama izvana, a unutra ništa osim zraka.

To je katkad stvarno za smijanje,
a opet i žalosno, jer se pokazuje:
Iza toga nema ništa osim strašne praznine,
zastrašujuće bezdušnosti.
Krajnje je vrijeme da se prestanemo praviti važni!
Krajnje je vrijeme da se ponovno spustimo na zemlju,
na tlo jednostavnosti i poštenja.
Tko izgubi mjeru, čini samoga sebe smiješnim.
Napuhana točka nije ništa drugo
nego velika ništica, nula.

NAJSRETNIJA RIBA NA SVIJETU

Ne znam jesi li sretan.
Ali ako bi rado bio sretan,
želim ti nešto reći:
Pokušaj biti sretan uz svoje mogućnosti,
u svojoj situaciji, u vlastitoj koži.

Sanjao sam. Bila jedna luda riba.
1 vidjela galeba kako se njiše na morskom valu
i igra s vjetrom, pa pomisli:
Mora da je galeb mnogo sretniji od mene.
I zamoli majmuna da je izvadi iz vode.
On to spremno učini i položi ribu na kopno.
Pristigao sam još za vremena: već je ugibala.
Brzo je bacim natrag u vodu.
U taj tren bijaše to najsretnija riba na svijetu.

Kad sam se probudio, odjednom sam znao
da je vrlo mnogo ljudi nesretno zato
što se ne mogu pomiriti
sa svojim granicama, sa svojom situacijom,
sa svojim ograničenim mogućnostima,
jer se ne osjećaju ugodno u vlastitoj koži.
Dokle god misliš da je onaj drugi sretniji
zato što stanuje na drugoj, mnogo ljepšoj obali,
sam ćeš biti vrlo nesretan.
Sreća počiva u sjeni zadovoljnih.

OSTVARITI LIJEPE DANE

Ako si na godišnjem odmoru, onda se odmaraj.
Praznici su za mnoge naporni podjednako
kao i živčana svagdašnjica od koje žele pobjeći.
Najprije grozničavo traženje odgovarajućeg mjesta.
Tisuće priprava, ništa se ne smije zaboraviti.
Na putu satima u zastoju na autocesti.
Zatim gužva i buka u prepunim kampovima.
Ugledniji sjede u finim hotelima na plaži kao kumiri ulja
koji se ni na godišnjem odmoru ne usude nasmijati.
Njihov neradostan život samo je pomaknut tisuću
kilometara dalje. Drugi čitavo vrijeme najradije leže
na suncu. Ne radi sunca, nego da dobro pocrne.
I tako se - jako preplanuli, ali i izmrcvareni dosadom —
vraćaju i odlaze opet na posao
jednako neraspoloženi kao i prije.

Ako si na godišnjem odmoru, onda se odmaraj.
Raj za odmaranje nemoj tražiti negdje nadasve daleko.
Taj raj nećeš naći nigdje ako ga ne nosiš sa sobom,
u svom srcu. Zbaci preko ograde sav balast:
brige, jad, srdžbu, sve svađe i jadikovke.
Stvori sebi lijepe dane!
Slobodno pocrni, ako smatraš da je preplanula koža
bolji omotač. Ali prije svega se raduj, divi se
poput djeteta svjetlu i suncu, ljubavi i životu.
Odmor znači ostvariti lijepe dane s puno dokolice,
lijepe dane za tebe i za ljude koji su uza te.

NA OTVORENO, U PRIRODU

Baci sve svoje brige u otpad,
a zatim počni zviždati.
Svaki čovjek ima pravo na odmor,
pogotovu danas kada moderni život
svojim paklenim tempom
ide toliko na živce.
Ako si sa živcima na kraju,
postaješ nesnosan i neprobavljiv.
Tada je krajnje vrijeme za svježi zrak.

Skini sa sebe tu luđačku košulju
svakodnevnih dužnosti.
Strpaj brige u ropotarnicu.
Napravi stanku, izliječi se, izađi.
Ako se neprestano vrtiš poput motora,
brzo ćeš se potrošiti.
Naše klinike za živčane bolesti već su prepune.

Izidi dalde van, na otvoreno, u prirodu.
Ne moraš bezuvjetno na Karibe.
Ne moraš se ni pržiti na suncu.
Ne moraš stvarati dugove
da bi otputovao daleko kao i tvoj susjed.

Podi do obližnje šume i polja.
Podi u brda ili na more.
Ništa ne raditi, smiriti se, početi zviždati.
Odmor znači ponovno naći radost
i obnoviti snage za sutrašnje zadaće.

PRIJATELJSTVO

Oni koji se vole postaju djeca svjetla i radosti.
Ali zavisi to o vrsti i kvaliteti ljubavi.
Ljubav često služi kao maska iza koje se kriju
sve moguće vrste sebičnosti.
Nikada ljubav nije bila toliko zloupotrebljavana kao danas.
Jedina ljubav koja uistinu zaslužuje to ime
jest ljubav prijateljstva.

Prijateljska ljubav vodi k svjetlu, k radosti.
Kod nje ništa ne vodi prema lomu, jer ona ne želi
ništa posjedovati za sebe i drugoga ostavlja slobodnim.
I kad se izrazi nježno, ostaje čista,
dokle god nije u službi niskih strasti,
nego u službi unutarnjeg, duhovnog susreta.
Tko ispod ogrtača ljubavi traži samo sebe,
razara odnos i prijareljstvo.
Nikada nismo u stanju za savršeno prijateljstvo,
ali uvijek moramo prema njemu težiti.

Pravo prijateljstvo znači
zajedno doživljavati lijepe stvari,
zajedno raditi na nekom lijepom zadatku,
zajedno voljeti druge a sebe pritom zaboraviti.
Ima ljudi koji propuštaju svjetlo,
a ima ih koji zamračuju svijet.

Riječ je o kvaliteti ljubavi.
Koračaj kao dijete svjetla
i budi najsretniji čovjek na svijetu.

NIKADA NESRETAN

Volite jedni druge! Ljubite jedni druge!
To je tajna tvoje sreće.
Nemoj misliti da će ti do sreće
pomoći drago kamenje i parfemi,
maskote i potkove.
S potkovom možeš možda
razveseliti kojeg konja,
ali ona ti neće donijeti ni gram sreće.

Sreća nije zgoditak na lutriji,
puki slučaj, ni džoker.
Sreću si možeš ostvariti sam -
pravom ljubavlju.
Sa džokerom u torbi
možeš biti najnesretniji čovjek.
Ali s pravom ljubavlju
nikada ne možeš biti nesretan.

Ljubav je sve.
Prava ljubav, ne nadomjestak, ne ljubav iz kina.
Sebe zatomiti,
misliti na druge, ne na sebe,
dati prednost drugome,
podnijeti drugoga, oprostiti drugome.
I to svaki dan, iz godine u godinu.
To je ljubav.
Ona je jedina cijena
za sreću u tvojem srcu
i u tvojem domu.

VIDIO JE SAMO DOBRE STVARI

Od tog bolesnog čovjeka mogu naučiti mnogo što.
Posjetio sam ga na klinici.
Pluća su mu bila izgrižena
jer je godinama radio na otvorenoj industrijskoj peći.
On je plamen upravo udisao.
Sada su oko njegova kreveta visjele cjevčice
koje **SU** ga redovito opskrbljivale kisikom.
»Kisik«, govorio je, »kako je kisik dobar,
prava blagodat«. Pritom mi je došlo do svijesti
kako ja tu blagodat uživam normalno svaki dan
i ne misleći na to.

Kasnije se nasmiješio: »Pogled je ovdje divan.«
Pogled mu je bio uprt prema prozoru kroz koji je mogao
vidjeti samo vrhove drveća, nekoliko oblaka i malo neba.
Još je rekao: »Ovi što se ovdje za mene brinu svi su jako
dobri«. I konačno, prije nego što sam pošao, reče:
»Sve će opet biti dobro.«
A znao je jednako dobro kao i ja
da mu pluća nikada više neće biti zdrava.

Od tog čovjeka mogu naučiti mnogo što.
On čak ni u svojoj bezizglednoj situaciji
nije vidio nikakve katastrofe.
Vidio je samo dobre stvari. Kako je to moguće?
Od tog čovjeka mogu naučiti živjeti.
Prije svega u dane kad mi naizgled sve ide loše,
iako se /bilja nemam na što požaliti.

POSVUDA BITI ORUĐE MIRA

Mi nismo anđeli, ali odmor ipak ne znači:
vrijeme kad se možemo ponašati kao stoka.
Praznici su izvrsno vrijeme da jedni prema drugima
opet postanemo otvoreniji i obzirniji.
Znaš, isto tako dobro kao i ja, koliko nam je to
prijeko potrebno: malo više naklonosti i srdačnosti,
malo više dobrohotnosti čovjeka prema čovjeku.

Ne budi bešćutni egoist koji svaki dan
misli samo na svoje udobnosti
i uvijek ćini samo ono što njega veseli,
koji nikada nema obzira prema drugima.
Donesi svojim bližnjima sunce i radost.
Potrudi se kojiput uraditi i ono što se drugima sviđa.
Radost u tvojem srcu će rasti.
Bit ćeš iznenađen mirom
i osobitim zadovoljstvom koje te ispunja.

Budi uvijek i posvuda oruđe mira!
Donesi ljubav gdje je mržnja;
radost gdje je tjeskobna zabrinutost;
nadu gdje je očaj; svjetlo gdje je tama.
Što vrijedi sve razoružanje ako ne izmijenimo sebe,
ako ne stvorimo mir u svojem srcu,
mir s Bogom i sa svim ljudima.
Ljubite jedni druge: iskreno i bez primisli.
To je jedini put do istinskog mira.
Drugoga nema. Sjeti se toga - i na odmoru.

BITI KOD KUĆE

Obitelj je svetište života.
Svatko tko dirne u to svetište,
ogriješio se o sam život.
U obitelji provodite zajedno,
udvoje, utroje ili više, mnoge dane i noći.
Tu se smije, igra, razgovara, prepire,
radi, jede, spava, sanja.
Tu imaš onaj divni osjećaj
da si kod kuće. Velika sreća.

Biti kod kuće: jedinstvena sreća.
Nigdje je drugdje ne nalaziš.
Uživaš je a da to i ne znaš.
To je kao i sa zdravljem.
Koliko vrijedi shvatimo
tek kad ga izgubimo.

Najveća katastrofa našeg vremena jest
da su toliki ljudi upravo na putu
da izgube dom, a time i sreću.
Njihov stan, njihova kuća više nije dom,
a njihov slučajni zajednički život
više je muka nego radost.
Zato zapisi duboko u svoje srce:
Kuća se gradi kamenjem,
a dom ljubavlju.

SLOBODAN I NEOPTEREĆEN

Dodi, odloži na stranu brige
i pusti da ti sunce sija - u lice.

Nemoj misliti: Lijep odmor znači
daleko putovati i potrošiti mnogo novaca.
Ima dovoljno ljudi koji se nakon odmora
vraćaju u svoju svagdašnjicu
razočarani i preumorni.
Oni su se sve to vrijeme zapravo umarali.
Bili su jako daleko,
vidjeli su i previše toga, a zapravo ništa,
i nigdje se nisu pravo smirili.

Dobar odmor znači:
slobodan od sata,
slobodan od svakog pritiska i svake žurbe,
bez šefa (osim onog nebeskoga)
neopterećeno uživati lijepe stvari života.
Dobar odmor znaci:
biti vedar i zadovoljan,
ali ne i zaboraviti ljude
koji nikada nemaju odmora.

Možda je tvoj najljepši odmor
tik uz tvoja vrata,
gdje netko čeka na malo radosti
i na pregršt sreće.

STOJE VAŽNO

Odrasli više ne znaju što je u životu važno.
Oni misle, važno je mnogo novaca
i mnogo moći, kuća, titula, utjecajan položaj.
Kad vide nešto što im se dopadne, odmah pitaju:
Koliko to stoji i kako se to može dobiti?
Hoće imati, hoće postati bogati, biti nešto veliko.
Smiješno je, ali oni su zapravo
tako maleni i ograničeni u svojem uskom svijetu
u kojem dominiraju pohlepa i nasilje.

U svijetu odraslih sve izgleda mračno i tmurno.
U njemu djeca mogu samo sanjati o suncu i zvijezdama.
U njemu se ne govori o lijepim stvarima.
Tu je riječ o bombama i raketama. To je važno.
To su znakovi moći. Veliki vjeruju u to.
Cvijeće umjesto bombi: kakav san!
Ali u svijetu odraslih se ne sanja.
Iz njega su nestale dječje bajke,
a umjesto njih ušla đjeca-vojnici.
Djeca u ovome svijetu nemaju više života.

Djeca znaju što je važno.
Važno je smijati se, diviti se, igrati.
Cvijeće je važno. I bajke.
Veliki ništa od toga ne razumiju.
Oni moraju od djece još mnogo štošta naučiti.
Praznici su za to vrlo pogodno vrijeme.

Kolovoz

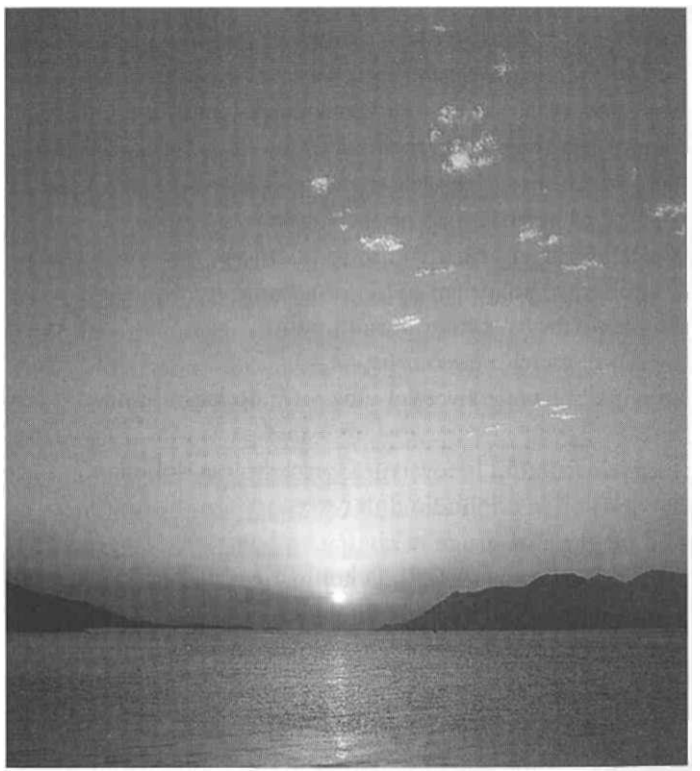

Ne zaboravi lijepe dane.
Inače neće nikada ponovno doći.

POSTATI SLOBODAN ČOVJEK

Je li sve jasno što se tiče praznika?
Imaš li sve za stvarno lijep odmor?
Ne? Misliš, nemaš automobil, kameru,
bungalov za ljetovanje, novaca za daleka putovanja?
Nemoj biti zbog toga zabrinut!
Vući sa sobom sve to blago
nikako još ne znači i lijepo ljetovanje.
Ne daj se zarazili turističkom industrijom.
U njoj je sve unaprijed točno programirano,
sve propisano, sve što tko mora raditi.
Ne daj se uvući u novo ropstvo,
koje iziskuje tvoje živce od rana jutra do kasno u noć.

Tko je najsretniji Ijetovatelj? Čovjek koji je slobodan.
Čovjek koji je oslobodio duh i srce;
koji ne gleda na druge sa zavišću
i ne stidi se uživati u čudima kojima je okružen,
a koja su mu tako blizu da ih obično i ne opaža.
S malo maštovitosti sve će grmlje pripasti tebi.
Sve će sunčane zrake vrijediti za tebe, krunu srvorenja.
I sva će ti stabla podariti sjenu.
Sve cvijeće će za tebe cvasti.

Koliko čuda, koje li sreće za čovjeka
koji još nije postao standardizirani masovni proizvod
visokotehniziranog društva i njegova doživljavanja!
Praznici znače: postati ponovno slobodan čovjek
tragajući za tisućama izgubljenih radosti.

NOVE OČI 1 NOVO SRCE

Gledati lijepe stvari! To može jedino onaj
tko je u svojoj nutrini postao otvoren i slobodan,
tko se može opustiti, tko se uspio smiriti.
S nogom na gasu sve vidiš tek letimično.
S glavom pak u spisima a srcem pokopanim u pohlepi
ne vidiš baš ništa. Sve postaje dosadno i pusto.

Praznici znače: smiriti se. Gledati lijepe stvari!
Jesi li ikad promatrao brezu, osjetio njezin nježni list?
Znaš li da ne postoje dva sasvim jednaka lista?
Sve je to rad po mjeri, nema masovne proizvodnje.
Jesi li se već divio stablu jabuke i stablu kruške
koja rastu u vrtu blizu jedno drugome?
Svojim nogama stoje na istome tlu,
uzimaju iz zemlje istu hranu,
njihove grane obasjava isto sunce.
No, jabukovo stablo rodi jabukama, a kruškovo kruškama.
Jabuke i kruške iz iste osnove i istoga tla, a ipak su tako
različite oblikom, bojom, mirisom, okusom.
Fantastično! Ali tko ima oči da to vidi?

Kad najnoviji model automobila prođe ulicom,
ljudi se zaustave i okreću diveći se.
Krajnje je vrijeme da dobijemo druge oči.
Oči za gledanje lijepih stvari!
Ali možda se za to mora najprije izmijeniti srce?
Gospodine, daj nam novo srce i nove oči
da gledamo čuda i budemo sretni.

MNOGO LJEPŠE

Priušti sebi praznike! I Bog ti ih želi priuštiti.
On bi htio da nekamo odeš, recimo, u prirodu.
On ti od srca želi da si priuštiš opuštenosti i odmora.
Zašto onda ne povesti i Njega sa sobom na praznike?
Zašto na Boga misliš samo u žalosnim trenucima,
u neutješnim situacijama kad više nitko ne može pomoći,
ili kad se nadeš pred teškim ispitom
i ne znaš hoćeš li ga položiti?

Naš Bog je Bog ljubavi, Bog radosti.
S Bogom u svom srcu, u svojoj duši, u svojim očima
dani praznika bivaju mnogo ljepši.
Tada se putem nećeš ponašati
kao da cesta, auto, vlak, hotel, kamp,
plaža — kao da sve to postoji samo za tebe.
Tada ćeš biti srdačan i susretljiv
i paziti i na potrebe drugih,
koji također žele mir i odmor.

Tada nećeš zaboraviti
da ima ljudi koji nemaju praznika,
da ima ljudi u potrebi.
Tada će ti ostati u svijesti
da čovjek i na ljetovanju mota biti umjeren.
Podi na ljetovanje s Bogom,
tada će se u to lijepo vrijeme
sve snage tvojega života obnoviti i pomladiti.

PODEIITI NA **RADOST**

Da budeš sretan, moraš svoju nutrinu podesiti
na radost, moraš se vježbati u radosti.
Umjesto da se uvijek baviš samo svojim brigama,
pokušaj svjesno zapaziti sve što razveseliuje.
Napiši čemu se svaki dan možeš radovati,
na primjer ugodnoj sobi, ukusnom objedu,
srdačnome licu, udobnoj stolici,
lijepom cvjetnom aranžmanu,
napetoj knjizi, toplom krevetu.

Evo, ipak ti je dobro! Zašto si onda nezadovoljan?
Moraš svladati u sebi tu nesretnu sklonost
da svemu prigovaraš i uvijek tražiš nešto
što drugi imaju a tebi nedostaje.
Svladavaj svoju zavist i svoj pesimizam.
Istinska radost života ne nastaje
iz jadikovanja, kukanja i rezignacije,
nego iz odobravanja, nade i samosvladavanja.

Zapjevuši svaki dan neku pjesmicu,
makar redovito padao glasom.
Takva melodija izjutra otpuhuje prašinu s tvoje duše.
Idi dobro raspoložen na posao, a uvečer učini dvoje:
zamoli Boga za oproštenje za sve pogreške dana
i zahvali mu za sve što je bilo dobro.
Tiha radost razlit će se tvojom nutrinom
i ti ćeš zaspati bez tableta, poput male bebe.

SAMOĆA

Možeš biti sam a da nisi usamljen.
Možeš biti neoženjen i osjećati se zaštićenim.
A možeš biti s tisuću ljudi zajedno
a osjećati se strašno usamljenim.
Samoća je moderna boljetica.
Ne ozdravlja se od toga sljepljujući ljude jedne s drugima.
Ljudi su više nego ikada stiješnjeni u neboderima,
podzemnim željeznicama, supermarketima,
u kinu, na sportskim igralištima,
na festivalima, na mjestima za odmor.
Ali to samoću čini samo još gorom.

Samoća od koje danas trpi toliko ljudi izrasta
iz osjećaja praznine, iz osjećaja da nigdje nisi zaštićen.
I većina psihijatara je pred tim nemoćna.
Jer najdublji razlozi usamljenosti čisto su duhovne naravi,
a tu ponajprije mora čovjek sam liječiti samoga sebe.

Riječ je o duhu i srcu, o duševnoj sigurnosti,
koja je moguća jedino u ozračju prave ljubavi.
A što se srce više rasproda na materijalna dobra,
to nesposobnijima postajemo za tu vrstu ljubavi.
Plašimo se tišine, otvorenosti za Boga, molitve.
Tražimo u mraku, u opojenosti, u tami.
Nigdje nismo više kod kuće. Posvuda smo po strani,
vani, u hladnoći. Širi se očaj.
Vjerujem, priklanjanje Bogu kao Ocu,
koji je na svoj dlan upisao i tvoje ime,
može učiniti **čuda.**

KAKO ĆE BRAK POSTATI SRETAN

Sretni ste u svom braku, sasvim sretni.
To je uvelike moguće, pa i kod vas.
Započnite svaki dan s ovom mišlju:

Voljet ćemo se uzajamno takvi kakvi jesmo,
s istim pogreškama i slabostima,
danas, sutra, prekosutra.
Znademo da smo kao muškarac i žena
sasvim različiti i normalno nam je
da sudrug često reagira sasvim drukčije.
Time se ne uzbuđujemo.
Ne pravimo nikakvu dramu
zbog neočekivanih događaja
i pokušavamo s humorom
trnje pretvarati u ruže.
Želimo komadić neba na zemlji
i stvaramo si ga sami, kod kuće,
s malim svakodnevnim stvarima.
Bdijemo nad našom ljubavi
kao na početku našeg odnosa.

Započinjite tako svaki dan i mislite na to
da je iznad nas Netko kome smijete doći zajedno
s potpunim povjerenjem: Bog.
Ne sudac, nego Otac.
Ne Bog za loše dane, nego za sve dane.
On vas neće tek tako osloboditi vaših briga i strahova,
ali će dopustiti da vaša ljubav kroza sve to raste,
a s ljubavlju i vaša uzajamna radost i radost nad životom.

JOŠ NISI DAO SVE

Ljudi moraju uložiti najviše truda da ljube jedni druge.
I u braku je tako. Nakon prve lavine prisizanja
na ljubav sve do smrti polako se opaža da baš nismo
svaki dan pripravni umrijeti za drugoga.
To me podsjeća na ono ljubavno pismo koje je netko
napisao: »Najdraže zlato, volim te više nego što mogu
iskazati. S tobom ću kroz vatru, ništa mi neće biti previše.
Vječno ću te ljubiti.« U potpisu: »Tvoj dragi«. A zatim je
sasvim dolje stajao dodatak, na brzinu đometnut:
»Dakle, do nedjelje - ako ne bude kiše!«

Nerijetko je slično i u svagdašnjem životu.
U mašti, u riječima ljubav je sasvim laka.
Uvijek iznova visim na pitanju:
Zašto ljudi ne izdrže ljubav?
Zašto je tako teško izdržati svaki dan zajedno?

Vjerujem, mi ljudi jako se često zavaravamo.
Tvrdimo doduše da volimo druge,
ali zapravo volimo samo sebe.
Previše misliš na ono što drugi mota učiniti za tebe.
Drugi mora biti srdačan, nositi te na rukama,
ne smije ti ništa predbacivati, ne smije biti loše raspoložen.
Kod i najmanjeg razočaranja ti se osjećaš ranjenim.
Premalo misliš na ono što bi ti trebao učiniti drugome,
što ti možeš drugome dati.
A tajna je u ovome. Nemoj prebrzo reći:
»Ne voliš me«, sve dotle dok god nisi sve dao.

DANAS

Danas moraš živjeti.
Danas moraš biti sreran.

Nemoj biti potišten zbog onoga što se dogodilo jučer.
Ta na tome ne možeš više ništa izmijeniti.
Ne muči svoje srce jučerašnjim strahom,
prerjeranim brigama oko onoga što dolazi.
Oslobodi svoje srce da živiš danas,
tla budeš sretan sada, u ovom trenutku.
To nije jednostavno, prije svega,
ako te je život teško pogodio,
ako si se razočarao u ljubavi,
ako su ti se očekivanja razbila.

Ne dopusti da tvoja životna radost i tvoja sreća
ovise o godišnjem odmoru koji je prošao;
o poslu koji ponovno započinje; o novčaniku,
o probavi, o vremenu, o stotinama beznačajnih sitnica.
Uzmi sam svoju sudbinu u ruke.
Sve ovisi o tome kakav si iznutra,
u svojim mislima i osjećajima.

Traži uvijek svjetlo, a ono mračno ostavi gdje leži.
Ako ti unatoč tome bude ponekad teško,
pokušaj malo biti poput klauna.
On u svom srcu plaće, ali ipak
nasmijana lica svira djetetu violinu.
Tako se i njegovo vlastito srce liječi od žalosti.

OSTATI MLAD

Mlad i star, to nije pitanje godina.
Ima mladih ljudi koji izgledaju strašno stari,
i starih koji djeluju očaravajuće mladenački.

Mlad si
dokle god ne misliš da znaš sve;
dokle god imaš smisla za humor;
dokle god si veseo i možeš se diviti
nečemu novom što otkrivaš.

Star si ako se plašiš svega neobičnoga,
ako se krećeš samo poznatim, utrtim putovima;
ako se zadovoljavaš s prosječnim mišljenjem;
ako se sve vrti oko tebe;
ako govoriš samo o sebi.

Ali mlad si, svjež i sretan
ako si otvoren za novo,
ako imaš osjećaja za više stvari;
ako si pripravan pomoći drugima;
ako ostaneš jednostavan čovjek
koji još uvijek može nešto naučiti.

Pokušaj ostati mlad i druge zaraziti
svojom veselošću i sovjim optimizmom.
Tada će i stari zarđali svijet oko tebe
biti ponovno mlad i poletan.

TVOJ VLASTITI ŽIVOT

Blagostanje može imati loših posljedica.
Medu najgore spada duhovno osiromašenje.
Mnogi danas imaju kuću punu tisuću stvari,
s mnogo udobnosti, ali glava im je prazna.
Oduzmi im televiziju, putovanja i vrijeme,
i oni više nemaju o čemu razgovarati.
Prazni su, bez mašte, bez misli.
Materija valja za sobom materiju - bujica koja sve nosi.

Odupri se toj bujici, ona i tebi prijeti.
Ne daj da od tebe učine automat,
koji se izvana poslužuje, a iznutra je mrtav.
Potraži uvijek iznova malo tišine.
Zaustavi se, nadi vremena za sabranost.
Upusti se u ozbiljan razgovor.
Pročitaj neku dobru knjigu koja potiče na razmišljanje.
Slušaj druge, a donosi vlastite zaključke.
Traži svoj vlastiti put, živi svoj život.
Oslobodi se mode javnog mnijenja,
koja te najprije primamljuje a na kraju zarobljava.

Uživaj prednosti blagostanja,
ali ne daj duhu i srcu da postanu sivi,
sivi sa sivom materijom:
bezlični, besmisleni život.
Radost i sreća započinju rasti
uvijek iznutra, nikada izvana.

NKPOTRI-BNO TRPLJENJE

1 eška patnja postaje još težom
ako je ljudi nepotrebno nanose jedni drugima.
Mlada žena s hendikepiranim djetetom
ostavljena od svoga muža na cjedilu.
Jedna uplakana majka pripovijeda
0 23-godišnjem sinu i snahi:
oboje u zatvoru zbog trgovanja drogom i zloupotrebe droge.
Neki čovjek jedva izbjegao tešku prometnu nezgodu,
koju je prouzrokovao kolega s posla; ovaj ima odnos sa
ženom tog čovjeka, koji misli da je to bio pokušaj ubojstva.
Jedan drugi par: u braku nisu još ni pune dvije godine,
imaju dovoljno novaca, dovoljno slobodnog vremena,
ali uza sve to stalno su u razmiricama i svađi i izljevima
bijesa. Sada žive odvojeno i uzimaju tablete za smirenje.

Proživljavamo tešku krizu.
Ili je to možda slom jednog svjetonazora
u kojem se sve vrti oko novca i vlastite koristi,
svjetonazora koji bježi od svakog napora
1od svake žrtve kao od kuge?
Došli smo do najniže točke. 1 terapeuti su bespomoćni.
Ljudi moraju liječiti sami sebe.

Poznajem najsretnijeg čovjeka na svijetu.
Stanuje u jednom samostanu. On radi i moli
i nikada ne ide na odmor. Mnogo se smije.
Lice mu se žari od zadovoljstva i radosti.
Novac mu ne znači ništa. Ima tako malo potreba.
Možda je to razlog što je tako sretan?

VRIJEDI TRUDA

Budi bližnji!
Imaj oči otvorene,
da ne prodeš pored drugih
kao da su oni za tebe zrak.
Budi bližnji!

Pokušaj shvatiti ljude pored sebe.
Stavi se u njihovu situaciju,
uskoći u njihovu kožu.
To i nije tako jednostavno.
S time nisi tako brzo gotov
kao s kućom koju gradiš,
kao s kuhinjom koju pospremaš,
ili s ispitom koji polažeš.
S time nisi nikada gotov.

I o od tebe svaki dan
iziskuje svu snagu srca i duha.
Ali vrijedi truda.
Tada više nećeš prolaziti pored ljudi
kao farizej uzdignuta nosa.
Bolje ćeš razumjeti svoje bližnje
i manje ih suditi.
Iza opore vanjštine otkrit ćeš
koliko li drugi oskudijevaju i trebaju ljubavi,
razumijevanja, prijateljstva i pomoći.
Svi su ljudi vrijedni truda.

NAUČITI ŽIVJETI SRCEM

Svi mi imamo poteškoća i problema.
To spada u naš život.
No, ne smije svaka napetost dovoditi do loma.
A to se u naše dane događa i suviše često.
Više ne želimo pomoći jedni drugima nositi teret.
Ne želimo više prihvatiti jedni druge,
ne želimo podnositi tuđe nedostatke,
ne želimo više oprostiti jedni drugima.

Ovih sam dana doživio što su ljudi u panici.
Već nekoliko godina jedna je žena udata
za muškarca nagle ćudi, intelektualca.
On više ne može vladati sobom.
Zbog sitnica zlostavlja ženu. Čovjek četrdesetih godina.
Preko telegrama saznaje da ga je žena napustila.
Izvan sebe je, tri puta telefonira, diktira pismo,
uzima otrov, ali ga spašava brza intervencija liječnika.

1 akve se danas tragedije događaju.
Krajnje vrijeme da ljudi opet nauče živjeti;
da nauče biti zadovoljni s malim stvarima;
da nauče vladati sobom;
da nauče dragovoljno, iz ljubavi prema drugome,
nečega se odreći; da nauče podariti oproštenje.
Krajnje je vrijeme da ljudi u ovome svijetu,
koji je zagađen tolikim ludim idejama,
opet nauče živjeti srcem.

BRINUTI SE

Ne pomišljaj da si gotov s ljubavlju
ako nemaš ništa protiv svoga bližnjega.
To je suha dobrohotnost, iluzija prijateljstva.
Odnosiš se mirno, ne činiš ništa loše, puštaš sve da žive.
Eto slike dobro situiranoga savršenog malograđanina,
zaštićenoga pod svojim staklenim zvonom
nasuprot grubome svijetu! Tako postaješ suodgovoran
za kolektivnu ravnodušnost koja guši naš ljudski suživot.

Želiš li uistinu ljubiti i biti sretan,
morat ćeš se za ljude brinuti,
za one oko sebe, koji su povjereni rvojoj brizi,
s kojima zajedno stanuješ, razgovaraš, smiješ se.
Brinuti se - to te obvezuje i otrgnuje te
iz maloga, uskoga svijeta tvojih vlastitih interesa.
Brinuti se jest životno potrebno da ne zakržljamo.
Brinuti se - to može poremetiti tvoj lagodni mir.
S time može biti povezano mnogo uzrujavanja i srdžbe.
Ponekad si opterećen teškim brigama
a ne možeš ni s kim o tome razgovarati.

Brinuti se može zadati mnogo — briga.
Ali to je plod istinske ljubavi.
I u osnovi donosi najbolji od svih darova: život.
lako i u tvoj život dolazi boja
i ponekad, možda rijetko,
osjećaj neizmjerne zahvalnosti,
predokus nepoznatoga raja.

VEZ KOJI SVE POVEZUJE

Prava je majka divno biće.
Ona je srce svake obitelji,
vez koji sve povezuje.
Ona je pomirenje, mir,
radost, sigurna luka.
Prava majka ćini iz ljubavi
najnevjerojatnije stvari.

Ako još imaš oca ili majku,
ne daj da budu u hladnoći, bez tvoje ljubavi.
Imao i titulu doktora, ili bio visoki činovnik,
poznati političar, poslovni čovjek ili nešto drugo,
nećovjek si ako se stidiš svojih roditelja.
Doduše, ne ostavljaš ih da gladuju. Ono najnužnije imaju.
Ali se osjećaju kao otpad, kao tetet, suvišnima,
jer im nedostaje tvoja naklonost, tvoja pažnja,
jer su izgubili srce svoga vlastitog djeteta.

Između roditelja i djece može se štošta dogoditi,
možda je došlo i do loma. Ali, što god bilo:
Kad su ljudi u nevolji jer im nedostaje tvoja ljubav,
moraš zaboraviti sve, baš sve, i opet biti dobar,
te ponovno donijeti cvijeće, cvijeće koje oni trebaju:
svoju naklonost, svoju dragu prisutnost, svoju pomoć.
Nemoj čekati s cvijećem da umru.

SREĆA NIJE NA ONOJ DRUGOJ OBALI

Zašto uvijek gledaš na onu drugu stranu?
Zašto uvijek misliš da drugi ljudi imaju više sreće?
Tako brzo kažeš: »Drugi imaju sreće.
Činim sve što mogu, a ipak nemam šanse.«
Da, tako je u životu.

Ona druga obala uvijek je mnogo ljepša.
Ona je malo udaljenija.
Kao zaslijepljen zuriš u taj blistavi sjaj.
Ali zar još nikad nisi pomislio
da i oni na drugoj obali
promatraju tebe i misle
kako si ti sretan!?
Jer i oni kod tebe
uvijek vide samo lijepu fasadu.
A ništa ne znaju o brojnim brigama
što ih nosiš duboko u svom srcu.

Veliko je umijeće živjeti sretno.
To se umijeće sastoji
prije svega — u zadovoljstvu.
Budi veseo i zadovoljan,
jer jedno je sasvim sigurno:
Tvoja sreća nije na onoj drugoj obali.

POTREBNA NAM JE KIČMA

Naš svijet je sasvim pristojno napučen
ljudima bez kičme, bez karaktera.
Oni oduševljeno započinju neki posao,
zvanje, brak, životnu zadaću.
Osjećaju se jakima - sve dok ne dodu problemi,
vrijeme oskudice, nenadani udarci.
Kad postane teško, nemilo i mračno,
uplaše se i prestanu.
Nedostaje im sposobnost da izdrže,
vladanje raspoloženjima i osjećajima,
samopouzdanje, čvrstina i postojanost.
Nedostaje im kičma.

Ima ljudi bez kičme koji su tako rođeni jer ni njihovi
roditelji nisu imali kičme. Oni tu ne mogu ništa.
Ima ljudi bez kičme koji su takvima postali
jer su vrijednosti kao što su snaga volje, žrtva,
koncentracija, svijest dužnosti
u njihovu odgoju bile tabu-teme.
A ima ljudi kojima su teret i krutost života slomili kičmu.
Oni trebaju mnogo razumijevanja i našu pomoć.

Potrebna nam je kičma da nam glava ne bi visjela,
da hodamo uspravno i u olujama ostanemo postojani,
da izdržimo tamo gdje drugi posustanu,
da ne ustuknemo pred nasiljem
i da ne gmižemo pred novcem.
Samo ljudi s kičmom stvaraju novi svijet.

O ODSUTNIMA SAMO DOBRO

Rak: svi znaju za tu strašnu bolest.
A znaš li da postoji i neka vrsta duhovnoga raka
koji buja isto tako lako i podjednako razorno?
To je loše govorenje o drugima, ogovaranje:
klevetanje drugih, neopravdano pripisivanje
drugima nekih loših stvari,
širenje u javnost glasina koje drugoga povrjeđuju.
Taj zloćudni rak potkopava brakove,
rastače obitelji, razara prijateljstva.
Osuđuje nevine na smrt.
Oni bivaju dotučeni, često uz pomoć najvećih laži.

To se u malome događa u obitelji, među susjedima,
u poduzećima, u široj okolini, medu grupama i udrugama.
U velikome i s teškim posljedicama to se događa
preko mas-medija, uvijek željnih senzacija.
Iz pohlepe za novcem i škakljivim novostima
ljudi bivaju osumnjičeni i ožigosani.
Pred publiku se bacaju laži da bi ih se nažderala.

Tom se raku čovjek ne može oduprijeti.
Odsutni su nemoćni i lak plijen.
Oni ne mogu odgovoriti, ne mogu se braniti.
Zadaje im se udarac nožem u leda.
Ne sudjeluj u tome! O svojim bližnjima govori
kao da su prisutni. Drži se temeljnog pravila:
O odsutnima samo dobro!
Ako znaš o drugima nešto dobro i to pronosiš dalje,
svaki ćeš dan činiti čudo.

CVIJEĆE SREĆE

Većina ljudi loši su tragači za srećom.
Već im je tisuću puta rečeno
i stotinu su puta to već iskusili:
»Nije zlato sve što sija!«
No, unatoč tome, oni uporno vjeruju suprotno.
Upravo su nepopravljivi.
I dalje tragaju za novcem, užitkom, zadovoljstvima,
a nakon svakog osvajanja duboko su razočarani.

Jadni ljudi!
Gladuju za malo sreće,
a njihovi najbolji snovi
tonu u mulju.
Ne daj se zavesti izvanjskim sjajem.
Cvijeće sreće moraš saditi sam,
cvijeće sreće u vlastitu srcu.

Započni s time već danas,
s mnogo energije i još više strpljenja.
To cvijeće ima iznenađujuća imena:
jednostavnost, dobrota, optimizam,
ljubav prema bližnjemu.
Sadi to cvijeće,
ako treba,
jedno za drugim
i uskoro ćeš svaki dan
ubirati sreću za sebe i za druge.

TKO ĆE SE BRINUTI ZA TOPLINU I SIGURNOST

Čitam pismo jedne udovice, malo je hendikepirana
i prima malu naknadu. Uz novčanu nagradu
njeguje troje djece jedne bogate dame kad ova ode
na odmor. Ona piše: »Zena je bila u Španjolskoj i Italiji.
Ćudila sam se kad se vratila. Nije mnogo pripovijedala.
Djelovala je nervozno i nezadovoljno. Očito joj je bilo
mrsko što će se sada morati opet brinuti za svoju djecu.
Vjerujem da su neki hendikepirani sretniji od mnogih
bogatuna.«

Kad bih morao stvarati neki novi svijet, najprije bih
stvorio mnogo dobrih majki. Pa ne sastoji se emancipacija
žene u tome da bude slobodna od svih veza, a potom da
postane zarobljenica ili razmaženica ili da bude ponižena
kao plijen požudnog svijeta muškaraca.

Prava emancipacija žene sastoji se u njezinu punom
razvitku. Žene su nenađomjestive u hladnome svijetu
u kojem se kaže: »Budi hladan kao led i misli što više
na svoju prednost; osjećajnošću nećeš dobiti ništa.«
Tako iz ovog svijeta iščezavaju sposobnost uživljavanja,
nesebičnost, dobrota, prijateljstvo, spremnost pomoći.
Ljudi postaju kruti, ogorčeni, stalno nezadovoljni.
Tko će se u takvome svijetu brinuti za toplinu,
sigurnost, za pomoć i tako ljude pomirivati sa životom?
Najemancipiranija, najsnažnija, najsretnija žena na svijetu
jest majka. Neka živi emancipirana žena!

MEĐU LJUDIMA

Je li se tvoj život nasukao
u nekom mračnom predjelu,
bez izlaza, bez poleta, bez radosti
i prije sVega bez odvažnosti?

Možda si jedan od mnogih
koji se osjećaju usamljenima
jer misle da ne vrijede ništa?
Usamljenima jer su sami
sa svim svojim trpljenjem,
pa ni svoje rijetke radosti
ne mogu ni s kim podijeliti?
Možda je ovo za tebe izlaz:
Uzmi svu svoju odvažnost u svoje ruke
i postigni da negdje budeš koristan,
iskazi drugome uslužnost,
jednom, pa još jednom, pa još jednom.

Možda misliš da je to
nametljivo i strašno teško.
No, ako si jednom već započeo,
ispada da je to onda samo upola teško.
Iskusit ćeš: I ti nešto vrijediš,
i dobro je da si tu.
Tako će opet u tvoj život ući smisao
i opet ćeš, prije svega,
medu ljudima biti kod kuće.

ZBRKA

Biti oženjen, zaručen, a ne biti vjeran,
to donosi zbrku u čitav život.
Odjednom se nadeš pred nerješivim problemima,
upadaš u beznadne situacije.
Nevjera najčešće započinje u vlastitom braku.
Partner, partnerica djeluje umorno i hladno.
Brak više nije tako živ i uzbudljiv.
Ništa više nije kao na početku.

No, to je sasvim normalno. Pogreška započinje
kad se takav normalan razvoj promatra
kao nedostatak ljubavi u drugoga
i kad se u kritičnim trenucima pomisli
kako se više ne može pouzdati jedno u drugo.
Tada se umiješa netko treći.
Poznaješ ga ili poznaješ je možda već dugo
i sada odjednom vidiš novu šansu.

Oprez! Ne umišljaj sebi da će taj treći riješiti sve.
Ne, stvari postaju samo još kompliciranije
a brak je na putu da se raspadne.
Znam da ima situacija
kad zajednički život postaje neizdrživ.
Ali nemoj prebrzo misliti da je tako i kod tebe
i da je u ovom slučaju nemoguće ostati vjeran.

Izdržati nekoliko dana duže
tajna je svih pobjeda.

MANJE JADANJA

Bijaše neki čovjek smrtno nesretan.
Dan i noć se tužio i jadao
kako nema cipela.
Mislio je kako je najsiromašniji čovjek na svijetu,
dok jednog dana ne opazi
čovjeka u invalidskim kolicima.
Silno zaprepašten,
otkrio je nešto vrlo čudnovato:
Taj čovjek nije imao nogu!
A ipak se smijao,
smireno si je motao cigaretu
i izgledao zadovoljno.

Možda i ti gubiš previše vremena,
previše energije i životne radosti
žaleći se na sve i sva.
Znam, život nije uvijek lagan.
Ali razmisli malo.
Ako bi htio prigovoriti zbog jela,
sjeti se ljudi koji nemaju što jesti.
Ako se koji dan ne osjećaš dobro
i odmah postaneš loše volje,
sjeti se bolesnika koji
godinama leže u krevetu.
Misli više na druge,
i manje ćeš se jadati
i bit ćeš mnogo sretniji.

ODJEDNOM JE ZNAO SVE

Digli su me iz kreveta. »Umire. Tražio je Vas.
Neće još dugo.« Satima sam sjedio uz tog
četrdesetdevetogodišnjaka. Bio je jedan od najvitalnijih
najvedrijih ljudi koje sam ikada upoznao. Njegov jaki
optimizam u nekoliko mjeseci sasvim se slomio.
Svom se snagom opirao bolesti. Prilijepio se za život.
Nadao se protiv svake nade.

Plašio sam se svršetka. Bio je dubok vjernik,
ali dok je bio potpuno pri svijesti, pitao je:
»Zašto? Ako je Bog dobar,
zašto onda ovo trpljenje i umiranje?
Ja sam rako mlad. Moja me obitelj treba. Zašto?«
A ja? Ja bih bio morao odgovoriti
da ništa od toga ne razumijem.

Ali u jednom trenutku,
umjesto da izgubi vjeru i očajava,
iz njegove se nutrine javilo smireno povjerenje.
Neshvatljivo povjerenje koje je dopiralo
mnogo dublje od njegova razmišljanja i osjećanja.
On je odjednom znao sve.
Prihvatio je, i potresno se oprostio
od svoje žene i svoje djece.
Kao da ga je čvrsto držala neka nevidljiva ruka
i kao da se svim svojim bićem
odjednom osjetio sasvim siguran i zaštićen.

NAPUSTIT!

Tko razmišlja o životu,
neizbježno se suočava s ljudskom nemoći.
Svaki se dan događaju mnoge stvari kod kojih ne možeš
promijeniti ništa. Ne možeš ih spriječiti, imao ti mnogo
novaca ili malo, bio usamljen i s mnogo briga ili sretnik
kojemu u životu naizgled sve uspijeva.

Kao čovjek, ti si gubitnik. Ništa ne možeš čvrsto zadržati.
Na kraju ti sve promiče kroz prste.
Sanjaš, planiraš i gradiš, slaviš uspjehe.
A onda odjednom dode trpljenje, razočaranje, noć.
Katkad iznenada kao munja dode nesreća, bolest, smrt.
Poznaješ takve ljude, mlade i stare, koji odlaze
i više se nikad ne vrate, bliske drage ljude.
Htio bi ih čvrsto zadržati, kao i sebe.
Htio bi da lijepi dan nikada ne završi.
Pa ipak, moraš napustiti,
svaku večer moraš napustiti jedan dan,
a jednoga dana sve.

Ne moraš sada zbog toga početi plakati.
Nije to razlog za kukanje kako si malen i nemoćan.
Ali niti razlog da bježiš u ovaj svijet s njegovim prividom.
Tek kad si iskusio svu svoju nemoć, sazreo si za Boga.
Tada sve dobiva smisao i cilj: tvoj strah, tvoje trpljenje,
tvoje zdravlje i tvoja bolest, tvoj život i tvoje umiranje.
Tek kad ne bi bilo Boga, kad ne bi bilo besmrtne ljubavi
na onoj drugoj obali, tek bi tada sve bilo besmisleno
i savršeno apsurdno.

TAJNA ZADOVOLJNOG ČOVJEKA

»Živio sam dugo i sretno,
imao sam svega dovoljno,
ništa nisam tražio,
a dobio sam jako mnogo.«

Ovo je pisalo na osmrtnici Stijna Streuvelsa, mnogima
omiljenog flamanskog pjesnika (1871.-1969.).
Do groba je dovezen u bijelim kolima, koja znače radost.
U ovoj maloj, njegovom rukom zapisanoj rečenici,
leži jedna poruka za sve nas. To je tajna zadovoljna čovjeka
koji je svakom danu znao dati pravo mjesto
i koji je mogao gledati i kroz ono što je zastrto.

Dugo bi trebalo tražiti ljude koji to i danas mogu.
Pa ipak, tu leži ključ za gomilu problema ovog vremena
koje je tako prerazdraženo i na kraju živaca.
Ako se možeš zadovoljiti s malim,
dobit ćeš više nego što očekuješ,
a sve što dobiješ bit će za tebe radosno iznenađenje,
neka vrsta ćuda, zbog čega možeš voljeti život.
Želiš li pak uvijek imati i sve posjedovati,
nikada nećeš biti sit i uvijek ćeš biti nezadovoljan.
Tako ti život ne može donijeti nikakve radosti.
Tada si ptica teških krila.
Nikada nećeš moći poletjeti prema suncu.

ODBACI OD SEBE SVOJI- BRICE

Smijem li prenijeci jedan odlomak iz jedne stare knjige?
Nastala je oko 200 godina prije Krista,
pisac se zove Isus Sirah, a spada u Bibliju.
To što tu stoji, vrijedi i danas, za svakoga.

»Ne prepuštaj se žalosti
i rte kinji se mračnim mislima.
Veselje srca život je čovjeku
i radost mu produljuje dane životne.
Prevari svoje brige i utješi srce svoje,
otjeraj od sebe žalost:
jer je **žalost** pogubila mnoge,
od nje nema koristi nikomu.
Zavist i srdžba skraćuju dane,
i briga donosi starost prije vremena« ***{Sirah*** 30, 21-24).

Razmisli o ovome. Prije svega u ovo vrijeme
kad si mnogi zadaju tako mnogo briga
zbog svoje budućnosti i budućnosti svoje djece.
Danas, kad se toliko toga može kupiti,
a ipak je tako malo radosti medu ljudima.
Sjeti se: Ima još mnogo dobrih ljudi,
još mnogo lijepih stvari,
da zbog njih budeš radostan.
Nemoj utonuti u neraspoloženje,
u **malodušnost** i pesimizam.
Pesimisti gledaju kako sunce izjutra zalazi.
Po njima se čak više ne bi ni isplatilo
ustati i započeti novi dan.

KAO JEKA, KAO SJENA

Traži sreću, i nikad je nećeš naći.
Sreću ti hvale kao lijepog leptira
za kojim moraš trčati. Ali nije tako.
Kažem ti: Nemoj tražiti sreću,
ona će doći k tebi sama od sebe.
Sreća je kao sjena koja te prati
kad na nju i ne misliš.
Sreća će te obuzeti kao divan osjećaj onda
kad zaboraviš samoga sebe, da bi živio za druge.

Traži novac, i postat ćeš bogat,
možda i podmitljiv.
Traži užitak, i bit ćeš sit, možda neumjeren.
Traži sama sebe, i naći ćeš sebičnjaka.
Pokušaj umjesto toga zaboraviti sebe.
Zaboravi vlastiti užitak,
svoju prednost, svoje zadovoljstvo.
Pokušaj obradovati svoga bližnjega,
utješiti bolesnoga, pomoći siromahu,
hendikepiranomu pružiti društvo.
I jednog ćeš dana odjednom Otkriti da si sretan.

Sreću ne možeš kupiti nikakvim novcem svijeta.
Sreća je kao jeka, koja ti odgovara
jedino kad daješ samoga sebe.
Sebe dati - to znači ljubiti.

LIJEPI DANI

Ne zaboravi lijepe dane!
Kad si umoran, kad si u svađi sa svojom okolicom,
kad više sebi ne znaš pomoći
i osjećaš se smrtno nesretnim,
sjeti se lijepih dana
kad si se neopterećen smijao i osjećao jako ugodno,
kad si mogao drugima zračiti radost i zadovoljstvo
kao dijete koje nema nikakvih briga.

Ne zaboravi lijepe dane!
Kad je horizont, dokle god pogledom možeš doseći,
mračan, bez ijednog tračka svjetla,
kad ti srce postane teško i možda puno gorčine,
kad su naizgled iščezle sve nade
da bi ikada još moglo biti radosti i sreće,
pol raži u svojem sjećanju lijepe dane
kad je sve još bilo tako dobro,
kad na nebu nije bilo ni jednog oblačka,
kad si se kod dragih ljudi osjećao ugodno,
kad su te drugi još jako oduševljavali,
oni isti koji su te sada razočarali, a možda i prevarili.

Ne zaboravi lijepe dane!
Jer ako njih zaboraviš, oni se više nikada neće vratiti.
Ispuni svoju glavu mislima radosti,
svoje srce pomirenjem i ljubavlju
a svoja usta osmijehom.
I sve će opet biti dobro.

POTEŠKOĆE

Premalo je sretnih ljudi.
Mnogi danas imaju sve:
dobro pojesti, dobro stanovati,
dobro plaćeni posao, tisuće pogodnosti,
nerijetko čak i luksuz.
Pa ipak su zapali u velike probleme.

1 o je bolest našeg vremena.
Ljudi su razmaženi, ništa ne mogu
pretrpjeti, ništa podnijeti.
Pri najmanjoj nelagodi
sredstvo protiv bolova.
Svake večeri sredstvo za spavanje,
a protiv crnih misli tableta za sreću.
Prave problem iz najmanjih poteškoća.

Zaboravljaju da poteškoće
spadaju u život, u posao, u brak,
u odgoj, u zajednički život.
Kroz ovo brdo poteškoća
treba jednostavno proći.
Mi ne živimo u raju.
Ako iz najmanjeg križa
na svojim ramenima stvaraš problem,
nikada nećeš izaći iz mraka i hladnoće.
Tada u svom životu nećeš vidjeti sunce,
nego samo probleme.

HUMOR DAJE KRILA

Tko se ne može nasmijati, ne može živjeti.
Ako nemaš humora, pritisnut će te teret,
životni problemi. Postat ćeš bolestan,
duša će ti se gušiti u smrtnoj ozbiljnosti.
Pokušat ćeš se spasiti, ali krivim purovima - bijegom.

Izlaziš, dobro jedeš, obilno pijeS,
mnogo putuješ i vrlo se dugo zabavljaš.
Ali zaboravljaš: Kad ponovno dođeš k sebi,
sve će opet biti kao i prije,
život će ponovno postati prava muka.
Otrovan si. Više ne nalaziš radosti.
Više ne nalaziš mira u sebi.
Posraješ postupno nesposoban uživati pravi život.

Na sreću, postoji sredstvo da opet ozdraviš.
Divni lijekovi su smijeh i humor. Oni su najbolja metoda
za uklanjanje otrova iz duha i srca.
Oslobađaju te nepotrebnih pretjeranih briga.
Spašavaju te od diktature modernih životnih ideala:
mnogo novaca, mnogo vremena,
mnogo putovanja, mnogo uživanja.
Nasmij se svemu tome! Reagiraj na to humorom!

Humor zna koliko su mnoge stvari
zapravo nevažne, koliko smiješne.
Humor sve čini manje teškim. Sve lakše prihvaćaš,
dobivaš krila, postaješ pomalo poput ptice
koja slobodno leti put neba.

Rujan

Tko želi mijenjati svijet,
najbolje je da započne od sebe.

PRIHVATITI

Praznici su prošli,
vrijeme godišnjih odmora isteklo.
Ponovno se moramo uhvatiti ukoštac
sa svojom svagdašnjicom.
Možda si već primijetio kako nije nimalo lako
nakon dana punih promjena i slobode
opet se latiti posla, ponovno paziti na termine,
ponovno preuzeti odgovornost, iznova nastaviti
raditi stari posao, možda dosadni posao u uredu,
možda monotoni posao u školskoj klupi.
Nemoj oklijevati. Lati ga se, prihvati.

Je li godišnji odmor,
koji je trebao osvježiti tvoje snage,
potrošio svu tvoju energiju?
Možda si slomljen od mnogih putovanja?
Možda si se ljutio, jako ljutio
zbog velikih kiša koje su bez milosrđa
remetile tvoje tako lijepe planove?
Daj da te prodrma nova stvarnost.
Nema više praznika.
Radost velikih dana godišnjeg odmora je minula.
Prihvati sada opet radost svog posla,
radost svojih svakodnevnih dužnosti.
Vrijedi truda.

ZBROJI SVOJE RADOSTI

Jesi li dobar prema drugima? Dobar svaki dan,
srdačan, susretljiv i pripravan pomoći ljudima
oko sebe, rodbini, prijateljima i znancima?
Ima li nekoga tko trpi zbog tvojeg lošeg raspoloženja?
Nekoga tko tiho mora mnogo toga izdržati,
jer si ti neobuzdan i silovit, nagao,
ravnodušan i bezosjećajan?
Jer uvijek i posvuda ostaješ pri svome
i nikad se ne obazireš na druge?
Ioliko je trpljenja koje nanosimo sami sebi i drugima
a koje bismo mogli jednostavno otkloniti sa samo malo
dobre volje, sa samo malo ljubavi,
lakti iz sebe i budi dobar prema drugima.

o je važno da si radostan ne samo na blagdane,
nego i u posve obične radne dane.
Mnogi u svagdanu poprime izduljeno, mrzovoljno lice
i najviše vremena provedu ozlojedujući sebe i druge.
Siromašni ljudi, koji u svom životu ne vide ništa radosno,
pa svaki dan moraju zbrajati svoje brige i probleme.

Oslobodi se takvog mentaliteta.
Savjetujem ti: Zbroji svaki dan svoje radosti!
Postoji tisuću malih ugodnih stvari koje ti više
uopće ne primjećuješ.
Razveseli ponekad neočekivano drugoga.
Zapjevaj ili bar zapjevuši svaki dan neku lijepu melodiju.
Zbroji svoje radosti! Tako ćeš postati drugi čovjek.

NA PRAGU U NOVI SVIJET

Tko je svjestan dužnosti na poslu i uredan u plaćanju,
tko se drži zakona i nikoga ne bije po glavi,
taj se u ovome svijetu smatra pristojnim građaninom.
Tko ima dobre svjedodžbe i još bolje veze,
može se popeti visoko, do najvišeg položaja.
U našem se društvu potanko raspituje o podrijetlu,
životnom putu i bankovnom računu.
Ni jedan čovjek ne pita za srce.
()duševljava se za znanost i tehniku.
Sve se očekuje od organizacije i novca.
A zaboravlja se ono najvažnije od svega: srce.

Svijet se neće spasiti tehnikom,
znanošću, organizacijom i novcem.
Svijet se može spasiti jedino
i samo ljubavlju i srcem.
Pa i našim srcem. I mi smo suodgovorni
ako u ovome svijetu nedostaje ljubavi.

Ne možemo reći:
svijet - to su drugi; s time ja nemam ništa.
Velika pogreška mnogih ljudi jest misao
da su oni izvan svijeta, koji je po njihovu sudu zao;
da tu ne mogu učiniti ništa, da krivica nije na njima.
Samo ako ljubimo jedni druge, možemo naprijed.
I tada smo već na ptagu u jedan novi svijet
pun radosti i sreće za sve.

DJELIĆ SREĆE

»Jeste li dobro spavali?« upitah.
»Ne«, bijaše odgovor. »Trebam tablete za spavanje.
Ne mogu više izdržati. Galama, znate, buka - to je strašno.
Radio odozgor, televizor na jednoj,
disko na drugoj strani.
Zaspao sam tek oko tri ujutro, ali već oko Citii i
susjed je upalio motorkotač da bi se odvezao na pecanje.
Od buke njegova motora sve se treslo.
U svojoj muci otišao sam zatim popodne
u jedan tihi šumarak, ali tek što sam onamo stigao,
upravo pored mene smjestila se gtupa mladih
s prenosivim radio-prijemnikom, prebučno navijenim.«

Nikada prije nije bilo toliko tako razdražljivih ljudi,
toliko bolesnih u srcu, na duši i živcima.
Mi smo u ovom modernom vremenu
izgubili smisao za tišinu.
A upravo nam je tišina tako potrebna,
ne samo da se smirimo,
nego i za to da ponovno postanemo ljudi
umjesto prenavijeni kotačić
u jednom velikom zupčanom mehanizmu.

Voli tišinu, potraži tišinu!
U njoj je djelić tvoje sreće.

ODGOJ CJELOVITA ČOVJEKA

Zar to nije fantastično? Na tisuće vrata se otvori,
stotine tisuća mladih ude: Ponovno je počela škola.
To što se ovdje, u školi, događa za budućnost
je mnogo važnije i presuduije od svih aktivnosti
u svim tvornicama, poduzećima i uredima.
Ovdje se ljudi ili odgajaju ili kvare.

A ako je riječ samo o tome da se nakljuka glava i razum
osposobi za rezultate, iz škole će izići savršeni roboti,
ali ne i zreli ljudi. Škola koja dobro plaćenim školskim
kadrom samo prenosi osnovno i stručno znanje -
jamči da čitavo jedno društvo duhovno propada.
Krajnje je vrijeme za odgoj cjelovita čovjeka,
ne samo njegova razuma nego i srca,
ne samo inteligencije nego i karaktera.

Odgajati znači: iz generacije u generaciju
posredovati vrijednosti koje životu daju smisao i pravac.
Takvo se prenošenje događa ne toliko riječima,
nego prije svega tako da te riječi postanu vidljive
i opipljive u vlastitu životu.
Odgajanje je stoga zajednička zadaća roditelja,
škola, medija, čitave javnosti.
Tko ovdje propusti svoju odgovornost,
postaje sukrivcem zločina.

ODGAJANJE SRCA

Mnogi mladi ljudi danas više nisu mladi.
Izgledaju staro. Životno umorni, klate se uokolo
još prije nego su započeli živjeti.
Sjede puni problema, problema odraslih.
Puni su protesta, dok istodobno zahtijevaju svoja prava,
hoće u svemu prednost, koju im nudi upravo
to društvo koje oni grde.
1 što je još gore: Nemali broj mladih ljudi
u svom strastvenom traganju za slobodom
upada u smrtno ropstvo opojnih sredstava i droge.
To je jedan oblik očaja. Tako završava svijet
u koji se, doduše, ugrađuje svaki materijalni napredak
i blagostanje, ali nikada ne i srce.

Djeca i mladi idu u školu.
Kakve su to škole? Tvornice znanja ili centri susreta
gdje se u svakodnevnom procesu učenja između starijih i
mlađih, onih koji poučavaju i onih koji uče oblikuje prije
svega srce, u ljubavi prema životu, u ljubavi prema ljudima?
Ovo postavlja vrlo velike zahtjeve na one koji poučavaju,
koji posreduju znanje, ali koji prije svega trebaju odgajati.
Ljudi koji odrastaju, mladi, trebaju odvažnosti za život
i perspektive života.
Njihov put mora voditi u svijet u kojem neće gospodariti
novac, ni pravo jačega, nego će to biti svijet u kojem će biti
prostora za srce.

GLEDAJ U BUDUĆNOST

Mlad si. Još očekuješ sve od života.
Ako ništa više ne očekuješ, jako si ostario,
zakržljao i ni za što nisi upotrebljiv,
težak si u ophođenju, bez poleta, ni za što sposoban.

Gledaj u budućnost, znatiželjno i napeto,
pripravi se za nju, podi joj ususret.
Nemoj očekivati da će te netko
kroz život nositi na rukama.
A kad bi otac i majka čak i htjeli to,
za tebe bi to bila velika katastrofa.
Roditelji mogu pomagati,
ali svoju budućnost moraš graditi sam.

Studiraj i mnogo radi, ne boj se izazova
ni napora, nemoj kod najmanje poteškoće
objesiti glavu i malaksati.
Formiraj sama sebe, učini nešto od sebe.
Inače ćeš se vući kroz život kao šeprtlja
i možeš se dati odmah pokopati.

Drži kormilo svog životnog broda
i ne dopusti da se u pličinama ljulja i nasuče.
Stvoren si uspravno, gledaj prema gore.
Voli život, on je vrijedan truda.
Rado živi i rado radi,
i svakog ćeš ijedna imati sedam blagdana.

ZAŠTO SE VIŠE NE MOŽE IGRATI

Velik je gubitak, strašno osiromašenje
ako čovjek više ne može sanjati, ako se više ne može igrati,
ako je presahla svaka maštovitost.
Možda si prebogat u skupim beživotnim stvarima,
koje samo služe *imngeu* i trebaju urediti tvoju fasadu
u jednom dvoličnom, licemjernom svijetu.
Možda si previše studirao
pa je vrijeme bajki za tebe definitivno prošlo.

Držim da je jako loše ako su bajke i misteriji
danas prognani daleko od škole,
ako sveučilišta postaju tvornice znanosti.
Ljudi umiru od puke djelotvornosti, učinkovitosti.
Nestalo je maštovitosti. Ljude planski i kompjutorski
uključuju u radne procese. Tu oni moraju samo jedno:
nesmetano funkcionirati. I u sportu je sve manje riječ
o radosti u igri, a sve više je riječ o novcu,
katkad o jako mnogo novaca.

Zašto mora čovjek, kad postane veći, izgubiti svoje
djetinjstvo, a najčešće i svoju sreću?
Zašto se ne može igrati, jednostavno zato jer ga to veseli,
ne želeći da bude najbolji i sruši svjetske rekorde?
Zašto više ne može sanjariti i činiti lijepo radi lijepoga,
a ne brinuti se za to koliko će od toga imati koristi?
Zašto svi snovi, sve igre i sva maštovitost
moraju ustuknuti pred bezobzirno
proračunatim interesima?

JAKO SIROMAŠAN ČOVJEK

Tko nema prijatelja, tko nema prijateljice,
jako je siromašan čovjek.
Strašno je ako se razboliš,
ako te zadesi neka nesreća.
Ali jedva je moguće izdržati
ako nemaš nikoga s kime
o tome možeš razgovarati.

S prijateljima se može sve podijeliti:
brige, ideje, bol i probleme,
iskustva, posao, strah i radost.
Put do istinskog prijateljstva prilično je dug.
Moraš naučiti dijeliti. Moraš naučiti davati.
Moraš naučiti i prihvaćati.
Budi jednostavan. Oholi ne mogu prihvaćati.
Oni ostaju zatvoreni, oni se osuše.
Prijateljstvo spada u najveće blagodati života.

Zašto toliki ljudi nemaju ništa od života?
Zato jer nemaju prijatelja koji će im dati nadu.
Davati nadu jedni drugima znači:
hrabriti jedni druge,
preuzeti odgovornost za druge,
sprijateljiti se s drugima.

STAR 1 MLAD

Mlad si. Prštiš od života.
Najljepše i najdragocjenije vrijeme tvojega života.
Sada ili nikada postavljaš temelj svojoj sreći.
Divno je kad znaš da život ima smisla.
Bila bi propast za tebe da od života očekuješ
samo mnogo novaca i puno užitaka,
da kao parazit živiš na tudi račun.
Izgledaš jako star ako se sav tvoj ideal sastoji u tome
da pola noći provodiš u disku.
Nisu toliko mlade tvoje jake ruke i noge.
Mladost govori iz tvojih sjajnih očiju,
iz tvojeg vatrenog srca,
iz tvoje čvrste volje da radiš i učiš
i iz tvoje radosti da radiš na izgradnji boljeg svijeta.
Vjeruj u život! Život je dobar, život je lijep.

Star si, a zasigurno ćeš ostarjeti još i više
ako u tvoj kalendar nije upisana ni jedna prometna nesreća,
ni jedan srčani udar ili neka teška bolest.
No, što imaš od starenja ako te snađu sva egipatska zla:
slab vid, slab sluh, težak hod, zaboravljivost,
ovapnjenje žila, dugotrajna bolest, samoća?
Starjeti nije nikakva katastrofa,
doba starosti ne mora nužno biti i doba nesreće.
Ako više i ne možeš onako kako si mogao ranije,
ipak možeš biti i te kako zadovoljan, sretan čovjek.
Moraš naučiti starjeti
mlada srca. U tom je sve umijeće.

PRIJATELJSTVO

Imao je rak. Sve do kraja imao je nevjerojatno
povjerenje u život i prijateljstvo.
Njemu prijateljstvo znači sve. Govorio je:
»Za mlada čovjeka sreća je u snovima
koji se jednom trebaju ispuniti.
Odrastao čovjek otkriva da sreća stvarno postoji,
ali ne zato što su se ispunili snovi,
nego stoga što postoji prijateljstvo.
Čovjek je pravo siromašan rek bez prijatelja.
Ljudski život postaje na kraju bogat
po žetvi prijateljstava i malih pažnji.
Te stvari čine ono ostalo podnošljivijim.
Prijateljstvo može biti izvorom mnogih tjeskobnih briga.
To je istina. Ali zato što je jedna ruža ubola
ne treba ipak iščupati i ukloniti sve cvijeće
i nastaniti se u zemlji bez cvijeća.«

I ko odbija prijateljstvo, stanuje u zemlji bez cvijeća.
Nitko nije toliko bogat kao onaj tko ima prijatelja.
Sam i usamljen bit ćeš tek ako nemaš prijatelja,
ako nikomu ne možeš biti prijatelj ili prijateljica.

Prijateljstvo znači dati drugima prostora u svom srcu,
biti otvoren, ući i u rizike, napustiti sama sebe.
Sačuvaj duboko u svom srcu nekoliko ljudi
koji su kod tebe doma kao u svom domu
i koji će kod tebe prebivati ćak i ako umru.

ZAGAĐEN OS'l

U mas-medijima vlada atmosfera senzacija.
Najkričavijim bojama i sa svim potankostima oslikava se
sve što u našem malom i velikom svijetu ne ide dobro,
sve što je naopako, strašno i katastrofalno.
Rilo besmisleno ne znam kako, glavno da doprinosi
senzaciji. Ono vrijedno očito već dugo nije toliko
zanimljivo.

Shvaćam, mediji imaju zadaću informirati.
Oni skandale, podmitljivost, zločine moraju otkrivati,
a ne prikrivari ih. Ali način kako se i koliko o tome
izvješćuje prelazi svaku mjeru. Tako djeca nedvojbeno
stječu dojam da je svijet odraslih golema gomila smeća.
Uzbuđujemo se zbog zagađenosti osnovnih elemenata
za život kao što su voda, zrak i zemlja.
Ali još je katastrofalnija zagađenost
koja onečišćuje čovjekov duh i truje njegovo srce.
Mas-mcdiji kojiput ispuštaju toliko senzacija i perverzija
da postaju prave kloake. U njima čovjek umire,
kao što riba ugiba u zagađenom moru.

Učini nešto protiv ovoga. Piši svojim novinama, piši
uredništvu TV-programa. Reci im da je ljudima stalo
do ljubavi, a ne do svinjarija, do životne radosti,
a ne do senzacija koje odjeknu poput groma,
da još uvijek ima dobrih ljudi i lijepih stvari.
Traži više svjetla, više istine i više pravog humora!

IZA LIJEPE MASKE

Prošloga tjedna došla je k nama jedna mlada žena,
očiju prekrivenih tamnim naočalama da nitko ne vidi
koliko je plakala, koliko joj je lijepo lice postalo
kruro i tužno. Nakon četiri godine braka
sada živi kao rastavljena. Tražila je sreću u svijetu
bez Boga, na putovima uživanja i zadovoljstava.
Sada je duboko razočarana i sasvim na kraju.
»Puna sam tableta«, reče.
»Muškarci koje sam imala nikada nisu bili prijatelji.
Ja ne znam što je prijateljstvo. Gotova sam, očajna,
što da radim? Ima li za mene još nešto dobra?
Da li Bog još uopće postoji?«

Tako uvijek iznova pita mali očajni čovjek.
Tako govore ljudi da ih roditelji nikada nisu voljeli
i da su ih lažni proroci sreće
odveli krivim putem.
Velike drame u našem malom svijetu -
toliko trpljenja skrivenoga iza lijepe maske.
Pa zar je tako teško naći sreću?
Tragatelji za srećom dovode se u zabludu
kad se u ovom seksualno prenadraženom svijetu
na egoizam, koji se širi poput zloćudnog raka,
dolijepi još etiketa »ljubav«.
Sreća je moguća tek ondje gdje svijet postane dom,
gdje Božja toplina i ljubav prožme toliko ljudi
da nitko više ne mora stajati vani na hladnoći.

LAKO RAZDRAŽLJIV 1 BRZO UVREDLJIV

Uvijek i posvuda ostavljaš lošu sliku
ako si zapetljan i zatvoren,
grub i mrzovoljast, neugladen i neotesan,
lako razdražljiv i brzo uvredljiv.
Takvo ponašanje donosi sa sobom mnogo nezadovoljstva
bilo kod kuće ili u uredu, u trgovini ili u pogonu.
Svi srdačni osjećaji se ukoče,
a ljudski kontakti i odnosi smrznu.

Ako se brzo naljutiš i planeš,
ti si kao pod električnim naponom.
Tko god te dirne, osjetit će udar struje
i ubuduće će te se dobro čuvati.
Tako postupno postaješ usamljenikom na nekom otoku.

Svatko se čuva da ti se ne približi.
Svatko mora strašno paziti na tvoje kurje oči.
Jedna jedina riječ, jedna mala neopreznost
može prouzročiti eksploziju.
Tako sam prouzročuješ neizdržive situacije.
Nastaje atmosfera puna napetosti
koja svu tvoju okolinu čini bolesnom.

Zato budi miroljubiv i podnošljiv.
Biti zakopčan više nije u modi.
Visoki napon opasan je po život,
a eksplozije više općenito ne dolaze u obzir.

DOBAR PRIGUŠIVAČ

Da možeš pridonijeti izgradnji boljeg svijeta,
moraš, unatoč svim nevoljama, u bolji svijet vjerovati.
Unatoč svoj bijedi što ti je serviraju mediji,
ne gubi nikada optimizam i vlastiti humor.
Humor je dobar prigušivač kad u životu puca.
Humor mnoge stvari čini relativnima:
Ono što se čini divovski velikim postaje smiješno malenim,
ono što se čini strašno teškim gubi taj teret koji pritišće.

Da bi živio, moraš ostati duševno zdrav.
Za to ti je bezuvjetno potrebno vedro raspoloženje.
Ako ti srce zahvate bore od tjeskobnih briga,
možda i briga za dobro drugih,
pobrini se brzo da ti se lice nabora - od smijeha.

Smijeh je najbolja kozmetika za tvoju vanjštinu
i najbolji lijek za tvoju nutrinu.
Ako mišići za smijeh redovito rade,
to je dobro za probavu.
Time se potiče apetit, krvni tlak ostaje stabilan,
a dio tvojih briga jednostavno nestaje.
Smijeh utječe ne samo na metabolizam
nego i na tvoju neposrednu okolinu.
Smijeh smanjuje napetosti i suze.

Zapamti: Svaki dan
u koji se nisi nasmijao
izgubljeni je dan.

ZAŠTO STVARNO MOLITI

Već sam s tobom tako mnogo razgovarao,
ali nikada još nisam vidio tvojega lica niti čuo tvojega glasa.
Ne znam tko si, muškarac ili žena, mladić ili djevojka,
oženjen ili neoženjen, udata ili neudata.
Ne znam jesi li vjernik.
Pa ipak bih htio sada zajedno s tobom i/moliti
jednu molitvu koju sam našao
fotokopiranu na jednom listu papira:

»Gospodine, kad sam gladan, daj mi nekog čovjeka
koji je gladniji od mene, da mogu s njime dalje dijeliti.
Kad mi je hladno, daj mi nekog čovjeka
kojemu mogu dati nešto od svoje odjeće.
Kad sam sam, daj mi nekoga koga mogu primiti k sebi.
Kad sam žalostan, Gospodine, daj mi nekoga
koga ću moći utješiti.
Kad trebam nježnosti, daj mi čovjeka koga mogu zagrliti.
Kad mi teret bude postajao pretežak, Gospodine,
tada me optereti teretom drugih.
Daj da svugdje gdje susrećem ljude
bude prisutna tvoja ljubav.«

Zašto stvarno moliti? Kad osjetiš svoju nemoć,
kad ne razumiješ bijedu i nevolju, trpljenje i smrt,
potraži tada ruku koja je jača od svih ruku
i srce koje je veće od svih srdaca,
da nadeš mir i snagu za nastavak hoda,
ispunjen novim mirom i novom radošću.

UPOZNAJ SAMOGA SEBE

Imaš li o sebi visoko mišljenje?
Smatraš li sebe sasvim pristojno dobrim i uspjelim?
Tada si vjerojatno savršeno izdignut
iznad pogrešaka i slabosti drugih.
A nisu loši ni izgledi
da si sasvim pristojno uobražen i prije svega
potpuno slijep što se tiče tvojega ljubijenogayk

To može dovesti do velike nesreće.
Tada si brzo pripravan na to da sudiš
0 drugima s kojima živiš i radiš,
te ih osudiš i dotučeš.
Kad misliš da si velika zvjerka,
vjerojatno si samo teški tip.

Upoznaj samoga sebe!
To je krajnje važno za dobar odnos
prema rodbini, prijateljima i znancima.
Odvaži se pogledati iza svoje fasade,
na vlastite pogreške i slabosti
1 na loše navike.
Tada ti više neće biti teško
o drugima - šutjeti.

Upoznaj samoga sebe!
Ostani na tlu stvarnosti.
Malo samospoznaje može ti puno pomoći
da postaneš bolji, razboritiji ćovjek.

SVAKI DAN ODABRATI

Opet su bili izbori.
Da su izabrani kandidati
uradili sve što su obećali,
mogli bismo mirno spavati.
Raj bi bio sasvim blizu.

Upisati križić na nekoj listi
najčešće je prilično jednostavno.
Ali ima i mnogo drugih odluka
koje se ne donose tek tu i tamo, nego svaki dan
i kod kojih čovjek može dobiti sjedine.
Svaki dan odabirati između dužnosti i zadovoljstava,
između egoizma i ljubavi prema bližnjemu:
to je mnogo teže.

Svaki dan stojiš pred dugom listom
i moraš se odlučiti.
Ako staviš sama sebe na prvo mjesto,
očito imaš puno svoga *ego,* svoga *ja,*
možda imaš i puno pameti,
ali u najviše slučajeva malo srca.
Tada se uvijek odlučuješ za samoga sebe,
za vlastite interese, za vlastito zadovoljstvo.
Stavi katkad i druge na prvo mjesto.
Na primjer svoju ženu ili svoga muža.
Na primjer ljude koji su bespomoćni.
Zaboravi sebe, stavi sebe niže na popisu,
daj prednost drugima.
Pritom možeš samo dobiti.

SLOBODAN ZA DOBRO

Sloboda: riječ o kojoj vlada najveća zbrka,
kod starijih kao i kod mladih.
Ima muškaraca i žena koji u ime slobode
vjernost ne uzimaju sasvim ozbiljno;
ima djece koja ne dopuštaju roditeljima da im išta kažu;
u nekim se medijima u ime slobode pojavljuju najveće laži;
ljudi se u ime slobode zavlače u svoju puževu kućicu
kad se pred njima pojavi neka potreba.

Zivi se po mjeri vlastite prednosti, vlastitog osjećaja,
vlastitoga ukusa, vlastitog raspoloženja.
To je sloboda koju proklamiraju egoisti
i kojoj se egoisti klanjaju.
Ona vodi ravno u džunglu, u tiraniju najačih,
najbeskrupuloznijih, najbrutalnijih.

Samo u ozračju ljubavi dobiva sloboda smisao
i može razviti svoju vrijednost i donijeti radost.
Jer u ovom svijetu u prvom je redu riječ
ne o slobodi, nego o ljubavi.

Tko ljubi, daje sebe, žrtvuje sebe,
daje drugome vlast nad sobom,
predaje dio vlastite slobode drugome.
Ljubav čini čovjeka slobodnim za dobro, za lijepo,
za ono što je pravo, za duboku radost života.

MALA RIJEČ KOJA KAŽE SVE

Živimo u doba obilježeno nagonskom požudom.
Sve postaje pitanjem prodaje i potrošnje.
Pohlepa za novcem čini se posvuda i sve jasnije osnovnom
pobudom, pobudom koja u svemu prevladava.
Cak i idoli mladih, obožavani rok-sastavi koji svojim
protestnim pjesmama protiv imetka osvajaju svijet,
u nekoliko sati zarađuju milijune,
kupuju sebi dvorce i postaju nečuveno bogati.

Zapadni svijet živi u groznici.
Ta se groznica zove bolesna sebičnost.
I nećemo preživjeti zato što postoji znanost,
prirodne znanosti, medicina, sociologija ili psihologija,
što postoji tehnički napredak, ekspanzija gospodarstva,
tržišna strategija, racionalizacija ili savršena organizacija.
Ne, preživjet ćemo samo i jedino na osnovi
jedne zapovijedi: ljubavi!

Ljubav je temelj
za svaki sretni suživot.
Ljubav je jedini lijek koji svaki dan čini čuda.
Ljubav je jedini put
na kojem ljudi postaju čovjećniji.
Ljubav - mala riječ, a kaže sve.
Zato pokušaj posve jednostavno
voljeti ljude oko sebe.

JEDINI IZLAZ

Strahota nasilja. Za kratko vrijeme svijetom prođe
zaprepaštenje. Zatim ljudi opet legnu spavati.
Nasiljem je moguće srušiti kuću, oboriti drvo ili ubiti
životinju. Ali tko nasiljem uništi čovjeka, uništava
samoga sebe kao čovjeka. U jednom sudskom procesu
za umorstvo reče optuženi: »Kad sam ubio drugoga,
ja sam ubio samoga sebe. Ubiti drugoga znači ubiti sebe.«
Nedavno je pored mene sjedio čovjek, otprilike
četrdesetogodišnjak. »Sada ću i sam biti ubijen«, reče,
»oni mi dolaze svake noći u posjet.«

Sto se može učiniti protiv sve učestalijeg nasilja?
Odakle ono izvire? Nasilje nikad ne potječe od ljubavi.
Nasilje ima korijen u mislima i osjećajima mržnje.
A mržnja se gnijezdi u bolesnoj pohlepi ljudi.
Ta je pohlepa temelj svega našeg društva.
Riječ je o moći, o posjedovanju, o slavi u svijetu.
U takvom se svijetu udomaćilo nasilje.

Nasilje se ne da iskorijeniti nasiljem.
Nasilje plus nasilje uvijek znaci samo još više nasilja.
Smrtonosni krug, koji se može prekinuti jedino
nevjerojatnom ljubavlju evanđelja, gdje se kaže:
»Ljubi neprijatelje svoje. Čini dobro onima koji te mrze.«
Ovo danas zvuči strašno naivno. Tko još u to vjeruje?
Pa ipak, jamčim ti, to je jedini izlaz.

ŽIVI POKOPANI

Čovjek u kratko vrijeme izgubio svoju voljenu ženu
i svoga sina jedinca. Pošao sam s njim na groblje.
Trenutak pun bola.
Tu je sa svojom ženom i svojim sinom taj čovjek
pokopao i najveći dio vlastita života.
Dugo smo tu stajali, nijemi od bola.

Nakon nekog vremena prošetao sam opet
malo grobljem, tim gradom od mramora i kamena.
U to vrijeme na groblju nije bilo nikoga.
Između uređenih grobova vidio sam i one druge,
zarasle u travu i korov, zapuštene.
Već godinama tu nitko nije bio.
Zaboravljeni mrtvi!

Misli mi se zatim preniješe u grad živih.
Da netko zaboravlja mrtve,
to se još nekako može razumjeti.
Mrtve to više ne boli.
Ali u gradu živih
zaboraviti bližnjega, možda vlastitoga oca,
vlastitu majku, najbližu rodbinu -
žive pokopane u ravnodušnosti
koja kao smrtni korov sve nadrasta -
to je sramota nedostojna čovjeka.
Zato pazi da se takvo groblje ne raširi negdje
i u tvojoj okolici, u tvojoj kući.

KAD NJIH NE BI BILO

Neki čovjek vraća se ponovno u jednu afričku zemlju
gdje su ga prije nekoliko godina namrtvo isprebijali.
Trebalo je mnogo godina da se oporavi.
Ljudi kažu: Taj je lud. Zašto to čini?
On tamo ne posluje, nema tamo nikakve budućnosti.
Jedino što ima jest njegova ljubav prema ljudima.
Za njih želi uložiti svoje vrijeme, svoju snagu, svoj život.

Neobično! Zašto ljudi odlaze u nerazvijene zemlje,
zašto prihvaćaju teške uvjete života,
zašto se odriču braka i obitelji
da bi svim srcem pripadali bespomoćnima, nesretnima,
hendikepiranima, bolesnima, umirućima? Zašto?

To su luđaci. U očima svijeta oni su ljudi s ludim idejama,
jer ne razmišljaju o novcu i bogatstvu,
o časti i karijeri, o užicima i zadovoljstvima.
Luđaci, ali najčešće jako sretni ljudi.
Oni su pomalo poput cvijeća. Cvijeće nema ruku:
Ono ne uzima, nego samo daje. Raste i cvate, i vene.
Cvijeće postoji jedino za radost drugima.

Ovi luđaci omogućuju da svijetli još poneko svjetlo
kad u život tolikih ljudi ude noć.
Oni nam pomažu da opet vjerujemo u jedno novo jutro.
Kad njih ne bi bilo, svijet bi bio na kraju.

POTRAŽI UVIJEK DOBRU STRANU

Ne poznajem te. Ali znam
da je i tvoje srce gladno
malo radosti i nešto sreće.
Zato na brzinu nekoliko recepata:

U svim stvarima potraži uvijek dobru stranu.
Pođi svake večeri u krevet s nekom dobrom misli.
lađa ćeš zaspati mnogo mirnije i tvrde,
i dobra će misao i preko noći dalje u tebi djelovati,
a ujutro će se u tvom srcu opet javiti sunce.
Ako imaš jako velikih briga a nigdje ne nalaziš utjehe,
tada se najprije dobro isplaći.
A zatim podi i pomozi drugome.

Nemoj iz svake nevolje praviti katastrofu.
Prihvati svaki novi dan kao dar.
Uvijek se nečemu veseli.
Ta još je toliko lijepoga na zemlji:
dijete koje na tebe zrači,
cvijet koji za tebe cvate,
zvijezda koja je na nebu za tebe.
Tvoja radost i tvoja sreća leže
u tvojim rukama.

ODATLE PROIZLAZI NAJVIŠE SUKOBA

Štrajkovi, demonstracije, nemiri, neredi.
Zašto ljudi ne mogu biti zadovoljni?
Zašto ne mogu postati sretni jedni s drugima?
U mnogim zemljama ljudi su nesretni
jer nemaju dvoljno za jelo i piće,
jer moraju bježati pred ratom i terorom,
jer nemaju posla, nemaju liječnika, nemaju izobrazbe.
Ali kod nas? Gdje se milijarde troše na užitke?

Mnogi su kod nas nesretni jer su bolesni.
Imaju čudnu groznicu. Ona s porastom blagostanja
ne pada, nego sve više raste. A zove se:
bolesna želja za onim *imati.* S tom groznicom
čovjek ne biva sretan ni jedan jedini dan.
Gospodarstvo pobuđuje svaki dan nove potrebe,
čini nas nezasitnim ljudima.
Pohlepnima za uvijek više, jer reklama kaže:
Potrebno ti je to, to moraš danas imati.
Odatle proizlazi najviše sukoba.

No, tvoja sreća ne ovisi o onome što posjeduješ,
nego o onome što možeš uživati.
Ima ljudi koji imaju sve što god si samo požele.
Ali se više ničemu ne mogu pravo radovati.
Ako si zadovoljan s malo i možeš u tome uživati,
ti si najbogatiji i najsretniji čovjek na svijetu,
i svi su ljudi tvoji prijatelji.

DOVOLJNO, NE PREVIŠE

Nedavno je kod nas u prometnoj nesreći
smrtno stradao još razmjerno mlad svećenik.
Bio je profesor na sveučilištu u Santiagu, u Južnoj Americi.
Posjedovao je neobičnu životnu energiju.
Strastveno se, oduševljeno i sasvim nesebično
zalagao za svoje bližnje.
Bio je pravi čovjek i pravi svećenik.
Od njega možemo mnogo naučiti, upravo danas kad
vlada toliko arogancije i one umišljenosti »ja znam bolje«.
U jednoj od njegovih posljednjih molitava stoji:

»Gospodine, daj mi — ne previše razuma,
nego dovoljno da razumijem život i ljude.
Daj mi - ne previše snage, nego dovoljno da mogu raditi.
Daj mi — ne previše uspjeha, nego dovoljno
da mogu živjeti i pomagati.
Ne molim te ni previše izvrsne prilagodljivosti, nego
dovoljno samozatajnosti da mogu izvršiti svoju dužnost.
Gospodine, koliko mi sreće i koliko trpljenja
želiš dati, prepuštam tebi.
Ali mi pomozi da danas budem sretan.«

Ovu molitvu možemo i mi
usvojiti i ponavljati je u svom srcu.
Dobro će djelovati.
To je blagotvorna molitva.

ONA MIJENJA SVE

Ne znam jesi li vjernik. Ali ipak bih te htio upitati
nešto što je možda i ludo: Moliš li još katkad?
Naime, ja znam govoriti samo o onome što je u mojim
očima važno, i to i za vjernike i za nevjernike.
Čemu uopće takvo razlikovanje? Ta svi smo mi djelomice
vjernici, a djelomice nevjernici.

Uz tolike stresove i depresije molitva je danas
jako važna, ne samo za kršćane, nego upravo za sve.
Molitva je vrlo praktična stvar. Psihološki gledano,
ona ispunja osnovnu potrebu svakoga čovjeka, bio on
vjernik ili ne bio. Molitva ti pomaže riječima izraziti
ono što te muči. U molitvi razlažeš pred Bogom svoje
probleme. Biva ti lakše, i pronalaziš novu snagu.
Molitva ti daje osjećaj da više nisi sam.
Molitva pokreće u tebi jedan aktivni princip.
Ti *već* nešto činiš, a ne čekaš bespomoćno na nešto.

Zasigurno, molitva ne donosi nikakve koristi
u svijetu kako ga mi poznajemo.
Njome ne postaješ bogatiji. Njome ne stječeš prednosti.
Njome ne zaslužuješ ništa, ali velim ti: Ona mijenja sve.
Zatvori svoje oči i moli. Tvoji živci se smiruju.
Tvoje tijelo se opušta, i dolaziš na druge misli.
Potrebno je učiti moliti. To nije moguće u jednom danu.
Ali se isplati svaki dan iznova započinjati moliti.

NAIZGLED SVEMOĆAN

Živimo u doba kada čovjek
na području znanosti i tehnike
postaje naizgled svemoćan: svemirski laboratoriji,
umreženje podataka širom svega svijeta, sateliti,
transplantacijska medicina, istraživanje gena, biotehnika i
sve savršeniji, sve smrronosniji sustavi naoružanja.

I dok ova moć raste, prijeti opasnost da čovjek
duhovno, moralno, kulturno postane sasvim nemoćan.
Ljudi umiru od gladi i iscrpljenosti,
čak i u zemljama blagostanja.
Ljudi doživljuju mućenje, ubijanje,
čitavi se narodi progone i istrebljuju,
a dotle milijuni na TV-ekranima radoznalo
promatraju slike nasilja, rata, bijede,
ispijii koji gutljaj
i prebacuju na drugi kanal — na neki ***show.***

Ljudi u zemljama blagostanja guše se
u preobilju potrošnje i užitka, seksa i zabave,
dok mladi ljudi, siti života,
posežu za nasiljem, alkoholom, drogama.
Ne zaboravi, tragika je prije svega u činjenici
da se danas najfantastićnije čovjekove mogućnosti
na područja tehnike, znanosti i masovne komunikacije
ostvaruju u duhovnoj pustinji kakvoj nema premca.

PREOKRENUTI SPIRALU NASILJA

Ubiti čovjeka strašno je.
Vijesti o razbojstvu i nasilju. Sto to uopće govori?
Riječi su istrošene, otrcane, prazne.
Ujutro čitamo u novinama: Tisuće mrtvih od gladi, i
pritom s užitkom ispijamo svoju kavu.
Slušamo o tisućama žrtava u ratnim područjima, a nakon
toga razgovaramo o vremenu, o modi i nogometu.
Svaki dan nebrojeno mnogo nevinih ljudi
umire nasilnom smrću. A ono najgore u tome jest:
Mi tu ne otkrivamo ništa, to je tako.

Neshvatljiva je ravnodušnost ljudi.
Postoji li još jedan jedini razlog da budemo
ponosni na to što pripadamo ljudskoj vrsti?
Jedino što možemo pokušati jest:
da sami iz svega srca budemo dobri i jako obazrivi
prema tom tako krhkom i tako lomljivom biću čovjeku
kad god ga susretnemo u svom životu.
Nikada ne mrziti ljude, nikada nepravedno nasilje.
Bolje je biti žrtva nego zločinac.

Blaženi nenasilni, koji spiralu nasilja
preokreću u spiralu prijateljstva i ljubavi.
Oni su poput vode u rijeci koja zaobljuje i zagladuje
i najtvrđe kamenje tako da se ono polako ipak kotrlja.
Snagom strpljivosti mogu nenasilni
izmijeniti srca ljudi.

U SVEMIRU I NA ZEMLJI

Let u svemir - očaravajuća avantura.
Ali što koristi prodirati sve dublje u svemir i probijati sve
dosadašnje granice ako na Zemlji podižemo stalno nove
zidove nepovjerenja, neshvaćanja, mržnje i nasilja?
Sto koristi s više od 30.000 km na sat oblijetati svemirom
ako na Zemlji ne svladavamo duboke jazove
nastale između nas i ljudi koji umiru od gladi?
Sto pomaže lansirati robote na Mars ako pred izgladnjeloga
brata, svoga bližnjega, ne možemo sraviri ni zdjelu s jelom?

Da, ljudi mogu biti jako inteligentni,
nevjerojatno snalažljivi i napredni,
no, kad li će konačno početi
živjeti ne samo razumom nego i srcem,
puni spremnosti na to da se međusobno pomire
i pomognu jedni drugima?
Kad li će se konačno na Zemlji početi
brinuti za mir i sreću?
Želiš li tome pridonijeti? Onda već danas započni biti
dobar, srdačan i susretljiv prema bližnjima,
prema svoj svojoj okolini.
Taj je trud za mir na Zemlji vrjedniji
od putovanja oko svijeta za 88 minuta.

Listopad

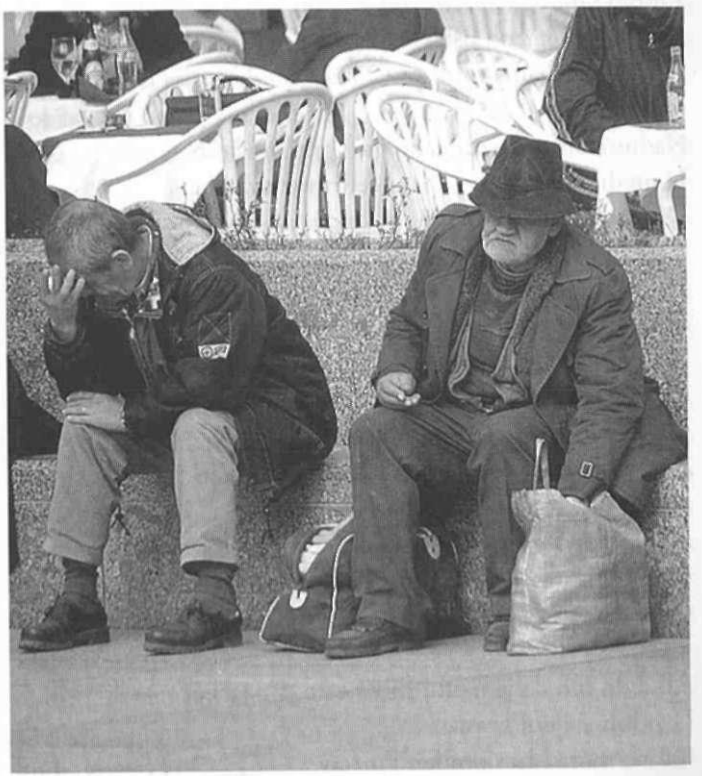

Voli ljude onakve
kakvi jesu.
Drugih nema.

JAČI OD SVAKE SMRTI

Dobio sam na dar sliku od jednog mladog slikara.
Umjetnik snažnih osjećaja. A slika zdvojna, bez utjehe.
Hladnim bojama oslikana je neka zemlja kojoj nema kraja,
prazna i napuštena. Ugašen je i posljednji rraćak nade.
Na horizontu se vidi kako gori grad bogatih.
U prednjem planu stupaju ćetiri mršava lika.
Oni iz grada siromašnih, iz koliba od blata, nose golem
mrtvački sanduk prema jednoj pukotini što zjapi u zemlji,
a neka jadna spodoba očajna leži na tlu pružajući u zrak
dva batrljka ruku: očaj.
U sredini se javlja cvijet na dugačkoj peteljci.
Ali taj znak radosti strašna je iluzija, jer cvijet je mrtav,
peteljka je po sredini slomljena.
»Kruha i igara« naziva mladi slikar svoje djelo,
aluzija na propast Rimskoga Carstva,
a usporediva s našim društvom'potrošnje i provoda.
»Daj im kruha i igara, i moći ćeš s ljudima raditi
što god želiš.«

Ali rado bih da je na toj slici nešto drugačije.
Dao bih cvijetu šansu.
On ne mora biti slomljen i mrtav.
Ja vjerujem u ljude
i vjerujem u neumrlost ljubavi.
Mnogi mladi ljudi izgubili su tu vjeru.
Oni moraju s onu stranu sve očajne praznine
ponovno otkriti iskru u čovjeku, koja se zove duh,
koji budi život i jači je od svake smrti.

BUDI DOBAR

I ti, bio mlad ili star, moraš pokušati biti dobar:
dobar prema svome ocu i svojoj majci,
dobar prema svojoj djeci,
dobar prema siromasima i onima u potrebi,
dobar prema svima.

Možda si već odavno
prestao biti dobar.
Razočaran si pa kažeš:
Ne razumiju me,
sve mi izvrću,
tako su nezahvalni.
Ali velim ti: Unatoč svemu,
ponovno započni biti dobar,
ništa ne očekujući
i kad ti srce krvari.

Biti dobar stoji truda.
Daleko od tebe grube riječi,
daleko hladno ponašanje.
Donesi toplinu u svoj dom,
budi dobar.
Pomozi ocu i majci, budi dobar,
osobito ako su stari i sami.
Ne govori loše stvari o drugima,
budi dobar.
Jako je velika sreća
biti dobar čovjek.

ZAO JEZIK

Tvoj jezik može učiniti divne stvari.
Riječi koje od sebe daješ
prenose ono što si ti u svojoj nutrini
prema van, k ljudima.
Ako je u tebi unutra mračno, lažno i trulo,
ni tvoj jezik neće tada davati
od sebe ništa drugo doli zlo: laži i uvrede,
iskrivljivanje i ruganje, pogrdivanje i proklinjanje.
Ako si u svojem srcu dobar čovjek,
tvoj će jezik sam po sebi
govoriti o drugima dobro.
Posvuda će sijati mir i radost.

Svojim jezikom možeš donositi sreću i nesreću.
Ljudi kašlju ako im nešto
izvana zapne u grlu.
Kad bi morali kašijati i onda
kad im nešto krivo izlazi iz grla,
svijetu bi se smrklo.
Tko krivo parkira, mora platiti kaznu.
Trebalo bi plaćati porez
i za naopaku uporabu jezika,
osjetnu kaznu za svaku laž
a dvostruku za svaku klevetu.
O drugima s nepravom loše govoriti,
to je nažalost jako raširenо.
Opri se zlu jeziku,
osobito ako se krije u tvojim ustima.

STRAŠNA PRI-PRKKA

Ima u životu crnih dana.
Pritisla te srdžba i trpljenje,
žalost i brige tako
te si izgubio svaki apetit i ne možeš zaspati.
Ustaješ ujutro isto tako umoran
kao što si navečer legao.
Kiseo si, preda te se ispriječila strašna prepreka.
Možda neki osjećaj krivnje
kojega se ne možeš osloboditi.
Osjećaj dubokog nezadovoljstva uvlaci se
sve dublje u tvoju glavu i u tvoje srce
i započinje svoje razorno djelovanje.
Najviše trpi tvoj živčani sustav.
Sto se može poduzeti protiv ovoga?

Nemoj ni pokušavati omamljivati se tabletama
ili alkoholom ili neumjerenim užicima.
Opojenost ne liječi, nakon toga sve je samo još gore.
Ako si vjernik, može ti pomoći molitva
u kojoj ćeš sebe s potpunim povjerenjem predati Ocu.

Otvori svoje oći za potrebe drugoga.
Pokušaj ih razumjeti.
Izidi iz samoga sebe.
I vidjet ćeš:
Tvoji će živci izdržati.
U tvoj će život ponovno ući smisao.

NIKOGA NR OSTAVLJAJ NA HLADNOĆI

Ne možeš živjeti bez nekoga tko te voli,
komu nešto znači, komu se možeš povjeriti,
tko će se za tebe brinuti, kod koga si uvijek dobrodošao.

Susrećeš mnoge ljude u svojem životu,
ali neki od njih urastaju u tvoj život,
pripadaju mu, s njima si nerazdvojivo povezan.
Koji blagoslov ako su to dobri ljudi!
Ljudi kod kojih si kod kuće, zaštićen.
Bez takvih ljudi život bi bio neizdrživ.

Ali i danas ima nebrojeno mnogo ljudi koji nemaju nikoga,
nikoga tko bi k njima otišao, za njih se pobrinuo,
nikoga tko bi im želio podariti nešto od svog srca.
Pa ipak, i njihovo srce ima mnogo potreba,
i njihovo srce teži za naklonošću i nježnošću,
za dvjema rukama kojima se može utećи.

U naš svijet ušlo je mnogo hladnoće.
Toliko je ljudi koji se smrzavaju. Nemoj to zaboraviti.
Svi mi ovisimo jedni o drugima.
U hrani, odijevanju, stanovanju, odmoru, u svemu
što se može dobiti za novac ovisimo jedni o drugima.
Ali još mnogo više ovisimo jedni o drugima
u našoj sreći. Novcem se tu ne može ućiniti ništa.
Ona je povezana sa srcem, s ljubavlju,
i postoji jedino besplatno.
Daj u svojem ophođenju s ljudima srce
i nikoga ne ostavljaj da stoji na hladnoći!

POZNAJEŠ LI ISUSA

U vrijeme slabosti, malodušnosti, straha
jako je važno susresti nekog dobrog čovjeka
koji ima razumijevanja, koji može utješiti i prihvatiti.
Svi smo mi slabi ljudi, nitko nije anđeo s krilima
koji hoda na visoku konopcu savršenosti.
Svima nam je potrebno razumijevanje, ohrabrenje
i oproštenje.

I o je ono što jedni drugima možemo uvijek iznova
ponuditi. To je moguće pomoću Isusa iz Nazareta.
Poznaješ li ga? Mnogi ga poznaju po imenu,
ali malo njih kao najboljeg prijatelja.
On želi ljude osloboditi od zla, od onog najgorega što
postoji, a to je izgubljena, uskraćena ljubav.
On prilazi siromasima, onima koji trpe, grešnicima,
ljubi ih; jedino ne želi biti u društvu bogatih i prividno
svetih, koji misle da su jako dobri i da ne trebaju oproštenja.
»Tko je bez grijeha, neka prvi baci kamen«, kaže on.
Pripovijeda nam o sinu koji je zastranio pa se vratio,
i otac ga prima raširenih ruku i ne **pitajući** kako i zašto,
prima ga bez predbaci van ja.
Isus nije poput drugih ljudi. On je ljubav.
On priprema svečanu gozbu za svakoga tko se izgubio.
Izgubljenu ovcu s ljubavlju uzima na svoja ramena.

Tog Isusa volim više nego što to mogu izreći.
On živi za mene. Tako bih volio da ga i ti upoznaš,
ne kao nekog čovjeka iz neke daleke, sive prošlosti,
nego kao prijatelja koji živi. Tu sasvim blizu.

SLUŠAJ CVIJEĆE

Ti si poput zvijezde što je pala s neba.
Milijarde je zvijezda na nebu, i svaka je jedinstvena.
Milijarde je ljudi na ovom malom planetu,
i svaki je čovjek jedinstven. Fantastično!
Zvijezde sjaju i čine nebo lijepim,
da se i noću može vjerovati u svjetlo.
Ljudi sjaju i čine zemlju lijepom,
ako su zvijezde a ne monstrumi pušteni s lanca.

Još uvijek čujem kako je cvijet proljetos govorio:
»Što to ljudi rade! ?
Proizvode strašno oružje i siju smrt
za ljude, životinje i biljke.
Cvijeće nestaje, drveće se ruši.
Ribe ugibaju u zatrovanim vodama.
Ljudi su zagadili zrak koji udišu.
A jure na izložbe da se dive najnovijoj tehnici,
a zatim kažu: Veličanstveno!«

Cvijet mi nakon duge stanke reče još:
»Pogledaj, zar nisam lijep? Fini, nježni listići
i srce u mojoj ćaški. Vidiš li boje,
osjećaš li divni sklad, osjećaš li život?
Znaš, kad me posjete vjerne pčelice,
mi razgovaramo kako su ljudi glupi.«
To čujem još i danas.

Ti si poput zvijezde što je pala s neba.
Slušaj cvijeće.

SPONTANA PAŽNJA

Svakoga dana prolazi starac polako istom ulicom.
Pokraj njega svakoga dana prolaze stotine ljudi.
Svi imaju svoje putove, vlastite interese.
I iskaju se pokraj njega i ne obazirući se na nj.

Kojeg li iznenađenja
za tog starog zatvorenog čovjeka
kad se iznenada netko zaustavi,
netko od redovitih prolaznika,
te **inu** tutne u ruke paketić duhana
i srdačno mu šapne u uho:
»Ovo je za tebe, za koju lulu duhana,
i budi nam zdravo!«

Zbog ove posve jednostavne geste
starac bijaše danima presretan.
Ima tisuće staraca
koji očekuju pogled
pun srdačnosti i simpatije.
Već mala, spontana pažnja
može za usamljenog čovjeka
značiti više od neosobne doznake novca
ili savršeno organizirane humanitarne akcije.
Pokaži svaki dan svoje srce.
Njihova je sreća u tvojim rukama.
Sjeti se: I ti ćeš jednom - ostarjeti!

LOM U SVAKOM ĆOVJLKU

Katkad se čini kao da u tebi stanuju dva čovjeka.
Jedan, koji sve čini dobro i kojega pokazuješ prema van,
i drugi, kojega se stidiš.
Tako veličanstven muž kao što je Pavao piše
u svojoj poslanici: »Dobro, koje želim, ne činim,
a zlo, koje ne želim, činim.«

Čovjek je čudno biće. Postoji nešto kao neka duboka
razdvojna crta, crta loma, u svakom čovjeku.
Susrećem ljude koji i uz najbolju volju svega svijeta
upadaju uvijek iznova u svoje stare nevolje.
Ljude koji bi htjeli živjeti dobro, a ipak čine stvari
koje ni sami ne shvaćaju. Zašto je tome tako?
Jer čovjek nije Bog, ni anđeo, ni neko superbiće,
nego tek mali hodočasnik na dugu putu,
katkad prilično umoran i dobrano načet.
Upravo kroz iskusrvo vlastite slabosti postaje čovjek
razuman i suosjećajan sa svojim bližnjima.
Ali, tko se uvijek samo uznosi, postaje tvrd kao kamen.
Njegov osjećajni život se suši, nigdje se više ne nalazi
nešto tako lijepo kao praštanje, utjeha, ohrabrenje.

Nikad se ne uznemiruj zbog svojih slabosti i pogrešaka,
ali ih i ne uljepšavaj. Nauči se s njima živjeti.
Nitko nije tako dobar kao u svojim najboljim trenucima.
I nitko tako loš kao u svojim najlošijim trenucima.
Ljubav cvate gdje su ljudi jedni prema drugima blagi,
blagi u svojim riječima i blagi u svojem ponašanju.

KAD SE NASMIJEŠ

No, sigurno, i ti možeš biti lijep,
čak vrlo lijep i vrlo atraktivan.
I ro na sasvim jednostavan način, koji uopće nije skup,
bez kozmetičkih sredstava i kirurškog uljepšavanja,
bez zlatnog nakita i dragulja.
A kako se zove to praktično, originalno sredstvo
kojim ljudi postaju lijepi?
Osmijeh, osmijeh koji dolazi iz srca.

Vjeruj mi, i kad obrve nisu
namještene na milimetar,
i kad se tu i tamo pokaže po koja bora -
kad se nasmiješ, na tvojem se licu
pojavi neki sjaj, kao da je izašlo sunce.
Ljudi se dive, a tvoji ti dragi padaju oko vrata.

A da imaš i najljepšu bradu na svijetli,
najplemenitiji nos i najsportskiju Figuru -
ali ako si loše raspoložen
i mrzovoljno tumaraš uokolo,
nijedan te čovjek neće pogledati,
čak će i tvojoj partnerici biti
jako teško poljubiti te.

Zato: osmijeh posvuda!
I kod kuće i drugdje.
Jer ako se ti nasmiješ, nasmijat će se i onaj drugi,
i uskoro će se sav svijet smijati - zato što se ti smiješ.

BITI STRPLJIV

Loši dani! I ti znaš što je to.
Dani kad sve izgleda crno,
kad sve ide naopako. Osjećaš se izgubljenim.
Mnogo gore i ne može biti.
A najgore od svega: ti misliš da će tako i ostati.
Loši dani traju tako dugo. To su najduži dani.

Svaki čovjek ima loših dana. Sto se tu može učiniti?
Biti strpljiv! Strpljivost je, znam, rijetka krepost.
Kreposti su dobra svojstva koja čovjek dugo uvježbava,
a koja zatim u teškim situacijama mogu puno pomoći.
Strpljivost je krepost koja nam je danas prijeko potrebna.
Jer u današnje doba sve mora ići jako brzo.
Sve se želje moraju smjesta ispuniti, pritiskom na dugme.
Pri najmanjoj boli odmah sredstvo za ublaženje.
Nedostatak strpljivosti povećava napetu razdražljivost,
a loši dani postaju tako samo još dužima.

Da bi život bar nešto vrijedio,
moraš se vježbati u kreposti strpljivosti.
Biti strpljiv! Kojiput neko vrijeme i naslijepo letjeti.
Cesto si već iskusio da dobri dani brzo prođu,
pa ti se i to čini lošim.
Ali zašto se onda ne tješiš tim iskustvom u loše dane?
No, ne uzimaj to tako teško.
Nemoj ništa dramatizirati, nasmij se tome.
Pa i loši će dani također proći!

HENDIKEPIRANO NOVOROĐENČE

U Ltittichu se rodilo dijete - bez ruku.
Osam dana kasnije novorođenče je
dobilo sredstvo za spavanje,
prejaku dozu pomiješanu s medom - i umrlo.
Mnogo se u to vrijeme govorilo i pisalo o majci,
liječniku, obitelji, a malo o nevinoj žrtvi.

To je dijete došlo na svijet kao i svako drugo dijete
sa željom da živi.
Očekivalo je sve od svoje majke,
od velikih ljudi.
Nije imalo ruku, ali je imalo srce i usta
da kaže »mama« i »tata« i »hvala«.
Ono bi bilo moglo pjevati i igrati se,
gledati, slušati i radovati se životu.
Mnogima bi bilo moglo dati prilike
za dobrotu i ljubav prema bližnjemu.

Ne možemo i ne želimo sudil i <> kl ivnji.
Ali nije li nečovječno
odbaciti i uzeti život
hendikepiranom djetetu
koje nam dolazi
i koje nam je povjereno?
Onoga tko to smatra dobrim
ne može se zapravo
više nazivati čovjekom.

»ŽELIM DA ŽIVIŠ«

Znaš li da jako mnogo ljudi više ne živi,
jer se više ne može nasmijati? Oni su kao da su mrtvi.
Jer tamo gdje se više ne smije, više se i ne živi.
Tu na čovjeka navali tama, tu se osjeća noć.
Moraš živjeti i oživljavati svoju okolinu.
Ali što je to: živjeti? Lijep stan? Luksuz?
Putovanja iz snova u daleke, rajske zemlje?
Poznajem ljude koji to imaju, pa ipak ne žive.
II njihovoj blizini čovjek se počinje ježiti od zime
i dobiva dojam da je radosno raspoloženje
zabranjeno pod kaznu zatvora.

Život ima jako mnogo zajedničkoga sa srdačnošću
i toplinom. Ali i s time da se uspiješ pomiriti
sa stvarima koje nije moguće izmijeniti,
da se pomiriš sa svoje dvije lijeve ruke,
da uspostaviš mir sa svojim bližnjima,
a tako i mir sa samim sobom,
sa svojim siromašnim bolesnim srcem.
Jesi li već nekad nekoga od srca volio?
I postoji li netko tko je i tebe istinski volio?
Jer, jako je teško živjeti bez nekoliko dragih,
simpatičnih ljudi u našoj svakodnevnoj sredini.

Smatram strašnim da ljudi umiru a da nisu imali
šansu otkriti: Ima ljudi koji me vole.
A k tome, prije svega: Postoji Bog koji želi vidjeti da si
sretan, da bi mogao živjeti na njegovu suncu i smijati se.
On kaže: Zelini da živiš!

STARIJI I MLADI

Mladi se bune. Starijima je teško
kad mladi uopće ne znaju cijeniti
ono što su oni izgradili s toliko truda.
Mladima je neshvatljivo zašto stari ostaju tako
nepopustljivo na onome što su postigli.

Ne budite slijepi za dobro na objema stranama.
Svaka generacija ima svoja vlastita iskustva,
vlastite poteškoće, ali i vlastite sklonosti i predrasude.
Svaka generacija ima pravo na vlastiti svijet.
Imajmo više razumijevanja jedni za druge,
dajmo jedni drugima više prostora.

Vi stariji ste se u svoje vrijeme borili za svoje ideale.
Hvala vam! Mnogo toga ste stvorili
što i te kako dobro koristi sljedećoj generaciji.
Ali nemojte se čvrsto toga držati
kao da bi to bila zasluga za sva vremena.
Imajte povjerenja u one koji dolaze iza vas.

Vi mladi, vjerujte u budućnost,
ali i u prošlost vaših predšasnika.
Moramo ostati jedni uz druge
i u rušenju i u građenju,
jer kuća na ovome svijetu
nikada nije sasvim dovršena.
Rušenje boli, izgradnja raduje.
To je tako.

MUŠKARCI I ŽENE

Nemoj misliti da si muškarac zato što imaš bradu,
ili zato što možeš popiti deset piva a da ne poplaviš,
ili zato što se možeš izgalamiti ako nije po tvome.
Muškarci koji radi novca, karijere ili žena postanu ulizice
i korupcijom i prijevarom pune svoje torbe,
ostavljaju žalosnu sliku »krune stvorenja«.
Muškarac si ako si vjeran i čvrst kao stijena.
Muškarac si ako si svim svojim ponašanjem i u braku
i u svojim poslovima plemenit kao zlato.
Muškarac si ako snagom svojega duha i snagom
svojega srca doprinosiš sreći drugih.
Muškarac si ako si u obitelji pravi otac, radost
i sigurni dom tvojima u kući.

Luda žena je oluja u luci,
mudra žena je luka u oluji.
Luda, razmažena žena puna je neraspoloženja i hirova.
Ona svakoga trenutka može promijeniti raspoloženje,
i u mirnoj kući ona je neprestana opasnost od oluje.
Mudre žene dragocjenije su od najdragocjenijih dijamanata.
One su miroljubive, uravnotežene, dobroćudne,
bogate duhom i prirođenom dosjetljivosti,
pune predanosti i ljubavi.
One mogu mnogo podnijeti i oprostiti.
Sigurna su luka u uzburkanom svijetu.
Oslonac mužu, dom djeci, utjeha bolesnome i patniku.
Budi mudra žena velikoga srca,
i tvoja će kuća biti nebeski dom.

NADI VREMENA

Svaki dan se može čuti: »Nemam vremena«.
Još nikada nije bilo toliko užurbanih ljudi.
Svi imamo strašno mnogo posla.
Još nikada nije bilo tako mnogo
ljudi koji nemaju vremena,
i još nikada tako mnogo usamljenosti.
Očevi i majke često beskrajno dugo čekaju
posjet svoje djece: Ona nemaju vremena.
Bolesni i stari gledaju zdrave i mlade
kako užurbano prolaze: Žuri im se.
Bračni drugovi jedno drugome postaju stranci:
Nemaju vremena jedno za drugo.

Zašto imamo tako malo vremena?
Uvijek mislimo na to što sve još želimo imati,
što sve još trebamo učiniti, što sve još moramo ostvariti.
Tako je sav naš život isplaniran do sitnica.
Predlažem stoga: Oslobodi se tog pritiska.
Napravi pauzu, nadi vremena.
Svjesno ponekad ne radi ništa! Smiri se, predaj se tišini!

Iz tišine izrastaju male pažnje, za koje je potrebno
mnogo manje vremena nego što mislimo:
dobra riječ, slušanje puno razumijevanja,
zahvalni poljubac, mali dar, gesta.
Ukloni iz svog života to smrtonosno »Nemam vremena«.
Prestani s tim ubitačnim tempom.
Nadi vremena da budeš čovjek,
dobar čovjek za svoje bližnje.

LJUBAV VELIKOG FORMATA

Sve ti može nedostajati, ali ne i ljubavi.
Devedeset posto tvoje svakodnevne ljutnje iščeznut će
budeš li kod kuće ljubazan prema svakome,
budeš li na poslu blagonaklon i srdačan,
ako nisi gunđalo, pesimist, ako ne piliš živce.
Budite jedni prema drugima dobri! O tome je riječ.
Ne o novcu i tituli. Ne o tome koliko imaš
i koliko si visoko rangiran.
Sretni ćete biti ako i sami
usrećujete i druge.

Opet je došlo jedno takvo pismo:
»To više nije život.
Sva ljubav prema mužu je nestala.
Bože moj, ne znam više kako dalje.
Kako da ikada postanem opet sretna?«
U mnogim brakovima ima mnogo skrivenog trpljenja.
Jedan od glavnih uzroka ove moderne krize
jest pretjerano seksualiziranje javnosti.
Neki mladi ljudi ulaze u prisne veze
a pritom razmišljaju manje
nego kad kupuju rabljeni automobil.
Tako i mnogi brakovi postaju rabljeni brakovi
i nakon nekoliko godina doživljuju lom.
Za sretan brak neophodna je ljubav »velikog formata«:
ponizna ljubav koja uvida uskratu,
priznaje pogreške, zaboravlja zlo,
i koja život muža i žene, prije negoli bude prekasno,
s mnogo strpljivosti opet uzajamno prožima i spaja.

NEPOVREDIV

Život je velika tajna.
Postavljaju se teška pitanja, i nijedan čovjek
ne zna konačni odgovor na ono *zašto.*
Znanost može doduše dati mnoga tumačenja
za biološki razvoj života,
ali za sam temelj ljudskoga života
istraživanje ne nalazi odgovora.
Jedino primjereni stav jest silno strahopoštovanje
pred ljudskim životom od samog početka
sve do njegova završetka.
Pravo svakog čovjeka na život
mora ostati nepovredivo. Zločin je
na bilo koji način, na početku ili na kraju
ljudskoga života, zahvaćati uništavajući ga.

Zašto ljudi ovih dana u velikom broju,
hrpimice, odlaze na groblje s cvijećem,
žalosni zbog života koji je prešao u smrt?
Smrt je također velika tajna kao i život.
Groblje je sada nekoliko sati u središtu.

Ali mislim da se groblje stalno sve više širi.
Groblje je posvuda gdje usamljene, bolesne, stare
ravnodušno ostavljamo da leže kao da su za nas već mrtvi.
Groblje se proteže i u naše klinike i domove kad god
ponestane privrženosti prema bespomoćnom životu.
Groblje se konačno prostire i u zakonodavstvo
kad se legaliziraju pobačaj i eutanazija.

OHOLOST

Jedna od najvećih bolesti našeg vremena
jest prastara čovjekova oholost.
Samodopadnost, uznositost, umišljenost
ne dopuštaju da se prepoznaju vlastite granice i slabosti,
da se one prihvate i da se s njima živi.
Čovjek potiskuje i prikriva svoju malenost
iza fasade preuzetnosti, iza demonstracije moći,
iza raskoši izložene svakome na uvid.

Iz svoje slabosti i nevjernosti
stvara teoriju, ideologiju,
čitav jedan svjetonazor.
Kako nije u stanju živjeti onako kako misli,
podvrgava se ideji da misli onako kako živi.
Oholost se opravdava lažima.

Puno držim do ljudi
koji poznaju svoje slabosti i granice
i znaju s njima strpljivo živjeti.
Jako cijenim ljude koji znaju
da ne znaju sve i to priznaju.
Ne volim ohole ljude,
jer to nikada nisu dobri ljudi,
i oni zasigurno nikad
neće biti dobri prijatelji.

DRŽATI RIJEČ

Razočaran si i ojađen
ako netko ne održi zadanu riječ.
Ne shvaćaš kako netko može reći:
»Sutra ću sigurno platiti«,
a mjesecima te zatim ostavi čekati.

Smatraš podmuklim
ako netko svečano obeća:
»Jasno, pomoći ću ri, budi posve miran,
neću te nipošto ostaviti na cjedilu«,
a zatim netragom nestane.

Imaš pravo kad to smatraš strašnim.
Kamo ćemo doći ako se više
ne možemo pouzdati u zadanu riječ,
ako se i prisega tako lako prekrši.

Sjećaš li se još što si tada,
na dan svoga vjenčanja, obećao?
A što je od toga ostalo?
Pogledaj svoj vjenčani prsten,
znak ljubavi i neraskidive vjernosti.
Ne peče li taj prsten na tvom prstu
ako si nevjeran?
Ta rekao si ***»da«.***
I nisi tada lagao, zar ne?

OPHOĐENJE S LJUDIMA

Sa stvarima možeš postupati neljubazno.
Drvo možeš srušiti, grm raskrčiti,
čašu razbiti, svoje stvati baciti u kut.
Iako boli kad netko gazi po cvijeću!
Sa stvarima se može postupati na vrlo različite načine.
Ali s ljudima se možeš ophoditi jedino ako ih voliš.
Inače ćeš ih morati ostaviti na miru.
Za suživot s ljudima ti bi bio nesreća.

Možda radiš u nekoj upravi pa vidiš samo papire
i ne naslućuješ nikada iza njih neko ljudsko lice.
Kad u poduzeću otvoriš usta, to se čuje
kao gunđanje i rezanje protiv potčinjenih.
Sjediš u uredu, stojiš u školi ili u trgovini
i po čitav dan nisi kadat otkriti ljude,
nego samo beživotne lutke
koje želiš iskoristiti za svoju prednost.

Traži čovjeka iza svakog lica.
Voli ljude, male i velike, lijepe i ružne,
duhovite i one bez duhovitosti,
spretne i nespretne, uspješne i neuspješne.
Tvoja ljubav će im dobro doći.
Ta i sam to opažaš kad te voli netko
s kime si ti vezi. Kad se netko srdačno
za tebe pobrine, sve je odmah drugačije.
Isto tako događa se i drugima
koji su povezani s tobom.

ZAŠTO ON, A NE JA

Na što se žališ?
Moraš teško raditi
ili puno učiti?
Boli li te štogod? Ne nalaziš posla?
Premalo se možeš ostvariti?
Imaš briga s novcem? Na što se žališ?

Danas sam vidio jednog čovjeka:
četrdeset mu je godina, a neizlječivo je bolestan.
Već tri tjedna u strašnim je bolovima.
Čovjek to ne može gledati.
Uz krevet mu bespomoćno sjedi žena,
a kod kuće čeka petoro djece.
Taj me čovjek pogleda i upita: Zašto?
To me je proželo do srži.

Da, zašto? Zašto on?
Zašto ne ja? Zašto ne ti?
Ni jedan učenjak, ni jedan jedini znanstvenik
ne može mi na to odgovoriti, nitko.
Imam jedino Boga, koji svakom životu,
kroz trpljenje i smrt, daje smisao i cilj,
i koji me iznenada pita
zašto nisam zahvalan
i sretan sa svojim zdravljem.

OSTAVLJEN SAM

Velika je bol i dubok jad
ako se osjećaš ostavljenim i usamljenim,
ako nitko na tebe ne misli,
ako te nitko ne treba.
Život ti se tada čini besmislenim i nepravednim.

Sanjao si o sretnom životu,
0 domu punom ljubavi i topline.
Sada je sve oko tebe hladno, ti si sasvim sam.
Sam u svojoj sobi, gdje te nitko ne čeka,
sam u svojoj kući, u kojoj te nitko ne razumije.
Osjećaš se napuštenim, ne vrijediš više ni za što, suvišan si.
1 zbog toga si ojađen i ogorčen.

Zar zaista nije moguće
probiti tu tvoju samoću?
Zar zidovi oko tvoga srca
moraju postajati sve veći?
Gradi mostove! Most do nekog bolesnika
može za tebe biti most do svjetla.
Most do nekog dragog usamljenog čovjeka
može za vas oboje biti oslobođenje.
Most do neke obitelji u potrebi
može otvoriti nove vidike.
A most prema Bogu most je prema onome
koji želi biti Otac svim usamljenima,
Otac sa zlatnim srcem.

RAT 1 MIR

Opet smo vidjeli užasne ratne slike.
Slike mrtvih i ranjenih, razaranje i proganjanje.
Izvjestitelji govore koliko je raketa ispaljeno,
koliko zrakoplova stavljeno u pogon,
koliko oklopnih vozila uništeno. Rijetko se reče koja riječ
o ljudima koji su sjedili u oklopnim vozilima.
Ali zrakoplov, oklopno vozilo, raketa - u ratu su očito
mnogo vrjedniji od čovjeka.

Nejaki ljudi puze po tlu od straha.
U svakom ratu postoje uvijek iste žrtve:
žene i djeca, stari i bolesni.
Prije nego izbije neki rat, on je već započeo mnogo ranije -
u mozgovima onih koji su opsjednuti vlašću.
Započinje se tragati za neprijateljima.
Za ljudima koji su drugačiji, koji drugačije izgledaju,
drugačije govore, drugačije misle, drugačije vjeruju.
Njih se proglašava neprijateljima. Oni su svemu krivi.
Slike o neprijatelju slikaju se najcrnjim bojama.
Tako ih ljudi mogu mrziti, a i moraju ih mrziti.

Želiš li mir, ni jedan čovjek na svijetu ne smije biti tvoj
neprijatelj. Izbriši riječ »neprijatelj«. Nemoj je više rabiti.
Znam, velike ratove ne možemo u trenu ukloniti iz svijeta.
Ali se možemo pobrinuti za to da prestanu
mali ratovi u našem malom svijetu:
kod kuće, u obitelji, u poduzeću, u susjedstvu.
Malo mjesto mira na ovome svijetu jest kao oaza
gdje život ponovno može postati blagdanom.

AKO SE ODVAŽIŠ POGLEDATI JE

Osuđenik si na smrt. Jedino još ne znaš
kada će presuda biti izvršena. Smrt ide ukorak s tobom:
svakoga dana, svake noći, na svim putovima.
Ali sve dok je ne osjetiš na vlastitome tijelu
ili je ne pogledaš izbliza kod nekog dragog čovjeka,
želiš živjeti kao da smrti i nema.

Pa ipak svakoga jutra tvoje novine donose
nov popis mrtvih. Između redaka pojedinih članaka
nalaziš bezimene, žrtve rata i nasilja, prirodnih nesreća,
srušenih zrakoplova. Mnogi koji gube svoj život na našim
ulicama. Ljudi o kojima tisak iscrpno izvješćuje jer su
postali žrtvama zločina. Možda i sam nosiš cvijeće na grob.
Pa ipak bježiš, i ne pomišljajući na vlastitu smrt.

Smrt je činjenica. Zatvotiti oči ne pomaže.
Čak može biti vrlo spasonosno misliti na svoju smrt.
Imajući vlastitu smrt pred očima,
ti vidiš bolje pravu mjeru, stvarnu vrijednost svih stvari.
Vidiš bolje kako si malen i koliko ograničen.
Postaješ uviđavniji, dobrohotniji prema drugima
i možeš više uživati male svakodnevne radosti.
Sretnije ćeš živjeti ako potisnutu smrt izvućeš iz podsvijesti
i odvažiš se pogledati je - kao smisleno ispunjenje
plodnoga života i kao konačno prihvaćanje
u besmrtnu ljubav.

BEZ UZBUĐIVANJA

Ne pravi lom, ne uzbuđuj se ako tvoja rodbina, drugovi,
kolege, tvoji pretpostavljeni ili pak tvoji potčinjeni imaju
pogrešaka i slabosti. Svađa i ljutnja, problemi i razmirice
nastaju naječešće iz vlastite kratkovidnosti. Svi poznajemo
samo jedan mali dio istine.

Nekoliko nepromišljenih riječi, nesreća, propust, zatajenje -
tvoja maštovitost napuše to u strašnu katastrofu. A
uzbudivanjem se obično ne riješava ništa, najčešće šteta
postaje samo još veća.

Svladaj svoj bijes, ostani miran i pravedan. Sjeti se i svojih
vlastitih pogrešaka i slabosti. Misliš li da si idealan čovjek,
onda je to ne samo samoobmana, nego i znak neumjerene
oholosti.

Imaj razumijevanja za pogreške drugih. Pokušaj mnogo toga
podnijeti i ne pravi lom. Mnoga uzbuđenja su samo
nepotrebno gubljenje vremena, pogubna za srce, pogubna za
probavu i krvni tlak. Zaustaviš li na početku tu kobnu
nizbrdicu loma i izljeva gnjeva, uvijek si dobro pročišćen i
dobro raspoložen.

TADA ZAPOČINJE NOVO VRIJEME

U svakom braku prije ili kasnije dode do kriza.
Put je dug, započinje dosada.
Vi već dobro poznajete jedno drugo
i svakoga se dana događa isto.
Tako poželite ponekad i nešto drugo.
Postajete neraspoloženi i ravnodušni.
Sve vam se čini prazno, bezvrijedno i hladno.
Upadate u pustinju,
u jednoličnu, strašnu pustinju.
Oni divni nekadašnji osjećaji pritajili su se,
izgubili su svoj sjaj.

Ako tada uzmognete malo pričekati
i ne mislite: Sve je gotovo,
ili: Bila je to kriva odluka -
Ako uzmognete biti malo strpljivi,
umjesto da se osvrćete za drugim partnerom
ili tražite utjehu u tabletama i alkoholu -
Ako tada pričekate i ostanete vjerni
i srce vam ostane otvoreno i privlačno,
ako barem budete domišljati
i dopustite partneru da opet zaživi -

Tada će jednoga dana, sasvim neočekivano,
negdje provrijeti izvor,
i u vašem će životu započeti novo vrijeme,
vrijeme oaze nakon pustinjskog vremena.

OPREZ

Budi krajnje oprezan s ljudima
koji govore loše o drugima.
Izvana to mogu biti visoko uvažena gospoda
ili vrlo njegovane dame,
ali iznutra su neiskreni i nesavjesni.
Specijalizirali su se za pogreške drugih.
I za tvoje pogreške!

Kao stručnjaci oni točno znaju kako se to radi,
kako moraju ocrniti svoje žrtve
da im ljudi sve povjeruju. U tvojoj prisutnosti
oni govore o nekom poznaniku,
prijatelju ili čak o nekom članu obitelji.
Nemoj im vjerovati! Oni namjeravaju
u tvoje prijateljstvo ubaciti crva sumnje,
čak žele unijeti nesreću i u tvoj brak.
Danas možda pristaješ uz njihovo govorenje,
možda i surađuješ s njima, ali sutra,
sutra si ti sam njihova žrtva.

I sam budi jako oprezan u svojem govorenju!
Prvi udarac koji netko zadaje najčešće je riječ.
Zauzdaj svoj zli jezik,
još bi ti mogao koristiti za dobro.
Čak je i tvoj susjed bolji nego što misliš.
Zato: O drugima nikada ne govori ništa loše!

TVOJI POKOJNICI ŽIVE

Ovih dana viđaju se posvuda ljudi
kako na grobljima ureduju grobove.
Dobro je da se ovih dana
u ljubavi sjećamo svojih pokojnika.
Ali dan Svih svetih i Dušni dan postaju katkad
prava trgovina, natjecanje za najljepši gtob,
kad živi još na groblju
žele nadmašiti jedni druge.
Nemoj nositi cvijeće na gtob
samo zato jer to čini i tvoja susjeda,
jer to svatko čini.

Boravi svojim srcem, svojom dušom
na grobu svojih pokojnika,
u razmišljanju i tiho.
Vjeruj da tvoji pokojnici žive!
Tada možeš s njima razgovarati.
Tada nećeš stajati pred mračnim zidom
srca punog žalosti,
možda očajan, u nijemoj srdžbi.
Tvoji pokojnici žive pred Bogom!
Oni čekaju na tvoj dolazak.
Jer i ti si već na putu do svog groba.
Samo ne znaš koliko je taj put još dalek.

Razmišljaj o tome neko vrijeme
i nauči na grobu svojih pokojnika -
živjeti ljubaznije!

MISLI NA TO DA ĆEŠ UMRIJETI

Zivi odlaze s cvijećem k mrtvima.
Mjesec studeni posebno je povezan s mišlju o smrti.
No, malo njih može podnijeti te misli.
Oni hoće živjeti, živjeti punim plućima,
iskoristiti i uživati život.
Ali što je život ako si već sutra mrtav?
Nemoj biti kao klaun koji zatvori oči
i ne želi išta vidjeti niti išta znati.

Misli još danas na vlastitu smrt,
možda i prvi put u svojem životu;
sjeti se da ćeš jednom i sam,
sam samcat, morati ući u noć.
Umiranje je jezivo, užasno
ako slijepo odlaziš u zemlju
na koju nikad prije nisi mislio,
o kojoj još nikada nisi sanjao.
Umiranje se dade lakše prihvatiti
ako si naučio napuštati,
ako si se otvorio tajni
koja te čeka poslije smrti.

Ako možeš vjerovati da postoji Bog
koji te ljubi, ne samo kad živiš,
nego još više kad umreš,
tada umiranje znači:
vratiti se k Ocu, kao dijete,
vratiti se u zemlju gdje je sve dobro.

OTVORENA VRATA

Misli na svoje pokojne i slušaj ih!
Nemoj se sada baviti
samo bijelim krizantemama.
Ovih dana govore pokojnici.

Tu je netko ušao u jedan drugi svijet,
netko koga si htio zadržati objema rukama.
Zaklinjao si, plakao, molio,
ali ništa nije pomoglo.
Možda si sasvim ogorčen?
Ali taj dragi pokojnik, ta draga pokojnica mole te:
Predaj se, smiri se, počini! Poslušaj nas, mrtve!

Možda s cvijećem u rukama stojiš na grobu nekoga
tko je umro prerano, slomljen od briga.
Ima majki koje odu prerano jer su im odrasla djeca
zagorčila život nezahvalnošću i bezdušnošću.
Mirno se isplači na grobu ako si prekasno došao
s cvijećem i s malo ljubavi.
Ali ćuj! I ovi pokojnici govore
o praštanju i miru!

Za sve koji vjeruju i ljube
grob nije zatvorena rupa,
nego otvorena vrata
u novi i ljepši život.

Studeni

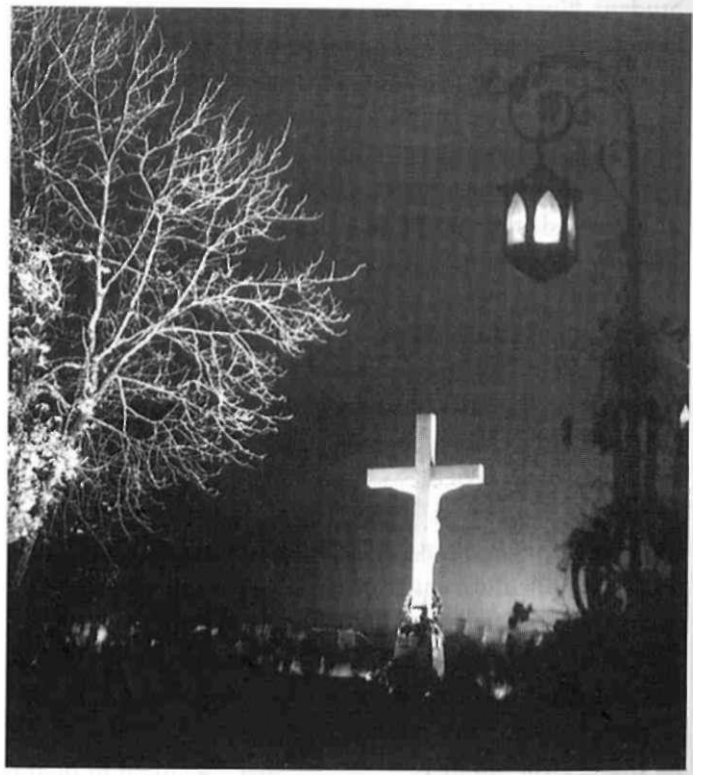

Neke stvari izgledaju kao
katastrofa,
a ipak su milost.

NADA U POSLJEDNJU SIGURNOST

Studeni. Nutarnje nas smiruje,
tjera na razmišljanje.
Pronašli smo mnogošto da spasimo na smrt bolesne.
Uljepšavamo svoje stanove
i znamo jako dobro jesti.
U životu se osjećamo tako sigurni
kao da nikada neće doći kraj.
No, to je velika samoobmana.

Svaki dan slušamo o smrtnim nezgodama.
U našoj okolini ima prijatelja, dobrih poznanika
koji su teško bolesni i umiru.
Od smrti, koja nikoga ne štedi,
moramo naučiti živjeti.

Sto ima svoju vrijednost prilikom umiranja,
ima svoju vrijednost i u životu.
Na primjer, prijateljstvo i ljubav.
Tko je bio voljen,
tko je doživio istinsko prijateljstvo,
taj može zahvalno umrijeti,
jer mu je život bio lijep.
Tko vjeruje, tko zna da ga Bog ljubi,
tko sebe shvaća Božjim prijateljem,
može živjeti i umrijeti pun nade
u posljednju sigurnost.

SMRT NIJE KRAJ

Groblje u studenom. Svježe okićeni grobovi.
Mrtvi i živi zakratko zajedno na istome mjestu.
Jedni druge traže, ali jedni druge ne mogu dohvatiti.
To je okrutna dioba i strašna nemoć.
Odjednom, potišten i žalostan, pomisliš na vlastitu smrt.
Strah od smrti toliko je srasla s radošću nad životom.

Smrt - nadmoćni smutljivac.
Ušulja se u svaki užitak,
potkopava svaku sigurnost,
guši organ kojim udišeš radost života.
Nitko ne izlazi na kraj sa smrću.
Ona se prešućuje, potiskuje, zaboravlja.
Sve se svodi na pitanje:
Je li smrt kraj ili nije?
Ako je smrt kraj, tvoje umiranje dobiva tada
karakter strašnog sakaćenja.
Ako pak nije kraj, tvoja smrt dobiva tada
zadivljujuće novu dimenziju.

Stojiš pred alternativom: Sve ili ništa,
smisao ili besmisao života,
Bog ili neizmjerna praznina.
Tajna života i smrti ovisi o tajni Boga.
Bio ti vjernik ili ne bio, želim ti samo jedno: nadu.
Nadu koja će ti do tvog posljednjeg daha
pružati radost nad životom da možeš biti sretan.

DRŽI SE NADE

Svaki dan, svaki sat, po selima i gradovima,
u klinikama ili negdje uz rubove ulica,
posvuda na svijetu: ljudi koji u najdubljoj nevolji
rukama zakriljuju svoje lice,
padaju u jecaj zbog tako nesnosnog trpljenja,
preneraženo plaću zbog neumoljive smrti.

Zašto tolika bol, zašto toliko trpljenja?
Zašto rak? Zašto prometne nesreće?
Zašto hendikepiranost?
Zašto čovjek mora umrijeti u proljeće života? Zašto?
Koga želiš pitati? Znanost? Ona će ti možda
moći u tančine protumačiti uzroke bolesti i smrti.
Ali što ćeš s takvim odgovorom?

Kad razmišljaš o pokojnima, o svojoj vlastitoj smrti,
o trpljenju nevinih, nailaziš na tajnu.
Možeš pokušati ne misliti na nju, zaboraviti.
Pa ipak će za svakoga od nas doći trenutak
kad ćemo morati u noć. Kad bih se barem u onaj čas
mogao pomoliti Bogu. Kad bih mu mogao doviknuti:
Zašto gasiš sunca koja si sam zapalio?
Tada bih, nadam se, srcem kušao stvari
koje razumom ne mogu dokučiti.

Bog je ljubav. On ljubi tebe i one koje ti voliš.
Sjeti se toga na grobu svojih pokojnika.
Drži se nade da ćeš i ti umrijeti
da zauvijek živiš u ljubavi.

POSTOJIŠ ZA RADOST

Tvoje oči postoje za svjetlo,
za bjelinu snijega, za zelenilo proljeća,
za sivilo oblaka i za plavetnilo neba,
za zvijezde u noći i za nevjerojatno čudo
da je oko tebe toliko divnih ljudi.

Tvoja usta postoje za riječ,
za svaku dobru riječ na koju netko drugi čeka.
I voje usne postoje za poljubac, a tvoje ruke
za nježnost i utjehu i zato da siromahu dadnu kruha.
Tvoje noge postoje za put koji vodi k onima koji trpe.

Tvoje srce postoji za ljubav, za toplinu,
za one koji su usamljeni, napušteni,
koji žive u hladnoći.
Tvoje tijelo postoji da se približiš drugima.
Bez tijela ti nisi nigdje. Sve ima svoj duboki smisao.

Zašto onda nisi sretan?
Zar su ti oči zatvorene?
Zar su ti usta puna gorčine?
Zar tvoje ruke mogu samo uzimati?
Ili ti se srce osušilo?

Stvoren si za radost.
Ne postojiš zato da hodaš okolo
mrzovoljasta lica
i povrijeđena srca, koje ne prašta.
Stvoren si za radost.

SASVIM JEDNOSTAVNE STVARI ŽIVOTA

Premalo pazimo na sasvim jednostavne stvari života,
na sasvim obične činjenice svakoga dana.
One ne izgledaju velike upravo zato jer su tako obične:
ujutro ustati i uvečer poći spavati;
zajednički jesti, biti zajedno s rodbinom, prijateljima;
učiniti nešto čemu će se drugi veseliti.
Sve to, samo ako se malo više na to pazi,
može postati doživljaj koji usrećuje.

Moramo imati više smisla za te jednostavne stvari,
koje su zapravo po sebi razumljive:
za srdačnost, za naklonost prema bližnjemu,
za brigu oko ljudi koji nas trebaju.
Pažnja za male stvari može biti tako važna
zato što se u nju može uložiti toliko ljubavi.
Zašto ne možeš biti oduševljen djecom koja se igraju?
Djeca mogu mudrijaše izbaciti iz takta
i pokazati da u životu ne mora sve biti problem.

Jednostavne stvari - to je taj obični život svakoga dana,
život s radostima i zasićenošću, s nadama i razočaranjima,
kako ih svatko doživljava.
Jednostavne stvari predavati dalje - to su jednostavni
znakovi privrženosti ljudima u našoj blizini.
Možda neznatne, ali jako djelotvorne geste
koje čine da sunce sja svaki dan iznova.

NIŠTA NE ČINITI, SAMO PUSTITI

Možda si u stisci, imaš jako puno posla.
Možda ti je život jurnjava, pun uzbuđenja.
A možda i nemaš toliko posla,
a glava ti je ipak puna briga.
Pogledajmo kako bi to bilo lakše.
Dopusti da ti se rekne nekoliko stvari
koje donose unutarnji mir i duševno zdravlje,
a pritom ti ne moraš ništa činiti,
nego samo pustiti da se zbude.

Ne moraš neprestano kritizirati stvari
kod kojih ništa ne možeš izmijeniti.
Ne moraš zbog svake sitnice napuštati kuću
ili koristiti druge kao gromobran za svoju ljutnju.
Nikada nikoga ne smiješ ozloglašavati i povrijediti,
pogotovo ne u prisutnosti trećega.
Ne smiješ neprestano govoriti o svojim bolestima,
o svojim brigama i svojim tegobama.
Ne moraju svi odmah osjetiti
da si loše raspoložen.
Ne smiješ ostavljati upaljen televizor
ako netko želi s tobom razgovarati.

Ako dopuštaš da se sve to zbude, opazit ćeš:
Preostaje ti jako mnogo vremena da krupne tvari
u tvom srcu postanu tako usitnjene
da se tu opet uzmogne zasaditi nekoliko cvjetova.

LJUBAVJE VINO ŽIVOTA

Ako nekome nešto daješ, daj s ljubavlju.
Ako daješ bez ljubavi - samo zato jer to tako spada,
jer drugačije ne znaš ili se ne usuđuješ —
davanje tada ne donosi radosti, ne dovodi do slavlja.

Čuo sam jednu lijepu kinesku prispodobu,
no koja bi isto tako dobro mogla potjecati i iz naše sredine.
Netko je htio slaviti svadbu pa je zamolio sve prijatelje
da dodu na slavlje i sa sobom ponesu vina.
To vino trebalo je izliti u veliku posudu,
da bi svatko pio od svačijega vina.
Kad je slavlje započelo, nastade mučna tišina.
Ustanovljeno je: U posudi nije bilo ništa drugo osim vode.
Svatko je mislio kako samo on ulijeva vodu u vino
i kako to, pored tolikog vina, nitko neće ni primijetiti.

Upravo tako ni život, kad netko ne daje s ljubavlju,
ne može postati blagdanom. Egoisti ne mogu slaviti.
Oni mogu posvuda izvući samo nešto za sebe.
Možeš dati ono najbolje i najfinije, ali ako daješ
bez ljubavi, to ne donosi nikakve radosti.
To neće biti slavlje i neće te približiti drugima.
Vino, dano bez ljubavi, postat će za druge voda.
A tko iz ljubavi daje, makar i samo čašu vode,
uvijek daje više od vode, on daje i ljubav.
Ljubav je vino života.
Po ljubavi on može postati blagdanom.

NADMETANJE ZA PRVA MJESTA

Želiš li u društvu obnašati važnu službu,
čini to u duhu služenja. Želiš li preuzeti odgovornost
u javnom životu i politici, čini to iz ljubavi
prema ljudima, prije svega prema slabima.

Znam: Ako imaš mnogo novaca i visok položaj,
poznat si i čuven i sjediš u prvome redu.
Mnogi se za tebe zanimaju i natječu se da pridobiju
tvoju naklonost. Ali ako nemaš novaca niti si na ikakvu
položaju, nisi ni važan, ne vrijediš, ti si ništica.
Ne vide te, ostavljat će te da stojiš - znam.

Tu je u našem društvu nešto temeljito naopako.
Ovo nadmetanje za prva mjesta, za najveći dohodak
i najbolje pozicije u društvu dolazi u osnovi
od čovjekova poriva za onim *više*, od nezasitne težnje
da ima više, pa i više utjecaja i vlasti nad drugima,
od jednog prikrivenog oblika agresije.

Želimo li da ovo društvo postane drugačije,
moramo se pobrinuti da u veliki mehanizam
zupčanika konačno zasadimo srce.
Politički izbori trebaju uvijek biti pokušaj
da se dobije više ljudi za odgovorne javne zadatke, ljudi
sposobnih, čestitih, nekoristoljubivih. Ljudi sa srcem.
Ali možda to već i sam možeš učiniti
za naše bolesno društvo: unijeti u nj svoje srce.

IDEALNA SLIKA I RAZOČARANJE

Ima jako mnogo dobrih liječnika, Bogu hvala.
Ljudi koji znaju da je njihovo zvanje poziv,
koji su svjesni da svaki put imaju posla
s posve konkretnim čovjekom u potrebi,
s bolesnim koji kod njih očajan traži pomoć.

Mnogi imaju o doktoru vrlo visoko mišljenje.
No ta se idealna slika razbija
i postaje strašno razočaranje
ako ljudi primijete: Doktor koji stoji uz bolesnika
samo je čovjek koji misli prije svega na vlastite interese,
čovjek koji se želi u samo nekoliko godina jako obogatiti,
koji ima doduše ruke za istraživanje i liječenje
i za primanje honorara kao naknadu za to,
ali nema srca za patnike u nevolji.
Doktor ove vrste postaje krivac
za najjadniji oblik pljačke koji postoji,
a to je: iskoristiti nevolju bližnjega.

Stoga poštuj dobra liječnika,
nosi ga na rukama.
Ima još mnogo dobrih liječnika, mladih i starih.
Njima zaista nije lako.
Oni te neće ostaviti na cjedilu.
Nemoj ni ti njih ostaviti na cjedilu.

NIKAKVO JAMSTVO

Ima neoženjenih koji misle:
da sam oženjen,
bio bih mnogo sretniji.
Ima oženjenih koji misle:
da se barem nisam nikad oženio,
bio bih pošteđen svega tog gnjeva.

Sreća nije monopol
jednoga ili drugoga stanja u životu.
Vjenčani list nije nikakvo jamstvo
za čovjekovu sreću.
Ako si neoženjen, ne moraš misliti
da će ti sreća na dan vjenčanja
biti predana u nekom paketiću.
A ako si oženjen, ne moraš misliti
da bi opet bio na sunčanoj strani
tek onda kad bi se lišio vjenčanog prstena.

Želiš li, bio oženjen ili ne,
biti istinski sretan, pogledaj svakoga jutra
što imaš u ruci, reci za to hvala,
a zatim usreći nekog čovjeka.
Budi sretan zbog sreće drugoga.
Stvarno nesretan bit ćeš jedino
ako se budeš više brinuo za jelo, za novac,
za ono za čime požudno težiš
nego za svoj duh i za svoje srce.

PRSTEN

Pogledaj malo svoj vjenčani prsten.
Ili si ga izgubio, bacio?
Sjeti se onog prvog dana.
Nije li ti srce lupalo, nije li ti glas podrhtavao
kad si stavljao prsten na prst
svoga životnog partnera i govorio:
»Primi ovaj prsten u znak moje ljubavi i vjernosti«?

Sjećaš li se još tih osjećaja?
Ili se sve već sasvim ugasilo?
Zar od ljubavi i vjernosti nije ostalo više ništa?
Zar nije preostalo ništa drugo osim pepela razočaranja?

Nadi vremena, razmisli još jednom o svemu.
Ne stavljaj glavu u pijesak, postavi si pitanje:
Kako je s mojom ljubavi i vjernosti?
Ljudi mogu zatajiti.
Ljubav i vjernost mogu zapasti u oluju.

Ako je zbog ludog ponašanja slomljeno jedinstvo
i u vaš je život ušla noć,
postoji samo jedan izlaz do svjetla: Oproštenje!
Ako sve nije nepopravljivo razoreno,
tada jedno drugome stavite ponovno prsten
s onim istim riječima kao i prvi put.
Pravi životni partner možeš biti jedino tada
ako si vjeran partner u ljubavi.

KAKO JETO MOGUĆE

Zajedno živjeti nije tako lako
ni onda kad se dvoje uzajamno voli.
Ne stvaraj iluzije. Sebe i drugoga
nikada nećeš sasvim shvatiti.
Drugi će činiti stvari za koje ti kažeš:
Kako je to moguće!
Katkad ćeš samome sebi biti zagonetka
i misliti: Kako sam samo mogao učiniti tako nešto!

U početku jedno drugo nosi na rukama,
puni oduševljenja i bez briga.
Tada biva da dvoje podnese jedno drugo,
a na kraju se mora boriti za ljubav.
Nakon svakog razilaženja doživljava se
ono *htjeti* a ipak ne *moći*,
nemoć i bol.

Htjeti razgovarati - a riječ ne navire na usne.
Htjeti pomilovati - a ruka je ukočena.
Htjeti se osmjehnuti - a lice se pretvara u grimasu.
Htjeti zagrliti - a sjediš tu kao komad drveta.
Htjeti oprostiti - a još govoriš: Zašto si to učinio?

Nauči se živjeti sa sobom i s drugima
i prihvaćati mnoge stvari i ne shvaćajući.
Nauči se živjeti sa srećom,
koja se sastoji od mnogo dijelova,
a jedan je uvijek prekratak.

JEDNOSTAVNO BITI ČOVJEK

To je divno: Bici čovjek, živjeti!
Biti jednostavan čovjek, gledati uvis, diviti se oblacima,
promatrati cvijet, motriti zvijezde u noći.
Biti poput djece, smijati se, igrati, sanjati.
Raditi, voljeti, biti zadovoljan: svaki dan blagdan.
Jednostavno živjeti, biti dobar, ne htjeti sve imati.
Ne biti zavidan, surađivati, ne jadati se ni kukati.
Pomagati, tješiti, biti tu kad me netko treba.
Jednostavno jer si čovjek, bližnji, jer živiš.

Znaš li za opasnost koja danas prijeti?
Sve mora dobro funkcionirati, sve se mora isplatiti.
Koliko to stoji, čemu to koristi, što to donosi?
Proračunava se ostvarenje, cijene, učinak, produktivnost.
Računa se, sve mora ići brzo, nema vremena.
A zaboravlja se da se ljepota života može naći
u trenucima kad se ne računa,
kad si jednostavno čovjek, sretan što živiš.

Ljudi žive sve duže, ali ne uvijek i radosnije.
Oni još uvijek misle kako je čovjekova sreća:
mnogo imati, sve uživati, što je moguće duže živjeti.
Kako je moguće biti tako glup!
Čovječe, odupri se ovomu! Ti nisi stroj, ti si više
od svoje funkcije, svog zvanja, svog posla, svog ostvarenja.
Ti si ponajprije čovjek, da živiš, da se smiješ, da ljubiš,
da jednostavno budeš dobar čovjek, blagdan za druge.

REZULTAT ISTRAŽIVANJA

Želiš li biti sretan, rado ostatjeti?
0 tome ti želim nešto ispričati.
Neki učenjak istraživao život stotinu pedesetoro ljudi
koji su živjeli više od stotinu godina.
Htio je znati razloge za to, te je pronašao:
ovi ljudi živjeli su tako dugo i zadovoljno
jer su rado radili;
jer su umjereno pili i jeli;
jer su se puno smijali;
jer su išli rano spavati i rano ustajali;
jer nisu mnogo mozgali,
posjedovali su jako opuštenu narav
1 veliko povjerenje u Boga.

Od toga možemo i mi učiti! Radiš li rado?
Jesi li umjeren u jelu i piću?
Da li se rado smiješ ili si neprestano zabrinut?
Vjeruješ li u Boga?
Trebao bi ponovno steći odvažnost
mirom i srećom one crnkinje, Afrikanke
koja reče:
»Kad radim, radim naporno;
kad sjedim, sjedim udobno;
kad razmišljam, zaspim!«
Nemoj svoju sreću tražiti predaleko.

POBRINI SE ZA NJIH

Stoljećima je strahopoštovanje
pred ocem i majkom bio znak kulture.
Možeš izvana biti vrlo kultiviran,
u svojem odijevanju, u nastupu, u govorenju,
ali ako svoje roditelje ostaviš na cjedilu,
ti si u biti - barbarin.

Ako još imaš oca i majku,
budi prema njima dobar, pobrini se za njih!
Pogotovo ako su stari
i imaju poteškoća sa svojim zdravljem.
Oni su te nosili kroz jutro života.
Ti moraš njih, s ljubavlju, koliko je to god moguće,
nositi kroz večer života.

Ako ti otac i majka postanu preteški,
onda imaj hrabrosti izračunati.
Koliko si dugo živio na njihov račun,
koliko su ti puta dali jesti,
obukli te, i koliko su noći
zbog tebe probdjeli.

Sada je još uvijek vrijeme
da im pokažeš svoju ljubav.
Nemoj dugo čekati, inače ćeš kasnije
na njihovu grobu praviti kazalište.

STARI RODITELJI

Sjećaš li se još oca i majke?
Poznaješ li još to dvoje ljudi
koji su te postavili u ovaj neobični svijet?
Možda su već odavno umrli.
Možda ti je pomalo teško
što su posljednjih godina svoga života
imali od tebe tako malo.
Možda još uvijek žive. Tada bih te zapitao:
Koje mjesto oni stvarno zauzimaju kod tebe?
Ne u tvojoj kući, nego u tvojem srcu?

Razgovaraš li više o njima nego s njima?
O njihovim bolestima, njihovim staromodnim pogledima,
0 njihovoj penziji, stanu i osiguranju?
Postupaš li prema njima kao prema ljudima
koji više ne idu ukorak, koji su otpisani?
Možda misliš da su dobro zbrinuti
1 da za svaki blagdan dobiju po stručak cvijeća?

Pa ipak, njima nedostaje sve ako ne osjete
tvoju ljubav i tvoju zahvalnost.
Ako im nedostaje tvoje srce, tvoje prijateljstvo.
Za svoje stare roditelje moraš prije svega imati srca.
Oni možda više dobro ne vide i ne čuju,
ali jako dobro osjećaju tvoje srce.
Njihova je sreća u tvojim rukama.

BLAGOSLOV JEDNOG STARCA

Kad gledam tolike stare ljude, poželim im
da osjete mnogo prijateljstva i da srcem
mogu izgovarati ovaj »Blagoslov jednog statca«
(Esther Mary Walker):

»Blagoslovljeni koji razumiju da mi noge
ne mogu više koračati dobro
i da su mi ruke postale drhtave.
Blagoslovljeni koji shvaćaju da mi uši
s mukom razabiru riječi.
Blagoslovljeni koji kao da prihvaćaju
moj oslabljeni vid i tromi duh.
Blagoslovljeni koji su odvratili oči
kada sam jutros prevrnuo svoju kavu.
Blagoslovljeni koji se sa smiješkom zaustavljaju
da bi trenutak pročavrljali sa mnom.
Blagoslovljeni koji nikada ne kažu:
'Danas ste to već dvaput ispričali.'
Blagoslovljeni koji gledaju u meni biće
dostojno ljubavi i poštovanja, a ne napuštenog starca.
Blagoslovljeni koji pogađaju da nemam
više snage nositi svoj križ.
Blagoslovljeni koji svojom ljubavlju
zasladuju dane što mi još preostaju
na ovom posljednjem putu k Očevoj kući.«

(AJfons Deeken, *Lijepo je biti star,* str. 7).

GDJE JE SLUŽENJE VAŽNIJE OD ZARADE

Kad dođemo u dodir s ljudima i njihovim nevoljama,
često imamo osjećaj da smo upali u džunglu,
gdje se ljudi lome, gdje se jednostavno gnječe.
Moderni barbari mogu sjediti u finim uredima.
Oni potpisuju, ruke im nisu uprljane.
Oni imaju svoje oružje u trezoru.
U poslovnom svijetu i svijetu financija ima upravo gangstera
koji nemilosrdno otimaju od neukih, nejakih, slabih.

U svijetu bolesnih, hendikepiranih, onih koji su potrebni
njege, u svijetu ljudi koji su učinili neki krivi korak,
u svijetu ljudi koji sami sebi ne mogu pomoći
i potpuno su izloženi drugima, i u tom se svijetu može
dogoditi pljačka, koja je isto tako odvratna kao i ona u
svijetu gospodarstva.

Ljudi koji su u velikoj bespomoćnosti krajnje su osjetljivi.
Zato je pohlepa u odnosu na njih posebno odvratna stvar.
Bogatiti se na nevolji drugih nečovječno je.
Kad dođeš u odnos s nekim slabim,
prednost mora imati ljubav, a ne novac.

Ako je tvoje zvanje briga za bližnje koji trpe,
moraš najprije vidjeti njihovo trpljenje
i njihovu nevolju, te ih voljeti.
Služenje je ovdje mnogo važnije od zarade.
Tko tu misli isključivo na zaradu,
postat će krivac za osobito sramotan oblik pljačke.

VRATA U NEBO

U studenome mislimo na svoje pokojnike.
A jesi li ikada razmišljao o svojoj vlastitoj smrti?
Je li smrt za tebe utvara
pred kojom najradije zatvaraš oči?
Nešto užasno, horor-misao od koje ti se ježi koža?

Ne umireš rado - ni ja.
Pa ipak može pomisao na smrt
biti za nas vrlo spasonosna. Zamisli, recimo,
da ćeš za četvrt sata umrijeti
i sada moraš posljednji put
pogledati na svoj život.

Polazeći od smrti
sve vidiš mnogo jasnije.
Otkrivaš da su mnoge stvari,
oko kojih si se još jučer i danas sporio,
bile prilično nevažne ili sasvim besmislene.
Misleći na smrt, ti ćeš živjeti
mnogo mirnije, mnogo bolje, s manje briga
i - što je neobično - mnogo radosnije.
Ali ako si se sasvim predao
svijetu novca i užitka,
smrt je tada, dakako, katastrofa.
Živi rado i živi dobro, provodi dobar život.
Smrt će tada za tebe biti vrata u nebo.

STARO I BUDUĆNOST

Riješiti se starih stvari koje više ne služe ničemu.
Osloboditi se tereta staroga
koji pritišće novi život i ne da razviti se.
Budi napredan, čovjek koji živi i misli na budućnost,
koji nije zalijepljen na staro i ne raznježuje se onim
što je prošlo. To treba otkloniti i očistiti plijesan.

Ali ne čini to, molim te, kao moderni fanatici
koji su najprije sve porušili. Njima nedostaje svaki
promišljeni sud, svaki osjećaj odgovornosti.
Njihova kritika nije ništa drugo nego duh protivljenja.
Njima i nije stalo do reforme, nego do njihove osobe.
Oni pod svaku cijenu žele biti zapaženi i pobuditi ugled,
doći u novine i na televiziju.

Gospodine, oslobodi nas reformatora
zaljubljenih u svoje *ego,*
koji su se zapleti u zamršeni splet
svojih moždanih vijuga te nam žele ugrabiti
radost nad životom.
Daj nam ljudi koji sebe neće smatrati tako važnima,
koji znaju dolde bismo stigli
da naši preci već nisu izmislili kotač,
i koji računaju s time da je i jučer
cvalo cvijeće dobrote i ljepote.
Gospodine, daj nam pouzdane, drage ljude,
koji će ići pred nama ostavljajući za sobom
trag svjetla i radosti.

KAD JE VRIJEME HLADNO

U studenome može vani
biti jako hladno i neugodno.
Mnogi ljudi se na to svaki dan žale.
A što činiš ti?

Kad je vrijeme hladno, pokaži svoje toplo srce!
Ne daj da ljudi stoje u hladnoći.
Imaš li šalicu tople kave ili čaja
za ljude koji odvoze smeće?
Leže li kod tebe dobre tople stvari u ormaru,
pokrivači, puloveri, odijela koja više ne oblačiš
a koja bi ljudima u potrebi i te kako dobro došla?
Pogledaj malo uokolo, možda tu negdje u tvojoj blizini
sjedi neki starac u svojoj sobi
i zebe od hladnoće i samoće?

Kad je vrijeme hladno, pokaži svoje toplo srce!
Ali da pokažeš toplo srce,
moraš imati toplo srce.
Jer ako u tvojem srcu ne gori ljubav,
onda ti je stce kao i vrijeme:
jako neugodno i hladno.
Pobrini se dakle za toplinu -
najprije u vlastitom srcu.

NEKA TVOJE CVIJEĆE SADA CVATE

Medu nama ima jako mnogo bližnjih
koji su bolesni, usamljeni, stari i napušteni
i koji čekaju na neki znak naklonosti i ljubavi,
zahvalnosti i prijateljstva.
Za takve divne ljudske osjećaje
cvijeće može biti idealan tumač.

Dok neki ljudi dobiju cvijeće,
moraju nadasve dugo čekati - do svoje smrti.
Cvijeća ima za mrtve, dok za mnoge,
dok su još bili živi, nije nikad preostao ni cvijetak.
Neke ljude nije bilo moguće dovoljno brzo staviti u grob,
jer su smatrani nevrijednima, suvišnima,
i to gdjekad u kući vlastite djece.

Jednom sam negdje pročitao
kako mrtva majka govori svojem djetetu:
»Ležala sam pokopana i čula kako dolaziš.
Imao si uza se nekoliko ruža.
Stavio si ih na rub mojega groba,
a ja sam pomislila: da si mi barem dok sam bila živa
donio nekad ružu, jednu jedinu ružu,
ili nekoliko cvjetova s livade,
kako bih bila sretna!«

Zato ne čekaj s cvijećem do pokopa.
Daj da cvijeće tvoje privrženosti i ljubavi,
tvoje zahvalnosti i prijateljstva cvate sada.

ZAŠTO NIJE POTRČAO K NEKOM ČOVJEKU

Rano ujutro. Nekoga pogazio vlak.
Vlakovoda kaže da je čovjek, sasvim nenadano,
stao na tračnice i bacio se pod vlak.
Zašto je taj čovjek poželio umrijeti?
Zar mu je život bio tolik teret
da ga se je želio osloboditi bacajući se pod vlak?

Bože, za tebe su dani i noći možda
puni takvih gostiju koji na sve moguće načine
žele pobjeći od muke života. Budi dobar prema njima.
Život im je nanio previše bola.
Daj svima njima, ovom čovjeku također,
istinski, potpuni život.
Taj čovjek bijaše nepoznat, bezimen, bez papira.
Nitko nije znao odakle je.
Ali ti, Bože, ti ga moraš poznavati,
jer je u tvoj dlan upisano i njegovo ime.

Brutalni, jak udarac vlaka što jureći nailazi
čini se katkad čovjeku
kao željeno otkupljenje od života
koji je iz dana u dan postajao nesnosnom mukom.

Zašto je jurio pod vlak,
zašto nije potrčao k nekom čovjeku?

UBUDUĆE VIŠE ŠUTJETI

Imaš velika usta? Rado govoriš?
Brz si na osudi drugih?
Uznemiruješ se zbog tuđih posrtaja?

Da, možda poznaješ sve skandale u okolici.
Znaš tko je pokrao trgovinu.
Znaš gdje je u braku došlo do loma,
tko je pobjegao od kuće
i tko se opet onako svojski napio.
Tada, kad je riječ o drugima,
govoriš pomalo svetačkim licem:
»Oh, pa to je strašno!«

Ali kad bi drugi znali sve o tebi,
sve, i tvoje misli, tvoje potajne želje,
tvoju pohlepu i svu tvoju prošlost!
Možda bi zacrvenio do vrha ušiju.
Ali, Bogu hvala, tko o tebi išta znade?
Osim jednoga koji zna sve: Boga.
A on šuti.

On želi da i ti šutiš o drugima.
Razmisli malo o tome i reci samome sebi:
Ubuduće ću o drugima šutjeti!
Kad bi drugi o meni sve znali i svima to rastrubili,
ne bih se baš za tim posebno polakomio.

I KOD KUĆE

Samo nemoj misliti da si izvanredan, krasan tip,
neodoljiv muškarac ili čarobna žena
jer u društvu prilikom svečanog objeda, uz kavu,
na »veseloj« rundi uz čašu vina
znadeš sjajno razgovarati s istomišljenicima.
Nemoj misliti da si osobito uspješan
jer znadeš biti tako srdačan i šarmantan
kad si s kolegama ili mušterijama.

Upoznaj samoga sebe!
Dobar si čovjek tek onda
kad si i kod kuće,
i to ponajprije kod kuće,
srdačan prema svima koji s tobom stalno žive,
ljubazan prema njima i spreman im pomoći.

Ne zavaravaj se!
Ako te tvoj muž, tvoja žena, tvoja djeca,
i oni s kojima živiš
smatraju nepodnošljivim i nesnosnim,
nemoj tada reći: »To ovisi o njima!«
Pogledaj duboko u sebe.
Ako si dobrodošao vani, kod drugih,
tada se pitaj sasvim iskreno:
»Jesam li i kod kuće tako simpatičan?«

SUDAĆKE STOLICE

Iz dana u dan postavljamo pitanje: Tko je kriv?
I uvijek isti odgovor: Krivi su drugi.
Drugi, koji drugačije misle,
drugačije vjeruju, drugačije žive.
Svatko za sebe zna da je bolji i da zna bolje.
Sjedamo na visoku sudačku stolicu
i s visoka sudimo: Krivi su drugi.

Takav stav truje suživot ljudi,
u široj javnosti kao i u malome domu.
Nalazimo ga kod muškaraca i žena, kod djece i učitelja,
kod političara i novinara, u sindikatima i strankama,
kod pojedinaca i čitavih naroda.

Ne budi tako strog prema drugima.
Pokušaj sebi zamisliti da bi se i kod njih
moglo naći štogod dobra.
Iznenadit ćeš se koliko se dobra tu nalazi,
dobra o kojem nisi imao pojma, i da su i drugi
dobri barem toliko koliko i ti, možda još i bolji.

Najviše sudačkih stolica, s kojih s visoka sudimo,
ima klimave noge: oholost, glupost,
osvetoljubivost i nemilosrdna bezdušnost.
Pravi naši suci bit će ljudi koji su se motali zbog nas
najviše odricati, kojima smo najviše uskraćivali,
oni medu nama koji umiru od gladi
i pomanjkanja ljubavi.
Oni imaju pravo suditi nas.

TOI.IKOJPTRPIJENJA

Čovjek mi se javi telefonom i reče:
»Jutros me je moja žena napustila.
Sto da radim? Imamo dvoje djece,
treće je na putu. Želim opet imati svoju ženu.«
To isto i kod jedne žene, otprilike četrdesetih godina.
Osamnaest godina u braku, već mjesecima napuštena.
Svi pokušaji da privoli muža na povratak uzaludni.
Ne može dalje, na kraju je snaga.

1 ako se događa muževima, tako se događa i ženama.
Toliko se toga lomi, neizrecivo se trpi.
Blagostanje je ublažilo materijalnu bijedu,
ali umjesto toga nastala je moralna bijeda,
koju je još mnogo teže podnijeti.
U seksualnošću prezasićenom ozračju mas-medija
dobiva se dojam da je seksualni odnos sve i jedino u ljubavi.
Ovdje se stvarnost postavlja naglavce, jer:
Nije seksualni odnos temelj ljubavi,
nego je ljubav temelj seksualnog odnosa.

Ljubav, istinska ljubav jest snaga koja ti pomaže
da nadvladaš samoga sebe da bi drugome bilo dobro.
Ostaneš li vjeran u ljubavi, ništa nećeš izgubiti
makar morao proći kroz mračni tunel.
Ne ostaneš li vjeran u ljubavi,
možda nadeš prolazno zadovoljstvo,
ali na kraju gubiš sve.

U TVOJOJ RUCI

Stvoren si za sreću
svojih bližnjih, prijatelja i poznanika.
Oni te trebaju. Trebaju tvoju dobrotu,
tvoj osmijeh, tvoje srce.
Ako si egoističan i misliš samo na sebe,
onda si zapravo suvišan.
Čemu živiš ako si na teret drugima,
iako nipošto ne bi moralo tako biti?
Ako možda postaješ teret i samome sebi?
Nemoguće je da egoist postane sretan.

Budi kao dijete,
jednostavan, spontan, veseo i zadovoljan.
Ne budi bačva puna problema,
nego se rado smij.
Zrači svježinu i otvorenost
kao cvijet koji zasja na suncu.
Pokušaj svaki dan iznova
voljeti ljude oko sebe
i vrlo pažljivo liječiti rane onih
koji plaču i koji su očajni,
pa i rane onih koji svoje trpljenje
skrivaju iza maske smiješka.

Podari malo ljubavi
onima koji su malo voljeni.
Divno je to.
Sreća drugih je u tvojoj ruci.

PRIJE SVEGA NE GUBITI HRABROSTI

Kako je? Dobro ili loše?
Izvrsno ili katastrofalno?
Ima nekoliko misli
koje bi rrebalo jako dobro zapamtiti.
Kad je dobro, nemoj svoje dobre dane
kvariti kopkanjem, brigama i strahovima
kako će biti sutra.
Kad je loše, tada prije svega
nemoj gubiti odvažnosti.
Inače će biti još gore,
i ti ćeš potpuno propasti.

Hrabro samo!
Hrabrošću ćeš sve nadvladati.
Kako? Nitko to ne može reći unaprijed,
ali uspjet ćeš.
Razmišljaj o onoj ne baš tako glupoj priči
0 dva miša u kanti mlijeka.
Jedan je izgubio odvažnost,
prestao se gibati i ugušio se.
Dtugi nije prestao,
hrabro se praćakao i koprcao
dok nije nastao komadić maslaca.
Tako se spasio.

U najbezizlaznijim, najcrnjim situacijama
moraš dobro tragati za zrakama svjetla.
1 naći ćeš ih!

KOLA LJUBAVI

1 voje je tijelo divan dar.
Svojim si tijelom prisutan: vidljiv, dohvadjiv.
Svojim očima možeš se smijati i plakati.
Svojom glavom možeš misliti, sanjati, sjećati se.
Svojim ustima možeš jesti, razgovarati i pjevati.
Svojim rukama možeš milovati, raditi, pisati.
Svojim srcem možeš voljeti, biti nježan, tješiti.

Tvoje tijelo je tvoja kuća na zemlji.
Tvoje oči su tvoji ptozori u svijet.
Ti si više od svoga tijela, ali ga se ne možeš odreći.
Moraš se za njega dobro brinuti i ne razmaziti ga.
Ne daj se prisiljavati na besmislene udobnosti,
da ti noge na kraju služe još jedino za gas-pedalu,
a ruke za elektronske tipke i dugmad.

Tvoje je tijelo poput kola ljubavi.
Dobra riječ je moguća jer imaš usta.
Blaga gesta jer imaš ruke.
Ljubazan pogled jer imaš oči.
Tvoje je tijelo nosilac nježnosti.
Njemu treba topline.
Leži li previše dugo u hladnjaku,
postat će ukočeno i hladno.
Postat će stroj za jelo, za rad i spavanje.
Život što pulsira odumrijet će,
veze prema drugima prestati,
i čovjek će se mrtav srušiti na svoje vlastito *ja*.

Vrosinac

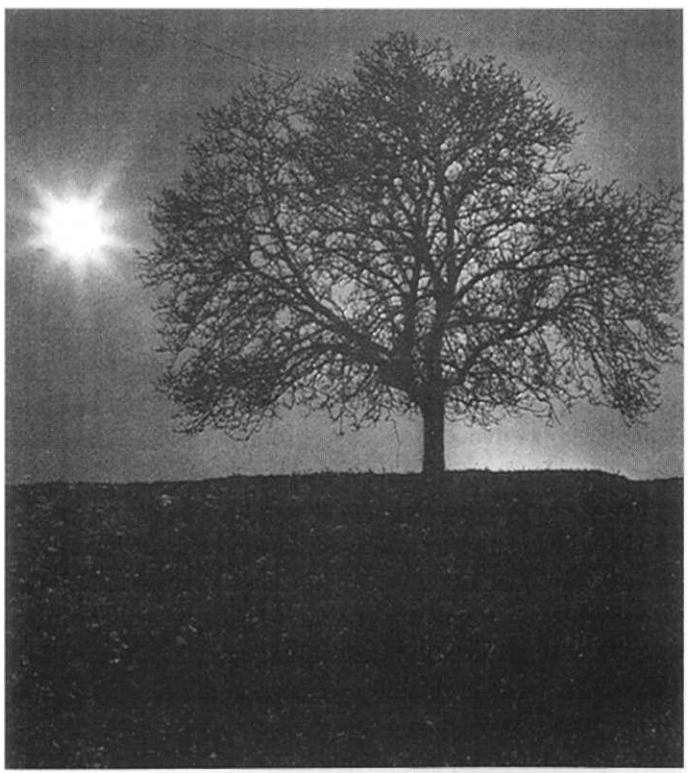

Reci hvala, mali čovječe,
za svaku ljubav
u kojoj si susreo Boga.

DAVNO POKOPAN

Čovjek stanuje u gradu. Pločica s imenom.
Mnogo pločica s imenom, mnogo stanova, mnogo kuća.
Sve puno ljudi, ljudi koje nitko ne poznaje.
Viđaju se, stoje zajedno u dizalu. Svatko pilji preda se.
Zna se: tu je netko, kao što se zna da je tu negdje
kolac na koji se ne smije natrčati.

Čovjek stanuje u gradu. Ali grad više nije
prostor za stanovanje gdje bi se ljudi družili.
On ne nudi toplinu i sigurnost.
Jednog dana umre čovjek na ulici.
Vreva radoznalih koja zaustavlja promet.
Bolnička kola odvoze mrtvaca na groblje.
Ostavljen je u mrtvačnici da se pričeka
netko od rodbine, prijatelja, poznanika.
Prolaze tri dana, prolazi čerrnaest dana. Nitko ne dolazi.

Čovjek bijaše posve sam u gradu,
drugi ljudi su ga odavno pokopali.
Znam, kad uvene posljednje cvijeće na groblju,
većina mrtvih je već davno zaboravljena.
Ali te molim: Nemoj biti ravnodušan
barem prema živima, prije svega onima
koji žive tu sasvim blizu tebe.
Ako za te ljude više nemaš oka,
onda nemaš srca.

PUT SJEMENA

Sjeme. Velika tajna
života i umiranja, tišine i skrovitosti.
Ono se prepušra tami zemlje,
ono osjeća toplinu sunca, blagoslov kiše
Ono ne vidi ldasa, ali vjeruje u žetvu.
Put sjemena jest put svakog čovjeka
do plodnosti i zrelosti.

Moramo ići novim putovima:
putem sjemena.
Moramo napustiti put nasilja,
put krvi i suza,
put vjere u moć,
u imetak, u pravo jačega.
Moramo poći dugim putovima,
putem do čovječnosti medu ljudima,
putem do svjetla kroz noć,
dugim putem do ljubavi,
da bi procvala radost nad životom
kao šarena duga na nebu našega sela
koje se zove Zemlja.

Rijeka započinje izvorom,
oluja šuštanjem lišća,
vatra iskrom,
žitno polje nevidljivim sjemenom.

DIVNI TERAPEUT

Volim klauna: cvijeće za šeširom,
gomoljasti nos na licu, hlače prevelike,
kaput predug a košulja upadljivo šarena.
Klaun trči i vesla rukama,
a da nikada pravo ne zna kamo.
Oduševljeno započinje, a svaki put uradi nešto krivo.
To je njegovo umijeće: U svemu što promaši
on nalazi komadić raja
i presretan je tim malim ulomkom.

Volim klauna, on je divan čovjek.
On nikad ne postoji samo za sebe, jer tada više i nije klaun.
On izlazi iz sebe da bi pripao ljudima.
Ulazi u ljudsku ludost
i dovodi ljude da se smiju samima sebi.
Klaun je pravi umjetnik života.
Samo se on može smijati kad plaće.
A kad on plaće, ljudi se smiju.
Smiju se do suza. Svojim humorom
klaun je divan terapeut.

Humor nosi ljude kroz pustinje života.
Kad je sve jako žalosno, da se nitko više ne može smijati
i sve tako bezizgledno, da se više nema čemu smijati,
humor može još uvijek izmamiti smiješak.

TOLIKO KAZALIŠTA

Kad neki ljudi napuste svoja četiri zida
i podu medu ljude, oni se uspinju
na visoko postolje, na nevidljivu pozornicu. Misle:
Sada će se upaliti reflektori, stajat ću obasjan svjetlom,
svi će u mene gledati. I dok sve drugo pred njima
tone u mrak, oni uživaju sjajno svjetlo:
Pogledajte, ovo sam ja, ovdje je *moje ja*.

Ljudi opčinjeni samim sobom drže sebe veličanstvenima.
Ne mogu ni zamisliti da bi osim njih
bilo uopće što drugo vrijedno pažnje.
Njihovo je mišljenje uvijek najpametnije,
njihov posao najvažniji, njihov doživljaj najnapetiji,
njihova bolest najgora.

Koliko često tijekom dana kažemo: ja? Što misliš?
Vjerujem, jako bismo se začudili nabrajanjem
našega tisućustruko ponavljanog *ja*.
Kako brzo stavljamo sebe u prvi plan
kad se ophodimo s ljudima.
Kako rado usmjerujemo reflektore na sebe
kad razgovaramo s drugima.

Toliko kazališta - nije li to smiješno?
Nije li mnogo jednostavnije sići s te pozornice
i ugasiti reflektore?
Sretni ćemo biti tek kad se oslobodimo
te smiješne jagme za umišljenom veličinom,
te ostanemo jednostavno čovjek, sasvim normalan čovjek.

OTKRITI DOBRO KOD DRUGIH

Nikola: sveti čovjek
koji na divan način
sprema ljudima nešto dobro,
iznenađujuću radost za veliko i malo,
ali posebno za malene.
Vjerovati u Nikolu znači:
vjerovati u dobro u drugima.

Vjeruješ li još u dobro,
ili sve očekuješ od svojeg strogog lica,
od krutih riječi, od prijetećega prsta?
Život je tako lijep ako možeš vjerovati:
Moja žena je bolja nego što mislim;
moj muž uopće ne misli tako,
iako je ponekad težak; moji susjedi,
moje kolegice i kolege, moji pretpostavljeni
imaju također mnogo dobrih strana.

Ako ovo više ne vidiš,
onda zamoli svetoga Nikolu
što hitnije za naočale -
da ponovno možeš otkriti dobro.
I još nešto: Pomozi svetom Nikoli
da sve malo bolje podijeli.
Nikola želi dati nešto i siromašnim ljudima,
siromašnoj djeci.
Ali za to treba - upravo tebe!

NAOČALE BISKUPA NIKOLE

Vjerujem u biskupa Nikolu.
Ne u »Svetog Nikolu« robnih kuća i prodavaonica,
u Djeda Božićnjaka sa svjetlećim reklamama,
koji služi samo zato da poveća promet.
Pravi Nikola je u najvećoj opasnosti
da bude dokrajčen reklamom.
Jer reklama ubija čudo spontane dobrote
prema svoj djeci na svijetu
na upravo brutalan način.

Vjerujem u biskupa Nikolu,
koji već stoljećima širi medu ljudima
duh dobrote i ljubavi.
Šestoga prosinca je dan čuda.
Maleni kliču i plešu od radosti,
a veliki uživaju u radosti djece.
Ovo se čudo može dogoditi svakoga dana,
i ne samo za djecu.

Zato molim biskupa Nikolu
naočale za velike ljude,
posebne naočale,
da bi gledali malo manje
na vlastitog, a malo više na druge:
kod kuće, na radnom mjestu, u javnosti, posvuda.
Molim ga za vas -
za dar dobroga srca.

DOBRA NOĆ

Mnogi se žale: »Na kraju sam živaca.«
Živimo u prevelikoj jurnjavi i strci.
Izgubili smo smisao za opuštenost i tišinu,
smisao za noć, koju nam je Bog dao za odmor.
Noći bez sna razdražuju,
a nervoza stvara nove probleme.

Ljutnja sjeda na želudac.
Ogorčenost ide na žuč.
Pesimizam se odražava na osjećaje.
Ovi se otrovi preko noći šire dalje
sve dok čovjek ne postane sasvim kiseo,
nepodnošljiv, neizdrživ.
A okrepljujući san je propao.

Pokušaj jednom pričekati do sljedećeg dana
da se uzrujaš. Vidjet ćeš
koliko uskipjeli bijes malo vrijedi.
Jednu noć dobro odspavati,
to rješava poneki problem.

Nemoj ići spavati s otrovom u srcu.
Misli na lijepe stvari dana.
Ispuni svoje srce povjerenjem,
razumijevanjem, dobrotom i opraštanjem.
Ne liježi u krevet loše raspoložen.
Idi spavati srcem
koje i sutra može opet ljubiti.

LJUDI DOBIVAJU KRILA

Neki ljudi nikada ne dobiju
riječ priznanja, srdačnu pohvalu.
Rade najteže poslove
i svatko smatra to po sebi razumljivim.
Sasvim tiho rade tisuću malih stvari
u kući, u uredu, u poduzeću, u udruzi.
I nikoga nema da to vidi.

Ali ako učine samo jedan krivi korak,
tada to svatko vidi.
Nabrajaju im se pogreške
i vješaju na pleća.
Zato mnogi ljudi idu tako zgrbljeno
u društvu koje ne pita za pouzdanost i vjernost.
Zato se toliko ljudi osjeća
potišteno, iskorišteno, otpisano.
Nikakav ih posao više ne veseli,
oni više nemaju životne radosti.

Potišteni ljudi
moraju dobiti krila.
S krilima život postaje lakši.
S krilima sve postaje poletnije.
Jedna riječ priznanja može dati krila.
Pohvala je kao poluga.
Pohvala od vremena do vremena,
i ljudi dobivaju krila.

UVIJEK PRIPRAVAN NA POMIRENJE

Znaš li za onu poslovičnu formulu 70 x 7?
Stoji u Evanđelju, a znači:
Oprosti četiri stotine i devedeset puta!
Nemoj reći: »To je glupost. Ja oprostim jednom,
i to je više nego dovoljno.«
Tvoja ljubav prema bližnjemu
najljepša je u opraštanju.
Ljubav prema bližnjemu znači dati i oprostiti.
Daj od dobrote koju posjeduješ.
Oprosti zlo koje ti drugi nanese.

Ako tražiš osvetu i naplatu,
možda ćeš na trenutak biti zadovoljen.
Ali želiš li u svom srcu i u svojoj okolici
trajnu radost i trajni mir,
tada oprosti, oprosti obilno,
oprosti četiri stotine i devedeset puta.

Mržnja i osveta smještaju te u mrak.
Po njima kržljaviš duševno i tjelesno
i možeš otupjeti do brutalnosti.
To je tlo iz kojeg izrastaju zločini.
Što brže oprostiš, utoliko jednostavnije.
Zato ne oklijevaj: oprosti!
To ti može uštedjeti mnogo vremena i ljutnje.
70 x 7! Budi uvijek pripravan na pomirenje.

PRAVA I DUŽNOSTI

Dužnosti su stvari koje moraš činiti
da bi drugi dobili svoje pravo.
Ako nitko ne izvrši svoju dužnost,
nitko neće dobiti svoje pravo.
Ima samo onoliko prava koliko ima i dužnosti.
Može se još toliko govoriti o ljudskim pravima,
no dokle god se prešućuju ljudske dužnosti,
veličanstvena »Povelja o ljudskim pravima«
za milijune siromašnih, slabih i bespomoćnih
neće ostati ništa drugo doli komadić papira.

Kakvu vrijednost imaju sva ta lijepo formulirana prava
za ljude koji umiru od gladi zato što drugi ne žele dijeliti?
Sto znače ova prava za djecu koja su zanemarena, zapuštena,
koju prisiljavaju na posao, prostituciju, nasilje
dok država i društvo, obitelji i škole ne vrše svoju dužnost
i ne štite prava te djece?

I ražiti prava lakše je nego ispunjavati dužnosti.
Osjećaj dužnosti kod mnogih je nerazvijen.
Mnogi ljudi u nas ne slušaju i ne znaju ništa o tome.
Ali prava i dužnosti međusobno su isprepleteni.
Odvojeni jedni od drugih oni ne mogu egzistirati.
Prava i dužnosti počinju se držati pod ruku tamo
gdje ljudi jedni drugima postaju bližnji,
gdje ljubav postaje normom svih ljudskih odnosa.
Tu nastaje mir i raste prijateljstvo.
Tu svatko rado vrši svoju dužnost.
Tu svatko dobiva svoje pravo.

ŠTETA VREMENA

Bojažljivi ljudi naginju kopkanju.
Gube se u naslućivanjima.
Moraju sebe uvijek braniti.
Cine sami sebe nesretnima.
Čeznu za suvišnim brigama,
uzimaju ih na ruke, maze ih i miluju.
Uopće ne vjeruju da bi sunce moglo sjati
i skrivaju se smrzavajući se u sjeni.

Ali život ne postoji radi kopkanja.
Za to je šteta vremena.
Čovjek nije za to stvoren.
Strah od sutra dolazi uvijek jedan dan prerano.

Strah ima mnogo lica:
strah da ćeš biti napušten i usamljen;
strah da ćeš zatajiti i izgubiti;
strah od nesigurne budućnosti;
strah od lijeva i desna;
strah od nasilja, nesreće i bolesti.
Svaki strah u životu svodi se na kraju krajeva
na strah od smrti.
Jer čovjek tako čvrsto visi o životu,
napuštanje uzrokuje toliku bol.

Samo onaj tko nauči: davati umjesto uzimati,
napustiti umjesto čvrsto držati,
samo taj može živjeti slobodno, sretno i opušteno,
bez straha.

NE MOŽE SE KUPITI

Tražiš društvenost, ugodan dom.
Želiš opuštenost u opuštenoj atmosferi,
da budeš veseo i sretan.
A započinješ kupovati, jer gdjekad imaš više
na svom računu, u svom novčaniku nego u svome srcu.
Kupuješ lijep namještaj i kao paperje mekane sagove.
Kupuješ najnoviji televizor i stereo-uredaje.
Postavljaš blagu, indirektnu rasvjetu.
Namještaš garnituru za sjedenje i blagovanje
i svoj kućni bar, sve jako ugodno.

Siromašno dijete blagostanja,
a zašto ne izgledaš sretnije?
Zašto se tako malo smiješ,
zašto si tako brzo na kraju sa živcima?
Zašto te sve to blagostanje ostavlja
na kraju tako praznim i neispunjenim?
Zato jer su sve to samo mrtve stvari.
Možda vrlo praktične i korisne,
ali njima ne dobivaš ni jedan gram ljubavi

Ono što bezuvjetno trebaš za život jest ljubav.
Ali ljubav ne možeš kupiti.
Kad bi se ljubav mogla kupiti, ona više ne bi bila ljubav.
Ljubav nastaje tako da daješ,
da daješ sebe čitavim svojim srcem.
To je ključ svih tvojih problema,
siromašno dijete blagostanja.

OPROSTITI

Ništa ne opterećuje toliko koliko ne moći oprostiti.
Ništa nije tako strašno kao dan i noć morati živjeti
s oštrim kamenom bijesa i mržnje u srcu.
Netko, a možda i mnogi ljudi, nanijeli su ti neko zlo.
Tvoja najdublja nutrina ukočila se postupno od hladnoće.
Ti više nisi onaj isti. Čudiš se samome sebi.
Nisi više tako srdačan, tako blag.
Tvoja simpatija pretvorila se u antipatiju.

Gdje je vladala povezanost, sada nastaje lom.
Iz prijateljstva je nastalo neprijateljstvo, iz ljubavi mržnja.
Ti zbog toga trpiš. Osjećaš se kao u zatvoru.
Rolete su spuštene, sve je zatvoreno.
Sunce ostaje vani. Život postaje olovno težak.
Ti u najdubljoj dubini svojega stca ćezneš za oslobođenjem,
želiš prije svega biti slobodan u svojoj nutrini.

Postoji samo jedan jedini put, vjeruj mi: oproštenje!
Oprosti! To stoji jako puno, ali se isplati.
Oprostiti - to je nešto stvarateljsko.
Oprostiti znaci probuditi novi život i novu radost.
Oproštenje čini novo mogućim, u tebi i u drugima.
Oproštenje je najljepši dar sada za Božić.
Moraš često oprostiti i ne smiješ nikada brojiti koliko.
Oprosti sedamdeset puta sedam, to znači nebrojeno puta,
uvijek, jer i sam trebaš upravo toliko oproštenja.

PREDNOST PRAZNIH JASLICA

Poslovni svijet nadomjestio je Dijete Isusa u jaslicama
Božićnjakom koji je sav okružen darovima.
Importiran je u naše prebogato društvo blagostanja,
jer ovdje Dijete Isus više nije kod kuće.

Dijete Isus došlo je u siromaštvo i neimaštinu.
Kod ljudi u svratištu nije bilo mjesta.
Ali tu bijaše zvijezda, i tu bijahu jasle,
koje su imale prednost što su prazne;
tako u njima bijaše mjesta za Dijete.
Bilo je tu i nekoliko pastira, mračnih elemenata,
koje ljudi u gradu nisu uopće rado viđali.
A bijaše tu i poruka, poruka mira,
nade i ljubavi za ljude dobre volje.

Božićnjak može pripomoći da se napravi dobar posao,
nakiti božično drvce, da se priskrbi slasno jelo
i neobičan dar. Više od toga Božićnjak ne može.
Dijete Isus ima poruku koja nas tjera
poraditi za bolji svijet, poruku koja nam srce ispunja
naklonošću prema siromašnima, malenima, odbačenima.

Ovih božičnih dana sam žalostan jer je toliko darova
a tako malo razumijevanja jednih za druge.
Ljudi u svijetu su tako kruti jedni prema drugima,
toliko je prigušena radost nad otajstvom Božića.
Želim da nadeš put do tog otajstva,
to je tajna nade, vjere i ljubavi,
tajna svjetla u našoj tami.

UMIJEĆE PRIHVATITI

Ovo je vrijeme kad jedni drugima
izričemo najbolje želje
i pripremamo darove.
Znaš kako je dobro darovati
nešto nekome tko se od srca
može radovati tom daru.

Veliko je umijeće ispravno darivati,
a još veće umijeće ispravno prihvatiti dar.
Možda je ono što dobivaš dragocjenost,
a možda tek mala sitnica.
Budi u svakom slučaju svjestan
da je pritom netko mislio o sebi dragom čovjeku,
da je nešto brižno izabrao i spakirao
u nadi da će te time iznenaditi i razveseliti.
Ti nisi zaboravljen.

Stotine drugih bit će zaboravljeni,
oni nikada neće ništa dobiti,
na njih nitko neće misliti.
Budi dalde radostan ako te netko voli
i na tebe misli. Budi zahvalan.
A zatim daj do znanja
da to znaš cijeniti,
makar se radilo o sitnici.

SMISAO SVIH DAROVA

Prijateljstvo je najljepši i najdragocjeniji dar,
smisao svih darova što ih ljudi daju jedni drugima.

Ako je tvoj dar znak prijateljstva,
tada ga možeš umotati u vedro obojene papire
i povezati šarenom vrpcom.
Ali prijateljstvo ostavi slobodnim
kao leptira koji lakih krila
leti od jednog srca do drugoga.
Ako leptira spakiraš,
on više ne može letjeti.
Ako spakiraš prijateljstvo,
ono više neće imati zraka i ugušit će se.

Prijateljstvo mora biti slobodno, bez primisli.
Ako misliš da ćeš ljude darovima
prikloniti ili učiniti poslušnima,
prijateljstvo tada umire.
Ako darovi postanu trgovina,
s obavezom da se na njih uzvrati darom,
prijateljstvo propada.

Dar prijateljstva
nikada nije velik i nikada težak.
Ne opterećuje jer ga nosi struja simpatije
koja se prelijeva iz jednog srca u drugo.
Darove možeš umotati i povezati vrpcom,
prijateljstvo nikada.

NAJLJEPŠI BOŽIČNI DAR

Živiš li u miru, imaš li mir
s čitavom svojom obitelji, sa svim ljudima?
Ili si možda u svađi?
Ima li ljudi koji su te uvrijedili,
zadali ti rane, koji su te jako duboko povrijedili?
Možda tvoj vlastiti muž, tvoja vlastita žena?
Možda tvoj vlastiti sin, vlastita kći?
Možda netko od tvojih bližih ukućana,
netko od sasvim bliskih prijatelja?
Tada je duboko u tvojoj nutrini
otvorena rana koja boli i peče.

Zamolit ću te sada nešto jako teško.
Skoro će Božić,
zato to i mogu reći: Podari oproštenje!
Nemoj odmah reći: »To je nemoguće.
Sve sam za njega, sve sam za nju učinio, sve dao.
A što je on učinio, što je ona učinila?
Oproštenje - ne, to nikako.«

Ah, nisi dao sve, još ne.
Sve ćeš dati tek kad podariš oproštenje.
Oproštenje je najljepši božični dar.
Ono je božanski dar.
A i sam trebaš oproštenje.
Oproštenjem se zatvaraju sve rane,
tada ljubav može ponovno procvasti.

DOBAR ČOVJEK

Biti čovjek, biti dobar čovjek,
jedino je važno na svijetu.
Ali koga to još zanima? Tko je osjetljiv za to?
Biti dobar, to pretpostavlja stvari koje više nisu u trendu:
jednostavnost, srdačnost, dragovoljnost, dobrotu,
pripravnost založiti se, nesebičnost.

Uvijek se iznova poziva na nešto novo,
na nov gospodatstveni poredak,
na nov socijalni sustav, ali rijetko čujem nešto
o temeljima ljudskog suživota.
Veliki svijet ima oči samo za velike stvari,
za stvari koje upadaju u oči, za stvari koje
na ljestvici vrijednosti kod mnogih kotiraju jako visoko:
karijera, čast, sreća, novac.
Traže se titule, diplome, ostvarenja, pregalaštvo.
Traži se tehnički, znanstveni čovjek.
Po mogućnosti imun od ljudskih osjećaja,
imun u odnosu na srce.
Računalo ne računa srcem.

Zašto je u svijetu toliko strašnih nevolja?
Dobri ljudi nemaju nikakve vlasti,
a oni koji je imaju često se ponašaju tako
kao da su dobra zemlje privatno vlasništvo.
Ne daj se obeshrabriti!
Postani dobar čovjek, posve dobar čovjek.
Tada će onaj mali djelić svijeta, tamo gdje živiš i radiš,
ipak odmah postati i bolji dio svijeta.

POZVATI K SEBI USAMLJENOGA

Pozovi k sebi usamljenoga.
Učini to sam, ne preko neke organizacije.
Učini to osobno, jednosravno kontaktiraj s nekim
usamljenim, najbolje iz tvoje okoline.
Nemoj to činiti sa stavom:
Želim ovog Božića učiniti nešto dobro.

Pozvati usamljenoga nije jednostavno.
Nisu svi samci usamljeni.
Moraš razviti fin osjećaj
da otkriješ istinski usamljenoga
i da ga ne raniš već pri prvom kontaktu.
Nitko ne bi htio da se s njim postupa kao s usamljenim,
kao s nekim prema kome moraš imati samilosti.

Pozovi usamljenoga.
Ućini to sam, svim srcem,
spontano i pun prijateljstva.
Taj pozvani može biti netko
koga je život teško pogodio
te se zbog toga ne može snaći.
Pozvani može biti netko već jako star
ili još sasvim mlad a već bespomoćan.
Pozovi usamljenoga, ali se prije svega
svojom pažnjom i naklonošću pobrini
da u tvojoj blizini nitko ne bude usamljen.

ZAHVALNOST

Postoji sjećanje koje je povezano s glavom.
Netko lakše pamti, drugi brže zaboravlja.
A postoji i sjećanje koje ima mnogo dublje korijenje.
Korijeni tog sjećanja nalaze se u srcu.

Ljudi su prema meni bili dobri.
Brinuli su se za mene dok sam još bio malen.
Pratili me dok sam odrastao.
Hrabrili me kad mi nije bilo dobro.
Radovali se kad sam bio radostan.
Sve mi je to pričinjalo dobro.
Moje srce toga ne zaboravlja.
Sjećanje srca zove se zahvalnost.

Reci hvala, mali čovječe, za rijeku ljubavi
koja tiho teče svijetom.
Zahvaliti znači shvatiti što ti je sve dobra učinjeno.
Zar si sam sebi dao očinji vid?
Zar si sam načinio svoje prste i ruke?
Negdje je ugrađena tajna ljubavi.
Negdje te netko nevjerojatno voli.

Zahvaliti znači sjetiti se onoga što su drugi za tebe učinili.
Ne moraš biti bogat da bi bio zahvalan.
Jedva što boli toliko koliko nezahvalnost.
Ona je najčešće izraz bezosjećajnosti i krutosti.
Nezahvalni čovjek smatra sve normalnim i po sebi
razumljivim. Zahvalan čovjek pokazuje
da njegovo srce ima dobro pamćenje.

ČUDO

Bog je ljubav za tebe i za mene,
svakoga dana i svih godina.
Bog je ljubav u tebi i u meni.
I danas ona treba postati vidljivom i dohvatljivom
u dobru djelu, u srdačnosti i dobroti,
u razumijevanju za druge, u praštanju,
u utjesi koju donsoimo.

Ne živiš samo za sebe.
»Svatko za sebe« — to su vrata u pakao.
Tvoja zadaća svakoga dana jest
ostvarivati ljubav,
ljubavi dati lice,
bio ti ministar ili pometač ulica.
Svijet mora po tebi postati boljim.

Ispuni zato svoj duh, svoje srce
i svoje ruke ljubavlju.
Nemoj ostati u hladnoći ravnodušnosti,
mržnje, odmazde i osvete.
Iskoraku i jedan korak iza tih tvojih zidova
i Bog će za tebe učiniti čudo.
Nitko to neće znati,
ali tvoje će srce na Božić
biti prepuno radosti.

PLOD **RADOSTI**

Božić će.
Zaboravi sada svaku srdžbu i svaku ljutnju,
sva razočaranja i poteškoće
sa svojim bližnjima.
Misli na mir u tvojemu domu
i u tvojemu srcu.

Ponovno podari oproštenje!
Još jednom zaboravi bol koja ti je nanesena.
Daj da kod kuće sve opet bude dobro.
Nemoj reći: To je nemoguće.
Nemoj reći: Osjećam se nemoćan,
tako siromašan, tako prazan i hladan.

Dobro zapamti: Ako si otvoren
kao što su otvorene siromašne hladne božične jaslice,
Bog će tada doći
i u tvojem srcu učiniti čudo.
Bog će s tvojom dobrom voljom
zasaditi u korijenu tvoga srca
dobrotu i ljubav.

Ti ćeš tada brati divne plodove,
plodove mira i radosti.
A upravo te oni usrećuju
ovih božičnih dana.

SVJETLO I TOPLINA

Da za Božić budeš sretan,
ne trebaš božićnu puru, ni prebogato jelo i piće,
ni skupi, već ranije naručeni jelovnik u restoranu,
da bi zatim dobio bolove u želucu i srčani udar.
Svjetlo, mir, radost ne vise kao kuglice na božičnom drvcu.
Niti dolaze k tebi s pomalo sentimentalnom glazbom.
Božične prodavaonice, velike želje u poklon-paketima
ne mogu o blagdanu ispuniti srećom
ni jedno jedino prazno srce.

Da ovih božičnih dana budeš sretan,
potrebno ti je svjetlo i toplina, ne hladno neonsko svjetlo
ni toplina električne grijalice, ako funkcionira.
Potrebno ti je svjetlo u srcu da vidiš smisao života
i toplina dragih ljudi koji te vole.

U siromaštvu i hladnoći i u krajnjoj napuštcnosti
došao je u svijet k svim ljudima Netko
tko je svim svojim životom želio biti svjetlo i toplina.
On je svijet ponovno napustio na križu.
Ako si otvoren za tajnu tog Čovjeka, otvoren poput djeteta,
i ti ćeš primiti svjedo i osjetiti toplinu.

Možda ne osjećaš ništa, možda još ovisiš o mnogim
materijalnim stvarima. Svako mjesto gdje si privezan lancem
djeluje kao kratki spoj.
Želim ti ovih dana mnogo svjetla u srcu,
da u svome mraku zapališ nekoliko zvijezda,
i mnogo topline u tebi da izvedeš ljude iz hladnoće.

MIRI ZA TEBE

Božić! Mir svim ljudima dobre volje!
Mir i tebi, tko god ti bio,
što god mislio i vjerovao!
Mir! Jer i ti nosiš u dubini svojega srca,
možda sasvim nesvjesno, neizmjernu čežnju
za izgubljenim rajem,
čežnju za mirom, dobrotom i ljubavlju.

Ako na Božić ne tražiš ništa drugo
osim stola s jelom i pićem,
ugodnu gostionicu, malo razonode i opijenosti,
tada nećeš naći mira.
Nezadovoljen, uvijek ćeš čeznuti za novim lokalom,
za novim blagdanskim jelom, za novim užitkom,
za novom razonodom. I uvijek ćeš ostati nezadovoljen.
Uvijek ista bol, uvijek ista glad.
Tako nikada nećeš naći mira.

Božić: Oslobodi se
pritiska i prisile sebičnosti.
Potraži mir u dobroti i ljubavi prema drugima -
i naći ćeš mir.
Božić: Božja ljubav neka postane vidljivom
u tvojem srcu i u svemu tvojem životu.
Božić: ništa osim mira,
ništa osim dobrote i ljubavi
svim ljudima na svemu svijetu!

GDJE BOG STANUJE

Božić je proboj Boga,
proboj ljubavi u ovaj svijet
koji je tako mračan i hladan — sve do tvoga srca.
To je nešto silno!

Ovih božičnih dana može svatko
primiti dobrotu i ljubav. Tako i ti.
Pa bio ne znam kako siromašan, prazan i hladan.
Takve su bile i jasle.
One su imale samo jednu prednost: bile su otvorene.
I upravo je to sve što se od tebe traži
ovih božičnih dana: biti otvoren!

Svaka zatvorenost jest određeni oblik mržnje,
oblik za ono da netko ne želi primiti.
Bog ne dolazi u mržnji, ni u porocima,
ni u zadjevicama i svađi, ni u čangrizavosti,
ni u zavisti i ogorčenosti.

Bog stanuje jedino
u dobroti čovjeka prema čovjeku,
u praštanju, u pomirenju,
u uzajamnom razumijevanju,
u srdačnosti i blagosti.
Bog je ljubav.
Bog - stanuje li u tebi?

BOG SE DADE UPOZNATI

Božić. Bog je postao vidljiv na zemlji
u svakoj srdačnosti i ljubavi medu ljudima.
Ali mnogi ne razmišljaju o Bogu
i Boga danas nerijetko proglašavaju mrtvim.
Nastala je klima u kojoj više nema potrebe
pitati o Bogu. Bog više nije u ponudi.

Bog je mrtav za one koji nisu pripravni
ili nisu u stanju ljubiti ga.
Za one koji mogu ljubiti samo sebe,
svoj razum, vlastito mišljenje,
vlastiti imetak, svojeg.
Bog nije mrtav. On živi, ali ga
nije lako prepoznati i povjerava se
samo onima koji ga hoće ljubiti.
On nije Bog filozofa i učenih, koji
svakog stoljeća mijenjaju o njemu svoje mišljenje.
Bog se dade upoznati: jednostavni, maleni,
siromašni, grešnici mogu ga susresti,
svi koji nisu umišljeni
i koji žele sa svoga lica skinuti masku oholosti.

Zato, dragi čovječe, skini sa sebe
svaki teret oholosti i samoopravdanosti.
Otvori svoje srce i svoje ruke -
pa bile i tvrde poput jasala,
samo neka su otvorene -
i udi u tajnu božične ljubavi.

VRIJEME NOVIH ŠANSI

Je li protekla godina bila za tebe dobra godina?
Jesi li postao više čovjek, bolji čovjek?
Imao si za to 365 dana vremena!
Osvrni se malo unatrag, što si od toga učinio?
Jesi li donosio sunce i radost
ili žalost i bol?
Jesi li se brinuo za druge
ili si slamao njihovu sreću?

Tvoj život ove protekle godine sada je, evo,
neizmjenjivo tu, kao dokument za vječnost,
a započinje *nova* nova godina, nova šansa.
365 dana da budeš dobar, srdačan i pripravan pomagati.
365 dana da ljubiš, da šiješ sreću za druge.

Za Novu godinu se šalju i primaju čestitke.
Kad bismo misli mnogih ljudi mogli nekako obasjati
ekstra-zrakama, došli bismo vjerojatno do rezultata:
»Nova godina - vrijeme mnogog pretvaranja!«
Samo ljubav može ovih dana učiniti sve pravim i novim.

Ne povlači se, dakle, u svoje male,
svakodnevne, samoljubive interese.
Učini novu godinu godinom punom šansi,
punom sreće za sve tvoje bližnje
i poželi im: Sretnu Novu godinu!

RAZMISLITI NA KRAJU GODINE

Jedna godina je pri kraju.
Što je od nje ostalo?
Možda razočaranja i neuspjesi,
gomila ljutnje i sijeda kosa.
Možda tiha bol u srcu
jer je sve tako brzo prošlo?
Jer je sreća koju si našao
bila tako kratka i tako krhka?
Jer ti nitko nije mogao pomoći
da produljiš lijepe dane i skratiš loše?

Jesi li umoran? Osjećaš li možda
po prvi put
da svaka godina odsijeca
komadić tvojega života?
Razmišljaj mirno o tome.
Neće škoditi
ako se oslobodiš poneke iluzije.
Ali bila bi katastrofa
da izgubiš odvažnost i vjeru
u godinu koja dolazi.

I dalje tragaj za mirom.
Traži neopterećenu povezanost s Bogom.
On ti može ispuniti prazne ruke i prazno srce
dobrotom i ljubavlju.

MOJA OAZA

Znam da u oazi sve ovisi o vodi
i da pustinja može procvasti i ploditi
jedino ako ima vode. Bez vode se sve suši, sve umire.
Ako negdje u pustinji naideš navodu,
moraš ići za njom da nadeš izvor, oazu.

Znam da je čovjekova oaza u ljubavi
i da je ljubav izvor svake oaze medu ljudima,
i vjerujem da je Bog - Ljubav.

Voda je život. Ljubav je živa voda.
Ako u pustinji života naideš negdje na ljubav,
pravu ljubav, tada podi s tom ljubavi,
i doći ćeš do izvora svake ljubavi, do Boga,
velike oaze vremena i vječnosti.

Bog je moja oaza. On me poziva da izidem iz pustinje
i želi mi dati da kušam čuda u njegovu vrtu,
želi dati darove svojega srca, plodove svojega Duha.
Ja trebam biti mali vodonoša u velikoj pustinji.

Bog je pravi dom gdje nalazim sigurnost.
U Bogu možeš živjeti i kretati se.
U Bogu se možeš nastaniti. U njemu možeš duboko disati.
Sve je svježe, sve je novo. Možeš ulaziti i izlaziti
i nalaziti hranu i živu vodu.
Osjećat ćeš se sigurnim. Više nećeš živjeti u praznini.
Nećeš očajan visjeti nad ponorom ništavila.

UDISANJE

Sto je molitva?
Za mene je molitva pitanje ljubavi, povjerenja,
predanja, vjerničkog, gotovo slijepog predanja Bogu,
neshvatljivom biću u kojem se osjećam sigurnim.
Osjećam se unesen u magnetsko polje beskrajno
dragog Boga koji me sve više k sebi privlači.
Molitva je tako nešto po sebi razumljivo,
nešto sasvim prirodno, neka vrsta udisanja.
Molitva započinje posve duboko u čovjeku.
I zato mislim da je molitva nešto toliko osobno,
različito toliko koliko su različiti i ljudi.

Sto je molitva?
Svim svojim bićem odgovoriti
na nedokučivu, neshvatljivu tajnu ljubavi
koja ne prolazi, koja ti govori u čitavome svijetu
i preko svih čuda koja te okružuju.
Dati da se tebi obrati i odgovoriti na to,
zahvaliti, radovati se, pitati, izjadati se,
kriknuti, šutjeti, poći zajedno,
reći *da* riječima, znakovima, djelima
i svim svojim životom.
Molitva nije daleko od života.
Molitva je temeljni čin tvog ljudskog bitka.
Tko moli - može živjeti, i u ovom vremenu.

Ptica je ptica kad leti.
Cvijet je cvijet kad cvate.
Čovjek je čovjek kad moli.

MOJA MOLITVA

Kad sam umoran od puta k zvijezdama
da ljudima u noći donesem malo svjetla,
sjednem u tišini i nalazim tebe, moj Bože!
Tada osluškujem izvor i čujem tebe.
Posve duboko u sebi samom i u svemu oko sebe
osjećam veliku tajnu.

Boze, za mene si posve blizu; za mene si tu,
osjetljivo, dohvatljivo prisutan.
Prisutan u meni više nego zrak u mojim plućima,
više nego krv u mojim žilama.

Bože, Bože moj, vjerujem u tebe.
Kao što slijepac vjeruje u sunce,
ne zato što ga vidi, nego zato što ga osjeća.
Dragi Bože, u Isusu si mi dao osjetiti
koliko do mene držiš. Koliko me ljubiš!
Svoju ljubav prema meni stavio si u svu prirodu
i u ljude oko mene.
Ti si Bog ljubavi.

Miluješ me tisućama ruku.
Ljubiš s tisuću usana.
Hraniš tisućama plodova.
Sve si mi dao, sve što imam i sve što jesam.
Nosiš me tisućama krila.
Kod tebe sam kod kuće poput djeteta.